

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\H\Harrison  
Harry\Harrison\_Harry-Ocelove\_vize.pdb

PDB Name: Harry Harrison-Ocelove\_vize  
Creator ID: REAd  
PDB Type: TEXT  
Version: 0  
Unique ID Seed: 0  
Creation Date: 16.8.1973  
Modification Date: 16.8.1973  
Last Backup Date: 1.1.1970  
Modification Number: 0

Harry Harrison  
OCELOVÉ VIZE

Jsou to dobré povídky.

Pobaví, občas rozesmějí, někdy jsou sice poněkud pedantské, ale já pevně věřím, že nikdy nejsou nudné. Těšilo mě, když jsem je psal, a doufám, že prožijete hezké chvíle, až je budete číst.

Harry Harrison  
Dublin, Irsko

## Úvod

Bylo to překrásné vyrůstat ve světě laciných časopisů. Byly tak křiklavě barevné, plné dobrodružství a podivuhodných strojů. Některé z mnoha kategorií vzniklých ve třicátých letech existují dodnes, v knihách, nikoli časopisech, v milostných romancích, kovbojkách a detektivkách. Mnoho kategorií však odvál čas – hvězdné války a válečné příběhy – a mnoho hrdinů bylo dávno zapomenuto. V jakém opuštěném hrobě odpočívá Operator Number 5? O „Close to the Spider“, „Cash Gorman“, „G8“ a jeho „Battle Aces“ ani nemluvě.

Ačkoli existence sci-fi časopisů byla otřesena, z šedesáti titulů měsíčně zbyly tři až čtyři, nikdy nezmizely docela. SF časopisy vydávají stále víc krátkých příběhů za rok než časopisy určené jiným druhům fikce.

Když mi bylo sedm nebo osm let, nedokázal jsem poznat nedokonalost tohoto uměleckého směru. Ano, četl jsem všechny druhy laciných časopisů – snad kromě romancí a westernů (zvláště odporný byl hybrid Rangeland Romances). Ale má pozornost se více a více soustředila na science-fiction. Přečetl jsem všechno, co bylo publikováno. Bylo to vzrušující a na tom mi záleželo nejvíce. A protože jsem neznal kritické měřítko, neuvědomoval jsem si banalitu psaní, opakování zápletek a nedokonalost stylu. Záleželo jen na pocitu vzrušení, emocionálním i intelektuálním – a to způsobilo atraktivitu sci-fi. A to trvá dodnes. Kde jinde se vám podaří najít hlavního hrdinu – stroj? Byla to zábava a stále je. Když se to umí dobře napsat, nemůže být nic lepšího.

A tak jsem si nabrousil literární zuby na krátké příběhy. Od začátku do konce je to umění stručnosti. Čtenář musí na začátku získat zájem, uprostřed se musí nechat strhnout dějem a být překvapený na samém konci. Nesmí to být překvapení nad ostrým rozuzlením typu O. Henryho, ale překvapení spojené se smíchem, či pouhým úsměvem, ostrým kontrastem anebo pocitem úlevy.

(Jedno ze zakončení O. Henryho mluví za všechny v jeho „Gift of the Magi“, kde si chudý pár vymění dárky. On prodá hodinky, aby mohl své milé koupit sadu hřebenu pro její krásné vlasy – zatímco ona se nechá ostříhat a prodá vlasy, aby mu mohla koupit řetizek na hodinky...)

Úvod musí čtenáře očarovat a zaujmout. Za časů brakové literatury to bylo známé jako vypravěčský háček. Něco, co donutilo vydavatele, aby obrátil na další stránku. První strana rukopisu – samozřejmě co do objemu byla dvakrát silnější – měla v horním levém rohu autorovo jméno a adresu a v pravém rohu počet slov. Uprostřed se velkými písmeny vyjímalo titul a pod ním byla spousta bílého místa, kam mohl editor připsávat poznámky. Slovo „od“ zabíralo celý jeden řádek, po němž následovalo jméno nebo pseudonym, pod kterým by měl být příběh publikován. Na samotný text na první straně pak zbylo už jen něco málo přes osm řádků. A protože byli vydavatelé brakové literatury každý den zavalováni horou nečitelného braku, cokoli, co je donutilo obrátit na stranu dvě, způsobilo, že s největší pravděpodobností příběh koupili. Proto těch několik řádků na první straně bylo vypravěčským háčkem.

Kdysi jsem si psaní těchto háčků procvičoval, napsal jsem jich pěknou řádku. Jeden z nich mě zaujal natolik, že jsem k němu dopsal celý příběh, abych zjistil, jak to bude dál. Napsal jsem tehdy asi toto:

„Jamesi Bolivare diGrizi, zatýkám tě za...“ Čekal jsem na slovo „zatýkám“. Myslel jsem, že jediné tak to bude dost působivé. Jakmile to řekl, stlačil jsem knoflík, který odpálil černý prášek ve stropě. Nosníky praskly a tritunový sejf spadl policajtovi přímo na hlavu. Rozmačkalo ho to moc pěkně, díky. Oblak prachu z omítky se usadil a já jsem z něj viděl jen poněkud zmačkanou jednu ruku. Nepatrně se pohnula a namířila na mě obviňující ukazováček. Jeho hlas byl pod sejfem trochu tlumený a zněl poněkud rozhněvaně.

Příběh se jmenoval „Ocelová krysa“. Později z něj vznikla stejnojmenná novela – první z celé řady. Ukázalo se, že psaní vypravěčských háčků je poměrně výhodné cvičení.

Každý autor science-fiction byl nesčíslněkrát otázan, odkud bere tak šílené náměty. (Znám jednoho spisovatele, který tvrdí, že je kupuje od jakéhosi muže z Readingu v Pensylvánii.) Není na to jednoduchá odpověď. Znám jiného spisovatele, který si v zásuvce schovával práce originálních autorů, jak tomu říkal. Když rychle potřeboval nějaký námět, vytáhl některý z příběhů, rychle si ho přečetl a pak obrátil zápletku naruby.

Pak je tu také touha po slávě a bohatství. Je to pokaždé velká radost prodat příběh nějakému časopisu, a ještě větší, když je na prvních stránkách, které bývají ilustrované. Fred Pohl, pozdější editor Galaxy, měl nakladatele, který nemohl odolat nízkým nákladům. Fred většinou pracoval doma. Když nebyl v kanceláři, nakladatel si pozval všechny kreslíře škvárů, kteří se chtěli stát ilustrátory. Pokud jejich vzorky prokázaly být jen sebenepatrnější náznak talentu a byly přijatelně levné, vzal je. Nechal je v kanceláři jako šok pro Fredyho, když se příště objevil.

Po nějakém čase začala kancelář editora vypadat jako exhibice totálně nekompetentních lidí. Bylo tu stejně mnoho špatných umělců jako špatných autorů. Stávalo se velmi zřídka, že by některá z těch čmáranic byla co do kvality dostatečně dobrá pro titulní stránku. Když jsem navštívil Galaxy, jedna z nich mi padla do oka, Fred mi vnutil fotokopii obalu – vnutil by ji klidně i kterémukoli jinému autorovi. Protože když se mu podařilo sehnat příběh, který by se hodil k obrázku, získal by obal zdarma, což dělalo divy s rozpočtem. Byla to řádná práce dostat všechny podivné elementy umění do jednoho příběhu – práce, které jsem se mnohokrát ujal. Peníze a sláva – těžce získaný příběh pro první stránky.

Na objednávku býval příběh však zřídka, dnes je to mnohem obvyklejší. Isaac Asimov vypracoval některé možné světy budoucnosti, každý z nich na základě různého stupně biologického vývoje. Bob Silverberg vydal antologii příběhů, které se v této budoucnosti odehrávaly. To mě inspirovalo a vy se o tom dočtete ve „Statečném novějším světě“.

Když zemřel velký vydavatel John W. Campbell, přepracoval jsem antologii původních příběhů, které nosil v hlavě. Poslední pocta jeho autorů. Změnila se do jisté série poslední pocty. Poul Anderson napsal poslední příběh hvězdného cestovatele Van Rijna, Clifford Simak udělal poslední City story. Ostatní udělali totéž. Já jsem napsal příběh „Zakuklená kosmická loď“, kde se objevují postavy z mé trilogie „Deathworld“.

Pohled na tyto povídky vzbuzuje některé zajímavé vzpomínky – někdy je to však historie delší než samotný příběh. Nápad na „Ulice Ashkelonu“ mi ležel v hlavě celé roky. Nenapsal jsem to, protože jsem věděl, že by se žádný editor neodvážil to v letech pruderie a samocenzury vydat. Nebylo to možné až do chvíle, kdy se Judy Merrill rozhodl vydat knihu příběhů, které porušovaly stará tabu. Tehdy jsem příběh napsal. Byl přijat pro antologii, která se, myslím, jmenovala The Thin Edge, a dostal jsem za něj zaplacení. Kniha se však nikdy neobjevila, z nakladatelských důvodů byla navždy zapomenuta. S menšími potížemi se mi podařilo získat na tento příběh práva a pak jsem jen sledoval, jak byl odmítán každým časopisem po celých Spojených státech. Na rozdíl od USA, Velká Británie připouští, že ateisté existují a nejedí děti, dokonce jsou i někteří z nich v parlamentu. A tak se můj příběh objevil v anglickém časopise New Worlds a byl zahrnut také do antologie Briana Aldisse. Po mnoha letech jsem přeplul oceán a našel ho i v antologii science-fiction pro mládež.

Pro romanopisce je psaní povídek dobrý trénink. Kromě jiného to učí ekonomiku jazyka. Každé slovo se v krátkém příběhu počítá, musí být důležité a výstižné. Když ne, pak musí být z textu vyřazeno. Spisovatelé, kteří se tohoto pravidla drželi, jsou Brian Aldiss, Thomas M. Disch a Robert Sheckley. Jejich příběhy se hýbou, zpívají a okouzlují.

Kéž by takových lidí bylo víc. Přečetl jsem příliš mnoho povídek, které jednoduše nefungovaly. Stejně jako mnoho ostatních jsem na počátku dnů SF nosil spoustu různých čepic. Vydával jsem časopisy, editoval jsem sám nebo spolupracoval při více než padesáti antologiích, ilustroval jsem SF časopisy a dělal obaly SF knih. Mám pocit, že jsem se z tohoto procesu mnohému naučil a že mé příběhy z toho hodně získaly.

Jedna věc, kterou jsem se naučil, je, že ne všechny příběhy začínají na první stránce. Jakmile je vytvořena zápleтка, je určeno také logické místo, kde příběh začíná. Než jsem vůbec nějaký příběh vydal, vytкнуł jsem autorovi slabá místa. Pokud s tím souhlasil, ochotně část přepsal nebo vypustil. (Za celá léta jsem se setkal jen s jedním spisovatelem, který odmítl zvážit možnost přepsat svůj příběh.) Nepřipoujím žádné podrobnosti, žádná jména, abych neprozradil, o jaké autory se jedná. Autor A pokaždé začínal povídku stranou tři. Chvilku sice bručel, ale nakonec neochotně souhlasil vyhodit přebytečné stránky. Autor B předložil překrásný příběh, který jsem publikoval potom, co přijal fakt, že prvních dvacet stránek nemělo se zápletkou vůbec nic společného. Daly se vyměnit za jedinou větu.

Můžete se zdokonalit v umění psaní krátkých povídek tím, že budete pozorně číst a učit se z toho. Ale vydáváním se naučíte ještě víc. Brian Aldiss a já jsme devět let vydávali Nejlepší science-fiction roku. Já jsem četl všechny americké časopisy, Brian všechny anglické a oba jsme pročetli i jiné než SF publikace a hledali příběhy, které bychom mohli použít. Bylo to skutečně velmi poučné. Brian, který byl mnohem silnější než já, vytrval ve čtení až do konce. Já jsem to začínal po prvních pěti letech pomalu vzdávat. Posledních několik let jsem nemohl snést fádnot časopisů a tak jsem musel požádat Bruce McAllistera, aby to udělal za mě. Odvedl vynikající práci a přibližně každý ze tří příběhů, který mu prošel pod rukama, se objevil také v antologii.

V této kolekci nacházím střípky a úlomky svého života. Roky strávené otroctvím jako kreslíř komiksových příběhů se odrazily v „Portrétu umělce“. Brzy po konci druhé světové války jsem se setkal se členem Indické komunistické strany, který tvrdil, že kdybych do jejich země exportoval kondomy, stal bych se jejich národním hrdinou a vydělal spoustu peněz. To bylo poprvé, co jsem se zamyslel nad otázkou přelidnění a potřeby regulace porodnosti. Po mnoha letech a po tom, co jsem strávil spoustu času výzkumem, jsem napsal Make room! Make room!, první netechnickou knihu – fiktivní či nefiktivní – zabývající se tímto problémem. Z toho vznikla také povídka „Spolubydlící“.

Čistě ze společného zájmu jsme s antropologem Leonem E. Stoverem vytvořili vlastní teorii, vysvětlující vznik

kamenných monumentů, což se stalo základem naší povídky Stonehenge: Where Atlantis Died. To dalo později vzniknout příběhu „Tajemství kamenného monumentu“.

Jsem se svými povídkami spokojen. Pečlivě jsem je prošel a opravil všechny typografické chyby, které se tam za ta léta vloudily. Zjistil jsem – s velkým překvapením – že nějaký vydavatel, neznaje mě, změnil jména hlavní postavy v povídce „Ulice Ashkelonu“ a vykuchal z ní rozhovor o náboženství. Jestli se někdy dozvím, kdo to udělal, vytrhnu mu, nebo jí, srdce z těla.

Ale jsem spokojen. Jsou to dobré povídky. Pobaví, občas rozesmějí, někdy jsou sice poněkud pedantské, ale já pevně věřím, že nikdy nejsou nudné. Těšilo mě, když jsem je psal, a doufám, že prožijete hezké chvíle, až je budete číst.

Harry Harrison  
Dublin, Irsko

#### Ulice Ashkelonu

Kdesi nahoře, v úkrytu za nekonečnými mraky Weskerského světa, se ozýval blížící se zvuk, připomínající burácení hromu. Když to obchodník Garth zaslechl, zastavil a jeho boty se pomalu zabořily do bláta. Nastavil ucho a pozorně poslouchal. Zvuk se střídavě stupňoval a slábl v husté atmosféře, ale blížil se.

„Zní to stejně jako tvoje hvězdná loď,“ řekl Itin se svou těžkopádnou weskerskou logikou, pomalu si v hlavě rovnal myšlenky a jednu po druhé podroboval důkladné analýze. „Ale tvoje loď je stále tam, kde jsi s ní přistál. Musí tam být, přestože ji odsud nevidíme, ale ty jsi jediný, kdo ji umí řídit. A i kdyby to dokázal někdo jiný, slyšeli bychom, jak startuje k oblakům. A protože se to nestalo, a jestli ten zvuk je skutečně zvuk lodi, pak to tedy musí znamenat, že...“

„Ano, že to je jiná loď,“ řekl Garth, příliš zaměstnaný vlastními úvahami, aby počkal, až se Weskerián propracuje složitou řadou namáhavých logických úvah až k samému konci. Ovšemže to byla jiná loď, bylo jen otázkou času, než se tu jedna objeví, a nepochybně měla namířeno k S. S. radaru, tak, jako předtím on. Jeho vlastní loď bude jasně zářit na obrazovce nových příchozích, kteří pravděpodobně přistanou tak těsně vedle ní, jak jen to půjde.

„Raději jdi napřed, Itine,“ řekl. „Vezmi to po vodě, abys byl ve vesnici co nejdříve. Řekni všem, aby se vydali do bažin, stranou od pevné země. Až loď přistane, všechno v jejím přistávacím dosahu se upeče na škvarek.“

Taková hrozba byla pro weskerského obojživelníka dostatečně srozumitelná. Než stačil Garth dokončit, co chtěl říct, Itin poskládal žebrované uši jako netopýr křídla a tiše vklouzl do blízkého kanálu. Garth se brodil bahnem a snažil se překonat lepkavý povrch co nejrychleji. Když konečně dorazil na okraj vesnice, ozval se nad jeho hlavou ohlušující rámus a kosmická loď pronikla spodní vrstvou hustých mraků. Garth si zakryl oči před oslepujícími plameny a sledoval blížící se šedočernou loď se smíšenými pocity.

Po téměř ročním pobytu ve Weskerském světě potlačil touhu po lidské společnosti. Zatímco se dávno pohřbené fragmenty této touhy pomalu probouzely, jeho obchodnický duch nakreslil tlustou čáru pod sloupcem čísel a přidal celkový součet. Tohle by mohla být jiná obchodní loď, a pokud to tak bylo, pak jeho obchodní monopol ve Weskerském světě právě skončil. Pak ho napadlo, že by to také vůbec nemusela být obchodní loď. A to byl důvod, proč zůstal ukrytý v obrovském kapradí a vytáhl z pouzdra pistoli. Loď vysušila v bažině téměř sto čtverečních metrů, ohlušující řev motorů utichl a přistávací zařízení se dotklo popraskaného povrchu. Ozvalo se kovové vrzání, když se loď usadila, zatímco se oblak kouře a páry pomalu rozplýval ve vlhkém vzduchu.

„Garthe – ty vyřídíš – kde jsi?“ ozvalo se z lodního mikrofonu. Tvar kosmické lodi mu byl mímě povědomý, ale chraplavý hlas mluvícího poznal bezpečně. Garth měl na tváři nucený úsměv, když vykročil na mýtinu a zapískal na dva prsty. Mikrofon se obrátil směrem k němu.

„Co tady děláš, Singhu?“ vykřikl směrem k mikrofonu. „Jsi tak podlý, že sis nemohl najít vlastní planetu a místo toho jsi přišel sem, abys ukradl zisky poctivému obchodníkovi?“

„Poctivému!“ ozval se hlas z ampliónu. „Od muže, který viděl víc žalářů než veřejných domů – a že jich byla pěkná řádka – to skutečně sedí. Sorry, drahý příteli z dětství, ale nemůžu se k tobě přidat ve vykořisťování téhle díry. Mám namířeno někam docela jinam, kde na mě čeká nekonečné bohatství. Zastavil jsem se tu jen proto, že to byla výborná příležitost prokázat někomu čestnou službu jako taxi. Přivezl jsem ti přítele, výborného druhu, muže, který se zabývá jiným obchodem, ale mohl by ti v lecčems pomoci. Rád bych vystoupil a pozdravil tě osobně, ale mohl bych se biologicky kontaminovat. A tak ti pošlu návštěvníka ke vchodu, doufám, že nemáš nic proti tomu a pomůžeš mu se zavazadly.“

Alespoň na této planetě nebude žádný další obchodník, starost byla zahnána. Ale Garthovi vrtalo hlavou, kdo by se vydal na cestu do zaostalého světa bez možnosti návratu. A co se skrývalo za naoko přátelským Singhovým hlasem? Obešel kosmickou loď z druhé strany, kde se právě vysunula rampa a nový návštěvník se objevil u vchodu. Zápasil neefektivně s velkým nákladním kufrem. Muž se otočil a Garth uviděl kolem jeho krku typický kněžský límec, pak pochopil, proč se Singh tak dobře bavil.

„Co tady děláte?“ zeptal se Garth, a přestože to neměl v úmyslu, hrubě se na muže osopil. Pokud si toho muž všiml, nedal to najevo, protože se nepřestával usmívat a opatrně našlapoval po rampě.

„Jsem otec Mark,“ řekl. „Ze společenství Misionářských bratří. Jsem velmi rád, že vás poznávám...“

„Ptal jsem se, co tu děláte,“ promluvil chladně a klidně Garth, když konečně získal ztracenou kontrolu nad svým hlasem. Věděl, co musí udělat, a musel to udělat teď, nebo nikdy.

„To je snad zřejmé,“ řekl otec Mark, aniž by to otřásl jeho klidem. „Naše misionářská společnost získala nějaké prostředky, aby vyslala některé ze svých druhů do vzdálených světů. Já jsem měl to štěstí, že...“

„Vezměte si zavazadla a zmizte zpátky do lodi. Nikdo vás tu nepotřebuje – a nikdo vám nedovolil tady přistát. Budete tu na obtíž a nikdo na Weskeru se o vás nebude starat. Vraťte se na loď.“

„Nevím, kdo jste, pane. Nevím ani, proč mi lžete,“ ozval se kněz. Stále byl klidný, ale jeho úsměv zmizel. „Studoval jsem galaktické právo a historii této planety velmi podrobně. Nejsou tu žádná vážná onemocnění ani divoká zvíř, ze které bych měl mít obavy. Planeta je přístupná pro každého a dokud tento stav nezmění Vesmírný výzkum, pak mám právě takové právo na pobyt zde jako vy.“

Ten muž měl samozřejmě pravdu, ale Garth to nechtěl přiznat. Blufoval a doufal, že kněz nezná svá práva. Ale on je znal. Zbývala mu tedy jen jediná věc, a tak musel začít jednat, než bude příliš pozdě.

„Vraťte se na lod!“ vykřikl a tentokrát se nesnažil zakrýt svůj vztek. Vytáhl zbraň z pouzdra a namířil hlaveň na kněze v žaludek. Muž zbledl, ale ani se nehnul.

„Proboha, Garthe, co to děláš?!“ ozval se z mikrofonu Singhův šokovaný hlas. „Ten chlap si zaplatil a ty nemáš právo ho jen tak z této planety vyhodit.“

„Mám tohle právo,“ odsekl Garth, zvedl pistoli a namířil ji knězi mezi oči. „Dávám mu třicet sekund na to, aby se vrátil do lodi, nebo zmáčknu spoušť.“

„No, myslím, že ses buď docela zbláznil, anebo tu na nás zkoušíš nějaký žert,“ ozval se Singhův hlas z reproduktoru. „Jestli je to vtip, pak je pěkně nechutný. Tak jako tak ti to neprojde. Na hraní musí být dva – a já umím hrát lépe než ty.“

Ozval se kovový zvuk a vzápětí se vysunuly dálkově ovládané hlavňe, až dosud ukryté pod pláštěm lodi, a zamířily na Garetha. „Teď zastrč pistoli a pomoz otci Markovi se zavazadlem,“ ozvalo se z mikrofonu, v Singhově hlase byl znovu slyšet humor. „Přestože bych ti rád pomohl, drahý příteli, nemohu. Myslím, že je čas, aby sis s otcem promluvil, já jsem měl tu možnost na cestě ze Země.“

Garth zastrčil zbraň zpět do pouzdra s pocitem porážky. Otec Mark vykročil dopředu a vítězoslavně se usmíval. Vytáhl z kapsy roucha bibli a podal ji Garthovi. „Můj synu...“ řekl.

„Nejsem váš syn,“ odsekl Garth a v jeho hlase byl hořký náznak prohry. Znovu se ho začal zmocňovat vztek. Zatnul pěst, ale jediné, co mohl udělat, bylo ji znovu povolit. Přesto měl chuť kněze uhodit a mrštít bílé stránky do bahna.

Itin a ostatní Weskerové všechno sledovali se zdánlivým klidem a nezájmem. Garth neměl v úmyslu odpovídat na jejich nevyslovené otázky. Vydal se ke svému domu, ale když viděl, že se nikdo z nich nepohnul, zastavil se a obrátil se zpět.

„Přišel nový muž,“ řekl. „Bude potřebovat, abyste mu pomohli s věcmi. Jestli je nebude mít kam dát, můžete je uložit ve skladu, kde si je vyzvedne, až bude mít kde bydlet.“

Sledoval je, jak se váhavě blíží k lodi, pak zmizel uvnitř svého domu a ulevil si alespoň tím, že vši silou praštil do dveří, až praskly panty. Vzpomněl si na několik lahví irské whisky, kterou šetřil pro speciální příležitosti. No, tohle byla rozhodně speciální příležitost, i když původně měl na mysli něco docela jiného. Whisky byla dobrá a alespoň částečně spláchla z jeho úst nepříjemnou chuť, i když ne docela. Kdyby jeho taktika účinkovala, byl by spokojený. Ale on selhal a kromě toho měl pocit, že ze sebe nechal udělat hlupáka. Singh odstartoval, aniž by řekl sbohem. Nedalo se říct, jaký celá tahle věc měla pro něj smysl, ale Garth si byl jistý, že Singh nezapomene vymyslet nějaký divoký příběh, až se vrátí na obchodní základnu. No, na takové starosti bude čas později, povzdech si. Teď musí urovnat záležitosti s misionářem. Vyhlédl z okna do hustého deště a spatřil, jak muž zápasí se skládacím stanem, zatímco všichni obyvatelé vesnice stojí v řadách a pozorně ho sledují. Samozřejmě se nikdo z nich nenabídl, že mu pomůže.

Když byl stan konečně postavený a většina zavazadel a krabic zmizela uvnitř, déšť přestal. Hladina v láhvi byla o poznání nižší a Garth cítil, že má dostatek odvahy, aby se připravil na nevyhnutelné setkání. Popravdě řečeno, dokonce se na setkání s mužem těšil. Po roce totální samoty byla tahle nechutná záležitost v souvislosti se společností člověka docela příjemná. Sejdeš se se mnou na večeři? John Gareth, napsal na starý účet. Ale možná že ten chlapík má strach přijít. Což rozhodně nebyl dobrý předpoklad pro začátek nějakého vztahu. Zalezl pod postel a vytáhl odtamtud dostatečně velkou krabici, do které uložil pistoli. Itin stál samozřejmě přede dveřmi, když je otevřel, protože jeho práce byla dělat Sběrače vědomostí. Garth mu podal krabici a vzkaz.

„Byl bys tak hodný a odnesl to tomu muži?“ řekl.

„Jmenuje se ten člověk Nový Muž?“ zeptal se Itin.

„Ne, nejmenuje!“ odsekl Garth. „Jmenuje se Mark. Ale já po tobě jen chci, abys mu doručil vzkaz, ne aby ses zúčastnil nějaké konverzace.“

Jako pokaždé, když ztratil nervy, literárně nadaný Wesker vyhrál. „Nechceš konverzovat,“ řekl pomalu Itin, „ale možná Mark bude chtít konverzovat. Ostatní se mě budou ptát na jeho jméno, jestli nebudu vědět, jak se jmenuje.“ Garth ho přerušil, když mu zabouchl dveře před nosem. To však nebylo řešení, protože až se s Itinem uvidí příště – za den, týden nebo měsíc – bude pokračovat v hovoru přesně tam, kde nyní skončil, a dospěje až k samému závěru svých úvah. Garth si pro sebe tiše zaklel a dolil si pohár trochou vody.

Když se ozvalo klepání na dveře, zvolal: „Pojďte dál.“ Kněz vstoupil a v ruce držel krabici s pistolí.

„Děkuji vám za půjčku, pane Garthe. Oceňuji, že jste mi to poslal. Nechápu, co způsobilo to nešťastné nedorozumění, když jsem přistál, ale myslím, že bude nejlepší, když na to zapomeneme, protože budeme nějaký čas spolu žít na stejné planetě.“

„Něco k pití?“ zeptal se Garth, vzal si krabici a ukázal na láhev na stole. Naplnil dvě sklenice a podal jednu knězi. „Přesně to jsem měl na mysli, ale asi vám dlužím vysvětlení o tom, co se stalo.“ Chvilku zamračeně hleděl do svého poháru a pak ho pozvedl k druhému muži. „Vesmír je veliký a já myslím, že bychom spolu měli vycházet, jak nejlépe dovedeme. Takže na zdraví.“

„Bůh je s vámi,“ řekl otec Mark a zvedl sklenici.

„Ne, se mnou na této planetě není,“ odpověděl rozhodně Garth. „A to je právě jádro celého problému.“ Vypil půlku obsahu ze svého poháru a povzdech si.

„Říkáte to jen proto, abyste mě šokoval?“ zeptal se s úsměvem kněz. „Mohu vás ujistit, že to tak není.“



„Nemám v úmyslu vás šokovat. Myslel jsem to doslova. Předpokládám, že jsem, jak byste to asi nazval, ateistou, takže jakákoli víra je mi na hony vzdálená. Tito domorodci, primitivové rovnající se lidem z doby kamenné, došli až tak daleko bez nejružnějších pověr nebo předsudků. Doufal jsem, že to tak zůstane.“

„Co to říkáte?“ zamračil se kněz. „Chcete snad říct, že nemají žádné bohy ani víru? Pak tedy zemřou...“

„Zemřou, to ano. A promění se v prach. Stejně jako ostatní zvířata. Mají bouřky, stromy a vodu, aniž by k tomu potřebovali bohy bouře, duchy stromů či vodní nymfy.“

Nemají žádné malé ošklivé bohy, žádná tabu nebo kouzla, která by limitovala jejich život. Jsou to primitivní lidé a já jsem přišel na to, že jsou prosti jakýchkoli pověr – a zdá se mi, že jsou tak šťastní a bezprostřední. Chtěl bych, aby to tak zůstalo.“

„Chcete je snad chránit před Bohem? – Před spasením?“ Oči kněze se nevěřicně roztřáslly.

„Ne,“ řekl Garth. „Chtěl jsem je chránit před pověrami do té doby, než budou schopni racionálně uvažovat. Bez toho, aby je to pohltilo nebo zničilo.“

„Chováte se hrubě k víře, pane,“ řekl. „Když ji porovnáváte s pověrami...“

„Prosím vás, ušetřete mě teologického kázání,“ řekl Garth a zvedl ruce. „Nemyslím si, že vaše společnost zaplatila účet jen proto, abyste se tu snažil mě obrátit na víru. Jen se prostě smířte s faktem, že moje víra prošla dlouholetým vývojem a žádná vysokoškolská metafyzika to nezmění. Slibuji, že se nebudu snažit vás přesvědčit, ale očekávám totéž od vás.“

„Dobrá, pane Garthe. Jak jste mi připomněl, můj úkol je zachránit jejich duše a to musím udělat. Ale proč by vás má práce měla rušit natolik, abyste mi bránil zde přistát? Dokonce jste mi vyhrožoval zbraní a...“ Kněz se zarazil a podíval se na sklenici.

„A dokonce vás chtěl zavraždit?“ zeptal se zamračeně Garth. „Pro to nemám žádnou omluvu, přesto bych chtěl říct, že je mi to líto. Způsobilo to špatné vychování a vzteklá povaha. Když budete tak dlouho sám, poznáte, že k takovým věcem není daleko.“ Zamyslel se a pohlédl na své velké ruce, z jejichž jizev mohl vyčíst vzpomínky na staré časy.

„Můžeme tomu říkat frustrace z nedostatku lepších světů. Při vašem zaměstnání jste musel mít mnoho příležitostí nahlédnout do temných zákoutí lidských myslí a tak byste měl něco málo vědět o jejich motivech a touze po štěstí. Vždycky jsem měl příliš naspěch, než abych se usadil a založil rodinu, a až donedávna jsem toho nelitoval. Možná mi měkne mozek, ale začal jsem tyhle rybí a bláznivé Weskery považovat za své vlastní děti. Cítím za ně zodpovědnost.“

„Všichni jsme Jeho děti,“ řekl tiše otec Mark.

„No a tady jsou některé z Jeho dětí, které si neumějí představit Jeho existenci,“ odsekl Garth, kterého rozčílilo, že se nechal strhnout a prozradil své skryté emoce. Rázem se však ovládl. „Copak nechápete důležitost toho všeho? Když tu s nimi budete chvíli žít, pochopíte, že jejich jednoduchý a šťastný život jim dává to, o čem vaši lidé jen mluví. Radují se z života a nic je netrápí. Shodou okolností se narodili v pustém světě a tak se nikdy nedostanou z kultury doby kamenné. Ale mentálně jsou na naší úrovni – dokonce bych řekl, že jsou na tom v mnoha směrech ještě lépe. Rychle se naučili můj jazyk, takže jim snadno můžu vysvětlit všechno, co chtějí vědět. Vědění a získávání znalostí jim poskytuje dostatečné uspokojení. Někdy jsou podráždění, protože nový fakt musí být zařazen do struktury s ostatními věcmi, ale čím rychleji se učí, tím snadněji celý proces probíhá. Jednoho dne se vyrovnají člověku, možná nás dokonce překonají. Jestli se tak stane, udělal byste pro mě něco?“

„Pokud to bude v mých silách.“

„Nechte je být. Pokud musíte – učte je historii, vědu, filozofii, právo, cokoli, co by jim pomohlo pochopit význam vesmíru, o jehož existenci neměli donedávna ponětí. Ale nesnažte se je zmást nenávistí a bolestí, vinou, hříchem a trestem. Kdo ví, jakou škodu by...“

„Pane, chováte se nevhodně!“ prohlásil kněz a vyskočil na nohy. Vrchol jeho šedivé hlavy sahal Garthovi sotva pod bradu, přesto neměl strach bránit to, o čem byl přesvědčený, že je správné.

„Nevhodně se chováte vy,“ vykřikl Garth. „Jste neuvěřitelně sobecký, když věříte, že vaše převzatá malá mytologie, tak stejná jako tisíce dalších, které týrají lidi, dokáže něco jiného, než že je zmate a zkazí jejich zdravý rozum. Copak jste nepochopil, že věří v pravdu – nikdy neslyšeli nic takového, jako je lež. Ještě se nenaučili, že může být někdo, kdo myslí jinak než oni. Nemůžete je toho ušetřit...?“

„Udělám svou povinnost, je to Jeho vůle, pane Garthe. Tihle lidé jsou synové boží a mají duši. Nemohu zradit své poslání, což je pronést slovo boží a ukázat jim cestu do království nebeského.“

Kněz otevřel dveře a pustil dovnitř průvan. Pak zmizel v temnotě, dveře se zmítaly sem a tam a na podlahu dopadaly velké kapky deště. Garth se zvedl, aby dveře zavřel, a zanechal za sebou velké blátivé stopy. Zhlédl venku Itina, jak trpělivě sedí uprostřed bouře a čeká, až si Garth udělá chvíli času, aby se s ním rozdělil o překrásné vědění, jehož měl tolik.

• • •

Bylo nepsaným pravidlem, že se oba muži o průběhu oné noci už nikdy nezmínili. Po několika dnech se samota zdála nesnesitelná, protože si oba byli vědomi přítomnosti toho druhého. A tak spolu začali hovořit na neutrální půdě. Garth pomalu zabalil a uskladnil své zásoby a nikdy si nepřipustil, že jeho práce je dokončená a že může kdykoli odjet. Měl mnoho zajímavých bylin a botanických zázraků, za které mohl získat poměrně dost peněz. Věděl, že předměty z Weskeru budou pro galaktický trh úplnou senzací. Remesla na zdejší planetě byla před jeho příjezdem poněkud limitovaná, většinou vyřezávali různé tvary do dřeva za pomoci ostrých kamenů. Garth jim dal několik kousků nářadí a neopracovaný kov – nic víc.

Za několik měsíců se Weskerové naučili pracovat s novým materiálem a vtiskli svůj typický um do překrásných

uměleckých předmětů. Jediné, co musel Garth udělat, bylo předvést předměty na trhu, určit cenu a pak se vrátit pro nové zásoby. Weskerové chtěli na oplátku jen knihy, nové nářadí a další znalosti. Garth věděl, že díky jejich úsilí se brzy stanou součástí galaktické unie.

V to pevně doufal. Ale situace se změnila. Už nebyl středem pozornosti a centrem dění ve vesnici. Musel se usmát, když přemýšlel o pádu své moci, přesto v jeho úsměvu nebylo žádné veselí. Jeho pozorní Weskerové se stále střídali ve službě Sběračů vědění a jejich strohé sbírání faktů nebylo nic v porovnání s intelektuálním hurikánem, který se točil kolem kněze. Kde chtěl Garth, aby se seznamovali s každou knihou či strojem postupně, jednal kněz zcela volně. Garth se snažil postupovat progresivně, choval se k nim jako k nevzdělaným dětem. Chtěl, aby se naučili nejdřív chodit, než začnou běhat. Aby udělali jeden krok, než se odhodlají k dalšímu.

Otec Mark jim jednoduše nabídl výhody křesťanství. Jedinou fyzickou práci, o kterou je žádal, byla stavba nového kostela, místa bohoslužeb a učení. Z bažin přišlo mnoho nových Weskerů a zakrátko byla střecha hotová. Každé ráno se scházela kongregace, aby chvilku pracovali na kostelních zdech, a pak se všichni nahnuli dovnitř, aby se dozvěděli o slíbených ohromujících a důležitých věcech týkajících se vesmíru.

Garth nikdy Weskerům neřekl, co si o jejich novém koníčku myslí. Možná to bylo proto, že se ho na to nikdy nezeptali. Raněná pýcha nebo čest mu bránily, aby přivolał několik ochotných čtenářů a vyjevil jim všechnu svou hořkost. Možná by to bylo jiné, kdyby tu byl Itin, protože on z nich byl nejbystřejší. Ale od chvíle, kdy se objevil kněz, se od něj Itin nehnul a Garth s ním od té doby nemluvil.

A tak ho překvapilo, když po sedmácti dlouhých dnech na Weskeru našel po snídani před svými dveřmi delegaci. Jejich mluvčí Itin měl pusku mírně otevřenou. Také ostatní Weskerové měli ústa dokořán. Jeden z nich dokonce jako by zíval, cenil dvě řady ostrých zubů, až mu bylo vidět do fialovočerného krku. Podle jejich otevřených úst Garth pochopil, že půjde o důležité setkání, byl to jeden z výrazů, které znal. Otevřená ústa znamenala silné emoce: radost, smutek, zlost, nikdy si nebyl jistý, která z emocí to v tom či onom okamžiku byla. Weskerové byli obvykle klidní a nikdy jich neviděl tolik s otevřenými ústy, aby mohl zjistit, co se jim stalo. Každopádně nyní stáli kolem něj.

„Pomůžeš nám, Garthe?“ zeptal se Itin. „Máme otázku.“

„Odpovím vám na jakoukoli otázku,“ řekl na to Garth a zmocnilo se ho zlé tušení. „Co je to?“

„Existuje Bůh?“

„Co myslíš slovem ‚Bůh‘?“ zeptal se Garth. Co by jim měl říct? Co se jim honilo hlavou, když s takovou otázkou přišli za ním?

„Bůh je Nebeský otec, který nás stvořil a chrání nás. Ke kterému se modlíme, žádáme ho o pomoc, a když budeme spaseni, najdeme místo...“

„To stačí,“ řekl Garth. „Není žádný Bůh.“

Všichni měli nyní ústa dokořán, dokonce i Itin, který zíral na Gartha a přemýšlel o jeho odpovědi. Kdyby je Garth tak dobře neznal, zdály by se mu jejich růžové zuby hrozné. Na okamžik ho napadlo, že si nechali vnutit ideologii a dívali se na něj nyní jako na kacíře, rychle však takovou myšlenku zahnal.

„Děkuju ti,“ řekl Itin, otočil se a odešel.

Ačkoli bylo chladné ráno, Garth cítil, jak se potí, ale nevěděl proč.

Reakce na sebe nedala dlouho čekat. Itin se vrátil ještě téhož odpoledne. „Šel bys s námi do kostela?“ zeptal se. „Mnoho věcí, které se učíme, je složitých na pochopení, ale žádná z nich není tak složitá jako tahle. Potřebujeme tvou pomoc, a proto musíme slyšet i tebe i otce Marka najednou. Je to proto, že on říká jednu věc a tvrdí, že to je pravda, a ty říkáš druhou věc a také tvrdíš, že to je pravda. Ale obě pravdy být nemohou. Musíme vědět, co je pravda.“

„Ovšemže půjdu,“ řekl Garth a snažil se potlačit náhlý pocit zadostiučinění. Neudělal nic, ale Weskerové za ním stejně přišli. Pořád se ještě dalo doufat, že budou svobodní.

Uvnitř kostela bylo horko a Gartha překvapilo, kolik Weskerů se tam sešlo, bylo jich víc, než kolik jich kdy viděl pohromadě. Mnoho z nich mělo ústa dokořán. Otec Mark seděl za stolem, na němž leželo několik svazků knih. Když uviděl Gartha, tvářil se nešťastně, ale neřekl nic. Garth promluvil první.

„Doufám, že jste pochopil, že to byl jejich nápad – přišli za mnou zcela dobrovolně a požádali mě, abych sem přišel.“

„Já vím,“ řekl kněz. „Někdy dokáží být velmi paličatí. Ale učí se rychle a chtějí věřit a to je důležité.“

„Otce Marku, obchodníku Garthe, potřebujeme vaši pomoc,“ řekl Itin. „Oba víte spoustu věcí, které my neznáme. Musíte nám pomoci s vírou, která pro nás není jednoduchá.“

Garth se chystal něco říct, ale nakonec si to rozmyslel. Itin pokračoval: „Přečetli jsme bibli a všechny ostatní knihy, které nám otec Mark dal, jedna věc je jistá. Tyto knihy jsou jiné než ty, co nám dal obchodník Garth. V jeho knihách je vesmír, který jsme nikdy neviděli, ale není tam ani jedna zmínka o Bohu, není tam, pročetli jsme knihy velmi pozorně. V knihách otce Marka je Bůh všude a nic nejde bez něj. Jedno tedy musí být správně a druhé špatně. Nevíme, proč to tak je, a tak až nám to vysvětlíte, možná to pochopíme. Jestli Bůh není...“

„Ovšemže je, moji milí,“ řekl s veškerým zaujetím otec Mark. „On je náš nebeský Otec, který nás všechny stvořil...“

„Kdo vytvořil Boha?“ zeptal se Itin, kolem něj to začalo hučet a všichni Weskerové upřeli na otce Marka své pohledy. Nejdřív byl poněkud nervózní, ale pak se usmál.

„Nic nestvořilo Boha, protože on sám je Stvořitel. Byl vždy...“

„Když tedy existoval odjakživa, proč neexistoval odjakživa i vesmír? Pak by žádný stvořitel nebyl třeba,“ vyhrkl Itin. Důležitost jeho otázky byla zřejmá. Kněz odpověděl pomalu s předstíranou trpělivostí.

„Odpověď není tak jednoduchá, moji draží. Dokonce i vědci se dohadují o vzniku vesmíru. Zatímco oni pochybují – my, kteří jsme viděli světlo, víme. Vidíme zázrak vzniku všude kolem nás. A jak by něco mohlo vzniknout bez Stvořitele? A to je On. Náš Otec, náš Bůh. Víme, že pochybujete, a je to proto, že máte duše a volnou mysl. Přesto je odpověď jednoduchá. Věřte, to je jediné, co potřebujete. Prostě věřte.“

„Jak můžeme věřit, když nemáme žádný důkaz?“

„Jestli pro vás tento svět není důkazem Jeho existence, pak vám říkám, že víra nepotřebuje důkazy – musíte mít víru!“

Místností se rozezvučely dosti vzrušené hlasy a mnoho Weskerů otevřelo ústa, jak se snažili najít ve změti slov nitku pravdy.

„Můžeš nám to vysvětlit ty, Garthe?“ zeptal se Itin a jeho hlas utišil ostatní.

„Mohu vám jen poradit, abyste použili vědeckou metodu, která dokáže věci rozluštit – a dá vám odpověď, která potvrdí pravdu nebo lež v každém tvrzení.“

„Ano, to je to, co uděláme,“ řekl Itin. „Došli jsme ke stejnému závěru.“ Otevřel jednu silnou knihu a kolem se ozvalo souhlasné mumlání. „Studovali jsme bibli, jak nám řekl otec Mark, a našli jsme odpověď. Bůh pro nás udělá zázrak a tím dokáže, že nás všechny pozoruje. A podle toho znamení budeme vědět, že existuje, a půjdeme za Ním.“

„Tohle je falešná pýcha,“ řekl otec Mark. „Bůh nepotřebuje dokazovat svou existenci.“

„Ale my potřebujeme zázrak!“ vykřikl Itin, a přestože nebyl člověk, v jeho hlase byla cítit potřeba. „Přečetli jsme si tu o mnoha malých zázracích – chleba, ryby, víno, hadi – mnoho z nich bylo z méně důležitých důvodů. Teď tedy potřebuje udělat jen jeden zázrak a my všichni pak půjdeme za Ním – celý svět pak bude sloužit v Jeho království, jak jsi nám o tom povídal, otče Marku. Také jsi nám říkal, jak je to důležité. Společně jsme to prodiskutovali a přišli jsme na to, že je jen jediný zázrak vhodný pro takovou věc.“

Garthova nuda a pobavení nad nesmyslností teologie rychle vyprchaly, když pochopil, kam to celé směřuje. Stačilo se jen naklonit, aby viděl ilustraci v bibli, kde ji Itin otevřel. Přesto předem věděl, co uvidí. Pomalu vstal, jako by se chtěl protáhnout, a obrátil se ke knězi stojícímu za ním.

„Připravte se!“ zašeptal. „Jděte zadním vchodem a nastupte do lodi. Chvilku je zdržím. Nemyslím si, že by mi ublížili...“

„Co tím myslíte...?“ zeptal se otec Mark a překvapeně zamrkal.

„Vypadněte odsud, vy blázne!“ zasyčel Garth. „Jaký zázrak myslíte, že mají na mysli? Jaký zázrak měl zvrátit svět na křesťanskou víru?“

„Ne,“ řekl otec Mark, „to nemůže být...“

„HNĚTE SEBOU!“ vykřikl Garth, strhl kněze z křesla a postrčil ho k zadnímu vchodu. Otec Mark zavrával a zastavil se. Garth po něm skočil, ale bylo už pozdě. Obojživelníci byli sice malí, ale bylo jich mnoho. Garth vyrazil a zasáhl Itina pěstí do brady, pak se vrhl do davu. Ostatní stáli kolem něj, když se snažil probíjet ke knězi. Mlátil kolem sebe, ale bylo to, jako kdyby bušil do zdi. Jejich slizká těla stála všude kolem něj. Zmítal sebou tak dlouho, dokud ho nesvázali, nepřestával však sebou zmítat, a tak ho uhodili do hlavy, aby přestal. Pak ho vytáhli ven, kde se mohl jen v dešti bezmocně proklínat a sledovat, co se stane.

Weskerové byli skuteční mistři řemesla, a tak bylo všechno do posledního detailu připravené, jak to viděli v ilustracích v bibli. Na vrcholku malého kopce byl do země zasazený velký kříž, ostré hřebíky a kladivo. Otec Mark měl na sobě bílou bederní roušku. Vyvedli ho z kostela, když uviděl těžký kříž, málem se zhroutil. Potom hrdě vztyčil hlavu, odhodlaný na smrt, protože po celý život žil ve víře.

Přesto to bylo těžké. Dokonce i pro Gartha, který se jen bezmocně díval, to bylo nesnesitelné. Hovořit o ukřižování a dívat se přitom na jemně vyřezávané postavy v slabém světle je jedna věc. Něco docela jiného je však vidět nahého muže s provazy zařezanými hluboko do masa, jak visí na dřevěném kříži. Pak vidět hřebíky v jeho dlaních, vidět, jak se klidně blíží velké kladivo a přesně zasazuje první ránu. Slyšet, jak chladný kov proniká masem.

A nakonec slyšet strašlivý křik.

Je jen několik vyvolených mučedníků, a otec Mark nebyl jedním z nich. Po první ráně mu z úst začala téct krev, jak si prokousl rty. Pak do široka otevřel ústa a srdce mu začalo prudce bušit, jeho děsivý výkřik pronikal hustým deštěm. Weskerové ho tiše sledovali a jeden po druhém odhalovali řady zubů, když přihlíželi mukám ukřižovaného kněze.

Naštěstí omdlel dřív, než do něj zabodli poslední hřebík. Z ran mu vytékala krev, mísila se s deštěm, a z jeho těla vyprchával život. Někdy v té době, následkem rány do hlavy, omdlel i spoutaný Garth.

Probudil se ve skladu, už byla tma. Někdo mu právě přefezával pouta, kterými byl svázaný. Děšť stále bušil do střechy.

„Itine,“ řekl. Nemohl to být nikdo jiný.

„Ano,“ šeptl hlas. „Ostatní hovoří v kostele. Lin zemřel potom, co jsi ho praštil, a Inon je vážně raněný. Někteří tvrdí, že by tě měli také ukřižovat. Možná by tě měli zabít tak, že tě uhodí do hlavy. V bibli se říká, že...“

„Já vím, oko za oko. Najdete tam spoustu věcí, jakmile je začnete hledat.“

„Musíš jít, můžeš dojít ke své lodi, než tě někdo zahlédne. Zabíjení už bylo dost,“ řekl Itin, v jeho hlase byla patrná únava.

Garth se pokusil vstát, opřel si hlavu o zeď a čekal, až ho přejde nevolnost.

„Je mrtvý.“ Řekl to jako fakt, nikoli otázku.

„Ano, už je to chvíli. Jinak bych nemohl být tady.“

„A je pohřbený, jak jinak, protože by je jinak nenapadlo vypořádat se se mnou.“

„A pohřbený, ano!“ V jeho hlase byl nepatrný náznak emocí, ozvěna kněžovy smrti. „Byl pohřben a teď vstoupí na nebesa. Je to napsané v bibli a tak se to stane. Otec Mark bude šťastný, že se to tak stane.“ V jeho hlase bylo něco jako lidský vzlyk, ale to nebylo možné, protože Itin byl mimozemšťan a ne člověk. Garth namáhavě zamířil podél zdi ke dveřím, opíral se přitom, aby neupadl.

„Udělal jsem dobrou věc, že je to tak?“ zeptal se Itin. Nedostal žádnou odpověď. „On vstane, že je to tak, Garthe? Nebo ne?“

Garth stál mezi dveřmi a světlo vycházející z kostela osvítilo jeho zakrvácené ruce, svírající mříže. Itin k němu zezadu

přistoupil a jeho malé ruce se spoustou prstů a ostrými nehty se zasekly do jeho šatů.

„On vstane, že ano, Garthe?“

„Ne,“ řekl Garth, „zůstane tam, kde jste ho pohřbili. Nic jiného se nestane, protože je mrtvý a mrtvý zůstane.“

Děšť stékal po Itinově kůži a jeho ústa byla dokořán, jako kdyby chtěl vykřiknout do bezohledné noci. Promluvil jen s největším úsilím a do řeči se mu pletly hlasité myšlenky v jeho pištivém rodném jazyce.

„Takže my nebudeme spaseni? Nebudeme čisti?“

„Byli jste čisti,“ řekl Garth a v jeho hlase byla slyšet směsice smíchu a vzlyku. „To je na tom to nejhorší. Nyní jste...“

„Vrahové,“ řekl Itin. Dešťové kapky mu stékaly po sklopené hlavě a mizely ve tmě.

#### Obchod s hračkami

Protože v davu bylo jen několik dospělých a plukovník „Biff“ Hawton měřil víc než šest stop, viděl každý detail demonstrace. Děti – a většina dospělých – měli oči navrch hlavy. Biff Hawton byl na ledacos zvyklý, aby ho to ohromilo. Zůstal proto, že chtěl vědět, jaký trik způsobil, že ta věc fungovala.

„Celé je to vysvětlené zde v návodu,“ řekl demonstrátor a zvedl křiklavou brožuru otevřenou na straně se čtyřbarevným diagramem. „Všichni jistě znáte, jak magnety přitahují věci, a já se vsadím, že bezesporu víte i to, že Země je také jeden takový obrovský magnet. To je důvod, proč kompas vždy ukazuje na sever. No... Atomové divotvorné kosmické vlnové vznášedlo visí na těchto magnetických vlnách, pro nás všechny jsou samozřejmě neviditelné a dokonce procházejí i skrz nás – jsou to magnetické vlny Země. Atomový div se pohybuje po těchto vlnách jako loď po vlnách oceánu. Teď se dobře dívejte...“

Každý ho pozorně sledoval, když postavil okázalý model lodi na stůl a pak o krok odstoupil. Věc byla vytvořená z tenkého kovu a zdála se neschopná letu stejně jako plechovka se šunkou – a tu také velmi připomínala. Neměla ani křídla, ani motory, které by vyčnívaly z barevného povrchu. Byla usazená na třech gumových kolech. Na spodní části lodi byl dvojitý tenký kabel. Ten se táhl přes horní desku černého stolu a končil v malé krabičce v demonstrátorově dlani. Krabička měla jen indikační světýlko, tlačítko a malý knoflík, vypadající jako jediné zařízení k ovládání.

„Zapnu tlačítko, které pošle vlnový proud k vlnovému čidlu,“ řekl. Tlačítko cvaklo a indikační světlo začalo blikat. Mladík začal pomalu otáčet knoflíkem. „S generátorem se musí zacházet velmi opatrně, protože tady manipulujeme se silami celého světa...“

Překvapené achhhhhh se rozhučelo davem, když se kosmické vlnové vznášedlo zachvělo a pak pomalu vzlétlo. Demonstrátor odstoupil a hračka vyletěla výš a výš a tiše se vznášela za pomoci neviditelného magnetického pole. Jakmile se síla zmenšila, hračka pomalu dosedla na stůl.

„Pouhých sedmáct dolarů a devadesát pět centů,“ řekl mladík a položil velký nápis s cenou na stůl. „Za celou sadu atomového vznášedla, kontrolní zařízení, baterie a návod k použití...“

Když se objevila kartička s cenou, v davu to začalo hlasitě hučet a děti se rozběhly k modelům. Demonstrátorův hlas se ztrácel v hlasitém povyku a tak po chvíli ztichl. Uklidil krabičku, zrudně zívnuv a usadil se na okraj stolu. Kolonel Hawton byl jediný, kdo zůstal po tom, co všichni ostatní odešli.

„Můžete mi říct, jak ta věc funguje?“ zeptal se a přistoupil blíž. Demonstrátor se trochu rozveselil a uchopil jednu hračku.

„No, když se podíváte sem, pane...“ otevřel západku na horní části, „uvidíte na každém konci loď cívky.“ Pak tužkou ukázal na podivné plastové tvary velké asi jeden palec v průměru, které byly omotané mosazným drátem. Kromě dvou cívek byl model lodi prázdný. Cívky byly spojené k sobě dalším kouskem drátu a jiný kabel procházel otvorem spodní části a končil v kontrolní skříňce. Biff Hawton vrhl po demonstrátorovi velmi pochybovačný pohled, ale ten jeho nedůvěru úplně ignoroval.

„Uvnitř kontrolní skříňky je baterie,“ pokračoval mladý muž, otevřel ji a ukázal na obyčejnou baterii. „Proud prochází tlačítkem a světlem k vlnovému generátoru...“

„Chcete tím říct,“ přerušil ho Biff, „že šťáva z baterie za patnáct centů prochází tímto levným reostatem k pochybným cívkám uvnitř modelu a vůbec nic se neděje. Teď mi tedy řekněte pravdu, jak ta věc lítá. Jestli se rozhodnu zahodit jen tak osmáct babek za takového zajíce v pytli, chci nejdřív vědět, co kupuju.“

Demonstrátor zrudl. „Je mi líto, pane,“ vykoktal. „Nesnažil jsem se před vámi něco zatajit. Stejně jako ostatní kouzelné hračky, ani tato nemůže být skutečně předvedena, pokud si ji nezakoupíte.“

Naklonil se dopředu a zašeptal: „Přesto vám řeknu, jak to dělám. Tahle věc je předražená a na trhu vůbec nešla. Šéf mi řekl, ať je prodám za tři dolary, když na ně najdu kupce. Pokud byste...“

„Dohodnuto, chlapče!“ řekl kolonel a položil na stůl tři bankovky. „Tolik za to rád dám, ať už to funguje, jak chce. Chlapci v obchodě z toho budou bez sebe.“ Položil si raketu na prsa. „A teď mi řekni – co to drží ve vzduchu?“

Demonstrátor se kolem sebe opatrně rozhlédl a pak ukázal. „Provázek!“ řekl. „Nebo přesněji černá nit. Je přivázaná na špičku hračky, vede ke stropu a odtud zpět do mé ruky – kde je přivázaná ke kroužku na mém prstu. Když ustoupím o krok dozadu, model se vznese. Je to velmi jednoduché.“

„Všechny dobré triky jsou jednoduché,“ prohlásil kolonel pátraje po černé niti. „Za předpokladu, že je kolem něco, co odvede pozornost diváků.“

„Pokud nemáte černý stůl, stačí kousek černého plátna,“ řekl mladík. „Hlavně musí být v místnosti šero.“

„Zabal mi to, chlapče, nejsem včerejší. Jsem na takové věci starý.“

• • •

Biff Hawton hračku předvedl následující čtvrtek při noční partii pokeru. Skupina letců si ho dobírala, když se



nemotorně chystal začít.

„Nech mě okopírovat diagram, Biffe, hodily by se mi ty magnetické vlny na mého nového ptáka!“

„Uvniť jsou ty nejlevnější baterie – je to snad zdroj síly budoucnosti?“

Jen Teddy Kaner se tvářil moudře, když věc vzlétla. Byl amatérský kouzelník a tak trik okamžitě prokoukl. Z profesionální cti mlčel a jen se ironicky usmíval, zatímco ostatní jeden po druhém zmlkli. Kolonel byl výborný showman a zvládl scénu na jedničku. Než kouzlo dokončil, přesvědčil je, že hračka dokáže skutečně létat. Když model přistál a kolonel ho vypnul, nemohl jim zabránit, aby se nenahnuli ke stolu.

„Nit!“ vykřikl jeden z nich téměř s úlevou a všichni se spolu s ním rozesmáli.

„To je špatné,“ ozval se projektový fyzik. „Doufám, že by nám ta malá věc mohla pomoci. Nech mě to také zkusit.“

„Teddy Kaner bude první,“ prohlásil Biff. „On si toho všiml, když jste vy ostatní sledovali blikající světlo, ale nic neřekl.“

Kaner si navlékl kroužek s černou nití na prst a ustoupil o krok dozadu.

„Musíš nejdřív hračku zapnout,“ řekl Biff.

„Já vím,“ usmál se Kaner. „Ale to je součást iluze – řeči a umění odvrátit pozornost. Nejdřív si to zkusím nanečisto, aby se to vzneslo hladce nahoru a dolů. A pak to udělám ještě jednou se vším všudy.“

Pomalů pohnul s rukou dozadu jako pravý profesionál, aby strhl pozornost na něco jiného. Model se vznesl ze stolu a pak se zřítíl zpět.

„Přetrhla se nit,“ řekl Kaner.

„Trhnul jsi s tím, místo abys tahal za nit pomalu,“ řekl Biff a svázal přetrženou nit. „Ukážu ti, jak se to dělá.“

Když to však zkusil Biff, nit se přetrhla znovu, což vyvolalo mezi ostatními vlnu veselí a Biffovi se zapotil Hrnc. Někdo se zmínil o pokru.

To bylo jedinkrát, kdy se o pokru zmínili, nebo si na něj vůbec té noci vzpomněli. Protože brzy přišli na to, že nit zvedne model jen tehdy, když je hračka zapnutá a do cívek proudí napětí jednoho a půl voltu. Pokud byl proud vypnutý, model byl příliš těžký, aby se vznesl. Nit se pokaždé přetrhla.

• • •

„Stále si myslím, že to je zvrácený nápad,“ řekl mladík. „Strávil jsem celý týden tím, že jsem předváděl hračky v obchodech pro kdejakého obejdu v okruhu tisíce mil. Pak jsem je prodával za tři babky, i když každý kousek má cenu nejméně sta dolarů.“

„Ale prodal jsi deset z nich lidem, které by to mohlo zajímat?“ zeptal se starší muž.

„Myslím, že ano. Získal jsem několik leteckých důstojníků a jednoho kolonela. Pak tam byl také jeden pilot, kterého si pamatuju ze Základny. Naštěstí mě nepoznal. A také dva profesori z university.“

„Takže problém je teď v jejich rukách, nikoli našich. Jediné, co musíme udělat, je sedět a čekat na výsledky.“

„Jaké výsledky? Tito lidé neměli zájem, když jsme bušili na jejich dveře s důkazem. Nechali jsme si cívky patentovat a můžeme dokázat, že skutečně redukuje hmotnost, když jsou pod proudem.“

„Ano, ale je to velmi malá redukce. A my nevíme, co ji způsobilo. Nikdo by o takovou věc neměl zájem – nepatrný zlomek snížené váhy u neohrabaného dětského modelu. Samozřejmě to nestačí, aby to zvedlo těžký generátor. Nikdo, kdo používá masivní objemy paliva, zvedá tunové váhy a tak dále, se vůbec nebude zabývat šilencem, který si myslí, že našel trhlínu v Newtonových zákonech.“

„A ty si myslíš, že se teď něco změní?“ zeptal se mladík a netrpělivě praskal klouby na rukou.

„Vím, že ano. Tažná síla nitě je správně nastavená na váhu modelu. Pokud se pokusíš zvednout model, nit se přetrhne. Přesto model zvednout můžeš – jen po tom, co cívky odstraní nepatrnou část váhy modelu. Tohle ty můžeš zajímat. Nikdo je nežádá, aby problém vyřešili, nebo aby se jím vůbec zabývali. Ale bude jim to vrtat v hlavě, protože budou přesvědčeni, že to není možné. Okamžitě pochopí, že teorie o magnetických vlnách je nesmyslná. Nebo možná připustí, že je pravdivá? Nevíme. Každopádně o tom budou uvažovat, bude jim to dělat starosti. Někdo z nich začne experimentovat – samozřejmě to bude jen jako koníček – a pak najde příčinu chyby. A on nebo někdo docela jiný přijde na to, co způsobuje, že ty cívky fungují, možná najde i způsob, jak je zdokonalit!“

„A my máme patent...“

„Správně. Budou provádět výzkum, který je dovede do oblasti planetárních letů.“

„A tím z nás udělají boháče – ať už se ta věc začne vyrábět kdykoli,“ řekl cynický mladík.

„Všichni budeme bohatí, synu,“ prohlásil starší muž a poplácal ho po rameni. „Věř mi, že za deset let tenhle svět ani nepoznáš.“

Ne já, ne Amos Cabot!

Toho rána přišla pošta, když byl Amos Cabot na nákupu. Zůstala ležet na chatrném stole v hale. Prohlédl si ji, i když věděl, že tam nebude nic pro něj – tohle nebyl ten správný den. Třináctého chodil šek ze sociálního a dvacátého čtvrtého účet za byt. Nechodilo nic kromě nepatrného počtu pohlednic o vánocích. Nic, věděl to.

O zrcadlo byla opřená velká modrá obálka, ale on nemohl přečíst jméno. Zatracená paní Paevey a její dvouwattové žárovky. Naklonil se k obálce a zamrkal. Pak zamrkal znovu. Bože, bylo to pro něj, o tom nemohlo být pochyb! Vypadalo to jako silný časopis nebo katalog: přemýšlel, co to jen mohlo být, a kdo mu to asi poslal. Sevřel obálku do dlouhých hubených prstů s velkými pigmentovými skvrnami a vydal se po schodech do třetího patra, kde měl svůj pokoj. Položil tašku se dvěma konzervami fazolí a bochníkem dva dny starého bílého chleba na kuchyňský stůl a ztěžka

dosedl do křesla u okna. Když obálku rozlepil, viděl, že to je časopis, silný, lesklý, s černým obalem. Položil si ho na klín a vyděšeně na něj zíral.

Poté, titul byl napsaný černě, gotickými písmeny na šedém podkladu. Podtitul hlásal: Časopis připravenosti. Zbytek obalu byl černý, temná půlnoční čern, snad kromě vložené fotografie ve tvaru náhrobního kamene, na které se vyjímal veselý pohled na hřbitov plný květin, náhrobků a rodinných hrobek. Byl to snad špatný vtip? Když Amos začal otáčet stránky, zachytil pohledem rakve, hřbitovní zdi, urny s popelem, nezdálo se, že by to byl žert. Otrásl se odporem a odhodil časopis na stůl, když vtom mezi stránkami vypadl dopis a snesl se na zem. Dopis byl bezpochyby určený jemu.

Vážený pane,

vítejte v početné rodině šťastných čtenářů Poté – časopisu připravenosti. Zdravíme Vás, který co nevidět zemře! Máte za sebou dlouhý šťastný život a brána Věčnosti se otevírá, aby Vás přijala a vrátila Vás do náruče těch, které jste miloval a kteří odešli již před Vámi. Nyní, v této poslední hodině, jsme tu my, abychom Vám pomohli na Vaší cestě. Uzavřel jste již závěť? Vsadíme se, že jste na to ani nepomyslel – ale to nevadí. Jen otočte na stranu 109 a přečtete si inspirativní článek „Tam, kde je závěť“, kde se dozvíte vše, co je třeba. Pak na straně 114 najdete tiskopis, který můžete z časopisu vytrhnout podél praktické perforace. Tiskopis vyplňte, podepište a nechte ho svým notářem potvrdit. (Notáře obvykle najdete v obchodě s časopisy!) Neváhejte! Už jste zvážil způsob kremace? V časopise najdete překrásnou inspiraci od doktora Phillipa Musgrova v článku „Malý kostel za rohem krematoria“ na straně...

Amos uchopil třesoucíma se rukama časopis a mrštil s ním napříč pokojem. Magazín se rozpadl na dva kusy a on se rázem cítil o něco lépe.

„Co myslíte tím, že zemřu? Proč to říkáte?“ vykřikl. Pak ztlumil hlas, protože Antonelli v sousedním bytě zabušil na zeď. „Co je to za nápad posílat takové odpornosti lidem? Co je to za nápad?“

Co je to za nápad? Zvedl obě poloviny časopisu, uhladil je a položil na stůl. Vypadal příliš dobře a příliš dře na to, aby to byl jen žert – byly to skutečné reklamy. Po chvilce hledání našel stránku s obsahem a začal pročítat drobné řádky, až nakonec narazil na jméno nakladatele: Nakladatelství Saxon-Morris. Musí mít dost peněz, protože se nacházejí v budově Saxona Morrise. Znal tu budovu, byl to jeden z nových domů v Park avenue.

Tohle jim neprojde! Amos Cabot ucítil, jak se ho zmocňuje vztek. Donutil Dopravní společnost na 5. avenue, aby se mu omluvili za to, co mu řekl jejich řidič na den svatého Patrika. Společnost nápojových automatů mu vrátila padesát centů za to, že jejich stroj spolkl mince, aniž by mu vydal osvěžující nápoj. A teď i Saxon-Morris přijde na to, že z toho jen tak nevyklouzne!

Venku bylo teplo, ale březen je nevyzpytatelný měsíc a tak si Amos na sebe oblékl teplý vlněný kabát. Dva dolary by na takový výlet měly stačit: jízdné za autobus a šálek čaje v automatu. Zpod cukřenky na stole vytáhl dvě zmačkané bankovky. Těš se, Saxone Morrisi, jen se těš!

Bylo těžké navštívit někoho v Saxon-Morris bez předem sjednané schůzky. Dívka s rudými vlasy, vyčesanými do drdolu a křiklavým make-upem, si nebyla jistá, zda vůbec nějaký časopis Poté mají. Za jejím červeným stolem ve tvaru ledviny visel seznam všech publikací společnosti Saxon-Morris, ale zlatá písmena na zeleném podkladě byla ve slabém světle těžko čitelná. Když Amos trval na svém, přečetla dlouhý seznam jmen a telefonních čísel, až nakonec neochotně připustila, že to je jejich časopis.

„Chtěl bych vidět editora.“

„Kterého editora máte na mysli?“

„Jakéhokoli, na tom sakra nezáleží.“ Její neosobní jednání ještě poněkud ochladlo a jeho slova se jí dotkla.

„Smím se zeptat, v jaké věci si s ním přejete hovořit?“

„To je moje věc. Chci vidět editora.“

Trvalo více než hodinu, než našla někoho, s kým by se mohl setkat. Možná ji unavovalo dívat se na něj, jak sedí v křesle a zírá na ni. Po několika rozhovorech konečně zavěsila telefon.

„Kdybyste laskavě prošel těmito dveřmi, tam zahnete doprava, pak do mezipatra, čtvrté dveře napravo. Pan Mercer vás bude očekávat. Jsou to dveře číslo sedm set osmdesát dva.“

Amos se okamžitě ztratil v labyrintu chodeb a šedých dveří. Když se podruhé objevil ve stejných dveřích, jeden z mladíků ho dovedl k číslu 782. Amos vtrhl dovnitř bez zaklepání.

„Vy jste Mercer, editor časopisu Poté?“

„Ano, jsem Mercer, ale nejsem editor.“ Byl to zavalitý muž s kulatou tváří a velkými brýlemi. Seděl zmáčkнутý za stolem v rohu místnosti bez oken. „Tohle je oddělení rozvozu zásilek, nikoli editace. Dívka z recepcie říkala, že máte problém s doručením.“

„Problém mám, to je pravda – proč jste mi poslali váš ohavný časopis? To je to, co chci vědět!“

„No – snad bych vám mohl pomoci, kterou publikaci přesně máte na mysli?“

„Poté, to je ono.“

„Ano, to patří do mé skupiny.“ Mercer musel otevřít dva šanony, než našel ten správný, pak v něm začal listovat, až našel list papíru. „Je mi líto, pane Cabote, ale nemohu vám pomoci, jste na seznamu neplatících odběratelů a to nelze odhlásit. Je mi to líto.“

„Jak to myslíte? Líto! Já tu špinavou věc nechci a tak mi ji přestaňte posílat!“

Mercer se snažil vypadat přátelsky, a tak na tváři vyčaroval umělý úsměv. „Buďte rozumný, pane Cabote. Tohle je časopis vysoké kvality a vy ho od nás dostáváte zcela zdarma, zatímco předplatné stojí na jeden rok celých deset dolarů! Pokud jste měl tolik štěstí, že jste se ocitl na seznamu neplatících odběratelů, neměli byste si stěžovat...“

„Kdo mě vybral? Nikdy jsem nic neposílal.“ „Ne, to jste ani nemusel. Vaše jméno se pravděpodobně objevilo na

seznamu, který kupujeme od pojišťovacích společností, nemocnic a tak dále. Poté je jeden z našich neplacených časopisů, tím nechci říct, že je zadarmo, na druhou stranu pečlivě vybíráme seznam lidí, kteří ho obdrží. Nesnažíme se náklady přenést na odběratele, nýbrž získáváme prostředky z reklamních poplatků. V jistém smyslu jsou tyto prostředky nižší, takže by se dalo říct, že je to jistá veřejná služba. Například pro mladé matky vychází dvouměsíčník Vaše dítě, kde jsou některé skutečně dobré rady a články a samozřejmě reklamy. Časopis má vzdělávací charakter...“

„Ale já nejsem matka. Proč mi posíláte ten škvár?“

„Poté je poněkud odlišný časopis než Vaše dítě, ale přesto to je veřejná publikace. Je to záležitost statistiky, pane. Každý den umírají lidé jistého věku, kondice a materiálního zázemí. Lidé z pojišťovacích společností – myslím jim říkají pojišťovací matematici – zaznamenávají všechna fakta a čísla a vytvářejí grafy. Ujistili mě, že jejich grafy jsou velmi přesné. Dosáhli téměř dokonalého odhadu věku. Vezmou muže, jako jste třeba vy, porovnají to s materiálním zázemím, věkem, fyzickou kondicí, prostředím a tak dále a určí smrt s poměrně velkou přesností. Samozřejmě neví den ani hodinu, ale pro naše potřeby je dvouletý odhad poměrně dostačující. Tato čísla nám pak poskytnou počet měsíců a vydání, které můžeme nabídnout našim reklamním partnerům. Takže než odběratel zemře, reklamní společnosti dosáhnou saturace.“

„Vy mi chcete říct, že do dvou let zemřu?“ vykřikl Amos a cloumala s ním zlost.

„To ne, pane, to opravdu ne!“ Mercer se trochu odtáhl a kapesníkem setřel ze své sklenice Cabotovy sliny. „To je práce matematiků. Jejich počítač vybral vaše jméno a poslal ho nám. Oni tvrdí, že do dvou let zemřete. A tak jsme vám poslali časopis jako službu veřejnosti. Je to jen servis – nic víc.“

„Ale já do dvou let nezemřu, já ne! Ne Amos Cabot!“

„To záleží jen na vás, pane. Já tu vykonávám jen rutinní práci. Vaše zásilky jsou uvedené v počítači a přestanou docházet jediné tehdy, pokud se výtisk vrátí s uvedením ADRESÁT SKONAL.“

„Ale já nezemřu!“

„To se může stát, ačkoli si osobně na žádný konkrétní případ nevzpomínám. Ale vzhledem k tomu, že to je předplatné trvající dva roky, po dvaceti čtyřech měsících vyprší a časopis vám automaticky přestane docházet. Pokud ovšem nebude odvolán dříve. Ano, tak to bude.“

Celá záležitost zničila Amosovi celý den a přestože slunce příjemně hřálo, ani si toho nevšiml. Šel domů a přemýšlel o tom tak, že nemohl v noci spát. Příští den nebyl o nic lepší a on začal uvažovat o tom, jestli to nebylo součástí tohoto děsivého časopisu. Jestli byla smrt blízko – byli si tím jisti! – proč se tedy neuklidnil a nesmířil se s tím? Mohl vypracovat závěť, mohl si objednat obřad, vybrat náhrobní kámen, zformulovat motto a tiše zemřít.

„Ne! Tohle mi neudělají!“

Nejprve ho napadlo, že počká na další výtisk, a pak napíše adresát zemřel a pošle časopis zpět. Potom by výtisky přestaly dozajista docházet. Vzpomněl si však na malého tlustého Mercera a představil si jeho šťastný výraz, až se na jeho pracovním stole objeví storno Amosových výtisků. Měli pravdu, mrtvý podle plánu, jako vždy. Měl jsi vědět, ty starý blázne, že statistiku neobelstíš. Starý blázen, pravda! Měl by jim ukázat. Cabotové měli tuhý kořínek, ať si statistiky říkají, co chtějí, a on dokázal být pěkně zatvrzelý. Takhle snadno se ho nezbaví.

Po dlouhém váhání se odhodlal zajít za svým lékařem a přemluvil ho, aby mu provedl celkovou prohlídku.

„Není to špatné, není to vůbec špatné, starý příteli,“ řekl doktor, zatímco si Cabot zapínal košili.

„Je mi jen osmdesát dva let, to není mnoho.“

„Ovšemže není,“ řekl jemně doktor. „Je to jen statistika. Muž vašeho věku, s vaším materiálním pozadím...“

„Vím všechno o hloupé statistice. Proto jsem nepřišel. Jak to tedy se mnou vypadá?“

„Na váš stav si nemůžete rozhodně stěžovat, Amosi,“ řekl prohlížeje si lékařskou zprávu. „Krevní tlak se zdá být v pořádku, ale je tu patrná mírná chudokrevnost. Jíte dost jater a čerstvé zeleniny?“

„Nenávidím játra a zelenina je drahá.“

„To záleží na vás. Ale pamatujte si – do hrobu si nic nevezmete. Utrácejte víc za jídlo. Nechte své srdce odpočinout, nechodte do schodů.“

„Žiju ve třetím patře, jak se tedy mám vyhnout schodům?“

„To je zase jen a jen na vás. Jestli se chcete šetřit, přestěhujte se do přízemí. V zimě jezte vitamín D a ...“

Bylo toho víc a potom, co Amose přešel vztek, začal si dělat poznámky. Dobré jídlo a vitamíny, hodně spánku, čerstvý vzduch, list plný nesmyslů, dlouhý jako jeho paže. Ale byla tu vidina dvouletého předplatného časopisu Poté, a tak se naklonil zpět ke svým poznámkám.

Aniž by zjistil proč, další měsíc uběhl rychle. Měl plno práce, musel najít byt v přízemí, změnit stravu, usadit se na novém místě. Ze začátku vyhazoval Poté, jakmile se zlověstná obálka objevila v jeho schránce. Ale když uběhl první rok, stal se otrlejší. Uvnitř jednoho výtisku našel velkou rodinnou hrobku a nad obrázkem stál červený nápis: REZEROVÁNO PRO VÁS. Pro mě tedy ne! napsal vedle, roztrhal časopis a mrštil s ním o zeď. Našel v časopisu i jiné obrázky: přátelsky vyhlížející kopáče hrobů, vypolstrované rakve na míru a tak dále. Když uteklo osmnáct měsíců, našel si zábavu ve vrhání šipek na „fotografii vynálezce spalovacích pecí“ nebo Urnu Věčnosti. Při tom nezapomínal pečlivě odtrhávat listy z kalendáře.

Posledních několik měsíců se začínal bát. Cítil se dobře a lékař ho nepřestával dávat za vzor ostatním, ale to mu příliš nepomohlo. Měli statistici pravdu? – Je jeho čas u konce? Mohlo by mu to dělat starosti až k smrti, ale Cabot takhle nesmí zemřít! Postaví se k tomu čelem a zvítězí.

Nejprve zbývalo několik týdnů, pak už jen několik dní. Pět dní před tím, než se měl objevit poslední výtisk, se zamkl ve svém pokoji a poslal si pro něco lahodného na zub. Bylo to drahé, ale nemohl si dovolit běhat teď kdesi po ulici. Obdržel všech dvacet čtyř výtisků a jeho předplatné by tedy mělo vypršet. Zítra ráno se uvidí. Té noci nemohl usnout, i když věděl, že pravidelný spánek je důležitý. Ležel tam, až začalo svítat. Chvilku se jen protahoval, ale když uslyšel

pošťáka, rychle vyskočil. Dnes nastal den D. Bude to časopis? Srdce mu prudce bušilo, když se pomalu vydal do koupelny. Jeho pokoj byl první v přízemí, hned vpravo vedle vchodu, a jediné, co musel udělat, bylo dojít do chodby a otevřít dveře.

„Dobré ráno,“ řekl pošťákovi.

„Zdravíčko,“ odpověděl muž, sklonil se a začal hrabat v těžké brašně. Amos nejdřív přivřel dveře – pak bojácně začal prohlížet poštu.

Nebylo to tam!

On vyhrál!

Jestli tohle nebyl nejšťastnější den jeho života, pak to bylo velmi blízko. Jeho vítězství, nad dopravní společností nebo nápojovým automatem vedle toho nebylo vůbec nic. Tohle byla vyhraná válka – nikoli bitva. Přelstil je, přelstil matematiky, statistiky, účetní, mechanické mozky, šanony, úředníky i editory. On vyhrál! Vyšel ven, aby si po dvou dlouhých letech dal pivo, pak si dal ještě jedno. Vykládal si s chlapíky v baru a smál se. Přišel domů, uleh do postele a spal jako dřevo, než ho ráno probudila správcová, bušící na dveře.

„Máte tu poštu, pane Cabote!“

Amose se zmocnila hrůza, ale vzápětí ustoupila. To nemohlo být ono. Za celé dva roky se Poté nikdy nezpozdl ani o jediný den. Musí to být tedy jiná pošta – ale není šekový den. Pomalu otevřel dveře a vzal si velkou obálku, držel ji tak zlehka, že mu málem vypadla z ruky.

Až když obálku položil na postel, začal klidně dýchat. Nebylo to Poté ve zlověstné modré obálce, tahle byla růžová. Uvnitř však byl časopis velikosti Poté, silný časopis se spoustou stránek. Na obalu stál název Senilita – jednotlivá písmena byla napsaná, jako kdyby je někdo vytesal do kamene. Pod hlavním názvem stál podtitul Časopis triků. Na obálce byl obrázek starého muže, sedícího v pojízdném vozíku, s dekou na klíně, jak cucá vodu ze skleněné tuby. Uvnitř bylo víc. Reklamy na křesla s nočníkem, hemoroidové polštáře, berle, články jako „Slepecké písmo, když vám odejde zrak“, a „Šťastný ochrnutý“ nebo „Nehybný dvacet pět let“. Z časopisu vypadl dopis a Amos uviděl známé řádky.

Vítejte do šťastné rodiny... časopis Vás naučí umění stárnout... před Vámi je mnoho dlouhých let... prázdných let... jaké štěstí najít každý měsíc výtisk našeho jedinečného... kniha pro hluchoněmé... Braillovo písmo pro slepé... každý měsíc...

Když zvedl hlavu, měl v očích slzy. Bylo chladné dubnové ráno a do oken bušil déšť. Kapky stékaly po skle jako velké chladné slzy.

#### Zakuklená kosmická loď

„Jen se o kousek přiblížím,“ řekla Meta a dotkla se ovládacího zařízení pyrranské kosmické lodi.

„Na tvém místě bych to nedělal,“ prohlásil Jason, přestože věděl, že poznámka o tom, aby si dala pozor, vyvolala v Pyrranech jen větší zvědavost.

„Na takovou dálku se nemáme čeho bát,“ řekl Kerk, jak Jason předpovídal. Kerk se naklonil, aby se podíval z okna. „Je to velké. Loď je dlouhá nejméně tři kilometry. Bude to pravděpodobně poslední existující válečná loď. Podle mě je nejméně pět tisíc let stará a jsme od ní téměř dvě stě kilometrů...“

Na vzdálené lodi se objevil malý oranžový záblesk a ve stejném okamžiku se pyrranská loď prudce naklonila. Na kontrolním panelu se rozsvítilo červené poplašné světlo.

„Jakže jsi říkal, že je ta loď stará?“ zeptal se nevinně Jason a obdržel zdrcující pohled od náhle úplně tichého Kerka.

Meta loď širokým obloukem otočila a zkontrolovala všechny obvody. „Přední část lodi je částečně zničená, ve třech oblastech jsou vyřazené okruhy. Budeme muset zastavit někde v beztlíživém prostoru, abychom loď opravili, než se odhodláme přistát na planetě.“

„To je dobré, jsem rád, že nás to zasáhlo,“ řekl Jason. „Snad nás to naučí tolik, abychom byli dost opatrní a vyvázli odsud živí se slíbenými pěti sty milióny. Takže nás nasměruj na kurs velitele, abychom zjistili všechny odporné podrobnosti, které nám zapoměli říct, když jsme tuhle práci vzali.“

• • •

Admirál Djukich, velitel Zemského letectva, byl malý muž, který vedle urostlých Pyrranů vypadal ještě menší. Když se Kerk naklonil nad jeho pracovní desku a promluvil mrazivým hlasem, ještě se zmenšil. „Můžeme odsud odjet a hordy Rimů se přeženou přes váš systém, takže s vámi bude konec,“ řekl.

„Ne, to se nestane. Máme záchranáře. Můžeme povolat letku, nakoupit lodě, ale to by trvalo příliš dlouho. Bylo by jednodušší použít říšskou válečnou loď.“

„Jednodušší?“ ozval se Jason a nadzvedl obočí. „Kolik lidí bylo zabito při pokusu vstoupit dovnitř?“

„No, připouštím, že jednoduché není to nejvhodnější slovo. Jsou tu potíže, jisté problémy... celkem čtyřicet sedm lidí.“

„Proto jsi poslal vzkaz do Felicity?“ zeptal se Jason.

„Ano, jistě. Náš těžký průmysl nakupuje od vaší planety, tak se dozvěděli o Pyrranech. Jak méně než sto z vás dobylo téměř celý svět. Napadlo nás, že vás požádáme, abyste se zhostili úkolu a vstoupili na loď.“

„O tom, kdo je na palubě lodi, a jaké nebezpečí tam hrozí, jste se jaksi zapoměli zmínit.“

„Ano, tedy, to je právě to, co byste mohli nazvat jádrem našeho problému. Na palubě té lodi totiž nikdo není...“ Jeho úsměv byl poněkud nucený, když se Pyrran naklonil ještě blíž. „Prosím, nechte mě to vysvětlit. Tahle planeta byla



kdysi nejdůležitější v celé říši. Přestože se dalších jedenáct planet nazývalo domovem lidstva, my na Zemi jsme si jisti, že my jsme původci lidstva. Tahle válečná loď to jen dokazuje. Když skončila Čtvrtá válka galaktické expanze, byla loď vyřazena z běžného provozu. Od té doby tu je a až dosud ji nikdo nepotřeboval.“

Kerk pochybovačně zavrčel. „Nevěřím tomu, že loď vyřazená z provozu, navíc bez posádky a pět tisíc let stará, dokázala zabít čtyřicet sedm lidí.“

„Já tomu tedy bezvýhradně věřím,“ řekl Jason. „A vy tomu uvěříte také, jakmile se nad tím na chvíli zamyslíte. Tam kdesi je tři kilometry dlouhá nezníčitelná válečná loď. Má pod pláštěm největší motory, jaké kdy byly vyrobené – což znamená, že má také největší atomový generátor. A bezpochyby největší zbraně, nejdokonalejší obranné a útočné zbraně, jaké kdy byly vytvořeny. Společně se sekundárními bateriemi, paralelními obvody, válečnými počítači – aha, teď se usmíváte. Pyrranský sen – nejdestruktivnější zbraň, jaká kdy spatřila světlo světa. Je radost nalodit se na něco takového, vstoupit do kontrolní místnosti, ovládat to.“

Kerk a Meta se šťastně culili, oči měli zamlžené a nadšeně přikyvovali. Když však pokračoval, jejich úsměvy jim zmizely z tváří. „Ale loď byla vyřazena z provozu. Všechno se zavřelo a zatavilo pro případ pohotovosti – všechno, kromě energie a lodního obranného zařízení. Samozřejmě část lodi zůstala provozuschopná, jako například lodní počítač, aby mohl chránit loď před meteority a dalšími náhodnými návštěvníky z vesmíru. Přesněji před každým, kdo si vzpomněl, že by se mu válečná loď hodila. Byli jsme varováni jediným výstřelem. Nepochybuji o tom, že by nás to jednoduše dokázalo rozmetat do vesmíru. Pokud by na palubě byla posádka v obranné pohotovosti, nic by se k ní nedokázalo přiblížit. Stejně obtížné by bylo vstoupit na palubu. Ale to není náš případ. Musíme přelstít jak počítač, tak stroje. Přestože to nebude lehké, rozhodně to nebude nemožné.“ Otočil se a usmál se na admirála Djukicha. „Vezmeme tu práci. Ale cena bude dvojnásobná. Bude to jedna miliarda.“

„To je nemožné! Cena je příliš vysoká, rozpočtová organizace nikdy nedovolí...“

„Hordy Rimů se blíží, přinesou s sebou zkázu a naprostou destrukci. Abyste je zastavili, objednali jste si několik lodí – ale jsou ve zpoždění – nebudou tady včas. Letky Rimů se blíží. Prorazí dveře a právě tady, v téhle kanceláři...“

„Přestaňte!“ vydechl admirál, jeho tvář byla bílá jako papír. Důstojník za stolem, který nikdy nepoznal nic jiného, přesně jak to Jason odhadl.

„Smlouva záleží na vás – ale tlačí vás čas. Třicet dní, o minutu později vám peníze budou k ničemu. Souhlasíte se mnou?“

Jason se podíval na Kerka a Metu, kteří si zatím srovnali vše v hlavě a nyní souhlasně přikyvovali.

„Dobrá,“ řekl Jason. „Ale na té miliardě trváme. Budeme potřebovat zásoby, pomoc kosmického letectva, materiál, a možná několik mužů, aby nám kryli záda. Dáte nám, co budeme potřebovat.“

„To bude drahé,“ zasténal admirál a kousl se do rtu. „Krev...“ zašeptal Jason a admirál se začal potit a nakonec neochotně souhlasil.

„Dám pokyny. Kdy můžete začít?“

„Už jsme začali. Teď si na to podáme ruce a později podepíšeme smlouvu.“ Potřásl nadšeně admirálovi ochablou rukou. „Řekněte mi, nemáte náhodou nějaký manuál, který by nám poradil, jak se do lodi dostaneme?“

„Kdybychom ho měli, nemuseli bychom vás volat. Prohledali jsme všechny archívy, ale vůbec nic jsme nenašli. Všechny skutečnosti, které se nám podařilo získat, jsou natočené na záznamu a jsou vám k dispozici – ať už je jejich cena jakákoli.“

„Nejspíš za moc nestojí, když jste zabili čtyřicet sedm dobrovolníků. Pět tisíc let je dlouhá doba, a tak i ti nejlepší byrokraté za takovou dobu poztrácejí důležité informace. A samozřejmě jedna z věcí, kterou nemůžete uchovat, jsou instrukce, jak dát loď znovu do provozu. Ale my si poradíme! Pyrrané se nikdy nevzdávají, nikdy! Když vaše záznamy pošlete na naši základnu, my se zatím s kolegy omluvíme a půjdeme připravit plán. Měli bychom být hotovi před vypršením lhůty.“

„Jak?“ zeptal se Kerk, jakmile se za nimi zavřely dveře do jejich kajuty.

„Nemám ani to nejmenší tušení,“ prohlásil Jason a spokojeně se usmíval na jejich zamračené tváře. „Tak nás nech, abychom si něco nalili, a pak se dáme do přemýšlení. Tohle je práce, která může skončit brutální silou, ale my budeme muset začít logickou úvahou, jako lidé, kteří stroj vymysleli. Chtěl bych do své sklenice hodně ledu, miláčku.“

„Posluž si sám,“ odsekla Meta. „Když nemáš žádný nápad, jak to udělat, proč jsi tu práci bral?“

Sklenice o sebe zacinkaly a Jason si povzdychl. „Přijal jsem to, protože to je naše příležitost získat nějaké peníze. A my je zoufale potřebujeme. Jestli se nám nepodaří dostat se dovnitř té zatracené lodi, pak jediné, co ztratíme, bude třicet dní našeho života.“

Napil se a vzpomněl si, že snažit se něco Pyrranům rozumně vysvětlit byla ztráta času, a tak se uchýlil k daleko lepšímu způsobu, jak vyřešit situaci. „Vy se té lodi nebojíte, že ne?“

Andělsky se usmál, když uviděl jejich zachmuřené tváře, všiml si, jak se jim napjaly svaly a jak rychle vytáhli z pouzdra své zbraně a sevřeli je v ruce.

„Musíme se do toho dát,“ řekl Kerk. „Plýtváme časem a budeme potřebovat každou sekundu. Co uděláme nejdřív?“

„Musíme si přečíst zprávy a zjistit o té lodi co nejvíc. Pak najdeme způsob, jak se dostat dovnitř.“

• • •

„Nemyslím si, že když budeme po lodi metat kamení, že příliš uspějeme,“ řekla Meta. „Víme, že je to zničit dřív, než se stačí dotknout pláště. Je to ztráta času. A teď ještě chceš zbytečně plýtvat jídlem...“

„Meto, moje milá, mlč. Je to šilenství. Je tam velitelská loď, její radar spokojeně pípá a zaznamenává každou střelu, jak daleko se dostala k určenému cíli a jakou zbraní byla sestřelena. Je tu třicet lodí, které pravidelně metají meteority na

válečnou loď. Není to nic obvyklého, a tak nás možná čeká překvapivý výsledek. Nyní zároveň s kamením zamíříme na loď hovězí maso. Každý kousek bude zabalený ve dvacetikilovém plastovém obalu. Budeme je posílat v různých směrech a různou rychlostí. Jestli se některý z nich dostane k lodi, budeme vědět, že člověk ve skafandru se tam dostane také. Jestli tohle všechno nebude na lodní počítač příliš, vypustíme malou družici, která bude obíhat na oběžné dráze kolem našeho zakukleného přítele. Počítač ho bude buď muset odstřelit – což mu dá dost zabrat – nebo, pokud to bude možné, zažehne motory. Ať už tedy udělá, co chce, bude to pro nás cenná informace, a každá informace nám pomůže dojít ke správnému řešení.“

„První hovězí je na cestě,“ prohlásil Kerk od kontrolního stanoviště. „Než jsem ho naložil, odřízl jsem kousek steaku k obědu. Mrazák je úplně plný. Odřízl jsem jen dobré kousky – možná tak kilo pro každého, abych nenarušil experiment.“

„Stává se z tebe pěkný podvodník,“ prohlásil Jason.

„Všechno jsem se naučil od tebe. Tady máme první kousek,“ ukázal na malé světýlko na obrazovce. „Na každém obalu je svítící prášek, když se dotkne pláště lodi, rozsvítí se. Táhle je další. Dostaly se blíž než meteority – ale skrz ochrannou clonu nepronikly.“

Jason pokrčil rameny. „Vraťme se k rýsovacímu prknu. Nejdřív si ale dáme kus masa a láhev vína. Máme dvě hodiny, než bude vypuštěn asteroid. O to rozhodně nesmíme přijít.“

Poslední pokus měl přinést očekávaný výsledek. Milióny tun meteoritů, které byly za mimořádných nákladů poslány na oběžnou dráhu, jak admirál Djukich nezapomněl připomenout, se majestátně vznášely ve vesmírném prostoru. Radar vojenské lodi nepřestával pípat. Jakmile počítač určil kurs, zapnul se hlavní motor. Asteroid se rozzářil za zádi lodi a pak pokračoval do meziplanetárního prostoru.

„To bylo velmi dramatické,“ řekla mrazivě Meta.

„Získali jsme informaci!“ bránil se Jason. „Víme, že motory jsou stále v dobrém stavu a mohou se kdykoli aktivovat.“

„A k čemu nám taková informace bude?“ zeptal se Kerk.

„No, nikdy nevíš. Jednou se to může hodit...“

„Komunikační kontrola Pyrrusu Jedna. Slyšíte mě?“

Jason přiskočil k rádiu. „Tady je Pyrrus Jedna. Co pro nás máte?“

„Obdrželi jsme na vlnové délce 183,4 signál z bojové lodi. Zpráva je následující: Nederuebla al navigacio cento. Kroniku ci tio sangon...“

„Tomu nerozumím,“ řekla Meta.

„Je to v esperantu, to je jazyk staré velmoci. Loď jednoduše poslala navigační kontrole zprávu o změně kursu. A teď známe její jméno, Nezničitelná.“

„Je to důležité?“

„To tedy je!“ zajásal Jason, když naladil na komunikační kontrole vlnovou délku. „Jakmile donutíš někoho, aby s tebou začal hovořit, je to půlka úspěchu. Zeptej se jakéhokoli obchodníka. Teď buďte zticha, zatímco si vyzkouším své vojenské esperanto.“ Dopil víno ze své sklenice, odkašlal si a zapnul rádio.

„Haló, Nepřemožitelná, tady je letecká základna. Vysvětlí nedovolenou změnu kursu.“

„Změna kursu byla povolena podle instrukcí 590-L, aby se zabránilo destrukci.“

„Vaše změna kursu je riskantní. Vraťte se na původní kurs.“

Sekundy plynuly a všichni sledovali s napětím obrazovku – pak se rozsvítilo fialové světlo v okně válečné lodi.

„Tys to dokázal!“ vykřikla nadšeně Meta a láskyplně Jasona obejmula, až mu zapraskala žebra. „Přijalo to od tebe příkaz. Teď mu naříd, ať nás to pustí dovnitř.“

„Nemyslím si, že to bude tak jednoduché – nechte mě, abych to zkusil oklikou.“

Znovu promluvil k počítači v esperantu. „Kurs změněn uspokojivě. Nyní uveď příčiny ztráty energie.“

„Sprcha meteoritů. Všechny meteority na oběžné dráze byly zničeny.“

„Uvádí se, že byly použity vaše sekundární baterie na odpálení střel. Je to správně?“

„Správně.“

„Vaše munice byla oslabena. Bude vám zaslána nová zásoba.“

„Nová zásoba není potřeba. Rezervy jsou nad potřebný limit.“

„Na počítač je dost hádavý, že jo?“ řekl Jason mimo zakrytý mikrofon. „Chtěl bych zkusit, jestli to funguje.“

„Základna vaše rozhodnutí zamítne. Zásobovací loď dorazí do skladu za sedmáct hodin. Potvrď.“

„Potvrzeno. Zásobovací loď musí zrušit signál vojenské lodi dříve, než vstoupí do zóny dvou set kilometrů.“

„Souhlas, signál bude zaslán. Jaký je poslední signál?“

Chvilku bylo ticho a Jason zkrčil prsty, zatímco trpělivě čekal.

„Zamítá se. Informace nemůže být poskytnuta.“

„Připrav se pro paměťovou kontrolu lodního signálu. Je to jediný rádiový signál?“

„Souhlas.“

„Je to mluvená věta?“

„Negativní.“

„Je to kódovaný signál?“

„Souhlas.“

„Nalejte mi něco k pití,“ řekl Jason mimo mikrofon. „Tehle rozhovor bude chvilku trvat.“

A trval. Jason trpělivě postupoval krůček po krůčku, aby získal informace, které potřeboval. Když konečně rádio vypnul, měl před sebou popsaný list papíru.

„Konečně jsem z něj něco dostal. Kódovaný signál se skládá z deseti číslic. Když se nám podaří sestavit správné číslo, ochranná aktivita lodi se zastaví a loď bude pod naší kontrolou.“

„A pak shrábneme peníze,“ řekla Meta. „Může náš počítač vytvořit sérii čísel a najít to právě?“

„Může – také mě to právě napadlo. Nepřemožitelná si myslí, že provádíme kontrolu komunikace, a říká mi, že může akceptovat až sedm set signálů za sekundu. Náš počítač bude číst vrácené signály a pošle na každý z nich souhlasnou odpověď. Ovšemže každý signál projde diskriminačním okruhem, a pokud se podaří poslat správný signál, obranný systém lodi se vypne.“

„Vypadá to jako příliš jednoduchý trik, který by neobalamutil ani pětileté dítě,“ řekl Kerk.

„Nikdy nepřeceňujte inteligenci počítače. Zapomínáte, že to je stroj s nulovou představivostí. Pojdme se teď podívat, jestli nám to k něčemu bude.“ Začal rychle prsty klepat do klávesnice, pak si pro sebe tiše zaklel a kopl do ovládacího panelu. „To není dobré. Budeme muset posílat devět až deset číselných kódů a při rychlosti sedm set signálů za sekundu nám to bude trvat asi pět měsíců, než je všechny vyzkoušíme.“

„A nám zbývají jen tři týdny.“

„Kalendář si přečíst umím, děkuji ti, Meto. V každém případě to budeme muset zkusit. Pošleme kombinace čísel od 9,999,999,999 a odtud dolů. Pak požádáme kódovací oddělení kosmického letectva o všechny jejich signály, které bychom mohli využít. Možná jedno z těch čísel bude sedět. Naše šance přesto budou asi tak jedna ku pěti, že se nám podaří najít tu správnou kombinaci, ale je to lepší než nic. Mezitím budeme pracovat a uvidíme, jestli se nám podaří přijít ještě na něco.“

Armáda poslala malého muže jménem Shrenkly, který s sebou přinesl velký kufr se záznamy. Byl velitelem kódovacího oddělení a nadšený pro řešení rébusů a hlavolamů. Tohle byl zatím největší úkol, jaký za svou kariéru dostal. Vrhnu se tedy do práce a zářil entuziasmem.

„To je jedinečná příležitost, skutečně jedinečná. Snižování a zvyšování čísel pokračuje rovnoměrně. Mezitím naklepu permutace a substituce signálů, které...“

„V pořádku, jen v tom pokračujte,“ řekl Jason, usmál se a poklepal muže po zádech. „Později mi připravte zprávu, ale teď nás čeká schůzka. Meto, Kerku, je čas jít.“

„Jaká schůzka?“ zeptala se Meta, když ji začal tlačit ze dveří.

„Schůzka, kterou jsem si vymyslel, abychom se dostali z dosahu toho nadšeného šilence,“ řekl, když se mu konečně podařilo ji vytlačit do chodby. „Nechte ho dělat jeho práci a my zatím najdeme nějaký jiný způsob, jak se dostat dovnitř.“

„Myslím, že to, co říká, je velmi zajímavé.“

„Dobrá, tak si s ním promluv – ale ne, když jsem tam já. Teď si musíme chvilku namáhat mozky a uvidíme, co nás napadne.“

Přišli s celou řadou nápadů, ale všechny do jednoho selhaly. Miniaturní létající roboti byli fiaskem, pak byli poslání menší a menší roboti, jejichž existence byla také odhalena. Neprošel dokonce ani ten nejmenší, který nebyl větší než mince. Byli tak posedlí miniaturizací, že nakonec poslali malé oko velikosti špendlíkové hlavičky. Zařízení za sebou táhlo tenký kabel, kterým do zařízení přicházel proud do iontového ovladače. Toto zařízení se dostalo až na vzdálenost patnácti kilometrů. Pak ho citlivé senzory odhalily a zlikvidovaly jedinou čistě mířenou střelou.

Měli další nápady a skvělé plány, ale žádný z nich nefungoval. Obrovská loď se vznášela v prostoru, načítala sedm set signálů za sekundu a ve svém volném čase rozmetala na prach jakýkoli předmět, který se objevil v jejím dosahu. Každý pokus zabral čas, a tak pomalu ubíhaly dny. Jazona se zmocnila chronická bolest hlavy a měl potíže se spaním. Zdálo se, že problém je neřešitelný. Právě krmil počítač číslu o destrukční vzdálenosti, když k němu přišla Meta.

„Jestli mě budeš potřebovat, budu u Shrenklyho,“ řekla.

„To jsou skvělé zprávy.“

„Včera mě naučil frekvenční rozsahy a dneska začneme se substitučními čísly.“

„Jak vzrušující.“

„No, pro mě rozhodně. Nikdy jsem nic podobného nedělala. A má to cenu: Posíláme signály a jeden z nich by mohl být ten pravý. Rozhodně je to účinnější než tvoje létající kameny. A navíc nám zbývají už jen dva dny.“

Otočila se a praskla dveřmi. Jason se cítil slabý, věděl, že se blíží jejich prohra. Když si do sklenice nalil řádnou dávku kapek proti únavě, vstoupil do místnosti Kerk.

„Zbývají dva dny,“ řekl.

„Díky. Kdybys mi to neřekl, nevěděl bych to. Jsem si vědom toho, že se Pyrrané nikdy nevzdávají, ale začínám se vážně obávat, že jsme byli oklamáni.“

„Ještě jsme neprohráli. Musíme bojovat.“

„To je skutečně odpověď hodná Pyrrana – ale tentokrát to tak nebude. Nemůžeme tam jednoduše vtrhnout ve válečných skafandrech a nechat celou věc vyletět do vzduchu.“

„Proč ne? Malé zbraně nám nepomohou, ani silové paprsky, ale proč bychom nemohli vzít něco pořádného a prorazit dovnitř?“

„A to je celé? Máš snad nějaký nápad, jak to udělat?“

„Ne, ale určitě na něco přijdeme. A měli bychom si pospíšet.“

„Já vím, dva dny. Předpokládám, že bude jednodušší zemřít, než abychom připustili porážku. Oblečeme se, poletíme k válečné lodi za kamennou smrtí, kterou loď odstřeluje těžkými náboji. Potom řekneme nepřátelským ochranným obvodům, že nejsme vůbec ozbrojené kosmické skafandry, ale pouze párek plastových barelů na pivo, které může odstřelit jen se střelami nízkého kalibru. Ty se od nás odrazí jako kroupy a my se bezpečně dostaneme dovnitř, shrábneme miliardu babek a budeme žít šťastně až do smrti.“

„Něco takového. Já dojdou připravit skafandry.“

„Než to uděláš, rád bych, abys zvážil jednu věc. Jak řekneme ochranným obvodům...“

Jason se zastavil uprostřed věty a oči se mu rozšířily – pak poplácal Kerka prudce po zádech. Byl velmi rozrušený, ale Pyrran si toho vůbec nebyl vědom.

„To je ono, tak to uděláme!“ vykřikl Jason a vrhl se k počítači. Kerk trpělivě čekal, zatímco Jason vkládal do přístroje data a cosi nesrozumitelného mumlal nad dlouhými archy informací, které se chrlily z tiskárny.

„Tady to je!“ řekl Jason a zvedl papír. „Plán útoku – a bude to fungovat. Jen si člověk musí zapamatovat, že počítač válečné lodě je jen velký hloupý stroj, který umí počítat jen na prstech své ruky. I když to dělá velmi rychle, chová se za všech okolností stejně, protože byl tak naprogramovaný. Takže tady je, co se stane. Díky hlavnímu řízení je oblast koncentrace palné síly nejmenší na zádi lodí. Jen sto čtrnáct hlavní může být touto cestou odpáleno. Jejich vražedný čas se mění.“

„Vražedný čas?“

„Čas, za který se hlaveň otočí o sto osmdesát stupňů. Malé zbraně to dokáží za méně než sekundu. To je jeden faktor. Dále záleží na tom, které objekty na sebe strhnou pozornost. Rychleji se pohybující meteority jsou sestřeleny dříve, i když jsou ve větší vzdálenosti než ty větší, ale pomalejší. Pak jsou tu ale další důležité faktory, jako rychlost střel, úhel odpalu a tak dále. Náš počítač všechno zvážil a přišel s následujícím řešením!“

„Co to znamená?“

„Že to zvládneme. Budeme uprostřed letících meteoritů namířených na záď Nepřemožitelné. Bude tam dostatek meteoritů, které na sebe strhnou pozornost zbraní. Naše skafandry budou o polovinu menší než ty nejmenší meteority. Budeme se pohybovat stejnou rychlostí a stejným směrem, takže na nás zaútočí jen střely malého kalibru. Dále se pak další mračno meteoritů, opravdu velkých a těžkých, přiblíží k zádi lodí v devadesátistupňovém úhlu, ale nedotkne se vzdálenostního limitu dvě stě kilometrů do chvíle, než zbraně začnou útočit na nás. Počítač to vystopuje a jakmile bude naše vlna odstřelena, začnou se velké zbraně zbavovat těžkých meteoritů. My pak zrychlíme a zamíříme k zádi lodí. Tak se staneme hlavním cílem, ale než se velké zbraně nachystají ke zdrcujícímu útoku, měli bychom se dostat dovnitř.“

„Zní to docela pravděpodobně. Jaký je nejlepší čas, za který se můžeme dostat dovnitř, než na nás začne loď střílet?“

„Bude trvat nejméně šest desetin sekundy, než na nás bude moct zaútočit.“

„To bude stačit, jdeme na to.“

Jason zvedl ruku. „Ještě něco. Vezmeme s sebou řezačky a nějaké zbraně. Jakmile budeme uvnitř, neměli bychom mít příliš velké potíže. Ale nebude to jednoduché. Půjdeme jen my dva. Když to neřekneme Metě, zůstane tady.“

„Tři mají ale větší naději, že se dostanou dovnitř.“

„A dva mají větší naději než jeden. Nepůjdu do toho, pokud se mnou nebudeš souhlasit.“

„Dobrá. Připrav se.“

Meta se zabírala svým novým koníčkem – objevováním kódů a cifer – byla ta nejlepší doba. Pozemské kosmické lodě byly dobře trénované na přesné vysílání meteoritů, ale posádky už to začínalo nudit. Nechali počítač, aby provedl většinu část práce. Zatímco se odehrávaly přípravy, Kerk a Jason si oblékli bojové skafandry, vypadaly spíš jako tanky než skafandry, byly těžké a ověšené zbraněmi. Kerk si připnul speciální zařízení, které budou potřebovat, zatímco Jason přerušil okruhy pro automatický přenos obrazu, aby Meta nezjistila, že opustili loď. Pak se tiše vytratil.

Nezáleží na tom, kolikrát to děláš, nezáleží na tom, jak dobře se mentálně připravíš, pohyb ve volném prostoru není příliš velká zábava. Snadno se ztratí orientace, člověk má pocit, že všechny strany míří nahoru nebo dolů. Jason byl rád, že s sebou má urostlého Pyrrana.

„Operace začala.“

Ozval se hlas ve sluchátkách, pak měli plné ruce práce, aby se stihli soustředit ještě na něco jiného. Počítač jim oznámil, že zeď z obrovských kamenů se blíží k nim – sami to však ještě nevěděli – a nařídil jim, aby se stáhli na stranu. Pak se meteority náhle objevily, proletěly kolem a vzápětí se ztrácely v dálce. Oba muži se podle instrukcí vrátili na určený bod a zařadili se doprostřed mezi letící meteority. Museli ještě několikrát upravit rychlost, než se s kameny srovnali. Pak vypnuli proud a letěli volně.

„Pamatuješ si instrukce?“ zeptal se Jason.

„Perfektně.“

„No, dovol, abych to ještě jednou zopakoval, jestli ti to nevadí.“ Válečná loď už byla v dohledu přímo před nimi, vypadala jako malá tříska uprostřed vesmíru. „Až se dostaneme dovnitř, nebudeme dělat nic, co by na nás strhlo pozornost. Kolem nás bude pěkně rušno, ale nebudeme zapínat zařízení, leda v případě nejvyšší nouze. A až nás zasáhnou střely malého kalibru – bude to to nejlepší, co se nám může přihodit, protože to bude znamenat, že velké zbraně zaútočily na něco jiného. Mezitím budou na loď útočit další letící kameny. My je sice neuvidíme, ale náš počítač ano. Má na monitoru i válečnou loď. V okamžiku, kdy se velké zbraně soustředí na druhou vlnu meteoritů, dá nám signál. A my se do toho dáme. Plnou silou k hlavnímu potrubí. Až nám skafandrový radar oznámí, že jsme jedenáct set metrů od lodí, zapneme kód na plné obrátky, protože v tom okamžiku budeme z dosahu zbraní. Uvidíme se až u potrubí.“

„Co když vypálí počítač nějaké střely do potrubí, aby se nás zbavil?“

„O tom jsem také uvažoval. Můžeme jen doufat, že na něco tak komplikovaného není naprogramovaný a že jeho logické obvody nepřijdou s takovou odpovědí...“

Prostor kolem nich se rozzářil prudkým světlem. Jejich průzory na helmách automaticky ztmavly, ale přesto byla exploze jasně vidět. Pak následovalo ticho. Kolem Jasona proletěl meteorit velký jako malý dům a Jason se uvnitř svého skafandru přikrčil. Ticho destrukce pokračovalo – pak náhle tichem otřásla další exploze. Jeho skafandr se zachvěl.

Udeřilo to do něj! I když to čekal a chtěl to, úder byl neuvěřitelně náhlý a prudký. Pak to však náhle přestalo stejně rychle, jako to začalo, a Jason jakoby z dálky slyšel pokyn jdi.



„Do toho, Kerku, do toho!“ vykřikl a nabral plnou rychlost.

Skafandr s ním prudce mrštil, ochromil ho a zpomalil jeho prsty, když se pokoušel vypnout kontrolní zařízení na své helmě. Před sebou viděl záď lodi a uprostřed obrovské potrubí, podobající se velkému černému oku. Otvor rychle rostl, až zaplnil celý prostor, pak radar červeným světlem oznámil, že překročil vzdálenost jedenácti set metrů. Zbraně se ho teď nemohly dotknout – ale mohl narazit do lodi a rozdrtit se. Pak ho udeřil závan z retroturbin, narazil na jeho skafandr a ochromil ho. Kontrola v této chvíli nebyla možná. Před ním se otvíral černý prostor. Zvětšoval se a zaplnil všechno ostatní.

Byl uvnitř, tlak se zmenšil, jak se ho ujalý přístávací okruhy, a on mohl konečně zpomalit. Dokázal to i Kerk? Zastavil se, volně se vznášel, a pak náhle nad sebou něco ucítil, ohlédl se a viděl, jak to ztěžka dopadlo do potrubí.

„Kerku!“ Jason zvedl jeho bezvládné tělo a posvítíl na něj. „Kerku!“ Žádná odpověď. Je snad mrtvý?

„Přistál jsem... trochu rychleji, než jsem měl původně v úmyslu.“

„To tedy jo. Ale jsme tady. Teď se dáme do práce, než se počítač rozhodne nás spálit na prach.“

Zapnuli molekulární lampu, jedinou věc, která si dokázala poradit s pevným povrchem potrubí, a pomalu vyřízli kulatý otvor do stěny. Trvalo to téměř dvě minuty a každou chvíli hrozilo, že se v potrubí objeví střely. Nic se však nestalo. Když byl otvor dokončen, Kerk do něj nahlédl a vypálil. Pyrran vzápětí zmizel z dohledu. Jason se pustil za ním do jasně osvětlené místnosti, kde se skrýval motor.

Náhle se udělalo ještě větší jasno, když se za ním objevily plameny. Jason se otočil v okamžiku, kdy se oheň uhasil. Záblesk trval jen jednu mikrosekundu. „Chytrý počítač,“ řekl unaveně. „Opravdu chytrý.“

Kerk výbuch ignoroval a vrhnul se do kontrolní místnosti. Jason šel za ním, našel ho, jak se vynořil s velkou mapou v kovovém rámečku.

„Lodní plán. Strhnul jsem to ze zdi. Centrální ovládám je tudy. Jdeme.“

„Dobrá, dobrá,“ zamumlal Jason a rychle spěchal, aby s Pyrranem udržel krok. V tom byli Pyrrané skutečně nejlepší – bylo těžké jejich rychlé chůzi stačit.

„Roboti na opravy,“ řekl, když vstoupil do chodby a ukázal na dlouhé kovové tvary. „Ty nás nebudou rušit.“

Než to však stačil dořít, zvedli dva roboti své baterky a rozběhli se do útoku. Kerk však uchopil pušku, dvakrát vystřelil a ve stejném okamžiku je proměnil v hromadu harampádí.

„Lodní počítač je velmi chytrý. Pošle na nás kde co, zůstaň vzadu a kryj mi záda.“

Na zbytečné řeči nebyl čas. Často museli změnit směr, aby nebylo poznat, že mají namířeno do kontrolní místnosti. Každý stroj, na který cestou narazili, se je snažil zničit. Domácí roboti se na ně vrhali se smetáky, televizní obrazovky explodovaly, jakmile kolem nich prošli. Podlahou náhle procházel elektrický proud. Byla to jednostranná bitva, a tak museli být neustále ve střehu. Jejich skafandry byly vůči malým střelám odolné a poradily si i s elektřinou. Nakonec došli ke dveřím, na nichž stál nápis: CENTRA KONTROLO. Kerk je jediným kopnutím rozrazil a vtrhl dovnitř. Světla byla rozsvícená a palubní deska vzorně uklizená.

„Dokázali jsme to,“ řekl Jason, podíval se na hladinu tlaku a pak si sundal helmu, aby se zhluboka nadechl chladného vzduchu. „Celá miliarda je naše. Přelstili jsme ten hloupý...“

„TOHLE JE POSLEDNÍ VAROVÁNÍ,“ ozval se hluboký hlas a oba muži rychle zvedli své zbraně, než si uvědomili, že je to jen záznam z pásku. „TATO VÁLEČNÁ LOĎ JE NELEGÁLNĚ OKUPOVÁNA. NAŘIZUJE SE OKAMŽITĚ OPUSTIT LOĎ DO PATNÁCTI SEKUND, NEBO BUDE CELÁ LOĎ ZNIČENA. BYLA PROVEDENA OPATŘENÍ, ABY TATO LOĎ NEPADLA DO RUKOU NEPŘÍTELE...“

„Nedostaneme se odsud včas!“ vykřikl Jason.

„Vypni kontrolu!“

„Ne! Destrukční kontrola nebude jistě tady.“

„DVANÁCT...“

„Co budeme dělat?“

„Nic! Nemůžeme dělat vůbec nic...“

„OSM...“

Dívali se mlčky jeden na druhého. Jason položil Kerkovi ruku na rameno a Kerk ho po ní poplácal.

„SEDM...“

„Sbohem,“ řekl Jason a pokusil se o úsměv.

„ČTYŘI... TŘI...“

Nastalo ticho. Pak se znovu ozval nevzrušený hlas počítače: „Obranný systém deaktivován. Obrana zrušena. Čekám na další pokyny.“

„Co... se stalo?“ zeptal se Jason.

„Obdržel deaktivací signál. Čekám na další instrukce.“

„Právě včas,“ řekl Jason a ztěžka polkl. „Právě včas.“ Chvilku si pohrával s neznámým ovladačem, až se mu nakonec podařilo zapnout komunikátor. Na obrazovce před ním se objevila Metina tvář.

„Aha, tak tady jsi! Za to, že jsi odešel beze mě, bych ti neměla nikdy odpustit!“

„Nemohl jsem tě vzít,“ řekl Jason. „Kdybys na tom trvala, nešel bych ani já. Máš pro mě cenu větší, než je jedna miliarda.“

„To je to nejhezčí, cos mi kdy řekl,“ usmála se a poslala mu vzduchem polibek. Kerk něco zavrčel a tvářil se zrudně.

„Až si to povíte, mohla bys nám také říct, co se vlastně stalo,“ řekl. „Narazil počítač na to správné číslo?“

„Vůbec ne. Já jsem na to přišla,“ usmála se do překvapeného ticha. „Říkala jsem vám, jak moc mě zajímají kódy a cifry. Je to prostě úžasné, nabízí se tolik milionů různých kombinací. Shrenkly mi řekl o substitučních číslech, a tak jsem jedno zkusila, to nejjednodušší. Kde je písmeno A, je jednička, kde B, tam dvojka a tak dále. Pak jsem tedy přeložila

jméno do číslic, ale vyšlo mi 81122021, což je o dvě číslice kratší. Shrenkly mi tedy vysvětlil, že pro každé písmeno musí být dvě čísla, jinak by vznikly problémy při opisu, takže pro písmeno A to musí být 01, nikoli 1. A tak jsem přidala nulu ke dvěma jednomístným číslům a tak jsem vytvořila desetimístný kód. Pak jsem to číslo zadala do počítače, a to bylo celé.“

„Získala jsi jackpot prvním číslem – prvním pokusem?“ prohlásil ohromeně Jason. „To jsi tedy měla štěstí.“

„To ne. Víš, že vojáci nemají příliš velkou fantazii. Říkal jsi mi to nejméně stokrát. A tak jsem vycházela z té nejjednodušší možnosti a podívala se do slovníku esperanta...!“

„Haltu?“

„Přesně tak. Zakódovala jsem to a poslala. A bylo to.“

„A co to slovo znamená?“ zeptal se Kerk.

„Zastav,“ odpověděl Jason. „Jednoduše zastav.“

„To jsme mohli udělat také,“ prohlásil Kerk a souhlasně přikyvoval. „Pojďme si vyzvednout peníze a jedeme domů.“

#### Útok komanda

Vojín Truscoe a kapitán vystoupili z vozu, který nechali zaparkovaný nedaleko džungle, a vydali se pěšky dobrých sto stop dolů cestou. Tam se přikřčili ve stínu stromů, kam na ně dopadaly jen paprsky měsíčního světla a osvětlovaly jejich okolí.

„Buď zticha!“ zašeptal kapitán, položil vojínovi ruku na rameno a poslouchal. Truscoe zadržel dech a ani se nehnul. Kapitán Carter byl legendární bojovník v džungli, jeho četné jizvy a odznaky toho byly důkazem. Jestliže si myslel, že se v lese skrývá něco nebezpečného, že se to blíží... Truscoe potlačil nedobrovolné chvění.

„Je to v pořádku,“ řekl kapitán, tentokrát promluvil normálním hlasem. „Je tam něco velkého, možná bizon nebo nějaké divoké zvíře. Ale je to ve směru větru, a tak to začalo ustupovat, když to zachytilo náš pach. Jestli chceš, můžeš si zapálit.“

Voják chvilku váhal, nevěděl, co má říct. Nakonec se zeptal: „Pane, neměli bychom raději... Mám na mysli, že by někdo mohl zahlédnout plamen.“

„Neskrýváme se, vojíne Truscoe. Williame – říkají ti Billy?“

„Proč... Ano, pane.“

„Vybrali jsme si tohle místo, Billy, protože tudy v noci nikdo z místních lidí nechodí. Zapal si. Kouř prozradí divoké zvíře naší přítomnost a ona se bude raději držet stranou. Zvířata se nás bojí daleko víc, než se jich bojíš ty. Kromě toho nás snad náš informátor najde podle kouře. Jeden šluk a pozná, že to není místní tabák. Tahle cesta vede do vesnice a odtud sem pravděpodobně přijde.“

Billy se podíval, ale neviděl ani cestu, ani volné místo v husté džungli, kam kapitán ukazoval. Jestliže to však kapitán tvrdil, byla to jistě pravda. Pevně sevřel pušku s šestnáctimilimetrovou hlavní a rozhlédl se v bzučící a šumící temnotě.

„Pane, u nás v Alabamě jsem chodil často na lov a vím, že tahle puška zastaví všechno široko daleko. Snad kromě jedné zbraně. Dělá mi starosti ten geek, co má přijít. Není on trochu zrádce? Víte, jestli podvádí vlastní lidi, jakou máme jistotu, že neudělá totéž nám?“

Carterův hlas byl klidný a nedal vůbec najevo, jak nenávidí slovo geek.

„Ten muž je náš informátor, to není zrádce, záleží mu na tom víc než nám. Původně byl uprchlíkem z jedné vesnice na jihu, vesnici před několika lety smetlo zemětřesení. Musíš chápat, že tito lidé jsou poněkud provinciální, a tak bude ‚cizincem‘ v této vesnici do konce svého života. Jeho žena je mrtvá, nemá nejmenší důvod tu zůstat. Když jsem ho požádal o informace, chopil se šance. Zaplatíme mu tolik, že do konce svého života nebude muset pracovat. Zůstane na odpočinku ve vesnici nedaleko té, kde vyrůstal. To je dobrý obchod.“

Billy si díky tmě a přítomnosti důstojníka dodal odvahy. „Přesto se mi to od něj zdá surové. Prodal lidi, se kterými žije.“

„Nikdo nikoho neprodal.“ Kapitál byl teď mnohem otevřenější. „To, co děláme, děláme pro jejich vlastní dobro. Možná to teď tak nevidí, ale je to tak. Očekává se dlouhodobý výsledek.“

Zdálo se, že kapitán je poněkud rozzlobený. Billy se neklidně zavrtěl a mlčel. Měl si pamatovat, že na důstojníky se nemluví, jako by to byli obyčejní lidé nebo tak něco.

„Vstaň, támhle jde,“ řekl Carter.

Billy měl zvláštní pocit, že kapitán by ho vypátral i v rodných lesích v Alabamě. Nic neviděl ani nic neslyšel. Až když se vedle nich objevila malá postava v turbanu, pochopil, že jejich informátor právě dorazil.

„Tuan?“ zašeptal muž do tmy a Carter na něj promluvil v jeho rodné řeči. Pro Billyho byl ten jazyk naprosto nesrozumitelný, přestože dostávali hodiny, nikdo z nich se neobtěžoval poslouchat. Když oba vstoupili do měsíčního světla, viděl, že muž je typický geek. Vrásčité, malý a starý. Na turbanu měl víc látky než na bederní roušce. Veškeré jeho věci se skládaly z jediné poskládané slámové rohože, kterou držel v ruce. Zdálo se, že je velmi vystrašený.

„Pojďme se vrátit do vozu,“ nařídil kapitán Carter. „Tady nám nic neřekne. Bojí se, že ho vesničané najdou.“

Má důvod k obavám, pomyslel si Billy a vydal se za oběma muži. Když kapitán na muže mluvil, musel se k němu sklonit.

Jakmile auto nastartovalo a řidič zamířil zpět do tábora, informátor se uklidnil. Mluvil jasným pisklavým hlasem a kapitán si položil na klín kousek papíru a zapisoval si všechny detaily o vesnici a jejím okolí. Billy znuděně přikyvoval, pušku měl zasunutou mezi kolena, a těšil se, až si bude moct lehnout a něco pojíst. V táboře byl celonoční kuchař, který usmažil steak a vajíčka pro každého, kdo byl dlouho ve službě. Hlas švitořil a mapa rostla.

• • •

„Nechceš zahodit majetek vlády, že ne, Billy?“ zeptal se kapitán Carter a Billy si všiml, že usnul a puška mu vyklouzla z prstů. Ale kapitán ji chytil a podal mu ji zpět. Ostré modré světlo rtuťových světel z tábora svítilo zezadu do auta. Billy otevřel pusku, ale nevěděl, co říct. Pak důstojník odešel společně s malým domorodcem a Billy osaměl. Seskočil dolů a jeho boty se zabořily do bahna. Přestože mu kapitán zachránil krk a neohlásil ho, stále ještě nevěděl, jestli ho má rád, nebo ne.

Tři hodiny po tom, co usnul, objevilo se v jeho stanu světlo a ozvala se známá slova doprovázející budiček. Billy se podíval na hodinky, aby zjistil, že je jen několik minut po druhé ráno.

„Co se, sakra, zase děje?“ vykřikl kdosi. „Snad ne další vojenský manévř?“

Billy to věděl, ale než stačil otevřít pusku, ozval se z mikrofonu hlas a řekl to za něj.

„Jdeme na to, chlapi. První jednotka vyrazí za dvě hodiny. Hodina H bude za svítání, přesně v 5.15. Vaši velitelé vám dají podrobné instrukce, než vyrazíme. Sbalte si věci. Nastal okamžik, pro který jste trénovali – je to chvíle, na kterou jste všichni čekali. Nevzdávejte se, dělejte svou práci a nevěřte řečem, které uslyšíte. Mluvím zvláště k vám, novým. Vím, že jste museli leccos spolknout a že vám říkali ‚váleční panicové‘, dokonce někdy ještě hůř. Na to zapomeňte. Teď jste jeden tým – a po zítřku nebude nikdo z vás panic.“

Všichni muži se srdečně zasmáli, jen Billy ne. Poznal staré řeči, kterými ho krmili. Doma, ve škole, bylo to pořád stejné. Dělej, nebo zemři, pro naše Velectěné.

„Jdeme, jdeme,“ volal seržant a otevřel vchod do stanu. „Nemáme na to celou noc a vy se tu, chlapi, flákáte jako stádo oslů. Hněte sebou!“

Bylo to horší. Seržant si nehověl v neomalených žertech. A tak jste alespoň věděli, kde přesně máte stát.

„Sbalte si věci pevněji, vypadá to jako hromada hnoje.“ Seržant si nikdy nebral spisovný jazyk příliš k srdci.

Bylo horko a vlhko, přestože byla ještě tma. Billy cítil, jak se mu do čisté kombinézy vpíjí pot. Rychle se najedli, pak si sbalili a seřadili se před muničním skladem pro výzbroj. Unavený bledý důstojník si prohlédl Billovu pušku M-16, zkontroloval řadu čísel, pak mu podal M-13 a sáček nábojů. Chladný kov se dotkl Billových prstů a ten málem pušku upustil.

„Ne abys tu pušku namočil do bahna, jinak tě čeká doživotí,“ zamračil se důstojník a pak se obrátil na dalšího muže.

Billy naznačil prstem, co si o něm myslí, jakmile se k němu otočil zády, a pak se vydal za ostatními. Pod světlem si pušku začal prohlížet a obracel ji ze strany na stranu. Byla úplně nová, byla hladká a lesklá, měla široký zásobník, silnou hlaveň a ještě silnější pažbu. Byla řádně těžká – nejméně devět kilo. Ale to mu nevadilo.

„Seřadit, seřadit – do háje!“ seržantovi stále sloužil hlas výborně.

Vyrovnali se do řad a pak čekali. Nejdřív tolik spěchu a pak musí čekat – takhle to bylo pokaždé. Když se nikdo nedíval, vzal si Billy kousek žvýkačky a začal ji pomalu převalovat v puse. Jejich skupina byla nakonec přivolána a tak se vydali k přistávací ploše vrtulníků, kde už na ně čekal kapitán Carter.

„Ještě než vyrazíme, chtěl bych vám něco říct,“ řekl kapitán. „Jste zahajovací četa a čeká vás dost špinavá práce. Chci, abyste po celou dobu stáli za mnou, poslouchali příkazy, dávali dobrý pozor a měli mě stále na očích. Čekají nás potíže. Ať se stane, co chce – nebudu se opakovat – neprojevujte žádnou vlastní iniciativu. Tohle má být modelová operace a nechceme žádné ztráty.“

Otevřel velkou mapu a ukázal na přední řadu. „Vy dva, podržte to a otočte se k ostatním. A teď se všichni dobře podívejte. Tady je cíl, na který zaútočíme. Vesnice leží u řeky, mezi domy jsou rýžová pole. Letadlo přeletí těsně nad poli, takže tady nám nikdo neunikne. Džunglí vede jen jedna úzká cesta a ta bude zatarasená. Na každé stezce bude vojenská jednotka. Vesničané se budou moct vrhnout do džungle, pokud budou chtít, ale daleko se nedostanou. Budou si muset prosekat cestu, takže je brzy dostaneme a dovedeme je zpátky. Na to jsou určení lidé, kteří budou v hodině H na svých místech. Pak udeříme my. Budeme nízko nad zemí, a tak se rychle dostaneme do středu mezi domy. Tady je otevřené místo, kde přistaneme, než někdo pochopí, co se vůbec stalo. Když to uděláme dobře, postaví se nám na odpor jen kuřata a psi.“

„Zastřílíme tedy kuřata a psy,“ vykřikl někdo a ostatní se dali do smíchu. Také kapitán se usmál, aby ukázal, že vtip ocenil, ale nesouhlasil s přehnaným optimismem. Znovu ukázal na mapu.

„Až přistaneme, dají se do pohybu i ostatní jednotky. Náčelník vesnice je starý mrzutý muž, disponující vojenskou silou. Tohle je jeho dům. Všichni budou příliš šokováni, aby se zmohli na nějaký odpor, pokud jim to však on nepřikáže. Já se o něj postarám. Teď tedy – má někdo nějaké otázky?“ rozhlédl se kolem po tichých mužích. „Dobrá, nasedat!“

Velké helikoptéry se snesly k zemi, jakmile byli všichni muži na palubě, velké vrtule se začaly pomalu otáčet. Operace začala.

Když se vznesli nad koruny stromů, uviděli na východním obzoru blesky. Vrtulníky letěly nízko, jejich kola se téměř dotýkala vrcholků stromů jako pařáty dravých ptáků. Nebyl to dlouhý let, ale náhlé tropické ráno je zasáhlo, aniž by si to uvědomili.

Rozsvítilo se červené světlo, kapitán vyšel z kabiny a palcem ruky rozdal signály. Šli do toho.

Bylo to tvrdé přistání, jako po volném pádu. Útočná jednotka se ocitla na zemi a kapitán vyrazil jako první.

Pozemek byl prázdný. Jednotka se seřadila za kapitánem a všichni sledovali, jak se ve dveřích rákosových chatrčí začínají objevovat první lidé. Všichni byli překvapením zcela ochromeni. Od řeky se ozýval rámus a z cesty na druhé straně se blížil zvuk motoru. Billy se ohlédl a uviděl vrtulník vznášející se nad řekou, jak kolem sebe metá gejzíry vody. Když uslyšel ostrý vysoký zvuk, vyskočil a zvedl pušku.

Byl to kapitán. Měl hlasovou pušku s instalovanou sirénou. Zvuk nepřestával dráždit jeho uši, až konečně ustal, když kapitán zmáčkl vypínač. Pak promluvil do mikrofonu a jeho hlas se rozléhal vesnicí.

Billy domorodé řeči nerozuměl, ale znělo to ohromně. Teprve teď si všiml, že kapitán u sebe nemá žádnou zbraň – dokonce měl na hlavě parašutistickou baretku místo řádné helmy. Velmi riskoval. Billy pomalu zvedl pušku a bedlivě pozoroval tváře vykukující z jednotlivých domů.

Pak kapitán ukázal k cestě a jeho dunivý hlas ztichl. Hlavy všech diváků – jako kdyby za ně tahaly neviditelné nitky – se otočily, kam ukazoval. Objevil se nákladní vůz, jeho motor burácel, a za ním se táhla dlouhá prašná stopa. Auto zastavilo, ze zadní části vyskočil důstojník a rozběhl se k nedalekému prameni. V ruce držel kulatý předmět, který vhodil do studny, a vzápětí uskočil stranou.

Ozvala se exploze a studna se rozletěla na kousky. Bahno, sutiny a střepy se rozletěly do všech stran. Kalná voda stříkala všude kolem. Studna se zbořila. Na jejím místě zbyla jen velká kouřící jáma. Kapitánův hlas protnul vyděšené ticho.

Když se však jeho slova začala šířit kolem, přerušil ho výkřik. Z hlavního domu se vynořil šedovlasý stařec. Křičel a ukazoval na kapitána, který čekal, až skončí. Pak odpověděl. Než to však stačil dokončit, byl znovu přerušen. Kapitán se snažil argumentovat, ale náčelník vběhl zpět do chatrče.

Byl rychlý, v dalším okamžiku se znovu objevil, na hlavě měl starou helmu ze čtyřicátých let a v ruce meč. Billy se téměř rozesmál, když vtom si uvědomil, že stařec to myslí vážně. Rozběhl se ke kapitánovi se zvednutým mečem a docela ignoroval to, co mu kapitán říká. Bylo to jako sledovat divadelní hru, jako kdyby ostatní jen stáli a jediné role hráli kapitán a stařec.

Náčelník neposlouchal. Zaútočil, ječel a mával kolem sebe mečem. Kapitán se bránil hlasovou puškou, ta zachrochtala a ztichla. Stále se pokoušel se starcem dohodnout, ale jeho hlas byl nyní slabší a jiný – a náčelník ho stejně neposlouchal.

Udeřil dvakrát, pak potřetí a kapitán před ním začal ustupovat. Bránil se rozbitou hlasovou puškou. Když stařec znovu zaútočil, kapitán zavolal přes rameno.

„Vojine Truscoe, odved' toho muže, už to zašlo příliš daleko.“

Billy byl dobře trénovaný a tak věděl, co má dělat, aniž by o tom musel přemýšlet. Udělal krok dopředu, zvedl pušku a zamířil. Když se v zaměřovači objevila mužova hlava, nadechl se a zmáčkl spoušť.

Z pušky vyletěl stlačený plyn a zasáhl náčelníka přímo do tváře.

„Nasad'te si masky,“ nařídil kapitán Carter a všichni provedli automatický pohyb.

Uchopit levou rukou, pravá ruka volná, sevřít pásky, nasadit na okraj helmy a zatáhnout. Průhledný plastový kryt dolů a zajistit pod bradou. Všechno na počítání.

Ale pak něco selhalo. Mace-IV, který Bill vypálil, měl každého srazit k zemi. Ale náčelník neomdlel. Zvracel, jeho žaludek nekontrolovaně chrlil zvratky, které mu kapaly po bradě a stékaly po prsou. Stále v ruce svíral meč, volnou rukou si z hlavy strhl helmu a otevřel jedno zaslzené oko. Musel přes slzy mezi zamaskovanými muži poznat Billa, protože se odvrátil od kapitána a klopýtaje pokračoval se zvednutým mečem k němu.

Billy znovu zvedl pušku, ale držel ji v levé ruce a nemohl vystřelit. Rychle si ji přehodil, ale muž se stále blížil. Meč se ve slunci prudce zaleskl.

Billy se rozmáchl puškou, jako by to byla palice, a zasáhl muže do spánku pažbou. Náčelník padl tváří k zemi a zůstal nehybně ležet.

Billy na něj namířil puškou a zmáčkl spoušť, pak znovu a znovu, plyn se rozlil kolem a stékal po ležící postavě...

Kapitán se k němu vrhl, vytrhl mu pušku z ruky a vši silou ho srazil na zem.

„Doktora!“ vykřikl kapitán. Pak mnohem tišeji procedil mezi zuby: „Ty idiote! Idiot!“

Billy vstal a snažil se pochopit, co se stalo, než přijela ambulance. Hlava se mu točila. Nejdřív starci píchli několik injekcí, natřeli mu tvář krémem, přiložili mu kyslíkovou masku, naložili ho do auta a odjeli.

„Je to vážné, kapitáne. Má frakturu lebky a nadýchal se toho vašeho svinstva. Jak se to stalo?“

„Bude to v mé zprávě,“ odpověděl kapitán Carter ledovým hlasem.

Doktor se chystal něco říct, pak si to však rozmyslel a vrátil se k autu. Lidé zatím vylezli ze svých chatrčí, choulili se v hloučcích a tiše si mezi sebou povídali. Nikdo z nich už nebude odporovat.

Billy si byl vědom toho, že se na něj kapitán dívá, jako kdyby ho chtěl zabít. Billymu bylo náhle v plynové masce příliš horko a tak si ji sundal.

„Nebyla to moje chyba, pane,“ snažil se Billy vysvětlit. „Prostě se na mě vrhl.“

„Na mě se také vrhl. A já jsem mu lebku nerozbil. Byla to tvoje vina.“

„Ne, to tedy nebyla. Ten starý geek kolem sebe mával starým rezavým bodákem na prasata.“

„Není to geek, ale občan tohoto státu, vojine. Bránil svůj domov a byl v právu.“

Billy se rozčílil. Věděl, že si může zkazit celou vojenskou kariéru, ale v tom okamžiku mu to bylo jedno. Obrátil se na důstojníka se zaťatými pěsti.

„Je to jen ubožák z Geeksvillu, a jestli byl v právu, pak mi tedy řekněte, co tady děláme?“

Kapitán byl neobvykle klidný. „Byli jsme sem pozváni prezidentem země a jejím parlamentem, víš to stejně dobře jako já.“ Jeho hlas přerušilo blížící se auto. Zastavilo, muži naskákali dovnitř a začali odtamtud vytahovat dlouhé plastové hadice. Billy se podíval kapitánovi zpřímá do očí a řekl mu to, co už dlouho chtěl.

„Houby, a ne že nás sem pozvali. Nějaký idiot se rozhodl, že jim nacepí do chřtánu dvě miliardy dolarů z kapes daňových poplatníků, aby nabídl několika geekům život, o jakém nemají ani tušení a jaký ani nepotřebují – k čertu s tím!“ Poslední slova už křičel. Kapitán byl mnohem tišší.

„Předpokládám, že by bylo lepší, kdybychom jim pomohli, jako jsme pomohli ve Vietnamu? Abychom jim podpálili domy, postříleli je a vrhli je zpět do doby kamenné?“

Přijel další nákladní vůz a začal vykládat dřevy, toalety, elektrická kamínka.



„No a proč ne? Proč ne! Jestli zlobí strýčka Sama, tak co s nimi? My od těchhle ubožáků nic nepotřebujeme. Takže strýček Sam se stará o celý svět a daňoví poplatníci vyrovnávají účet...“

„Drž hubu a chvilku poslouchej, vojíne.“ V kapitánově hlase byla poprvé za dobu, co ho Billy znal, slyšet výhrůžka, a tak rychle zmlkl. „Nevím, jak ses mohl dostat do Pomocného sboru, ale já si myslím, že sem nepatříš. Máme jen jeden svět a ten je rok od roku menší. Eskymáci v Arktidě byli otráveni DDT z farem na středním západě. Strontium devadesát – z francouzských atomových testů v Pacifiku – způsobuje rakovinu dětí v New Yorku. Tohle je Země, a my jsme všichni na její palubě a snažíme se přežít.“

Nejbohatší země musí pomoci těm nejchudším, protože i oni jsou s námi na stejné lodi. Málem už bylo pozdě. Ve Vietnamu jsme utratili pět miliónů dolarů na hlavu, abychom zabíjeli obyvatele země, a na oplátku jsme získali nekonečnou nenávist lidí, kteří tam žijí, a civilizovaný svět námi za to pohrdá. Udělali jsme spoustu chyb a teď je čas se z nich poučit.

Za méně než jednu tisícinu ceny zabitých lidí a za cenu mít z našich nepřátel přátele můžeme zachránit lidské životy a získat přátelství. Dvě stě babek na hlavu, to je přesně to, co nás to bude stát. Nechali jsme vyhodit do povětří studnu, protože v ní byla infekce, a vytvoříme novou, ve které bude čistá voda. Dáme do domů toalety a dřezy. Zabijíme tu nemoci a obtížný hmyz. Přivedeme sem elektrickou energii a lékařskou pomoc, která jim zachrání životy. V nemocnicích zahájíme kontrolu porodnosti, aby měli rodiny jako civilizovaní lidé a ne krysy, které s sebou stáhnou svět ke dnu. Budou tu mít vyvinuté zemědělství, aby si dokázali vypěstovat zdravou stravu. Totéž se týká vzdělání, aby z nich bylo něco víc než pouhá pracující zvěř. Přineseme jim asi pět procent z vymožeností, kterými se můžeš těšit v úrodné Alabamě, a děláme to z čistě sobeckých důvodů. Chceme přežít. Ale alespoň něco děláme.“

Kapitán pohlédl na jeho zaťaté pěsti, pak je pomalu uvolnil. „Seržante,“ zavolal a obrátil se. „Tenhle muž je zatčen, dohlédněte na to, aby se okamžitě vrátil do tábora.“

Obal z jedné toalety dopadl Billymu k nohám a v tom okamžiku se ho zmocnil vztek. Kdo jsou tihle lidé? On sám vyrostl v ubohé chatrči a záchod neviděl do svých osmi let. A teď musel pomáhat...

„Negrové, to je to, co jsou tihle lidi! A my jim dáváme všechno na stříbrných podnosech. Jen lidé s tak měkkým srdcem, jako máte vy, kapitáne, pláčou nad ubožáky, taková lidé způsobují naše potíže!“

Kapitán Carter se zastavil a pak se pomalu otočil. Podíval se na mladíka stojícího před ním a pocítil strašlivou depresi.

„Ne, vojíne Truscoe, já nad nimi nepláču. Nikdy nepláču. Ale kdybych to uměl, plakal bych jedině nad tebou.“  
Po těch slovech se obrátil a odešel.

#### Opravář

Starý muž měl ve tváři radostný výraz, který znamenal, že někoho pěkně rozčilil. Protože jsme byli sami, nebyla zapotřebí příliš velká inteligence, abych přišel na to, že jsem to měl být já. Promluvil jsem první, nejlepší obrana je útok a tak dále.

„Vzdávám se. Neobtěžujte se mi vykládat, jakou špinavost jste tu upekli, protože já to vzdávám a vy mi určitě nechcete prozrazovat nějaká firemní tajemství.“

Jeho škleb se ještě rozšířil a když zmáčkl tlačítko na své pracovní desce, doslova se uchichtával. Ze zásuvky vyjel obsažený dokument.

„Tohle je tvá smlouva,“ řekl. „Obsahuje informace o tom, jak a kdy budeš pracovat. Je to kontrakt, který jen tak nemůžeš zrušit.“

Rychle jsem desku uchopil a jediným pohybem je vyhodil do vzduchu. Než dopadly na zem, vytáhl jsem solar a jediným výstřelem jsem smlouvu proměnil v prach.

Stařec zmáčkl tlačítko a na jeho desce se objevil další kontrakt. Pokud to bylo vůbec možné, jeho rty se roztáhly do ještě širšího úsměvu.

„Měl jsem raději říct duplikát tvé smlouvy – jako je třeba tenhle.“ Rychle si něco napsal do svého bločku.

„Strhneme ti z výplaty třicet kreditů za zničení duplikátu smlouvy a dalších sto kreditů za to, žeš použil v budově solar.“

Sedl jsem si sklesle do křesla a poraženecky čekal na poslední úder. Starý muž si chvilku pohrával s mým kontraktem.

„Podle tohoto dokumentu nemůžeš jenom tak zrušit smluvní závazek. Nikdy. A tak pro tebe mám malý úkol, který jistě oceníš. Opravu. Signální stanice na Procyonu je zavřená. Je to signální stanice Mark Tři...“

„Jaký druh stanice?“ zeptal jsem se. Opravoval jsem hyperkosmické stanice v celé galaxii a byl jsem si jistý, že znám všechny možné typy a modely. Ale o této stanici jsem nikdy neslyšel.

„Mark Tři,“ opakoval vesele stařec. „Také jsem o tom osobně nikdy neslyšel, dokud naši specialisté neobjevili staré zprávy. Našli je pohřbené ve starém skladě. Jedná se o nejstarší stanici, která byla postavená – pravděpodobně pozemšťany. Když se vezme v úvahu, že se našla na jedné planetě Procyonu, mohla by to být nejstarší signální stanice vůbec.“

Podíval jsem se na technický nákres, který mi podal, a když jsem to uviděl, zmocnilo se mě zděšení. „To je ale monstrum! Vypadá to spíš jako lihovar, a ne jako stanice – musí být nejméně dvě stě metrů vysoká. Jsem opravář, nikoli archeolog. Ta věc je víc jak tisíc let stará. Prostě na to zapomeňte a postavte novou.“

Stařec se naklonil přes pracovní stůl a dýchl mi do obličeje. „Trvalo by celý rok, než bychom instalovali novou stanici – kromě toho by to bylo velmi drahé – a tahle památka je na jedné z hlavních tras. Máme teď lodě, které dokáží cestovat do vzdáleností až patnácti světelných let.“

Usadil se v křesle, otřel si ruce kapesníkem a dal mi lekci čtyřicet čtyři o firemních povinnostech a mých potížích.

„Toto oddělení se oficiálně jmenuje Údržba a oprava, ale ve skutečnosti bychom mohli najít mnohem výstižnější

název – Odstraňování závad. Hyperkosmické stanice se staví, aby vydržely navěky – nebo tak nějak – když se nějaká z nich rozbije, nikdy to není náhoda a oprava zpravidla nikdy neznamená jednoduchou výměnu porouchané součástky.“

To vyprávěl mně – člověku, který takovou práci dělal, zatímco on seděl pohodlně v kanceláři s klimatizací.

Drmolil dál: „Jak bych si přál, aby to tak bylo! Poslal bych tam lodě se součástkami a skupinu mladých mechaniků, aby je instalovali. Ale to rozhodně nepůjde. Mám letku drahých lodí, které jsou vybavené tak, aby zvládly téměř nemožné. A na palubě každé z nich je posádka takových nezodpovědných chlapíků, jako jsi ty.“

Přikývl jsem a on výhružně nastavil prst.

„Jak bych si přál vás všechny vykopnout! Kosmičtí pozorovatelé, mechanici, inženýři, vojáci a všichni, kteří se na opravách podílejí. Musím vás přemlouvat, podplácet a dokonce vydírat, abyste udělali jedinou jednoduchou věc. Jestli si myslíš, že toho máš dost, pak pomysli na to, jak je asi mně. Ale lodě musí létat a my ty stanice potřebujeme!“

Poznal jsem v jeho hlase hrozbu a vstal. Hodil mi složku s Mark III a vrátil se ke svým papírům. Když už jsem byl u dveří, vzhledl a ještě jednou mi pohrozil prstem.

„Na tvém místě bych se nesnažil kontrakt nijak obejít. Můžeme převést tvůj bankovní účet na Algol Dvě, než z něj stačíš vybrat peníze.“

Usmál jsem se, poněkud chabě, jako kdybych neměl nikdy v úmyslu udržet svůj bankovní účet v tajnosti. Jeho špióni byli den ode dne lepší. Prošel jsem halou a snažil se vymyslet způsob, jak převést peníze, aniž by si toho všiml – věděl jsem však, že on v té chvíli zatím vymýšlí, jak mě přelstít.

Bylo mi hrozně, a tak jsem se zastavil na skleničku, pak jsem se vypravil na kosmickou základnu.

Než byla loď připravena, měl jsem nastudovanou mapu. Nejbližší signální stanice na cestě k rozbité procyonské stanici byla na jedné z planet Beta Circinus, tam jsem zamířil nejdřív, v hyperprostoru to bude trvat nejdéle devět dní.

Abyste dokázali pochopit důležitost signálních stanic, musíte chápat hyperkosmický prostor. Nepřiliš mnoho lidí tomu rozumí, ale je dostačující vědět, že to je prostor, kde neplatí žádná pravidla. Rychlost a rozměr jsou pouze záležitostmi souvztažnosti, nikoli pevné konstanty, jako je tomu ve vesmíru.

První lodě, které vstoupily do hyperprostoru, neměly kam jít – dokonce nebylo ani poznat, jestli se vůbec pohybují. Signální stanice tento problém vyřešily a otevřely tak celý nekonečný vesmír. Jsou postavené na některých planetách a vyzařují ohromné množství energie. Tato energie se pak mění v záření, pronikající celým hyperprostorem. Každá stanice má svůj kód, který je součástí záření a reprezentuje měřitelný bod v hyperprostoru. Triangulace a kvadratura stanic pracují pro navigaci – jen podle svých vlastních pravidel. Pravidla jsou komplexní a variabilní, přesto jsou to pravidla, kterých se navigátor může držet.

Pro pohyb v hyperprostoru potřebujete nejméně čtyři stanice, aby byla informace přesná. Na dlouhých trasách však navigátoři potřebují nejméně sedm až osm stanic. Takže každá stanice je důležitá a každá z nich musí fungovat. A tady nastupuji já a ostatní opraváři.

Cestujeme v dobře vybavených lodích, které mají na palubě od každého něco, na každé lodi je jen jeden muž, protože jich ani víc na řízení dokonalé opravářské lodi není třeba. Díky charakteru této práce trávíme většinu času cestováním v normálním prostoru. Koneckonců, jak byste stanici našli, když je rozbitá?

V hyperprostoru to nelze. Jediné, co můžete dělat, je dostat se tak blízko, jak je to jen možné, za pomoci jiné stanice, pak dokončit cestu v normálním prostoru. To však může trvat celé měsíce a také tomu tak v mnoha případech je.

Přesto tahle práce není až zas tak špatná. Zaměřil jsem stanici na Beta Circinus a prošel dalších osm komplikovaných navigačních bodů za použití každé stanice, kterou jsem mohl, abych získal co nejpřesnější polohu. Počítač mi udělil kurs a určil přibližné místo přistání, stejně tak jako bezpečnostní opatření, které si stroj nikdy nedokázal odpustit.

Raději bych riskoval to, že se dostanu příliš blízko nějaké hvězdy, než zbytečně ztrácel čas bloumáním v normálním prostoru, ale to zřejmě technické vědí. Nechali do počítačů vložit ochranný faktor, takže se nemohlo stát, že byste skončili uprostřed nějaké hvězdy, i kdybyste se snažili, jak chtěli. Nemyslím, že by v tom hrála roli obava o lidský život, jednoduše nechťli přijít o svou loď.

Během dvaceti hodin letu vesmírem jsem se ocitl uprostřed prázdnoty. Robotický analyzátor si pro sebe zavrčel a zaměřil se na nejjasnější hvězdy v okolí, každou z nich porovnal se spektrem Procyonu. Nakonec se ozval zvonek a rozsvítilo se světlo. Podíval jsem se do dalekohledu.

Poslední načtení fotobuňky mi poskytlo přibližné zvětšení a porovnálo je s celkovým zvětšením. Nebylo to špatné, pomyslel jsem si – šest týdnů, plus minus několik dní. Potom, co jsem nakrmil počítačového pilota nezbytnými údaji o kursu, jsem se vydal do akceleračního tanku a šel spát.

Čas utíkal rychle. Asi podvacáté jsem předělal svou kameru a dokončil korespondenční kurs nukleoniky. Opraváři zpravidla dělají nějaké kursy. Mají pro ně hodnotu, protože člověk nikdy neví, kdy se takové informace budou hodit. Není to však jen proto, firma vás platí také za množství získaných specializací. Tohle všechno, společně s olejomalbami a tréninkem volného pádu v tělocvičně, zabíjí čas. Když se ozval zvuk alarmu, který ohlásil planetární vzdálenost, zrovna jsem spal.

Planeta Dvě, kde byla stanice podle starých map situovaná, byla mokře vyhlížející koule. Pracoval jsem tvrdě, abych se vyznal v pradávných symbolech, až jsem nakonec určil správné místo. Zůstal jsem mimo atmosféru a poslal jsem dolů létající oko, aby si prohlédlo povrch. Při téhle práci se rychle naučíte, kdy a kde je třeba riskovat vlastní kůží. Oko bude dostatečně dobré, aby provedlo předběžný průzkum.

Můj starý přítel byl natolik inteligentní, aby našel umístění stanice mezi dvěma horskými vrcholy. Snadno jsem oba horské masívy našel a namířil jsem oko z jednoho vrcholu na druhý. Vložil jsem radarový signál oka do sondy jako křivku rozsahu. Když se oba vrcholy shodovaly, spustil jsem oko dolů.

Vypnul jsem radar a zapnul televizní příjem. Pak jsem se usadil a čekal, až se na obrazovce objeví signální stanice.

Obrazovka zamrkala, pak se obraz zaostřil a přede mnou se objevila obrovská pyramida. Zaklel jsem a roztočil oko

kolem dokola, abych zachytil okolní krajinu. Krajina byla plochá bez jediné nerovnosti. Jediná věc v okolí deseti mil byla tahle pyramida – a ta rozhodně nevypadala jako signální stanice.

Nebo snad ano?

Spustil jsem oko ještě níž. Pyramida byla postavená z hrubého kamene. Na jejím povrchu nebyly žádné ornamenty či ozdoby. Na vrcholu se cosi zalesklo, a tak jsem se přiblížil, abych se lépe podíval. Na samé špičce pyramidy byla nádrž s vodou. Když jsem to uviděl, na něco jsem si vzpomněl. Nechal jsem oko kroužit kolem a prohlédl si plán Marku III – bylo to tu. Stanice měla strmé stěny a nádrž s vodou na vrcholu – voda měla ochlazovat reaktor, který celé monstrum poháněl. Jestliže tu stále byla voda, pak tedy uvnitř pyramidy musela být stanice. Domorodci, o kterých se ti idioti, co postavili stanici, nikdy ani slovem nezminili, vytvořili pěkně těžkou, kamennou pyramidu, zakrývající stanici.

Podíval jsem se znovu na obrazovku a uvědomil si, že jsem nechal oko kroužit asi dvacet stop nad pyramidou. Na vrcholu kamenné stavby se pohybovala celá řada podivných ještěřů – pravděpodobně zdejší druh životní formy. V rukách měli kamení a snažili se srazit oko na zem, ze všech stran létala mračna kamení a šípů.

Vytáhl jsem oko rychle o něco výš a navedl ho na kontrolní obvod, který oko automaticky vrátí k lodi.

Pak jsem se vydal do kuchyně pro něco silného k pití. Nejen že moje stanice byla uzavřená v hromadě kamení, ale dokonce jsem rozzuřil bytosti, které pyramidu postavily. Tyto okolnosti by k láhvi dohnaly i silnějšího muže, než jsem já.

Opraváři se obvykle drží stranou od domorodých kultur. Jsou jedovaté. Antropologům se snad mohou hodit pro vědu, ale opraváři se nechtějí dopouštět žádných zbytečných obětí. Z toho důvodu je mnoho stanic postavených na neobydlených planetách. Pokud musí být stanice postavena na planetě, kde je nějaká kultura, je obvykle vybudována na nějakém pustém místě.

Proč však byla tato stanice postavena v dosahu zdejších živočichů, jsem dosud nezjistil. Ale za čas na to přijdu. Nejprve však musím zahájit kontakt. K tomu je ovšem potřeba znát místní jazyk.

Proto jsem už před časem vypracoval téměř dokonalý systém.

Měl jsem pátrací oko, které jsem si vlastnoručně vyrobil. Vypadalo jako kousek kamene v délce jedné stopy. Jakmile se ocitlo na zemi, nikdo si ho nevšiml, nicméně by bylo nevhodné, kdyby předmět někdo zahlédl, jak se vznáší volně ve vzduchu. Našel jsem malé město patřící ještěřům, které bylo od pyramidy vzdálené asi tisíc kilometrů, a tam jsem oko spustil. Sněslo se k zemi a přistálo v měkkém bahně uprostřed noci. Bylo to na dobrém místě, kde přes den proudily zástupy místních obyvatel. Když ráno začali kolem procházet první ještěři, zapnul jsem nahrávání.

Po pěti dnech jsem nahromadil většinu rozhovorů v paměťové bance tlumočnicka a pochytil několik základních výrazů. Je to docela jednoduché, když k tomu účelu máte strojovou paměť. Jeden z ještěřů cosi zachrčel na druhého a ten se otočil. Přeložil jsem si to jako „Hej, Georgi!“ a čekal na příležitost, až to budu moci použít. Později toho dne jsem zachytil jednoho ještěra o samotě a zavolał na něj: „Hej, Georgi!“ Fráze se přes mikrofon proměnila v místní jazyk a ještěř se otočil.

Když se vám podaří uložit v paměťové bance dostatek frází, počítač převezme iniciativu a začne doplňovat chybějící slova. Jakmile bude počítač schopen přeložit většinu zachycené konverzace, bude čas, abych zahájil kontakt.

Svého pomocníka jsem našel velmi snadno. Pripomínal kentauři verzi pasáka koz – pásl zlověstně vyhlížející stádo místních živočichů v bažinách nedaleko za městem. Nechal jsem pracovní oko vykopat malou jeskyni ve skále a čekal na něj.

Když druhý den dorazil, zašeptal jsem do mikrofonu:

„Vítej, ó vnuku pasáka koz! Mluví k tobě duch tvého děda z ráje!“ Tato věta zapadala do jejich místních náboženských pověr.

Pasák se zastavil, jako kdyby ho zasáhl hrom z čistého nebe. Než se stačil pohnout, stiskl jsem tlačítko a poslal mu hrst místních peněz, mořských škeblí, které se rozkutálely kolem jeskyně a zastavily se u jeho nohou.

„Tady máš trochu peněz z ráje, protože jsi byl hodný.“ Nebyly skutečně z ráje – vzal jsem je minulou noc z pokladnice. „Přijď zítra ve stejnou dobu a promluvíme si,“ zavolał jsem za prchající postavou. S potěšením jsem zjistil, že než utekl, stačil sesbírat peníze, co dostal.

Děd z ráje měl potom mnoho srdečných rozhovorů se svým vnukem, který nemohl odolat nebeské kořisti. Děd od své smrti ztratil kontakt s okolním světem, a tak ho malý pasáček šťastně uváděl do obrazu.

Zjistil jsem mnoho věcí o jejich historii, minulosti i současnosti, a to nebylo příliš pěkné.

Kromě mohutné pyramidy obklopující stanici tu probíhala malá náboženská válka.

Začalo to mostem. Když byla stanice postavena, místní ještěři žili ve vzdálených bažinách, stavitelé je nepovažovali za vážnou hrozbu. Nebyli příliš vyvinutí a navíc žili uvězněni na vzdáleném kontinentu. Signální mechaniky nikdy nenapadlo, že by se časem mohli zdokonalit a opustit rodný kontinent. A to se samozřejmě stalo.

Díky drobným geologickým změnám se vytvořil nad bažinou přírodní most a ještěři začali proudit do údolí. Pak objevili náboženství a lesklou kovovou věž, ze které bez ustání proudila pára a magická voda – voda na ochlazování reaktoru, pumpovaná z atmosférického kondenzátoru na střeše. Zdálo se, že radioaktivitou zamořená voda místní obyvatele nijak neohrozila. Pokud vůbec, pak způsobila jediné jejich mutaci.

Nedaleko stanice založili město a během několika století kolem ní postavili kamennou pyramidu. Uvnitř chrámu pak sloužila skupina kněží. Všechno šlo dobře až do chvíle, kdy se jeden kněz dopustil v chrámu násilí a znesvětil Posvátnou vodu. Od té doby zemí zmítá násilí, destrukce, boje a revolty. A Posvátná voda přestala téct. Nyní kolem pyramidy bojují ozbrojené skupiny a noví kněží se snaží ochránit nedotknutelný pramen.

A já musím jít doprostřed té hrůzy a spravit tu zatracenou věc. Bylo by to jednodušší, kdybych měl povoleno alespoň minimum organizovaného násilí. Mohl bych nějakého ještěra upéct, spravit stanici a rychle zmizet. To však nebylo možné, protože všechny životní formy byly chráněné. Na mé lodi byly skryté fotobuňky, byly to ty, které se mi

dosud nepodařilo najít. Ty by bez váhání vyhradily všechno, jakmile bych se vrátil zpět.

Chtělo to tedy notnou dávku diplomacie. Povzdechl jsem si a vytáhl plastické zařízení.

Podle třírozměrných fotografií vnuka jsem pro sebe vytvořil plastovou ještěři hlavu. Měla poněkud krátkou spodní čelist, protože jsem ji měl mnohem menší než oni, ale jinak vypadala docela dobře. Nemusel jsem vypadat úplně přesně jako oni, stačilo se jim jen podobat, abych je příliš nevyděsil. Bylo to logické. Kdybych jako domorodý pozemšťan narazil do mimozemšťana, který se podobá hromadě sušeného kaučuku v délce dvou stop, na nic bych nečekal a vyklidil pole. Přesto, kdyby ten mimozemšťan měl na sobě oblek, podobající se byt' jen vzdáleně člověku, zůstal bych alespoň s ním promluvil. A to jsem měl v úmyslu udělat s kentaury.

Když byla hlava hotová, umístil jsem ji opatrně na oblek ze zeleného plastu, na jehož konci byl dlouhý ocas. Byl jsem rád, že nějaký ocas vůbec mají. Ještěři totiž nenosili žádné oblečení a já jsem s sebou chtěl vzít spoustu elektronického zařízení. Vytvořil jsem tedy ocas se skrytým kovovým rámem, který jsem si připevnil k pasu. Pak jsem do ocasu uložil veškeré zařízení, které budu potřebovat, a začal si oblékat ještěři oblek. Když jsem byl hotov, prohlédl jsem si výsledek ve velkém zrcadle. Bylo to hrozné, ale efektní. Ocas mě převažoval dozadu, takže jsem se při chůzi podivně kolíbal, to však jen zlepšilo podobu s ještěři.

V noci jsem nasedl do lodě a přistál nedaleko pyramidy na vyschlém místě, kam obojživelní ještěři nikdy nechodili. Krátce před svítáním jsem si na ramena pověsil oko a vyrazil. Vznášeli jsme se nad chrámem ve výšce asi dva tisíce metrů až do úplného rozednění, pak jsem se snesl zpět na zem. Musel to být skvělý pohled. Oko bylo zakamuflované, aby vypadalo jako létající ještěr – jako papírový pterodaktyl. Pomalu mával křídly, což samozřejmě nemělo nic společného s vlastním letem. Pro domorodce to však muselo být velmi impresivní. První, který mě zahlédl, začal pištět a v dalším okamžiku si lehl na záda. Ostatní se rozběhli za mnou. Strkali do sebe, klopýtali a lezli jeden přes druhého. V okamžiku, kdy jsem přistál na malém prostranství před pyramidou, se u vchodu objevil první kněz.

Složil jsem ruce před sebou a pronesl: „Zdravím vás, věrní sluhové Velkého Boha.“ Samozřejmě jsem to neřekl nahlas, jen jsem zašeptal, aby to můj mikrofon zachytil, mohl to přeložit a odvysílat reproduktorem umístěným mezi mými čelistmi.

Domorodci začali štěbetat a brebentit a vzápětí se ozval i překlad. Měl jsem hlasitost zapnutou na nejvyšší stupeň, a tak se kolem mě ze všech stran ozývaly zvuky překládané do strojového hlasu. Někteří domorodci přede mnou klečeli, jiní křičeli hrůzou. Jen jeden nevěřící člen se odvážil zvednout ostrý oštěp, ale nikdo jiný to už nezkusil po tom, co se na něj otočilo pterodaktylské oko a mrštilo s ním do bažin. Kněží byli o něco více paličatí, nechovali se jako ostatní ještěři, jen stáli a cosi mumlali. Musel jsem na ně znovu zaútočit.

„Jdi, věrný druhu,“ řekl jsem oku a ve stejném okamžiku zmáčkl tlačítko v dlani.

Stroj se okamžitě vznesl, pravda, poněkud rychleji, než jsem měl v úmyslu – a kousek plastu se odloupl z jeho pláště. Zatímco dav obdivoval jeho vzlet, došel jsem ke dveřím do chrámu.

„Rád bych s vámi pohovořil, vzácní kněží,“ řekl jsem. Než si stačili promyslet odpověď, byl jsem uvnitř.

Chrámb byl vybudovaný u jedné ze zdí pyramidy. Doufal jsem, že neporušuji příliš velké tabu, když jsem se odvážil vstoupit dovnitř. A jelikož mě nikdo až do této chvíle nezastavil, doufal jsem, že má úvaha byla správná. Chrámb se skládal jen z jediné místnosti, na jejímž konci byla malá vodní nádrž s kalnou vodou. V nádrži se máchal jeden z velkých ještěrů, který byl podle všeho jejich velitel. Vydal jsem se za ním, když vtom se na mě chladně zadíval a cosi zavrčel.

Mikrofon mi zašeptal do ucha: „Kdo ve jménu třinácti hříchů jsi a co tu chceš?“

Narovnal jsem svou ještěři postavu a noblesním gestem ukázal ke stropu. „Přicházím od vašich předků, abych vám pomohl. Jsem tu, abych vám vrátil Posvátnou vodu.“

Má slova rozproudila vzrušenou konverzaci za mými zády, ale od jejich šéfa jsem se nedozvěděl žádnou uspokojivou odpověď. Ponořil se do vody, až mu byly vidět jen oči. Téměř jsem slyšel, jak mu v hlavě vrčí kolečka. Pak se znovu vynořil a namířil na mě prstem.

„Jsi lhář! Nejsi náš předchůdce! Budeš...“

„Přestaň!“ přerušil jsem ho dříve, než zašel příliš daleko. „Řekl jsem, že mě vaši předkové poslali jako misionáře – nejsem váš předchůdce. Nepokoušej se mi ublížit, nebo se duchové zemřelých obrátí proti tobě.“

Když jsem to dořekl, pohrozil jsem prstem ostatním kněžím, abych zamaskoval, že jsem odhodil granát velikosti mince. Výbuch vytvořil do zdi pěknou díru a kolem se rozšířil oblak prachu a kouře.

První ještěr pochopil, že to, co říkám, dává smysl, a okamžitě svolal setkání šamanů. Schůzka se samozřejmě konala ve veřejném koupališti a já jsem se k nim musel připojit. Chřčeli jsme a bublali asi hodinu, než jsme se shodli na hlavních bodech. Zjistil jsem, že všichni jsou noví kněží, ti předcházející byli uvařeni zaživa za to, že nechali Posvátnou vodu zmizet.

Jejich informace mě potěšila, a tak jsem jim prozradil, že jsem přijel jen proto, abych jim proud Posvátné vody vrátil. Věřili tomu, a tak jsme se vykolébali z nádrže na zem a nechávali za sebou bahnitou stopu. Došli jsme k hlavnímu vchodu do pyramidy. Ten byl pečlivě strážěn a chráněn. Než se dveře otevřely, První ještěr se na mě otočil.

„Nepochybně znáš pravidla,“ řekl. „Protože staří kněží nařídili, že do Svatyně svatých mohou vstoupit jen slepi.“ Přisahal bych, že se usmíval, pokud se třicet vyceněných ostrých zubů dalo nazvat úsměvem.

Zamával na jednoho podkněže, který nesl kovovou nádobu se žhavými uhlíky, mezi kterými byly dobřela rozžhavené kusy železa. Jediné, co jsem mohl udělat, bylo sledovat, jak uhlí zamíchal, vytáhl rudě zbarvené kovové tyče a namířil na mě. Chystal se právě dotknout mého pravého oka, když můj mozek zapracoval.

„Ovšem,“ řekl jsem. „Oslepení je správné. Ale v mém případě mě budete muset oslepit později, než opustím Svatyni svatých, nikoli teď. Potřebuji oči, abych mohl opravit fontánu s Posvátnou vodou. Jakmile začne voda opět proudit, budu mít takovou radost, že se do plamenů vrhnu sám.“

Trvalo mu nejméně třicet sekund, než si vše promyslel, a nakonec se mnou musel souhlasit. Místní mučitel se



zamračil a přihodil do kotlíku několik dalších kousků uhlí. Vrata se se zaburácením otevřela a já vstoupil dovnitř, vzápětí to za mnou zadunělo a já se ocitl uvnitř ve tmě docela sám.

Ne však nadlouho – blízko mě se ozvaly šouravé kroky, dodal jsem si odvahy a rozsvítil světlo. Blížili se ke mně další tři kněží, místo očí však měli jen rudé spálené rány. Věděli, co chci, a tak mě vedli dál bez jediného slova.

Rozvrzané staré schodiště nás dovedlo k pevným kovovým dveřím, označeným starodávným písmem Stanice MARK III – VSTUP POVOLEN JEN AUTORIZOVANÝM OSOBÁM. Důvěřiví stavitelé se domnívali, že takový nápis bude stačit, protože na dveřích nebyl žádný zámek. Jeden z ještěřů vzal za kliku a byli jsme uvnitř.

Rozepnul jsem zip u přední části svého obleku a vytáhl technický náčrtek. S věrnými kněžími v zádech jsem dorazil ke starodávnému stroji. Byly tu velké pohotovostní baterie, které kolem sebe šířily slabé světlo. Zdálo se, že všechny indikátory jsou v dobrém stavu, pokud s nimi něco bylo, pak jediné to, že byly neobvykle lesklé od neustálého leštění. Opatrně jsem zkontroloval nápisy a našel přesně to, co jsem očekával. Jeden ze snaživých ještěřů otevřel obvodovou skříňku, aby vyleštil vypínače uvnitř. Když to udělal, nedopatřením vypnul jeden jistič a tím způsobil potíže.

Přesněji řečeno, tím všechny potíže začaly. A neskončí tím, že jednoduše znovu zapnu vodní ventil. Tento ventil byl určený jen k opravám a mohl se zapnout jediné potom, co byl atomový reaktor navlhčen. Pokud došlo k zastavení vody, zatímco reaktor pracoval, došlo k přehřátí a bezpečnostní zařízení automaticky celý stroj zastavilo.

Mohl jsem sice spustit vodu znovu, ale v reaktoru nebylo žádné palivo.

Já jsem si však nechtěl ani v nejmenším zahrávat s problémy s palivem. Bylo by pro mě jednodušší instalovat nový zdroj energie. Měl jsem jeden na lodi, který byl desetinásobně větší než tento starodávný. Než jsem pro něj poslal, raději jsem zkontroloval ostatní části signální stanice. Za dva tisíce let by mohly být některé součástky opotřebované, roztržené nebo unavené.

Starí chlapi to postavili dobře, to se jim musí uznat. Stroj byl z devadesáti procent sestavený z nehybných součástek, které nebyly ani trochu opotřebované. Ostatní části utrpěly jen nepatrné opotřebování, jako například hadice pro přívod vody ze střechy. Zdi hadice byly nejméně tři metry silné a otvor hadice byl jen o málo větší než moje hlava. Přesto bylo několik maličkostí, které bych přece jen měl udělat, a tak jsem si raději začal psát seznam.

Součástky, zdroj energie a několik dalších drobností byly úhledně srovnané na palubě lodi. Zkontroloval jsem je všechny na obrazovce, než jsem je nechal naložit do malého kovového vozíku. Uprostřed noci, dlouho před rozbřeskem, složilo nákladní oko vozík před vchodem do chrámu a bez toho, aby ho někdo viděl, zase zmizelo.

Za pomoci pátracího oka jsem sledoval kněží, jak se marně pokouší vozík otevřít. Když to vzdali, promluvil jsem na ně z reproduktoru uvnitř vozíku a rozdal pokyny. Strávili zbytek dne tím, že se potili s těžkou krabicí po úzkém schodišti, zatímco já jsem se s chutí vyspal. Když jsem se probudil, byla krabice uvnitř stanice.

Oprava netrvala dlouho, přesto slepí ještěři nepřestávali vrčet, když slyšeli, jak otevírám přístup ke kabelům. Vyměnil jsem i některé součástky uvnitř vodní hadice, aby Posvátná voda měla obvyklou svěží radioaktivitu, až začne znovu proudit. Jakmile to bylo dokončeno, udělal jsem to, na co čekali.

Zapnul jsem tlačítko a voda začala znovu proudit.

Trvalo několik minut, než voda začala protékat hadicí. Pak se zvenku pyramidy ozvala rána, jak se otřásly kamenné zdi. Zakryl jsem si hlavu rukama a vydal se znovu k oslepovací ceremonii.

Slepí kněží na mě čekali u dveří a zdálo se, že jsou ještě nešťastnější než obvykle. Když jsem vzal za kliku, pochopil jsem proč – dveře byly z druhé strany zatarasené.

„Bylo rozhodnuto,“ řekl jeden ještěř, „že tu s námi zůstaneš a budeš navěky chránit Posvátnou vodu. Zůstaneme s tebou a budeme ti sloužit, když nás bude potřeba.“

Skvělé vyhlídky, zůstanu na věky v signální stanici se třemi slepými ještěři. Přestože byli velmi pohostinní, nemohl jsem to přijmout.

„Cože! Jak se odvažujete zdržovat posla vašich předků!“ Zapnul jsem reproduktor na nejvyšší hodnotu a náhlá vibrace mi málem utrhla hlavu.

Ještěři se přikrčili, nabil jsem solární pistoli a zamířil paprsek na zámek u dveří. Ozvala se rána a pak se dveře náhle otevřely. Kopl jsem do nich. Než stačili něco říct, vystrčil jsem ještěry ven.

Zbytek jejich klanu se objevil pod schodištěm a rychle se rozběhl, než jsem stačil zavřít dveře. Prodrál jsem se davem a zastavil tváří v tvář před Prvním ještěřem. Ten se začal pomalu nořit pod hladinu.

„Schází ti slušné vychování!“ rozkřikl jsem se na něj. Ještěř dělal ve vodě malé bublinky. „Předkové se rozzlobili a rozhodli se navždy zakázat vstup do chrámu. A tak díky jejich nekonečné dobrotivosti poteče voda navždy. Nyní se musím vrátit – potom, co dokončím oslepovací ceremoniál!“

Mistr mučení byl příliš vyděšený, aby se pohnul, tak jsem vytáhl jeho žhavá železa z hořícího uhlí. Dotek na straně mé tváře mi překryl oči kovovým plátem, ukrytým pod plastovou maskou. Pak jsem zarazil rozžhavené železo hluboko do očních jamek a umělá hmota dodala mému konání autentický zápach.

Když jsem odhodil kovové tyče a začal kolem slepecky vrávorat, ozvaly se z davu vyděšené výkřiky. Musím přiznat, že jsem si počínal velmi dobře.

Ale co bylo dost, to bylo příliš. Než stačili přijít na něco dalšího, zmáčkl jsem tlačítko a přivolal svého plastového pterodaktyla.

Samozřejmě jsem ho nemohl vidět, ale věděl jsem, že přistál, když jsem ucítil jeho drápy na kovových plátech, umístěných na mých ramenou. Potom, co jsem si vypálil oči, jsem se otočil a přiblížil se k létajícímu netvorovi zády. Měl jsem v úmyslu odletět statečně, slepé oči upírat do slunce, místo toho jsem se obrátil k davu, když jsem se vznesl, takže jsem toho z celé situace příliš nevytěžil. A tak jsem jim alespoň po vojensku zasalutoval. Pak jsem se vznesl do vzduchu.

Když jsem si z očí sejmul kryt a prořezal otvory v seškvařeném plastu, uviděl jsem, že se pyramida pode mnou

zmenšuje, voda vystříkovala vysoko do výšky a spokojení ještěři se vrhali do radioaktivního proudu. Prošel jsem si všechno ještě jednou, abych se ujistil, že jsem na nic nezapomněl.

Za první: Stanice byla opravena.

Za druhé: Dveře byly zataveny, takže už provoz nemohl nikdo sabotovat – ať už záměrně, nebo náhodně.

Za třetí: Kněží by měli být spokojeni. Voda znovu tekla, mé oči byly vypáleny a oni se mohli věnovat svým záležitostem.

Za čtvrté: Skutečnost, že by pravděpodobně pustili dalšího opraváře dovnitř za stejných podmínek, pokud by se stanice rozbila někdy znovu. Alespoň jsem neudělal nic, jako například, že bych jich několik zabil, což by v nich vyvolalo antagonistické pocity vůči dalším poslům jejich předků.

Na lodi jsem ze sebe stáhl ještěři oblek a byl jsem rád, že to příště bude nějaký jiný opravář, který se bude této práce muset ujmout.

#### Statečný novější svět

Livermore měl rád výhled z bílého balkónu své kanceláře, přestože byl vzduch v této výšce a v tomto ročním období velmi chladný. Stál tam, snažil se potlačit zimní chvění a díval se na jasně zelené stráně a stromy ve starém městě. Před ním i pod ním se elegantně točily bílé schody ve všech patrech Nového Města. Budova se podobala velkému A se základnou o délce půl míle. Každé patro mělo jeden balkón, každý balkón nabízel ničím nerušený výhled. Bylo to dobře postavené. Livermore se znovu otřásl a ucítil hlasitý tlukot vlastního srdce – unavenou chlopeč rozproudil vliv nových drog. Jeho nitro bylo stejně dobře a opatrně uspořádané jako budova Nového Města. Přesto jeho vnějšek na to nevypadal. Pigmentové skvrny, vrásky a bílé vlasy – působil dojmem skleslého a unaveného starce stejně jako domovy Starého Města. Byla pěkná zima – a slunce zašlo za mraky. Stiskl tlačítko a když se otevřela skleněná zeď, vešel vděčně do čistého a teplého interiéru.

„Čekáte dlouho?“ zeptal se starého muže, sedícího zamračeně v hlubokém křesle na druhé straně jeho pracovního stolu.

„No, zeptal jste se vy, doktore. Já jsem si nikdy nestěžoval, ale...“

„Tak nezačínáte teď. Vstaňte a rozepněte si košili. Jen si vezmu záznamy. Aha, Grazer, pamatuji si vás. Nové ledviny, že je to tak? Jak se cítíte?“

„Mizerně, jediné tak by se to dalo vyjádřit jedním slovem. Nemohu jíst, špatně spím. Když už se mi podaří usnout, probudím se zalitý studeným potem. A co teprve moje střevo! O tom vám musím říct... Hej!“

Livermore praštil chladným koncem stetoskopu Grazeru do nahých prsou. Pacienti měli doktora Livermorea rádi, ale nenáviděli jeho stetoskop, přísahali by, že ho kvůli nim záměrně chladí. Měli pravdu. Doktor Livermore měl v kufříku termoelektrický chladicí plát. Měl pocit, že by jim měl poskytnout něco, o čem by přemýšleli. „Hmmm...“ řekl a zamračil se. Sluchátka měl sice na uších, ale neslyšel nic. Asi před rokem zalil stetoskop voskem. Pravidelné či nepravidelné údery rušily jeho koncentraci. Z vlastních útroby toho už slyšel víc než dost. Všechno bylo o každém případě uvedeno v lékařské zprávě, protože analyzační stroje dokázaly vykonat daleko lepší práci než on. Zalistoval ve stránkách plných údajů a grafů.

„Zapněte si košili, posaďte se a vezměte si tyhle dvě pilulky. Je to jen na zlepšení kondice.“

Vytáhl ze zásuvky lahvičku, odsypal dvě velké červené pilulky a ukázal na plastový kelímek a karafu s vodou. Grazer se pro ně nedočkavě natáhl, tohle byla skutečná medicína. Livermore našel nejnovější rentgenové snímky a vložil je do prohlížečky. Skvělé. Nová ledvina rostla, podobala se malému semínku fazole. Vedle svého staršího bratra vypadala sice velmi malinká, ale za necelý rok budou obě ledviny identické.

Věda zvítězila nad vším, nebo téměř nad vším, odhodil složku na stůl. Bylo to těžké ráno, a dokonce i chirurgické odpoledne neproběhlo klidně jako obvykle. Všichni pacienti z jeho skupiny si jeden druhého vážili. Livermore na začátku své kariéry získal svůj lékařský diplom – to bylo to jediné, co o něm věděli. Doktor stejně starý jako oni. Občas ho napadlo, jestli ho vůbec dávají do souvislosti s doktorem Rexem Livermorem, zodpovědným za ektogenetický program. Pokud vůbec o takovém programu kdy slyšeli.

„Jsem vám za ty pilulky vděčný, doktore. Nemám rád injekce. Ale moje střevo...“

„Zatraceně s vašimi střevy. Jsou stejně stará jako ta moje a pravděpodobně ve stejném stavu. Nudíte se, to je váš problém.“

Grazer provinile přikývl – dotek zájmu v jinak sterilním životě. „Nudím se, to je to pravé slovo, doktore. Ty hodiny, které strávím na záchodě...“

„Co jste dělal, než jste odešel na odpočinek?“

„To už je opravdu velmi dávno.“

„Není to tak dlouho, abyste si nemohl vzpomenout. A pokud skutečně nemůžete, pak jste příliš starý, abyste tu ujídal jídlo a zabíral místo. Mohli bychom z vaší lebky vytáhnout ten váš starý mozek, uložit ho do láhve a napsat nad něj nápis Senilní mozek.“

Grazer se zakuckal, kdyby mu to řekl někdo mladší, mohl by se na něj rozkřiknout. „Říkal jsem, že už je to dlouho, ale neříkal jsem, že bych to zapomněl. Byl jsem malíř. Malíř pokojů, ne nějakých uměleckých obrazů, pracoval jsem osmdesát let, než mě vyhodili a nařídili mi, abych šel na odpočinek.“

„Byl jste v tom dobrý?“

„Nejlepší. Takoví malíři, jako jsem byl já, už dávno nejsou.“

„To se mi nechce věřit. Zatiná mě nudit ta bílá superplastická dekorace v mé kanceláři. Myslíte, že byste to pro mě mohl přemalovat?“

„Barva na tom nebude držet.“

„A co když najdu takovou, která držet bude?“

„Pak jsem váš člověk, doktore.“

„Bude to nějakou dobu trvat. Jste si jistý, že vám nebudou scházet basketové zápasy, společenské tlachání a televize?“

Grazer cosi zabručel a téměř se usmál.

„Dobrá tedy, až bude čas, spojím se s vámi. Každopádně přijďte za měsíc, abych se mohl podívat na vaši ledvinu. Co se týče ostatního, jste v mimořádně dobré kondici. Jen vás nudí televize a zatracený basket.“

„Zkuste to říct ještě jednou a nezapomeňte na to malování, jasně?“

Ozval se vzdálený stříbrný zvonek a Livermore ukázal na dveře. Jakmile starý muž odešel, zvedl telefonní sluchátko. Na obrazovce před ním se objevila drobná roztržitá tvář Leathy Crabbové.

„Doktore Livermore, mám pro vás další nepříjemnou zprávu.“

„Já vím. Byl jsem dnes ráno v laboratoři. Budu tam ve tři hodiny, pak si o tom můžeme promluvit.“ Zavěsil a podíval se na hodinky. Do další schůzky zbývalo dvacet minut – stále měl čas zvládnout jednoho či dva pacienty. Geriatrie nebyla jeho parketa a opravdu se o tento obor nikdy příliš nezajímal. Občas přemýšlel o tom, jestli vůbec vědí, jak málo ho potřebují, když se mohou spolehnout na konstantní monitorování a automatizovanou lékařskou péči. Možná se s ním rádi vidali a hovořili s ním tak, jak to těšilo jeho. V každém případě to nikomu neublížilo.

Další pacient byla hubená bělovlasá žena, která si začala stěžovat, hned jak vstoupila do dveří. Nepřestala mluvit ani když odložila berle a usadila se opatrně do křesla. Livermore přikyvoval, kreslil si do poznámkového bloku kostičky a kroužky a obdivoval její nekonečnou řeč, kritiku a urážky, o kterých už mluvila tolikrát před tím. Hovořila o svém chodidle, což by se mohlo zdát jako omezená oblast pro diskusi – prsty, šlachy a to je vše. Ale ona měla neobvyklé symptomy, zapálené uzliny, bolestivé lechtání společně s nepříjemnou bolestí, všechno bylo ještě zajímavější díky skutečnosti, že její noha byla před více než šesti lety amputována. Neexistující končetiny s neexistujícími bolestmi nebyly nic nového – jsou známé případy kompletně paralyzovaných pacientů s neexistujícími sexuálními impulsy zakončené neexistujícími orgasmy – ale ojedinělost tohoto případu nebyla ničím v porovnání s tímto. Doktor se uvolnil a poslouchal nekonečnou řadu stížností, pak jí nakonec dal několik cukrových pilulek a poslal ji pryč. Oba se pak cítili o poznání lépe.

Když vstoupil, čekali už na něj v recepci Catherine Ruffinová a Sturtevant, který byl netrpělivý jako obvykle a nervózně klepal prsty na mramorovou desku. Z koutku rtů mu visela cigareta s náhražkou tabáku. Díky velkým kulatým obroučkám a ostrému zahnutému nosu připomínal sovu, ale jeho tenké rty se podobaly spíš želvě. Jeho tvář vypadala skutečně jako zvířecí. Jeho uši se podobaly uším osla, pomyslel si Livermore, popotáhl a utřel si nos.

„Ten váš rádoby tabák páchne jako spálené seno, víte to, Sturtevante?“

„To už jste mu říkal,“ odpověděla pomalou pečlivou angličtinou Catherine Ruffinová. Jako mladá dívka emigrovala z Jižní Afriky, aby se provdala za dnes již mrtvého doktora Ruffina, její jihoafrický akcent jí však zůstal. Měla zavalitou postavu a chování typické ženy v domácnosti, přesto byla nejlepší vedoucí administrativy, s pamětí jako počítač.

„Čert vem cigarety.“ Sturtevant zamáchl nedopalek a okamžitě sáhl pro novou cigaretu. „Nemohl byste na schůzku přijít alespoň jednou včas?“

Catherine Ruffinová se opřela o stůl a stiskla tlačítko na rekordéru.

„Schůzka rady Genetického poradenství, Syracuse, Nové Město, úterý, 14. ledna, 20 hodin, 25 minut. Přítomní – Ruffinová, Sturtevant, Livermore. Předsedající – Ruffinová.“

„Co jsem to slyšel o nezdaru se zkumavkami?“ zeptal se Sturtevant.

Livermore jen nad tou záležitostí mávl rukou. „Několik nezdarů berete za bernou minci. Podívám se na nejnovější záznamy a do další schůzky vypracuji podrobnou zprávu. Je to jen mechanická chyba, nic, čím bychom se měli znepokojovat. Co mě však trápí, jsou naše genetické priority. Mám tady seznam.“

Sáhl do kapsy u saka, pak do druhé, zatímco ho Sturtevant zmaččeně sledoval.

„Vy a vaše seznamy, Livermore. Už jsme jich přečetli víc než dost. Priority jsou záležitostmi minulosti. Nyní musíme připravit program, který nutně potřebujeme.“

„Priority nejsou věcí minulosti. Jak můžete něco takového říct, dokazujete tím jen typické sociologické ignorantství nad realitami genetiky.“

„Nebudte nezdvořilí!“

„Je to pravda. Jestli se vás to dotklo, pak je to špatné.“ Našel v kapse zmačkaný kus papíru, položil ho na stůl a pokusil se ho uhladit. „Jste tak zvyklý na zatracené tabulky, grafy, demografické křivky a projekty, takže si myslíte, že skutečně popisují reálný svět – místo toho to jsou jen hrubé odhady, a nikoli fakta. Nebudu vás tady obtěžovat nudnými čísly. Jsou tak velká a zároveň tak nicneříkající, ale já bych chtěl, abyste na okamžik zvážili nesmírnou složitost naší genetické společnosti. Lidstvo, jak víme, existuje více než půl miliónu let, mutuje, mění se a kříží se. Každé úmrtí ve všech těchto generacích představovalo určitou selekci, totéž platí pro každé zrození. Dobré i špatné charakteristické rysy, pro – a proti – přeživší mutace, velké mozky a hemofilie, ochlupení v podpaží a hbité prsty. To všechno se stalo, promísilo a rozšířilo v lidské rase. A nyní říkáme, že to zdokonalíme genetickou selekcí. Máme nekonečné zásoby charakteristických rysů, z kterých můžeme čerpat, vajíčko z každé ženy, spermie každého muže. Můžeme je analyzovat pro genetické skladby, pak vložit výsledek do počítače, aby vybral tu nejvhodnější kombinaci. Potom spojíme vajíčko a spermii a necháme zárodek ektogeneticky růst. Když všechno jde dobře, za devět měsíců máme novorozence, který je výsledkem našeho genetického výběru, a lidská rasa je tak o stupínek dokonalejší. Ale jaká je to dokonalost, jaká je nejvhodnější kombinace? Tmavá kůže je nezbytná pro přežití v tropech, ale tmavá kůže v severnějších hemisférách zabrání průniku ultrafialových paprsků, takže v těle nedojde ke zpracování vitamínu D, a mohl bych pokračovat. Všechno je relativní.“

„To už jsme ale několikrát probírali,“ řekla Catherine Ruffinová.

„Ale ne dost často. Pokud nebudeme neustále přehodnocovat a porovnávat naše cíle, dostaneme se dříve či později do slepé uličky. Jakmile se geneticky zbavíme některých charakteristických rysů, budou navždy pryč. V tomto ohledu má tým v Novém Městě v San Diegu jednoduchou práci. Jejich cíl je jasný. Mají za úkol vytvořit nový druh člověka, speciálně přizpůsobivého na složité prostředí. Jako kosmonauti, kteří by dokázali žít bez mentálních a fyzických poruch v období dlouhých pobytů na jiných planetách. Nebo jedince přizpůsobivé na nízké teploty a nízký tlak na Marsu. Mohou zcela bezohledně zlikvidovat zbytečné geny a zaměřit se na svůj úkol. My se však zaměřujeme jen na zdokonalování – a to je velmi povrchný cíl. Ale když vytvoříme nový druh supermana, co tím ztratíme? Bude nový člověk bílý, a jestliže ano, co se stane s orientálci a černochoy?“

„Proboha, Livermore, nezačínajte s tím znovu,“ vykřikl Sturtevant. „Máme přesné tabulky, pravidla, regulace, všechno je pro plánovanou operaci pečlivě připravené.“

„Říkal jsem, že o genetice vůbec nic nevíte, a znovu se to potvrdilo. Jednoduše si nedokážete připustit, že genetika touto cestou nefunguje. S každou selekcí tato hra začíná znovu. Jak se říká v historickém 3V, je to jako nová míčová hra. S každým novým dítětem se rodí nový svět.“

„Myslím, že to příliš dramatizujete,“ řekla rozhodně Catherine Ruffinová.

„Ani v nejmenším. Geny nejsou cihly. Nemůžeme je použít, abychom postavili požadovanou strukturu. Musíme hledat optimální řešení, pak zjistit, co máme, a začít znovu. Žádné direktivy neurčí detaily každé volby nebo kontrolu každé kombinace. Každý technik je malý bůh, který rozhoduje o životě a smrti. Některá z těchto rozhodnutí jsou však diskutabilní v souvislosti s delším časovým obdobím.“

„To je nemožné,“ řekl Sturtevant a Catherine souhlasně přikývla.

„Ne, je to jen velmi nákladné. Musíme najít vhodnější způsob examinace každé provedené změny a získat tak odhad, kam nás to zavede.“

„Vy jste snad přišel o rozum, Livermore,“ přerušila ho Catherine Ruffinová. „Váš návrh už byl jednou přednesen, byl proveden předběžný rozpočet, a jelikož by celá věc byla příliš nákladná, byl váš projekt zamítnut. Nebylo to naše rozhodnutí, ale přišlo to od šéfa rady Genetického poradenství. Tím, že to budeme probírat znovu, nezískáme nic. Musíme zvážit nové záležitosti, které bych ráda Radě přednesla.“

Livermore začínala bolet hlava, a tak sáhl do kapsy a vytáhl krabičku s pilulkami. Ostatní dva mezi sebou živě hovořili a on jim nevěnoval sebemenší pozornost.

Když Leatha Crabbová zavěsila telefon potom, co promluvila s doktorem Livermorem, chtělo se jí plakat. Už několik týdnů pracovala celé dlouhé hodiny, aniž by se pořádně vyspala. Oči ji pálily a ona se zastyděla za tak náhlou slabost: Byla ten druh člověka, který jednoduše nepláče – i když je žena. Ale sedmáct nevydařených pokusů se zkumavkami, sedmáct úmrtí. Sedmáct malých životů zemřelo dříve, než začalo vůbec žít. Bolelo to, jako kdyby zemřely její vlastní děti...

„Jsou tak malé, že je ani nevidíš,“ řekl Veazy. Laboratorní asistent držel na světle několik lahvíček a míchal tekutým obsahem uvnitř. „Jsi si jistá, že jsou mrtvé?“

„Přestaň!“ odsekla Leatha, pak se ovládla. Odjakživa byla pyšná na to, jak se chová k těm, kteří pracovali s ní. „Ano, všechny jsou mrtvé, zkontrolovala jsem to. Dej je do mrazicího boxu a označ je štítky. Později bych si je chtěla lépe prohlédnout.“

Veazy přikývl, vzal zkumavky a odnesl je. Leatha přemýšlela, jak ji vůbec mohlo napadnout, že jsou jako živé děti. Asi je příliš unavená. Byly to jen skupiny rostoucích buněk, velké jako bradavice na hřbetu její ruky. Poškrábala se a vzpomněla si, že by si bradavici měla nechat odstranit. Pohledná dívka s hezkou postavou byla v nejlepším věku něco málo po třicítce, měla vlasy barvy medu a broskvovou pleť. Její vlasy však byly nakrátko ostříhané, na sobě měla jen slabý make-up a její krásná postava se ztrácela v bílém laboratorním plášti. Byla ještě mladá, ale starosti jí začaly na tváři vytvářet první vrásky mezi očima. Když se naklonila nad mikroskop a podívala se na sklíčko, rýha na jejím čele se ještě více prohloubila.

Zkumavkové nezdrary jí dělaly daleko větší starosti, než si byla ochotná připustit. Celý program probíhal v posledních několika letech víc než uspokojujivě, takže se na to začala spoléhat a těšila se na genetické možnosti druhé generace. Dalo jí hodně práce na to zapomenout, aby se mohla vrátit zpět k mechanickým problémům ektogenetiky...

Vtom ji ze zadu obejmuly silné paže, ruce ji pevně sevřely v pase a na šíji ucítila jeho rty.

„Přestaň!“ řekla překvapeně a ucukla. Otočila se. Byl to její manžel. Okamžitě ji pustil a o krok ustoupil.

„Nemusíš se hned rozčilovat,“ řekl. „Jsme manželé, jak víš, a navíc se nikdo nedívá.“

„Nevadí mi, že mě obejmul, ale jestli sis toho nevšímal, mám práci.“

Leatha se k němu obrátila zády, přestože tvrdila, že to tak není, zlobila se na něj za to, že se jí dotkl. Její muž měl tmavé vlasy a snědou pleť a jeho vysunutý spodní ret mu dodával věčně našpulený výraz.

„Nemusíš se tak tvářit. Je čas na práci a ne na zábavu.“

„Zatraceně.“ Rychle se kolem sebe rozhlédl, jestli ho někdo neslyší. „Není to jako těsně potom, co jsme se vzali. Tehdy jsi byla pěkně něžná.“ Zvedl ruku a prstem se dotkl jejího břicha.

„Nedělej to.“ Odtáhla se, zvedla ruce a zakryla se. „Dneska to je hotové peklo. Defektní ventil na hormonální lince byl objeven příliš pozdě. Ztratili jsme sedmáct zkumavek. Naštěstí to bylo v počátečním stadiu.“

„Takže jaké jsou ztráty? Musíte mít v mrazicím boxu nejméně dvacet miliónů spermií a vajíček. Spárujte tedy další a můžete začít znovu.“

„Nezapomeň na celou tu genetickou práci, všechno je zničeno.“

„Za to jsou ale vaši technici placení. Alespoň budou mít co dělat. Podívej se, nemohli bychom na chvílku



zapomenout na práci a udělat si večer volno? Zajedeme si do Starého Města. Je tam místo, o kterém jsem slyšel – Sharmýs. Mají původní kuchyni a starou zábavu.“

„Nemohli bychom si o tom promluvit později? Teď na to skutečně není čas...“

„Proboha, nikdy na to není čas. Vráť se v půl šesté, zkus si to do té doby rozmyslet.“

Vyrazil vztekle ze dveří, ale automatické zabezpečení zabránilo, aby s nimi práskl. Něco se dělo v jejich životě, ale on si nebyl jistý, co to bylo. Miloval Leathu a ona milovala jeho, tím si byl jistý, ale něco tomu scházelo. Oba měli vždy plné ruce práce, ale až dosud v tom nebyl žádný problém. Byli na to zvyklí, dokonce i na to být celou noc vzhůru a pracovat tiše bok po boku každý na něčem jiném. Pak si dali kávu, když už se probouzelo ráno, unaveně padli do postele a milovali se. Nyní už to tak nebylo a on nemohl přijít na to, proč. Vstoupil do nejbližšího výtahu a zavolal: „Padesát!“ Dveře se zavřely a výtah se pomalu dal do pohybu. Dnes večer půjdou ven, byl si jistý, že dnešní noc bude poněkud jiná.

Když vystoupil z výtahu, uvědomil si, že vystoupil v jiném patře. Patnáctém, nikoli padesátém, zdálo se, že počítač s těmito dvěma čísly má neobvyklé potíže. Než se stačil otočit, dveře se zavřely a on si všiml, že opodál se na něj mračí dva starší muži. Ocítl se na patře starších. Místo toho, aby počkal na další výtah, otočil se a rozběhl se do haly. Tam bylo několik dalších starců, někteří se šourali kolem, jiní seděli v pojízdných křeslech. Díval se přímo před sebe, aby nezachytil jejich pohledy. Neměli mezi sebou rádi nikoho mladého.

Nuže, on také nebyl rád, že obývají novou budovu. Nebylo to od něj hezké a on zalitoval, že ho něco takového vůbec napadlo. Budova mu nepatřila, byl jen jedním z lidí, kteří stáli u její stavby. Starci měli stejné právo tu být jako on, dokonce větší, protože pro ně to byl domov. A navíc poměrně příjemný kompromis. Tato budova, Nové Město, byla postavena pro budoucnost, i když ji poněkud předběhla, protože všechno na světě se dalo uspišit, jen ne přirozený růst. Devět měsíců od početí k narození, ať už v děloze, nebo ve zkuševce. Pak několik let dětství, rychlé roky puberty. Pro město by byla ztráta času, kdyby jen tak zahálelo.

A tak přišli starci – poslední zbytky přelidněného světa. Geriatrici je vyspravili, aby mohli žít. A tak tu společně stárlí, poslední přeživší jedinci nenasytné generace. Byli to rodiče několika dětí a prarodiče ještě méně vnuků v důsledku hladomorů, nemocí a všeobecně nezdravého života, který je vyhnal z jejich domovů. Ne že by to udělali dobrovolně. Kdyby byli zanechání o samotě, zachovali by se stejně jako se zachovala každá lidská generace – sobecky. Jestliže má být svět přelidněný, pak ať je přelidněný mými dětmi. Ale v té době nastal průlom v geriatrii, objevily se nové léky a ty poskytly lepší mrkev, než jakou kdy lidský osel ochutnal. Čím méně dětí budeš mít, tím lepší lékařská péče se ti dostane. Míra porodnosti se téměř přes noc posunula na nulu. Přelidněné obyvatelstvo se rozhodlo raději zalidnit svět samo sebou než svými dětmi. Jestliže se měl život vyplatit, pak chtěli, aby se vyplatil především jim.

Výsledkem bylo to, že dítě nové generace mělo kromě otce a matky půl tuctu starých přežívajících příbuzných. Ženatý pár měl zhruba deset až patnáct starých příbuzných, většina z nich zůstala osamělá a museli se spoléhat na své mladé příbuzné. Otázka, že by se k nim však nastěhovali, zůstala nezodpovězená, protože nová generace na to neměla ani místo, ani peníze, aby je podporovala. A tak se starci stali vládním břemenem a mělo to tak zůstat. Břemeno vyžadovalo každý rok více peněz jako staré stroje, kromě toho lékařské zdroje časem došly. Když se začaly dělat plány na výstavbu budov pro budoucnost, vědecká generace přišla s nápadem nastěhovat do těchto budov starce. Dostalo se jim lepšího jídla, péče i lékařské pomoci a náklady přitom byly minimální. Život ve starých městech mohl být šťastnější, když se zbavili břemene starých obyvatel. A od chvíle, kdy geriatrické drogy přestaly v druhém století účinkovat tak jako předtím, mohl být sestaven harmonogram, který se dal eufemisticky nazvat „odchodem“. Smrt nebyla oblíbené slovo, a tak byli současní obyvatelé „odejiti“ namísto „odchodu“, které si zvolili, a nová generace mohla nastoupit na jejich místa. Všechno bylo spořádané, všechno dokonalé.

Pokud jeden nevystoupil v poschodí starších.

Gust hleděl přímo před sebe a procházel rychle širokou chodbou. Nevnímal sprchy, sauny, tropické zahrady a písčité pláže po obou stranách chodby. Nevnímal ani lidi. Před ním se vynořila řada dalších výtahů a on tentokrát pečlivě vyslovil číslo padesát, když se dveře zavřely.

Když došel na konec rozestavěné haly, pracovní četa právě končila. Podlaha ještě nebyla hotová a zdi byly pokryté jen šedou vrstvou cementu, kde ještě tu a tam prosvítaly vlhké skvrny ve světle velkých pracovních zářivek.

„Máme potíže s podlahovým strojem, pane Crabbe,“ stěžoval si vedoucí směny. Tihle muži vyrostli ve světě hladce fungujících strojů a nedokázali pochopit, když se některý z nich rozbil.

„Podívám se na to. Je něco v násypce?“

„Je napůl plná. Mám ji vyprázdnit?“

„Ne, nech to být. Zkusím to opravit, než zavolám údržbu.“

Jak začali vypínat jeden stroj po druhém, rozhostilo se kolem nesmírné ticho. Muži se začali vytrácet, jejich kroky i hlasy se vzdalovaly, až Gust zůstal docela sám. Vylezl po žebříku na vrchol mohutného podlahového stroje a otevřel kontrolní počítačové zařízení. Když vytiskl základní požadavky, na obrazovce se objevilo, že je všechno v pořádku. Tento poměrně inteligentní stroj dokázal analyzovat většinu vlastních závad a upozornit na ně, ale stále ještě zůstávaly některé nedostatky, které byly za hranicí jeho schopností a které dokonce ani nezpozoroval. Gust zavřel kryt a stiskl vypínač.

Ozvala se rána, jak se mohutný stroj otřásl, když se probudil k životu. Většina indikačních světel blikala červeně, pak se změnila na zelené a motor nabral rychlost. Když se i světlo označující, že je stroj připraven, rozsvítilo zeleně, mrknul se na obrazovku, která prozrazovala, jak hluboko je stroj v podlaze. Tam, kde se před tím zastavil, podlaha náhle končila. Gust posunul stroj o několik stop dozadu, aby mohl zahájit operaci, potom ho navedl dopředu. Jakmile stroj dorazil k hraně, začal hned pokládat další podlahu. Stroj se sám kontroloval a mísil pracovní hmotu. Jediné, co pracovník měl udělat, bylo vypnout a znovu stroj zapnout. Gust si prohlížel, jak před ním přibývá nová podlaha, a zdálo

se mu, že jde všechno hladce. Bylo to příjemné dělat tak jednoduchou a přitom důležitou práci.

Náhle se ozval varovný signál a na kontrolním panelu začala svítit červená kontrolka. Ohlédl se a spatřil, jak se na obrazovce mihlo něco černého a rychle to zmizelo z dohledu. Zastavil a navedl stroj na zpětný chod. Když se obrovská masa železa posunula o deset stop dozadu, Gust stiskl vypínač a stroj vypnul. Pak slezl dolů. Nově položená plastová podlaha byla stále ještě horká, že se po ní téměř nedalo chodit. Před sebou viděl v podlaze dutinu, vypadala jako velká bublina, asi stopu široká. Zdálo se, že stroj propálil podlahu, zatímco stál. Možná ano. Technici by ho měli seřídít. Vytáhl z kapsy vysílačku a oznámil jim své rozhodnutí. Pak všechno vypnul kromě přívodu proudu a vydal se zpět k výtahu. Požadované patro vyslovil velmi pečlivě.

Doktor Livermore a Leatha stáli naklonění nad pracovním stolem v laboratoři. Gust tiše vstoupil dovnitř a poslouchal, nechtěl je rušit.

„Bylo tu několik velmi slibných druhů,“ řekla Leatha. „Nevím, kolik času věnoval počítací předběžnému výběru, ale technici museli nastavit nejméně sto hodin na oplodnění vajíčka.“

„Není to poněkud neobvyklé?“ zeptal se Livermore.

„Myslím, že ano, ale byla to první aplikace Bershockovy metody mnohonásobného dělení křížených charakteristických rysů a víte, jak tyhle věci pokaždé vyjdou.“

„To máte pravdu. Příště to bude jednodušší. Pošlete zpět zprávy s poznámkami o selhání. Nechte techniky, ať začnou pracovat na výměně. Ahoj, Guste, neslyšel jsem tě přijít.“

„Nechtěl jsem vás rušit.“

„Nerušíš. Právě jsme skončili. Dnes nám selhalo několik zkumavek.“

„Slyšel jsem. Jak se to stalo?“

„Kdybych všechno věděl, pak bych byl bůh, není to tak?“

Leatha se na starce překvapeně podívala. „Ale doktore, my přece víme, proč embrya zemřela. Selhal ventil...“

„Ale proč selhal ten ventil? Za každou událostí je nějaká příčina.“

„Jdeme do Starého Města, doktore,“ řekl Gust, znepokojovala ho jejich konverzace a tak raději změnil téma.

„Nechtějte, abych vám to zakázal. Ne abyste odtamtud přinesli nějakou infekci, rozumíte?“

Livermore se obrátil k odchodu, ale než došel ke dveřím, otevřely se. Stál tam muž a mlčky na ně hleděl. Vstoupil a pohled na jeho postavu utišil i ostatní. Když se dveře zavřely, oslovil je a jednoho po druhém si pečlivě prohlížel.

„Doktore Livermore, Leatho Crabbová a Guste Crabbe. Jsem tu, abych se s vámi setkal. Jmenuji se Blalock.“

Bylo zřejmé, že Livermoreovi se nelíbil, jakým způsobem je oslovil. „Zavolejte mé sekretářce a domluvte si schůzku. Teď mě, prosím, omluvte, mám práci.“ Vydal se znovu ke dveřím, ale Blalock ho zastavil mávnutím ruky a ve stejném okamžiku vytáhl z kapsy malé kožené pouzdro.

„Rád bych si s vámi, doktore, promluvil teď. Tady je má identifikační karta.“

Livermore nemohl odejít tak, že by muže odstrčil stranou. Zastavil se a pohlédl na zlatý odznak.

„FBI. Co tu, proboha, chcete?“

„Vraha.“ Následovalo užaslé ticho. „Mohu vám prozradit, i když bych vás rád požádal, abyste to nikomu neříkali, že jeden z techniků je člověk z našeho ústředí. Pravidelně informuje Washington o průběhu celého projektu.“

„Šmíruje!“ Livermore byl rozrušený.

„Vůbec ne. Vláda do projektu investovala značnou sumu a chce ji mít pod ochranou – musí chránit majetek daňových poplatníků. Máte tu celou řadu nehod zkumavek v prvním týdnu po implantaci.“

„Jsou to náhody, jen náhody,“ řekla Leatha, pak zrudla a ztichla, když se na ni Blalock nevraživě podíval.

„Opravdu? Já si to nemyslím. Ve Spojených státech jsou další čtyři Nová Města a ve všech pracují na podobném projektu jako vy bez sebemenších potíží. Také se jim nedaří se zkumavkami, ale ne tak jako vám.“

„O několik víc nebo méně, jaký je v tom rozdíl,“ řekl Livermore. „Musíme vycházet z průměrných hodnot.“

„V tom jsem s vámi zajedno. Ale tady mluvíme o velkých rozdílech, doktore. Úroveň vašich nezdarů je desetkrát vyšší než v jiných laboratořích. Takže na každý jejich nezdar připadá deset vašich. A protože vy jste vedoucím celého projektu, rád bych vás požádal o písemné povolení, abych směl promluvit, s kým budu potřebovat, a jít, kam budu potřebovat.“

„Moje sekretářka už bude pryč. Ráno...“

„Mám tu připravený dopis. Je na vašem hlavičkovém papíře. Potřebuji jen, abyste ho podepsal.“

Livermoreův vztek byl víc hraný než skutečný. „S tím nesouhlasím. Vloupali jste se do mé kanceláře. S tím zásadně nesouhlasím.“

„Nebudte nezdvořilý, doktore. Váš hlavičkový papír jsme získali z kanceláře vlády. Dali mi to, aby mi usnadnili práci. To vy se snažíte to dělat ještě těžší.“

Ve slově vy byl slyšet mrazivý chlad a tak se Livermore raději usadil, uchopil pero a dopis podepsal. Gust a Leatha jen mlčky hleděli a nevěděli, co dělat. Blalock list pečlivě poskládal a vložil ho zpět do kapsy.

„Rád bych si s vámi ještě později promluvil,“ řekl a odešel. Livermore čekal, až bude pryč, pak se zvedl a bez jediného slova vyšel ven.

„To byl ale hrozný člověk,“ řekla Leatha.

„Nezáleží na tom, jak je hrozný, ale jestli to, co říká, je pravda. Sabotáž zkumavek – je to možné?“

„Dalo by se to snadno udělat.“

„Ale proč by se o to někdo pokoušel?“ zeptal se Gust. „To je otázka. Je to tak bezvýznamné, takže k tomu nikdo nemůže mít žádný důvod.“

„To je Blalockova věc, bere za to plat. Mám za sebou perný den a právě teď mám hrozný hlad a ze všeho nejvíc mě zajímá večeře. Jdi napřed a vyndej něco z mrazáku. Já tu jen dokončím pár testů.“

Gusta to rozzlobilo. „První vášeň našeho manželství uhasla, že je to tak? Copak jsi zapomněla, že jsem tě chtěl vzít na večeři do Starého Města?“

„Není to tak...“ řekla Leatha, pak se však zarazila, protože to tak bylo. Gust ale neměl docela pravdu, práce byla tak znepokojující, a do toho ještě ten muž z FBI. Rychle uklidila pracovní stůl a aniž dokončila testy, svlékla si plášť. Měla na sobě šedé šaty, ale byly stejně upjaté jako lékařská uniforma. Kromě toho byly poněkud tenké – vhodné pro stabilní teplotu v Novém Městě.

„Jestli je venku zima, měla bych si vzít kabát.“

„Ovšemže je venku chladno. Je březen. Byl jsem zkontrolovat auto a při té příležitosti jsem tam nechal dva teplé kabáty – tvůj i můj.“

Mléky došli k výtahu, odkud dojeli do podzemního parkoviště. Vůz, podobající se velké bublině, stál připravený na rampě. Když Gust zmáčkl tlačítko, odsunula se horní část vozu. Než nastoupili, oblékli si kabáty, Gust zapnul topení a nastartoval. Bateriemi poháněný motor tiše naskočil a auto zamířilo k východu. Když dojeli k bráně, automaticky se otevřela. Chvilku trvalo, než se vnitřní vrata zavřela a vnější otevřela, pak se vynořili na úzké rampě, vedoucí do Starého Města.

Bylo to už dávno, co si naposledy vyšli ven z Nového Města. Rozdíl byl přímo ohromující. Na silnici byly velké záplaty a ulice vypadaly celkově velmi neudržované. Z prasklin vyrůstaly trsy zelené trávy. Na obrubnicích se válely papíry a za autem se zvedala těžká mračna prachu. Leatha se schoulila v sedačce a zachvěla se, přestože topení bylo zapnuté na nejvyšší hodnotu. Budovy kolem nich vypadaly zchátralé a polorozbořené, nejhůř na tom byly dřevěné domy. Větve oschlých stromů byly v uhasínajícím denním světle holé jako kostlivci. Gust, pokoušeje se přečíst nápisy ulic, okamžitě ztratil správný směr. Nakonec se mu přece jen podařilo najít nápis, na kterém stálo SHARM'S. Buď přijeli příliš brzy, anebo se obchodu příliš nedařilo, protože mohli zaparkovat přímo před vchodem. Leatha na nic nečekala a rozběhla se v chladném větru dovnitř, zatímco Gust zamykal vůz. Uvnitř čekal Sharm osobně, aby je přivítal.

„Vítejte,“ řekl s nudnou profesionální přehnaností. Byl to vysoký urostlý černoch v barevném kaftanu a červené čepici se střapci. „Mám pro vás stůl hned vedle pódia.“

„To je od vás hezké,“ řekl Gust.

Sharmova pohostinnost byla pochopitelná, protože byli v restauraci zatím jediný pár. Ve vzduchu visel těžký zápach z kuchyně, bylo znát, že ne všechno jídlo je čerstvé, a ubrusy na stole měly zaprané skvrny, které už se nedaly odstranit.

„Dáte si něco k pití?“ zeptal se Sharm.

„Ano, rádi. Co byste nám doporučil?“

„Krvavou Mary s tequilou, je to místní specialita. Hned dojdou pro poháry.“

Nápoj musel být předmícháný, protože se za okamžik vrátil s podnosem a několika poháry v podpaží. Naplnil jejich sklenice a pak nalil jednu sobě a přisedl si k nim. Atmosféra Sharmovy přítomnosti byla všechno, jen ne uklidňující.

„Salud,“ řekl a všichni se napili. Leatha stáhla rty a rychle sklenici postavila na stůl, ale Gustovi ostrá chuť nápoje nevadila.

„Je to skvělé, ještě jsem nic podobného nepil. Jaké máte menu – nějaké speciality šéfa kuchyně?“

„Všechno jsou speciality. Má žena vaří výborně všechny druhy starých jídel. Hrášek s černou omáčkou a kukuřičné placičky, kořeněné hot dogy a bostonské fazole, to všechno máme. Kromě toho tu bude asi tak za půl hodiny tanečnice Aikane. Pijte, přátelé, to je na účet podniku.“

„To je od vás velmi milé,“ řekl Gust a napil se.

„Vůbec ne. Chci vám pořádně vypláchnout mozek, pane Crabbe, a tak platím předem. Minulý týden jsem vás viděl v 3V, mluvil jste o Novém Městě. Bylo to moc zajímavé. Jaké jsou šance na otevření nových restaurací u vás?“ Dopil sklenici a nalil si další, zároveň dolil i jim.

„To není tak jednoduché.“

„A co je jednoduché? Život z podpory a nuda k smrti, to je jednoduché. Já mám větší plány. Každý má rád staré jídlo. Starci – připomíná jim to časy dávno minulé, děcka – myslí si, že je to vzrůšo. Ale lidé tady ve Starém Městě ven na jídlo nechodí, aby moc neutratili. Musím jít tam, kde mám šanci. Do Nového Města. Jakou mám naději?“

„Mohl bych to zjistit. Ale musíte si uvědomit, pane Sharme...“

„Říkejte mi prostě Sharme, je to křestní jméno.“

„Musíte si uvědomit, že starší lidé musí dodržovat speciální diety, speciální regulace jídla.“

„Ty fazole nejsou vůbec závadné, dokázal bych vymyslet spoustu zdravých jídel.“

„To není zrovna to, co jsem měl na mysli. Je mi líto, že jste mě nepochopil. Je to taková zvláštní dieta spojená s léky. Vlastně se vaří přímo v laboratoři, jestli mi rozumíte.“

Přerušil ho hlasitý zvuk bubnů, když smutně vyhlížející americký Indián uhodil do hudebního nástroje. Palcem u nohy zapnul rekordér, pak začal vyťukávat rytmus k Izraelské národní písni. Bylo to velmi nudné, ale hlasité.

„A co tedy mladší lidé?“ volal Sharm, aby ho bylo slyšet. „Jako vy, lidi. Vyrázili jste si takhle daleko, abyste ochutnali staré jídlo, proč to nemáte blízko domu?“

„Ještě nás není dost. Jen několik techniků a konstrukční tým. Ještě se nenarodilo ani deset procent dětí, které budou jednou v Novém Městě žít, takže opravdu nevím, jestli byste získal dostatečné množství zákazníků. Možná později.“

„Jo, možná. Bude to velký obchod. Tak za dvacet let.“ Sharm se posadil a pohnul se jedině tehdy, když si chtěl dolít sklenici. Když dorazil další zákazník, neochotně se zvedl a přerušil tak trapné ticho.

Oba si objednali smíšené talíře se všemi specialitami a láhev bílého vína, protože Leathe Krvavá Mary nechutnala. Zatímco jedli, objevila se na pódium snědá dívka – pravděpodobně měla předky z Havaje – a dala se do tance. Gust se na ni díval s potěšením, protože dívka na sobě měla jen krátkou sukénku ze slámy, na níž mnoho stébel chybělo. Dívka

byla při těle, divoce se svíjela a občas přidala i několik tanečních kroků.

„Je to vulgární,“ řekla Leatha. Dala si na rybu příliš mnoho křenu, a tak si musela otřít oči kapesníkem.

„Já myslím, že je to dobré,“ položil jí pod stolem ruku na její stehno, ale ona před ním uhnula, aniž by změnila výraz v obličeji.

„Nedělej to na veřejnosti.“

„A v soukromí také ne! Zatraceně, Leo, co se stalo s naším manželstvím. Oba pracujeme, oukej, to je dobře, ale co náš společný život? A co vychovávat naše děti?“

„Už jsme o tom spolu mluvili...“

„Před tím jsi ale neřekla ne. Podívej se, zlato, nesnažím se to dělat jako ve středověku, abys držela jedno dítě za ruku, druhé měla na zádech a třetí čekala. Ženy byly zbaveny všech nebezpečí a potíží porodu, ale, proboha, stále jste ženy. Nikoli muži s rozdílnou tělesnou stavbou. Mnoho párů nechce mít děti a já souhlasím s tím, že výchova dětí ve školkách má určité výhody. Ale je stále mnoho párů, které děti vychovávají a ženy se o ně dokáží postarat po všech směrech.“

„A ty si myslíš, že bych to měla dělat také?“

„Nežádám tě o to – jak jsi to nazvala – ale není to tak šokující, jak tón tvého hlasu naznačuje. Jen bych chtěl, abys zvážila možnost vychovávat dítě, syna. Byl by s námi večer a o víkendech. Byla by to zábava.“

„Já si takhle zábavu nepředstavuju.“

Chystal se něco ostře a hrubě namítnout, ale než stačil něco říct, chytla ho Lea za paži.

„Guste, támhle u toho krajního stolu. Není to ten strašný muž, co byl v laboratoři?“

„Blalock? Ano, vypadá to tak. I když v tom romantickém světle se nám to může klidně jen zdát. A co na tom záleží?“

„Copak nechápeš, že když je tady, tak to znamená, že nás sleduje? Myslí si, že my máme něco společného s těmi problémy se zkumavkami.“

„Máš příliš velkou představivost. Možná mu jen chutná staré jídlo. Vypadá jako někdo, kdo z něho žije.“

Proč tedy neseděl v restauraci? Jestliže tam byl, aby jim zkazil večer, pak se mu to podařilo. Leatha odstrčila svůj talíř a Gustovi také přestalo chutnat. Požádal o účet a se špatnou náladou si oblékli kabáty a vyšli do chladné noci. Sharm na ně zklamaně hleděl, protože pochopil, že nikdy nebude moci žít v Novém Městě, ať se snažil, jak chtěl.

Catherine si před mnoha lety vytvořila jednoduchý plán, jak si usnadnit práci, plán, který nebyl součástí pracovní rutiny. Na začátku své kariéry pochopila, že má smysl pro systematické uspořádání a nevšední paměť. Ale musela pomalu a pečlivě studovat fakta bez přerušení, což bylo v době rušného kancelářského života téměř nemožné. Zůstat po pracovní době také nebylo řešení, protože telefony nepřestávaly zvonit a zpravidla byla příliš unavená, aby ještě něco zvládla. Také nosit si práci domů nebylo pokaždé možné. Byla ranní ptáče a brzy přišla na to, že její kolegové by udělali cokoli, jen aby nemuseli přijít do práce o pět minut dříve. A tak začala chodit do kanceláře v sedm hodin ráno a než přišli ostatní, měla většinu své práce hotovou. Byl to jednoduchý a účinný způsob, jak vyřešit problém, a po všech stránkách jí vyhovoval. Byla tak zvyklá na obvyklou ranní samotu, že když se náhodou někdo objevil, považovala to za rušení a důvod k podrážděnosti.

Když toho rána přišla do kanceláře, našla na stole vzkaz, který tam rozhodně nebyl, když večer odcházela. Poznámka byla psaná na stroji a stálo na ní:

Prosim, přijďte za mnou do laboratoře, je to naléhavé.

R. Livermore.

Takové vyrušení ji rozčílilo. Možná to bylo i proto, že někdo jiný začal pracovat dříve než ona. Nebo tu byl dokonce celou noc, což bylo pravděpodobnější – vědci to měli v oblibě, pokud to nebylo vysloveně zakázáno. Vzkaz však skutečně vypadal naléhavě, a tak mu raději vyhověla. Na obviňování bude čas později. Uložila do spodní zásuvky ve stole masivní peněženku a vyšla k výtahům.

Když vystoupila v patře, kde se nacházely laboratoře, nebylo tu ani živáčka, dokonce i kanceláře byly opuštěné. Koutkem oka zachytila pohyb. Otočila se a pohlédla ke dveřím do laboratoře se zkumavkami. Byly zavřené. Přesto měla pocit, že tam před okamžikem zahlédla pohyb. Možná byl Livermore uvnitř a čekal tam na ni. Když vykročila ke dveřím, ozval se za nimi zvuk tříštího se skla, pak znovu a znovu. Ve stejném okamžiku se v dálce ozval poplašný signál. Překvapením vydechla a zůstala stát jako přimražená. Někdo byl uvnitř a rozbíjel zařízení. Zkumavky! Rozběhla se a rychle vrazila do dveří.

Po zemi ležely střepy a z rozbitých zkumavek kapala tekutina. Nebyl tu však nikdo. Rozhlédla se kolem sebe, ohromila ji náhlost takové destrukce, šokoval ji způsob, jakým byly pečlivě vzniklé životy ve zkumavkách náhle ukončeny. Téměř neviditelné skupiny buněk, které měly vytvořit novou generaci, teď umíraly, zatímco ona tu stála a zírala. Nemohla dělat vůbec nic. Bylo to tak děsivé, že se nedokázala ani pohnout. Kolem jejích nohou ležely úlomky skla a uprostřed zvětšující se kaluže leželo kladivo. Vrahova zbraň? Sklonila se a uchopila kladivo, když vtom za ní někdo promluvil.

„Pomalu se otočte. Nedělejte nic, čeho byste mohla litovat.“

Catherine Ruffinové se zastavil dech. Všechno se přihodilo tak rychle a ona se z toho nemohla vzpamatovat.

„Cože?“ řekla. „Co?“ Otočila se na cizince stojícího mezi dveřmi, který v ruce držel něco, co vypadalo jako revolver.

„Položte to kladivo pomalu na zem,“ řekl.

„Kdo jste?“ kladivo ztěžka dopadlo na podlahu.

„To bych se chtěl zeptat já vás. Jmenuji se Blalock, jsem z FBI. Tady je má identifikace.“ Vytáhl odznak.



„Catherine Ruffinová. Poslal pro mě doktor Livermore. Co to má znamenat?“

„Můžete to dokázat?“

„Ovšem. Přečtěte si tento vzkaz.“

Opatrně vzal lístek mezi prsty, přečetl si ho a pak ho vložil do obálky a zastrčil do kapsy. Také jeho zbraň zmizela.

„To mohl napsat kdokoli,“ řekl. „Mohla byste to být i vy.“

„Nevím, o čem to mluvíte. Bylo to na mém pracovním stole, když jsem před chvílí přišla do kanceláře. Přečetla jsem si to, došla jsem sem a uslyšela za dveřmi rozbíjené sklo. Pak jsem vešla. Na zemi leželo kladivo, tak jsem ho zvedla. To je všechno.“

Blalock si ji chvíli zkoumavě prohlížel, pak mávl rukou a požádal ji, aby s ním šla do vedlejší kanceláře. „Dobrá. Prověříme si to později. Teď si tady sednete a budete zticha, zatímco já si někam zavolám.“

Vytáhl z kapsy seznam s řadou čísel. První, které vytočil, zvonilo dlouho, než to někdo zvedl. Nakonec se na obrazovce objevila opuchlá, rozespálá tvář Leathy Crabbové.

„Co chcete?“ řekla a oči se jí rozšířily, když poznala, kdo volá.

„Vašeho manžela. Chtěl bych s ním mluvit.“

„On... on spí.“ Znepokojeně se kolem sebe rozhlédla a Blalock poznal podle jejího hlasu, že váhá.

„Opravdu? Tak ho, prosím, vzbudte a pošlete ho k telefonu.“

„Proč? Musíte mi říct proč!“

„Pak tedy pojedu rovnou k vám, pokud vám to nebude vadit, paní Crabbová. Buď vzbudíte manžela, nebo mi řekněte pravdu.“

Sklopila oči a zašeptala: „On není doma. Nebyl tu celou noc.“

„Víte, kde by mohl být?“

„Ne a je mi to jedno. Měli jsme nějaké názorové nedorozumění a on odešel. A to je všechno, co vám k tomu řeknu.“  
Obrazovka potměšila. Blalock okamžitě vytočil další číslo. Tentokrát se neozvala odpověď. Obrátil se na Catherine Ruffinovou, která tiše seděla a přemýšlela o uplynulých událostech.

„Chci, abyste mě dovedla do kanceláře doktora Livermora.“

Stále si ještě nebyla jistá tím, co se stalo, a tak bez protestování udělala, o č jí požádal. Dveře byly odemčené. Blalock vstoupil dovnitř. Skleněnými zdmi sem pronikaly první ranní sluneční paprsky. Kancelář byla prázdná. Blalock nasál vzduch, jako kdyby hledal nějakou nápořku, a pak ukázal ke dveřím na pravé straně.

„Kam vedou ty dveře?“

„Nevím.“

„Zůstaňte tady.“

Catherine Ruffinové se nelíbil tón jeho hlasu, ale než mu to mohla říct, prošel kolem ní a opatrně otevřel dveře. Uvnitř ležel na pohovce Livermore, přes sebe měl přehozenou přikrývku a jednou rukou si ji přidržoval u krku. Blalock k němu tiše přistoupil, uchopil ho za zápěstí a prstem nahnatal tep. Livermore otevřel oči, prudce zamrkal a rychle s rukou ucukl.

„Co tu, k čertu, děláte?“

„Měřil jsem váš tep. Snad vám to nevádí?“

„Ovšemže mi to vadí.“ Posadil se a odhodil deku na stranu. „Já jsem doktor a tak puls měřím já. Ptal jsem se, co to má znamenat, že jste sem vstoupil?“

„V laboratoři se zkumavkami byla další sabotáž. Ozvalo se poplašné zařízení a když jsem tam vešel, našel jsem tam tuhle ženu, jak v ruce drží kladivo.“

„Catherine! Proč byste dělala něco tak bláznivého?“

„Jak se vůbec opovažujete! Poslal jste mi lístek, abych šla do laboratoře, nalákal jste mě do pasti – to vy jste rozbil ty zkumavky!“

Livermore zívnu a protřel si oči, pak se sehnul a nahnatal své boty.

„To si myslí tady náš Dick Tracy,“ zavrčel, když se obouval. „Najde mě tu spát, tak mi změří puls, aby zjistil, jestli jsem to byl já, kdo tu běhal s kladivem, puls spícího člověka je pomalejší než běžícího. Idiot!“ Poslední slova vyštěkl a potom vstal.

„Já jsem zodpovědný za tento projekt. Je to můj projekt. Než se odvážíte vznést proti mně obvinění, raději byste si měl najít pro své stupidní podezření nějaký pádný důvod. Zjistěte, kdo napsal ten vzkaz, třeba vám to poskytne nějaké vodítko.“

„To mám v úmyslu,“ řekl Blalock a vtom zazvonil telefon.

„Je to pro vás,“ řekl Livermore a podal muži z FBI sluchátko. Ten chvíli tiše poslouchal a pak ostře pronesl:

„Přiveďte ho sem.“

Než Catherine Ruffinová odešla, nechala na přehrávači doktora Livermora svou výpověď. Pak totéž učinil i doktor Livermore. Ano, nebyl ve svém bytě. Pracoval dlouho do noci v kanceláři, jako tomu bylo už mnohokrát předtím, pak si šel lehnout do pokoje vedle své kanceláře. Usnul okolo třetí hodiny ranní a neslyšel ani neviděl nic až do okamžiku, kdy ho Blalock vzbudil. Ano, bylo možné dostat se do laboratoře se zkumavkami zadním vchodem, ale on to neudělal. Právě svou výpověď dokončil, když do pokoje vrazil další muž se stejným výrazem ve tváři a stejně konzervativním oblečením jako Blalock a vedl s sebou Gusta Crabba. Blalock muže propustil a obrátil svou pozornost na Gusta.

„Nebyl jste celou noc ve svém bytě. Kde jste tedy byl?“

„Jděte k čertu.“

„Vaše chování je nevhodné. Nevíme, kde jste celou dobu byl, až do chvíle, kdy jste se před několika minutami ukázal ve své kanceláři. V průběhu této doby se někdo vloupal do laboratoře, kde velkým kladivem zničil zkumavky. Ptám se

vás tedy ještě jednou. Kde jste byl?“

Gust byl odborník na svou práci, ale jinak byl velmi jednoduchý muž. V jeho tváři se objevil výraz znepokojení, uhýbal očima a na čele mu vystoupil studený pot. Livermorovi ho bylo líto a tak se raději otočil a zaměstnal se zavazováním kravaty.

„Mluvte,“ řekl hlasitě Blalock, aby zvýšil jeho nervozitu.

„Není to, jak si myslíte,“ řekl Gust tiše.

„Pak mi tedy řekněte pravdu, jinak vás nechám zavřít za sabotáž vládního projektu.“

Nepříjemně ticho se prodlužovalo. Přerušil ho Livermore.

„Pro boha svatého, Guste, tak to řekni. Nemohl bys přece něco takového udělat. Kde jsi tedy byl – za nějakým děvčetem?“ Když uviděl, jak Gust zrudl, pokračoval: „Tak to sakra vyklop. Nikdo se to mimo tento pokoj nedozví. Vládu nezajímá tvůj sexuální život a pro mě tyhle věci už také dávno ztratily význam.“

„To není vaše věc,“ zamumlal Gust.

„Ale je to věc vlády...“ začal Blalock, Livermore ho však přerušil.

„Ale milostné plotky se vlády netýkají, tak raději mlčte. Guste, řekni mi pravdu, jinak tě čekají pěkné starosti. Byla to tedy nějaká dívka?“

„Ano,“ řekl váhavě Gust a upřeně hleděl na podlahu.

„Dobrá. Byl jsi s ní celou noc. Jen řekni několik detailů a budeš mimo podezření.“

Gust sice neochotně, nicméně přesto ze sebe vypravil několik podrobností. Dívka byla sekretářka z jeho oddělení. Zná se s ní už dlouho, líbí se jí, ale až do minulé noci se od ní držel stranou. Po hádce s Leathou se však nějakým způsobem ocitl před dveřmi Gergettina bytu – neřeknete to nikomu? – vzala ho dovnitř a pak se to nějak stalo. Tak to tedy bylo.

„Tak to tedy je,“ řekl Livermore. „Běžte si dělat svou práci, Blalocku, Gust bude se mnou, pokud ho ještě budete potřebovat. Najděte tu dívku, poslechněte si její verzi a nechte nás o samotě. Prověřte si tu záhadnou zprávu, sejměte otisky z kladiva, zkrátka dělejte, co umíte. Ale nechte nás být. Dokud nebudete mít žádné důkazy, abyste mě mohl nechat zatknout, zmizte z mé kanceláře.“

Když zůstali sami, uvařil Livermore kávu a podal jeden šálek Gustovi, který stál u okna a díval se, jak se nad kopci honí mraky a na krajinu dopadá hustý déšť.

„Teď si asi myslíte, že jsem úplný blázen,“ řekl Gust.

„Vůbec ne. Myslím, že máte s Leathou nějaké potíže a ty to děláš horší místo lepší.“

„Ale co mám dělat!“

Livermore přešel tázací tón v jeho hlase a zamíchal si kávu. „Sám víš nejlépe, co máš dělat, aniž by ses na to musel ptát mě. Je to tvůj problém. Jsi dospělý. Vyřeš to. Promluv si se svou ženou, dělej zkrátka něco. Teď mám ale na práci něco důležitějšího, a k tomu ta sabotáž v laboratoři, lidi z FBI a tak dále.“

Gust se posadil a pokusil se usmát. „Máte pravdu. Moje problémy neotřesou světem a já už si s nimi poradím. Uvědomil jste si, že vy, já a Leatha jsme podle FBI hlavní podezřelí? Musel volat k nám domů, protože by jinak nevěděl, že jsem tam nebyl. Včera večer nás sledoval do restaurace. Proč nás?“

„Myslím, že to s tím souvisí. My a technici jsme jediní, kdo mohou kdykoli vstoupit do laboratoří. A jeden z techniků je jejich člověk, jak nám řekl, takže ti jsou z toho venku. Pak tedy zůstáváme jen my.“

„Vůbec tomu nerozumím. Proč by někdo chtěl zničit zkumavky?“

Livermore pomalu přikývl.

„To je otázka, na kterou by měl najít odpověď Blalock. Dokud na to nepřijde, nikdy nezjistí, kdo to dělá.“

. . .

Leatha tiše vešla do kanceláře a mlčky za sebou zavřela dveře. Gust vzhlédl od papírů na pracovním stole a překvapením vydechl. Nikdy ještě nepřišla za ním do kanceláře.

„Proč jsi to udělal? Proč?“ řekla příškrčeným hlasem. Tvář měla bledou a svaly stažené do nervózní grimasy. Gust jen překvapeně mlčel.

„Nemysli se, že to nevím – Blalock za mnou byl a všechno mi řekl. Kde jsi byl minulou noc, řekl mi o ní – nesnaž se nic zapírat. Řekla bych, že mi nelhal.“

Gust byl unavený a ani v nejmenším neměl chuť na další ostrou hádku. „Proč ti to řekl?“ zeptal se.

„Proč? To je snad naprosto jasné! Nezáleží mu ani na tobě, ani na mně, jen dělá svou práci. Podezírám mě, to jsem poznala. Myslím si, že jsem to byla já, kdo zničil zkumavky. Chtěl, abych ztratila nervy, a to se mu skutečně podařilo, i když mu to příliš nepomohlo. A teď mi odpověz – ty prase – proč jsi to udělal? To je všechno, co chci vědět. Proč?“

Gust se podíval na své zaťaté pěsti položené na stole. „Protože jsem asi chtěl.“

„Tak tys chtěl!“ vykřikla Leatha. „Tak takový tedy jsi, tys to chtěl a tak jsi tam prostě jen tak šel. Předpokládám, že se tě nemusím ptát, co se stalo – na to mi moje představitelství docela stačí.“

„Leo, tohle není dobré místo ani doba, abychom si o tom promluvili...“

„Tak není? Nepotřebuju speciální místo na to, abych ti řekla, co si o tobě myslím, ty... ty... zrádče!“

Jeho upřený pohled a mlčení ji ještě víc rozzuřilo. Blízko stolu byl model Nového Města. Uchopila ho oběma rukama, zvedla ho nad hlavu a hodila ho po něm. Model byl však příliš lehký, takže přeletěl místnost, dotkl se jeho ramene a pak spadl na zem, kde se rozbil na malé kousky plastových střepů.

„Neměla jsi to dělat,“ řekl Gust a sehnul se, aby model sesbíral. „Rozbila jsi to a ono to stálo spoustu peněz. Jsem za to zodpovědný.“ Odpovědi mu bylo prásknutí dveřmi a když zvedl hlavu, Leatha byla pryč.

Zlost s ní zmítala. Bylo to silnější než cokoli, co až dosud ve svém životě zažila. Bolelo ji na prsou a těžko se jí dýchalo. Jak jí to jen mohl udělat? Šla rychle spletitými chodbami Nového Města, až jí začal docházet dech. Zpočátku si myslela, že bloudí v budově bezcílně, když vtom se zastavila a pohlédla na nejbližší dveře. Byla u cíle. Nad dveřmi stál nápis CENTINGKOM, neatraktivní zkratka pro Centrum Inženýrské Komise. Má vstoupit dovnitř? Pokud to udělá, co řekne? Z kanceláře vyšel muž a přidržel jí dveře. Protože nemohla vysvětlit, z jakého důvodu tam jen tak stojí, vstoupila dovnitř. Na přední zdi visel plán poschodí. Stiskla tlačítko s nápisem Sekretariát a pokračovala vyznačeným směrem.

Bylo to docela jednoduché. V místnosti pracovala řada dívek, obklopených kancelářskými přístroji a kopírkami. Lidé vcházeli dovnitř a ven, a tak tam chvilku stála, než se před ní objevil muž s objemnou složku papírů v ruce. Když na něj promluvila, zastavil se.

„Mohl byste mi, prosím, pomoci? Hledám totiž... slečnu Georgette Bookerovou. Mám dojem, že pracuje tady.“

„Georgy, jasně. Táhle ten pracovní stůl u zdi, má na sobě bílou halenku, nebo jak tomu říkáte. Chcete, abych jí řekl, že jste tady?“

„Ne, to je v pořádku, děkuji vám. Řeknu jí to sama.“

Leatha počkala, až odejde, pak se přes skloněné hlavy podívala ke vzdálenému pracovnímu stolu a vydechla. Ano, musela to být ona. Měla bílou halenku, tmavé vlasy a čokoládovou pleť. Leatha se vydala do úzkých uliček mezi stoly a zamířila k dívce. Jak se k ní blížila, šla stále pomaleji.

Nemohla popřít, že dívka byla moc hezká. Měla pěkně tvarovaný obličej, úzký nos, ale silně nalíčené rty fialovou rtěnkou, jak to teď bylo v módě. Od tváře až do výstřihu měla řadu malých stříbrných hvězdiček. Halenka byla z téměř průhledného materiálu a pod ní se rýsovala velká prsa s tmavými bradavkami. Georgetta cítila, že se na ni někdo dívá, a tak zvedla oči od stolu a usmála se na Leathu, která se rychle otočila a prošla kolem ní. Šla rychleji a rychleji.

Bylo brzké odpoledne, ale Livermore byl velmi unavený. Minulou noc toho mnoho nenaspal, když ho vyrušil muž z FBI. Musel poslat několik techniků, aby uklidili nepořádek v laboratoři, a přestože se jim dalo věřit, že odvedou dobrou práci, chtěl si to osobně zkontrolovat, jakmile odešli. Mohl to udělat a pak si chvilku zdřímnout. Odstrčil pečlivě vyplněné kódy genetických tabulek a rychle vstal. Začínal cítit své roky. Možná byl čas, aby zvážil možnost připojit se ke svým pacientům v teplém pohodlí geriatrického poschodí. Usmál se nad takovou myšlenkou a vydal se do laboratoře.

Mezi jeho zaměstnanci nebyly žádné přísné formality, a tak ho ani nenapadlo zaklepat na Leathinu soukromou kancelář, než vešel. Myslel na zkumavky, a tak bez váhání vstoupil dovnitř. Našel Leathu skloněnou nad pracovním stolem s rukama v dlaních. Plakala.

„Co se stalo?“ zeptal se a vzápětí si uvědomil, že by udělal lépe, kdyby tiše odešel. Náhle mu došlo, čeho se asi její potíže týkaly.

Zvedla hlavu, tvář měla opuchlou a oči zarudlé. Doktor za sebou zavřel dveře.

„Mrzí mě, že jsem sem tak vpadl. Měl jsem zaklepat.“

„Ne, doktore Livermore, to je v pořádku,“ řekla a otřela si oči kapesníkem. „Je mi líto, že jste mě takhle viděl.“

„To je normální. Myslím, že vás chápu.“

„Ne, nemá to se zkumavkami nic společného.“

„Já vím. Je to ta dívka, že je to tak? Doufal jsem, že se to nedozvíte.“

Leatha byla příliš rozrušená, aby se ho zeptala, jak to ví, ale místo toho začala znovu plakat. Livermore chtěl odejít, ale nenapadala ho žádná milosrdná výmluva. V této chvíli neměl ani ten nejmenší zájem poslouchat domácí tragédie.

„Viděla jsem ji,“ řekla Leatha. „Šla jsem za ní, bůh ví proč. Snad jsem chtěla vidět, za koho mě vyměnil, ale bylo to tak ponižující. Je vulgární, taková žena, jaká se mužům zpravidla líbí. A je barevná. Jak mi něco takového mohl udělat...“

Začala znovu naříkat a Livermore se zastavil s rukou na klíce. Chtěl odejít dříve, než bude do celé věci zatažen. Bylo však pozdě.

„Pamatuji se, že už jsme o tom jednou mluvili,“ řekl. „Odkud jste vy? Odněkud z Jihu, není to tak?“

Naprostá irelevance jeho otázky Leathu zarazila a zastavila její slzy. „Ano, jsem od Mississippi. Malého rybářského města blízko Biloxi.“

„Myslel jsem si to. Vyrůstla jste obklopena rasovými předsudky. Nejhorší věc, kterou máte té dívce za zlé, je skutečnost, že je černá.“

„To jsem neřekla. Ale tyhle věci...“

„Ne, nejsou to věci, pokud máte na mysli rasy nebo barvu pleti nebo náboženství nebo cokoli dalšího. Jsem šokovaný slyšet něco takového od genetika. Opravdu hluboce šokovaný. Přesto musím říct, že mě to nepřekvapuje.“

„Nezáleží mi na ní. Je to on, Gust, on mi to udělal.“

„Neudělal vůbec nic. Bože můj, děvče, chcete rovnoprávnost, odpovídající platy, svobodu rozhodovat o počtu vašich dětí – a všechno to máte. Takže si nemůžete stěžovat, když vyženete muže ze své postele, že jde někam jinam.“

„Jak to myslíte?“ vydechla překvapeně.

„Je mi to líto. Nemám právo takhle mluvit, ale rozčilila jste mě. Jste dospělá, o svém manželství se budete muset rozhodnout sama.“

„Ne, takhle to nemůžete nechat. Něco jste řekl a teď mi musíte vysvětlit, jak jste to myslel.“

Livermore byl stále ještě rozčilený. Posadil se do křesla a než znovu promluvil, velmi pečlivě si srovnal myšlenky v hlavě.

„Jsem doktor ze staré školy, a tak bych měl raději mluvit z lékařského pohledu na věc. Jste mladá a zdravá žena. Kdybyste za mnou přišla do manželské poradny, řekl bych vám, že vaše manželství se ocitlo v krizi a že jste s největší

pravděpodobností příčina toho všeho. Původní příčina. I když celá věc už zašla příliš daleko, takže jste za to nyní zodpovědní oba dva. Zdá se mi, že díky své práci jste začala zanedbávat manželství a ztratila jste sexualitu. Nemáte na to čas. Ale nemluvím teď o sexu jako takovém. Mám na mysli další věci, které dělají ženu ženou. Způsob, jak se oblékáte, líčíte, jak o sebe pečujete, jak si sebe vážíte. Práce vám zabrala větší část vašeho života a váš muž se musel spokojit jen s tím, co na něj zbylo. Musíte si uvědomit, že svoboda, kterou ženy získaly, zbavila muže některých věcí. Ženatý muž dnes nemá děti nebo matku pro své děti. Nemá nikoho, kdo by se zajímal o něj a jeho potřeby. Netvrdím, že všechna manželství by měla fungovat na základě pravidla vztahu mezi otrokem a otrokářem, ale na každý pád by se v manželství mělo něco brát a něco dávat. Jen se sama sebe zeptejte – co váš manžel z manželství má kromě sexuální frustrace? Jestliže je to jen občasná společnost, pak by mu bylo stejně dobře se spolubydlícím kolegou, třeba jiným inženýrem, se kterým by si mohl povykládat.“

Následovalo nepříjemné ticho, Livermore si odkašlal a pak vstal.

„Jestli jsem se bezdůvodně vmísil, pak je mi to líto.“ Vyšel ven a zahlédl Blalocka, jak si odhodlaně vykračuje chodbou. Chvilku muže zamračeně sledoval a potom vstoupil do laboratoře, aby zkontroloval instalaci nových zkušavek.

Muž z FBI vstoupil bez zaklepání do kanceláře Catherine Ruffinové. Vzhledla od své práce, tvář měla vážnou, pak se opět sklonila nad pracovní desku.

„Mám spoustu práce a nemám chuť se s vámi bavit.“

„Přišel jsem, abych vás požádal o pomoc.“

„Mě?“ V jejím smíchu nebyla ani známka po humoru. „Nařknul jste mě z toho, že jsem rozbila zkušavky, jak mě teď můžete žádat o pomoc?“

„Jste jediná, kdo mi může poskytnout informace, které potřebuji. Jestli jste nevinná, jak tvrdíte, měla byste být ráda, že mi můžete poskytnout pomoc.“

Catherine to zvážila. Neměla důvod – snad jen proto, že toho muže neměla ráda – ho odmítnout. A kromě toho byl oficiální agent, poslaný, aby vyšetřil sabotáž v laboratoři.

„Co mám udělat?“ zeptala se.

„Pomozte mi odhalit motiv.“

„Nemám na nikoho podezření a vycházím ze stejných informací, jaké máte vy.“

„Ano, to je pravda. Máte možnost vstupu do všech záznamů a do počítače – víte, jak programovat. Chtěl bych, abyste pro mě získala všechny záznamy, týkající se zkušavek. Prohlížel jsem si záznamy o ztrátách a zdá se mi, že je v tom nějaká podobnost, ale není tak docela zřejmá. Skutečnost, že tři z pěti zkušavek byly rozbité, nebo že všechny obsahy zkušavek z jednoho konkrétního dne byly zničeny. V záznamech k tomu musí být nějaký klíč.“

„Nebude to jednoduché.“

„Mohu vám poskytnout potřebná povolení.“

„Pak to tedy udělám. Provedu porovnání a kontrolu, naprogramuji počítač, aby vyhledal relevantní informace. Ale nemohu vám slíbit, že to budou informace, které hledáte. Destrukce může být náhodná, a pokud je, pak pro vás můj průzkum bude k ničemu.“

„Mám vážné podezření, že to není náhodná záležitost. Udělejte, oč vás žádám, a jakmile budete mít nějaké výsledky, zavolejte mě.“

Trvalo to dva dny tvrdé práce. Catherine Ruffinová však byla se svou prací spokojená. Nikoli však s jejím výsledkem, neviděla v získaných číslech žádnou souvislost ani možné řešení. Ale agent v tom snad něco najde. Zavolala mu, že je hotová, a než přišel, ještě jednou si výsledky prohlédla.

„Nevidím nic, co by něco naznačovalo,“ řekla.

„To nechte na mně, abych to posoudil. Můžete mi to vysvětlit?“

„Tohle je seznam zničených nebo poškozených zkušavek.“ Podala mu hustě popsaný list. „Jsou tam kódová čísla a ve vedlejším sloupci identifikace podle jmen.“

„Co to znamená?“

„Příjmení dárců, snadný způsob, jak si zapamatovat některá embrya. Například tady: Wilson – Smith – spermie Wilson, vajíčko Smith. Zbývající sloupce jsou detaily o selekci, které charakteristické rysy byly vybrány a informace tohoto druhu. Místo indexových čísel jsem použila jména pro identifikaci. Na zbývajících listech jsou výsledky nejruznějších pokusů najít nějakou významnou souvislost. Nenašla jsem však nic. Samotná jména prozrazují víc.“

Zvedl oči od řady čísel a zeptal se: „Co tím myslíte?“

„Vůbec nic. Mám takový podivný zvyk. Narodila jsem se jako Boer a po revoluci vyrůstala v jedné bílé rezervaci v Jižní Africe. Pak jsme emigrovali sem, bylo mi tehdy jedenáct a mluvila jsem jen afrikánsky. Takže mám silné emocionální citění k lidem – k etnické skupině, tak byste to asi nazval – mezi kterými jsem se narodila. Byla to malá skupina a v této zemi je velmi vzácné se s někým z nich setkat. Vzala jsem si seznam jmen, je to starý zvyk, a hledala, jestli mezi nimi nenajdu nějakého Boera. Tak jsem se už ve svém životě s několika setkala, abych si s nimi promluvila o životě za ostnatým drátem. To jsem tím myslela.“

„A co s tím má společného tento seznam?“

„Není na něm jediné jméno Boera.“

Blalock pokrčil rameny a obrátil svou pozornost zpět na seznam. Catherine Ruffinová, rozená Katerina Bekinková, před sebou držela jmenný list a soustředěně se kousala do rtu.

„Vůbec žádní Afrikánci. Všechna jména jsou buď anglická nebo irská, pokud vůbec.“

Blalock se na ni ostře podíval. „Prosím, zopakujte to,“ řekl.



Měla pravdu. Dvakrát prošel pečlivě seznam a našel jen anglosaská nebo irská příjmení. Nedávalo to žádný smysl, dokonce ani fakt, který objevila Catherine Ruffinová, že na seznamu není jediný černoch.

„Nedává to žádný smysl, vůbec žádný smysl,“ řekl Blalock a rozzlobeně papíry hodil na stůl. „Jaký mohl být důvod pro takový druh akcí?“

„Možná se ptáte špatně. Místo, abyste se ptal, proč byla některá jména vyloučena, měl byste se ptát, proč některá jména na seznamu scházejí? Jako například Afrikánci.“

„Jsou na některém seznamu nějaká afrikánská jména?“

„Ovšem. Italská jména, německá jména a tak dále.“

„Ano, tak se tedy zeptejte jinak,“ řekl Blalock a znovu se k seznamu vrátil.

Otázka byla správná.

• • •

Naléhavý mítink rady Genetického poradenství byl svolán na jedenáctou hodinu večer. Livermore se jako pokaždé opozdil. K velkému pracovnímu stolu s mramorovou deskou přibýlo ještě jedno křeslo, kde seděl Blalock a rozkládal před sebou úhledné sjetiny z počítače. Catherine Ruffinová zapnula nahrávání a jakmile Livermore dosedl, zahájila schůzku. Sturtevant si odkašlal, sáhl pro jednu ze svých neškodných cigaret a zapálil si.

„Tenhle smradlavý hořící kompost vás jednou zabije,“ řekl Livermore.

Catherine Ruffinová jejich tradiční hádku rychle přerušila, než se stačila rozběhnout naplno.

„Toto setkání bylo svoláno na žádost pana Blalocka z Federálního úřadu pro vyšetřování, který se pokouší zjistit příčinu sabotáže v laboratoři se zkumavkami. Nyní je připravený přednést svou zprávu.“

„Už bylo na čase,“ řekl Livermore. „Přišel jste na to, kdo je sabotér?“

„Ano,“ řekl bezvýrazně Blalock. „Jste to vy, doktore Livermore.“

„Nuže, na tak malého muže je to velké tvrzení. Ale budete muset přijít s nějakým důkazem, než na mě vypíšete zatykač.“

„Myslím, že to dokážu. Od doby, kdy sabotáže začaly, a dokonce i před tím, než byly za sabotáže vůbec považovány, byla každá desátá zkumavka vadná. To je tedy jedna desetina indikující určitý přístup nebo stav mysli. Kromě toho je to desetinásobek v porovnání s hodnotami v jiných laboratořích, což se obvykle pohybuje v hodnotě jednoho procenta. Přišli jsme na to, že všechny zničené zkumavky měly anglické nebo irské dárce.“

Livermore se ušklíbl. „To je mi tedy důkaz. Co to má společného se mnou?“

„Mám tady celou řadu záznamů z podobných mítinků, kde jste otevřeně vystoupil proti tomu, co nazýváte diskriminací ve výběru. Zdá se, že jste se povýšil na ochránce národnostních menšin, při několika příležitostech jste prohlásil, že černoši, Italové, Indiáni, židé nebo jiné skupiny byli diskriminováni. Záznamy ukázaly, že žádná ze zkumavek se jmény dárců, patřících do těchto skupin, nebyla nikdy ztracena, ať už náhodně, nebo záměrnou sabotáží. Spojení s vámi bylo víc než zřejmé, stejně jako skutečnost, že jste byl jedním z těch, kdo mohl kdykoli vstoupit do laboratoře, a navíc jste měl veškeré vědomosti, za pomoci kterých jste mohl sabotáž spáchat.“

„Zní to jako vykonstruovaný důkaz, nikoli fakta. Plánujete přednést tyto údaje na veřejnosti a použít je v procesu proti mně?“

„Ano.“

„Pak tyto údaje dokáží také vědomou i nevědomou diskriminaci, které systém genetické selekce praktikuje. Protože se ukáže, kolik z těchto národnostních menšinových skupin není v genetice vůbec zastoupených.“

„O tom nic nevím.“

„Ale já ano. Když si to vše promyslím, musím připustit všechna fakta, ze kterých jste mě teď právě obvinil. Ano, udělal jsem to.“

Po jeho slovech následovalo hluboké ticho. Catherine Ruffinová potřásla hlavou, jak se snažila to pochopit.

„Proč? Nechápu, proč jste to udělal?“ zeptala se.

„Vy stále ještě nevíte, Catherine? Myslím, že jste inteligentnější. Udělal jsem všechno, co bylo v mých silách, abych změnil zvrácené zásady této rady a všech dalších rad po celé zemi. Nedostal jsem se tak nikam. Přirozená porodnost je téměř docela věcí minulosti a tak budoucí obyvatelé této země budou všichni pocházet z genetických zásobáren reprezentovaných uloženými spermaty a vajíčky. Za pomoci existujících technik bude postupně eliminována jedna národnostní menšina po druhé. A tak bezpočet genů, které si jednoduše nemůžeme dovolit ztratit, bude ztraceno na věky. Možná je svět lidí s bledou pleť, modrýma očima a urostlým tělem anglosaských protestantů ideál budoucí společnosti. Ale není to má představa – ani představa lidí s barevnou pleť, legračními způsoby, podivnými jmény a divně tvarovanými nosy. Zaslouží si přežít stejně tak jako my – mají na to právo, protože je to také jejich země. A tou jsou Spojené státy americké. A tak mi tu nevyprávějte o genetických zásobárnách Italů a Izraelců v jejich rodné vlasti. Jedinými pravými Američany s nezadatelným právem na tuto zemi jsou původní američtí Indiáni, kteří byli z genetických bank vyloučeni také. Byl tu spáchán těžký zločin. Já jsem si toho byl vědom, ale nedokázal jsem o tom nikoho přesvědčit. A tak jsem si vybral tento dramatický způsob, abych problém odhalil. Až dojde k soudnímu přeličení, vyjdou tyto skutečnosti najevo a budou moct být znovu prověřeny a změněny.“

„Jste starý blázen,“ řekla Catherine Ruffinová, ale teplo v jejím hlase prozradilo její dojetí. „Zničíte se. Dostanete pokutu, možná půjdete do vězení, budete sesazen z funkce, přinucen odejít na odpočinek. Nikdy už nebudete smět pracovat.“

„Catherine, moje milá, udělal jsem jen to, co jsem musel. Odpočinek v mém věku není nic hrozného. Vlastně jsem to zvažoval a už se na to docela těším. Zanechám genetiky a budu se z koníčku věnovat praktické medicíně. Pochybuji, že

soud bude v mém případě přísný. Nucený odpočinek, nic víc. Myslím, že to stojí za to, když se věci dostanou na veřejnost.“

„V tom se pletete,“ řekl chladně Blalock, posbíral ze stolu papíry a uložil je do kufříku. „Žádný veřejný proces nebude, bude to tak pro všechny lepší. Protože jste přiznal svou vinu, vaši nadřízení se mohou rozhodnout, co s vámi udělají.“

„To není fěr!“ řekl Sturtevant. „Udělal to jen proto, aby dostal věci na veřejnost. Nemůžete mu v tom zabránit. Není to spravedlivé...“

„Spravedlnost s tím nemá nic společného, pane Sturtevante. Genetický program bude pokračovat podle plánu.“ Blalock se při té myšlence téměř usmál. Livermore na něj hleděl se znechucením.

„To by se vám líbilo, že je to tak? Jen aby se loď nerozhoupala. Zbavíte se nespolehlivých zaměstnanců – a zároveň zemi zbavíte nepříjemných národnostních menšin.“

„To jste řekl vy, doktore, ne já. A protože jste přiznal vinu, nemůžete nic dělat.“

Livermore pomalu vstal a vydal se ke dveřím. Těsně před tím, než otevřel dveře, se otočil.

„Právě naopak, pane Blalocku, protože já budu na veřejném procesu trvat. Nařknul jste mě před mými spolupracovníky ze zločinu a já bych chtěl očistit své jméno, protože jsem nevinný.“

„To nepůjde,“ řekl Blalock a teď už se usmíval. „Vaše přiznání je na záznamu, celá schůzka byla natočena.“

„Myslím, že ne. Dnes jsem udělal poslední ze svých sabotáží. Porušil jsem nahrávání. Ta páska je prázdná.“

„To vám ale nepomůže. Vaše slova potvrdí celá řada svědků.“

„Opravdu? Moji dva spolupracovníci v radě jsou také jen lidé, i když jsou poněkud jiní. Jesliže jsem řekl pravdu, myslím, že budou chtít, aby vyšla najevo. Mám pravdu, Catherine?“

„Nikdy jsem neslyšela, že byste se přiznal, pane Livermore.“

„Ani já,“ ozval se Sturtevant. „Na vašem místě bych trval na veřejné výpovědi, abyste mohl očistit své jméno.“

„Uvidíme se u soudu, pane Blalocku,“ řekl Livermore a vyšel ze dveří.

„Myslel jsem, že budeš v práci. Nečekal jsem, že tě najdu tady,“ řekl Gust Leathe, která seděla v křesle a dívala se z okna jejich obývacího pokoje. „Přišel jsem jen, abych si zabalil věci.“

„Nedělej to.“

„Je mi líto, co se stalo oné noci. Já jen...“

„Promluvíme si o tom jindy.“

Následovalo trapné ticho a Gust si poprvé všiml jejího oblečení. Měla na sobě šaty, které nikdy neviděl, barevné s velkým výstřihem. I vlasy měla jiné, dokonce i rty měla nalíčené víc než obvykle, pomyslel si. Vypadala moc hezky a jeho napadlo, jestli by jí to měl říct.

„Proč si nezajdeme do restaurace ve Starém Městě,“ řekla Leatha. „Myslím, že by to mohlo být zábavné.“

„Bude to zábavné, já vím, že bude,“ odpověděl rychle, náhle byl šťastnější než kdy před tím.

Georgette Bookerová se podívala na hodiny a uvědomila si, že je čas jít. Dobře. Dave ji dnes večer chtěl vzít ven. Zřejmě ji bude opět dělat návrhy. Byl tak sladký. Mohla by si ho vzít, ale ne teď. Život byl zábavný a ona měla ráda lidi. Až se bude chtít vdát, udělá to, ale zatím ještě neměla chuť. Usmála se. Byla docela šťastná.

Sharm se usmál a snědl další kousek rolky.

„Je to moc dobré,“ řekl. „Opravdu. Jak se to jmenuje?“

„Bageta,“ řekla jeho žena. „Měl bys to jíst s uzeným lososem a bílým sýrem. Našla jsem recept ve staré kuchařce. Myslím, že je to dobré.“

„Myslím, že je to mnohem lepší než jen dobré. Upečeme jich hromadu a já jich pár pošlu do Nového Města, protože jejich chléb chutná jako papír. Lidem to bude určitě chutnat. Musí jim to chutnat. Protože ty a já se přestěhujeme do Nového Města. Budou milovat naše bagety nebo něco jiného, co jim budeme prodávat. Protože ty a já budeme žít na novém místě.“

„Tak jim to řekni, Sharme.“

„Říkám jim to. Starý Sharm si také užije kousek dobrého života.“

Tajemství kamenného monumentu

Mraky se honily nízko nad zemí a ve vzduchu byl cítit déšť. Blížil se soumrak. Když doktor Lanning otevřel dveře kabiny nákladáku, udeřil do něj poryv větru. Byl to studený arktický vítr, prohánějící se po saliburských pláních. Zabořil bradu hluboko do límce a vylezl ven. Po něm vystoupil Barker a zabouchal na dveře nejbližší kanceláře. Neozvala se žádná odpověď.

„To není dobré,“ řekl Lanning, otevřel zadní dveře vozu a vytáhl velkou dřevěnou krabici. „Nenecháme naši národní památku nechráněnou ve Státech.“

„Opravdu,“ řekl Barker, otočil se a vykročil k bráně uprostřed pletivového plotu. „Pak tedy předpokládám, že tyto iniciály na spodní části washingtonského monumentu jsou neolitického původu. Jak sis asi všiml, vzal jsem s sebou klíč.“

Odemkl vrata, otevřel je a šel pomoci Lanningovi s krabicí.

Večer, když začala obloha tmavnout, byla nejlepší příležitost vidět kamenné sloupy. Bez prodavačů zmrzlina a křičících dětí. Planina se rozkládala až k obzoru a šedé pilíře čnuly k nebesům.

Lanning vedl cestu po široké avenue a nakláněl se v silném větru.

„Jsou větší, než se z dálky zdají,“ řekl a Barker mu neodpověděl, snad proto, že to byla pravda. Zastavili se vedle oltářního kamene a položili bednu na zem. „Brzy uvidíme,“ řekl Lanning a krabici otevřel.

„Další teorie?“ zeptal se Barker se zaujetím. „Zdá se, že náš megalit tebe i tvé společníky, Američany, fascinuje.“

„Pokaždé, když narazíme na nějaký problém, vypořádáme se s ním,“ odpověděl Lanning, otevřel kryt a vytáhl jakýsi komplikovaný aparát na hliníkovém stativu. „O těchto věcech nemám žádné teorie. Jsem tu jen proto, abych zjistil pravdu – proč byly postaveny.“

„Obdivuhodné,“ řekl Barker a chlad v jeho hlase se ztratil ve větru. „Můžu se zeptat, na co je ten přístroj?“

„Chronostatický časový rekordér.“ Vytáhl kovové nožky a postavil přístroj vedle oltářního kamene. „Vytvořili ho členové našeho týmu v MIT. Přišli jsme na to, že časový přesun do budoucnosti na dobu delší, než je dvacet čtyři hodin, je pro každý živý organismus smrtelný. Alespoň krysy a kuřata jsme zabili – nezkoušeli jsme to na lidských dobrovolnících. Ale neživé věci se dají přesunovat, aniž by utrpěly nějaké poškození.“

„Cestování v čase?“ řekl Barker doufaje, že jeho hlas zní nedůvěřivě.

„Ne tak docela, časový přesun by byl poměrně výstižnější. Stroj zůstává bez pohybu, všechno ostatní se posunuje. Tak jsme pronikli dobrých deset tisíc let do minulosti.“

„Jestliže stroj zůstává na místě, pak to znamená, že čas se posunuje dozadu.“

„Ano, snad je to tak – poznal bys nějaký rozdíl? Myslím, že jsme připraveni se do toho dát.“

Lanning upravil kontrolky na straně stroje, zmáčkl knoflík a o krok ustoupil. Uvnitř zařízení se něco začalo točit. Barker nadzvedl obočí.

„Časoměřič,“ vysvětloval Lanning. „Není bezpečné stát příliš blízko, když je to v provozu.“

Otáčení se zklidnilo a následovalo hlasité cvaknutí, po němž celý přístroj rázem zmizel.

„Nebude to trvat dlouho,“ řekl Lanning, a jak promluvil, stroj se znovu objevil. Z přihrádky na zadní části stroje mu do ruky vypadla leská fotografie. Ukázal ji Barkerovi.

„To byla jen zkouška. Poslal jsem to zpátky jen o dvacet minut.“ Přestože byl fotoaparát namířený na ně, oba muži na obrázku nebyli. Místo toho se vlivem zapadajícího slunce na obzoru rýsovalo fialové světlo, ozařující avenue s jejich zaparkovaným vozem v dálce. Na fotografii byli dva muži, jak ze zadní části auta vytahují velkou žlutou krabici.

„Tak to je tedy... zajímavé,“ řekl Barker, kterého to opravdu šokovalo. „Jak daleko zpátky můžeš stroj poslat?“

„Zdá se, že to není nijak limitované, záleží jen na množství energie. Model má baterie, které ho dokáží přenést časem až deset tisíc let před naším letopočtem.“

„A co budoucnost?“

„Obávám se, že to je zavřená kniha. Ale přesto tento problém můžeme ještě stále vyřešit.“ Z postranní kapsy vytáhl malý poznámkový bloček a ještě jednou vytočil příslušná čísla.

„Tohle jsou čísla, kdy byla přibližně doba kamenná. Dělam mnohonásobný záběr. Tahle páčka zaznamenává seřízení, takže mohu vložit další.“

Bylo tam více než dvacet seřízení, vyžadující další vytáčení čísel. Když byl Lanning konečně hotov, seřídil časoměřič a připojil se k Barkerovi.

Tentokrát bylo zmizení chronostatického časového rekordéru mnohem dramatičtější. Zmizelo poměrně hladce, ale zanechalo po sobě zářivý obrys, zlatá silueta byla ve zvětšující se tmě dobře patrná.

„Je to normální?“ zeptal se Barker.

„Ano, ale jen když překonává dlouhé časové období. Nikdo si není jistý, co to vlastně je, ale říkáme tomu časová ozvěna. Poslední teorie je, že je to jakási časová resonance, způsobená náhlým zmizením stroje. Za pár minut to zmizí.“

Než se zlaté světlo docela vytratilo, zařízení se opět vrátilo přesně do místa svého spektrálního echa. Lanning si otřel ruce a zmáčkl knoflík. Stroj vydal několik chrčivých zvuků a pak začal chrlit dlouhé pruhy barevných fotografií.

„Nejsou tak dobré, jak jsem čekal,“ řekl Lanning. „Trefili jsme se doprostřed dne, ale nic se tam vesměs nedělo.“

Dělo se však v Barkerově archeologickém srdci. Obrázek za obrázkem s obrovským pevným megalitem, některé kameny stály zasazené v zemi vzhůru, jiné ležely na nich.

„Je tu spousta kamení,“ řekl Lanning, „ale nikde nevidím žádné lidi, kteří je postavili. Zdá se, že teorie o stavbě monumentu není přesná. Víš, kdy to tak asi mohlo být?“

„Sir J. Norman Lockyer věřil, že stavba byla dokončena dvacátého čtvrtého června roku 1680 před naším letopočtem,“ řekl neurčitě a stál zkameněle nad fotografiemi.

„To zní dobře.“

Otočil tlačítka a stroj zmizel ještě jednou. Obrázky byly tentokrát dramatičtější. Skupina mužů v ručně tkaném oblečení stála s rukama rozpaženými před kamerou.

„Konečně to máme,“ zaradoval se Lanning a otočil stroj o sto osmdesát stupňů, aby objektiv mířil na obrácenou stranu. „Ať už uctívají, co chtějí, je to na druhé straně. Vyfotíme to a hned budeme vědět, proč tu věc postavili.“

Druhý obrázek byl téměř identický s prvním a stejně tak další, které získali otočením objektivu v pravém úhlu od prvního.

„To je šílené,“ řekl Lanning, „díívají se do kamery a uklánějí se. Proč, stroj musí sedět na vrcholu něčeho, na co se dívají.“

„Ne, podle úhlu je stojan ve stejné výšce jako oni.“ Náhle Barkera něco napadlo a překvapením mu spadla čelist. „Je možné, že ta časová ozvěna může být viditelná také v minulosti?“

„No... nevím, proč by nebyla. Chceš tím říct...?“

„Správně. Zlaté světlo stroje musí být viditelné i u nich. Trhlo to se mnou, když jsem to poprvé viděl, pro tehdejší lidi to musí být ještě mimořádnější zážitek.“

„Sedí to,“ řekl Lanning, šťastně se usmál a začal stroj zase skládat. „Postavili kamenný monument kolem obrysu

stroje, který byl za nimi poslán, aby vypátral, proč stavěli kamenný monument. Takže problém je vyřešen.“

„Vyřešen! Problém právě začal. Je to paradoxní. Takže co bylo první? Stroj, nebo monument?“

Úsměv z tváře doktora Lanninga pomalu zmizel.

#### Záchranná operace

„Táhni! Táhni rovnoměrně...“ křičel Dragomir a pevně se držel provazů sítě. Za ním se v horké temnotě ozvalo hekání Pribislava Polaseka, jak loď se prudce zhoupala. Sít' nebyla v černé vodě vidět, ale modré světlo zachycené v ní stoupalo blíž a blíž k povrchu.

„Klouže to...“ zasténal Pribislav a chytil se drsného okraje malé lodi. Na krátký okamžik viděl modré světlo na helmě, hledí a tělo ve skafandru mizející v temnotě – pak to vyklouzlo ze sítě. Zahlédl jen temnou siluetu ve vodě. „Viděl jsi to?“ zeptal se. „Než vypadl, zamával rukou.“

„Jak to mám vědět – ruka se pohla, mohla to být sít', nebo byl stále ještě živý?“ Dragomir se naklonil těsně nad lesklou vodní hladinu, ale neviděl už vůbec nic. „Možná byl živý.“

Oba rybáři se posadili v lodi a zírali jeden na druhého ve slabém světle acetylenové lampy, pověšené na přidi. Oba byli velmi rozdílní, přesto si byli ve špinavých, otrhaných kalhotách a vybledlých bavlněných košilích velmi podobní. Na rukou měli hluboké vrásky od celoživotní těžké práce, rytmus jejich mysli zpomalily dlouhé roky práce.

„V síti ho ven nikdy nedostaneme,“ řekl nakonec Dragomir. Jako pokaždé promluvil první.

„Pak tedy budeme potřebovat pomoc,“ přidal se Pribislav. „Zakotvili jsme bóji, kdykoli to znovu najdeme.“

„Ano, potřebujeme pomoc.“ Dragomir rozhodl rukama, pak se naklonil a přitáhl zbytek sítě do lodi. „Potřebujeme potápěče, co žije u vdovy Korencové, on už bude vědět, co dělat. Jmenuje se Kukovic a Petar říkal, že je doktor věd na univerzitě v Ljubljani.“

Chopili se vesel a jejich loď zamířila po hladké vodě Jaderského moře. Než dorazili na břeh, obloha začala šednout, a než ji přivázali v přístavu v Brbinj, stálo už slunce nad obzorem.

Joze Kukovic se podíval na stoupající slunce, už teď mu bylo horko, zívnu a protáhl se. Vdova se přišourala s ranní kávou, zamumlala dobré jitro a položila tácek na římsu na verandě. Odstrčil podnos stranou a posadil se vedle něj, pak přelil kávu z konvičky do malého šálku. Silná turecká káva ho docela probudila, přestože bylo brzo ráno. Z terasy měl výhled na neupravené zaprášené ulice v přístavu, které už začal zaplavovat rušný život. Dvě ženy s mosaznými kotlíky s vodou se zastavily na kus řeči. Sedláci na ranní trh přinášeli své produkty. Košíky se zelím a bramborami a misky s rajčaty měli naložené ve vozících zapřažených ve spřežení s vyhublými osly. Jeden z nich hýkal tak, že rušil ranní ticho a ozvěna se odrážela od okolních domů. Už bylo horko. Brbinj bylo město mezi prázdným mořem a holými kopci, kde lišky dávaly dobrou noc. Celá století tu spalo a pomalu umíralo. Nebyly tu žádné atrakce – pokud jste nepočítali moře. Ale pod plochým modrým klidem vody byl život, který Joze miloval.

Chladné stíny, hluboká údolí, všechno bylo živější než sluncem zalité břehy, které je obklopovaly. Bylo to tak vzrušující. Právě před několika dny našel pozdě odpoledne napůl pohřbenou římskou galéru. Dnes se chtěl podívat dovnitř, první člověk po dvou tisíciletích a jen bůh věděl, co tam najde. V okolním písku se válely úlomky amfor, možná bude uvnitř několik celých.

Spokojeně uskrákal kávu, sledoval malou loďku na pobřeží a přemýšlel, proč oba rybáři tak pospíchají. Téměř běželi, a tady nikdo uprostřed léta neběhal. Zastavili se před verandou a ten větší na něj zavolal.

„Doktore, můžeme jít za vámi? Je to naléhavé.“

„Ano, ovšem.“ Byl překvapený a doufal, že si ho nespletli s lékařem medicíny.

Dragomir se přišoural k němu a nevěděl, jak začít. Ukázal na moře.

„Spadlo to včera v noci, viděli jsme to, byl to nějaký sputnik.“

„Kosmická loď?“ Joze Kukovic se zamračil, nebyl si jistý tím, že slyšel dobře. Když byli místní lidé rozrušení, bylo jejich akcentu špatně rozumět. Jugoslávie byla přes svou malou rozlohu prokletá celou řadou různých jazyků.

„Ne, nebyl to putník, ale sputnik – jedna z ruských kosmických lodí.“

„Nebo nějaký americký,“ promluvil poprvé za celou dobu Pribislav, ale nikdo si ho nevšímal.

Joze se usmál a napil se kávy. „Jste si jistí, že to, co jste viděli, nebyl jen nějaký meteorit? V tomto ročním období se velmi často vyskutují meteorické sprchy.“

„Byl to sputnik,“ trval na svém Dragomir. „Loď spadla do Jadranu a zmizela v něm. Viděli jsme to. Ale pilot doplaval až skoro k nám na hladinu...“

„COŽE?“ vydechl Joze, vyskočil na nohy a převrhl podnos s kávou na zem. Mosazný tácek se dokola kutálel, aniž by si ho někdo všiml. „V té věci byl člověk – a zachránil se?“

Oba rybáři současně přikýkli a Dragomir pokračoval: „Těsně před tím, než sputnik spadl do vody, viděli jsme z něj vypadnout světlo. Nevěděli jsme, co to bylo, bylo to jen světlo, a tak jsme tam pádlovali co nejrychleji, jak jsme mohli. Potápělo se to a tak jsme do vody hodili sít' a chytili jsme ho...“

„Vy máte pilota?“

„Ne, jakmile jsme ho přitáhli dost blízko k povrchu, viděli jsme, že má na sobě těžký skafandr s okýnkem, jako mají potápěči, a měl něco na zádech, jako míváte vy.“

„Mával rukou,“ přidal se Pribislav.

„Možná mával rukou, nejsme si jistí. A tak jsme se vrátili pro pomoc.“

Ticho se prodlužovalo, než Joze konečně pochopil, že tou pomocí myslí jeho a že veškerou zodpovědnost přenechali jemu. Co by měl udělat nejdříve? Astronaut měl možná kyslíkovou bombu, Joze neměl ani tušení, jaké vybavení mohl mít pro přistání ve vodě, ale jestliže měl kyslík, pak by ten muž mohl být stále ještě naživu.



Joze přecházel z místa na místo a přemýšlel. Byl malý, ale urostlý, a na sobě měl khaki šortky a sandály. Nebyl hezký, měl příliš velký nos a nerovné zuby, ale rozhodně měl dost síly. Zastavil se a ukázal na Pribislava.

„Musíme ho dostat ven. Najdete znovu to místo?“

„Máme tam bóji.“

„Dobře. Možná budeme potřebovat doktora. Tady ve městě žádný není, ale je nějaký v Osoru?“

„Doktor Bratos, ale je hodně starý...“

„Jestli je živý, bude nám stačit, musíme pro něj zajet. Umí někdo v tomhle městě řídit automobil?“

Rybáři se zadívali na střechu a soustředili se, zatímco se Joze snažil ovládnout svou netrpělivost.

„Ano, myslíme, že ano,“ řekl nakonec Dragomir. „Petar byl partyzánem.“

„To je pravda,“ dokončil za něj druhý rybář. „Mnohokrát nám vyprávěl, jak Němcům kradli nákladáky a jak s nimi jeli...“

„Dobrá, pak tedy jeden z vás dojde za tím Petarem a dá mu klíče od mého vozu, je to německý vůz, takže by s tím neměl mít potíže. Řekněte mu, ať okamžitě dojde pro doktora.“

Dragomir si vzal klíč, ale pak ho dal Pribislavovi, který se okamžitě dal do běhu.

„Tak a my se podíváme, jak toho muže dostat nahoru,“ řekl Joze, sebral potápěčské zařízení a vykročil k lodi.

Pádlovali bok po boku, i když většinu práce vykonal Dragomir.

„Jak hluboká je tam voda?“ zeptal se Joze. Na čele měl krůpěje potu, horko začínalo být nesnesitelné.

„Kvarneric je hlubší u Rabu, ale my jsme byli rybařit u Trstenilcu a dno je tam jen čtyři sáhy hluboko. Už se blížíme k bóji.“

„Sedm metrů, nemělo by být tak těžké ho najít.“ Joze si klekl a navlékl si potápěčský postroj. Pevně ho zajistil, zkontroloval ventily, a než si nasadil dýchací náustek, obrátil se na rybáře.

„Drž se s lodí blízko bóje, budu ji používat jako vodítko při hledání. Když budu potřebovat provaz nebo nějakou pomoc, vynořím se nad astronautem a ty ke mně dopádluješ.“

Zapnul kyslík, ponořil se pod hladinu a přidržoval se provazu bóje, chladná voda obklopila jeho tělo. Okamžitě uviděl muže ležícího v bílém písku.

Joze doplaval hlouběji, snažil se pohybovat klidně, přestože jeho vzrušení rostlo. Když doplul ještě níž, byly detaily o něco jasnější. Na skafandru nebyly žádné identifikační štítky, mohl to být Američan stejně dobře jako Rus. Byl to pevný zelený skafandr, kovový a vyztužený plasty. Helma měla průhledné hledí.

Protože vzdálenost a velikost pod vodou zkreslují, poznal Joze, že postava měří jen čtyři stopy, až když stál vedle ní v písku. Překvapeně vydechl a téměř ztratil náustek.

Pak se podíval na hledí a všiml si, že tvor uvnitř skafandru není člověk.

Joze se trochu zakuckal a vydechl dlouhý sloupec bublin. Zadržoval dech, aniž by si to uvědomil. Vznášel se ve vodě, pomalu mával rukama a pozorně si prohlížel tvář v helmě.

Byla nehybně vosková, zelená s hrubým povrchem, tvor měl místo nosu jen škvírky, stejně jako místo úst. Měl velké oči, přestože nebyly vidět, pulsoval za jeho zavřenými víčky život. Stavba jeho těla se podobala lidskému, ale žádný člověk neměl takovou barvu pleti a dužnatý hřebínek, který byl částečně vidět hledím nad zavřenými víčky. Joze si všiml, že oblek byl z nějakého neznámého materiálu. Pak se podíval na dýchací přístroj na cizincových zádech. Jaký druh vzduchu používal? Podíval se do jeho tváře a viděl, že tvor má otevřené oči a dívá se na něj.

Jeho první reakce byl strach, uskočil ve vodě jako vyděšená ryba, pak ho popadl vztek na sebe sama a znovu se k cizinci přiblížil. Tvor pomalu zvedl jednu paži a pak ji ochable pustil na zem. Joze se podíval skrz hledí a zjistil, že opět oči zavřel. Byl živý, ale nemohl se hýbat, možná byl zraněn a cítil nějakou bolest. Trosky jeho lodi dokazovaly, že s jeho přistáním nebylo něco v pořádku. Natáhl ruce a tak jemně, jak jen mohl, drobné tělo uchopil do náruče. Potlačil pocit hnusu, když se chladná látka dotkla jeho nahých rukou. Byl to kov nebo plast. Aby poznal, o jaký materiál se jedná, musel by ho pečlivě zkoumat. Když muže zvedl, stále měl zavřené oči, a tak s jeho ochablým tělem zamířil k hladině.

„Ty velký stupidní tupce, pomoz mi,“ křičel, vyplivl náustek a vířil vodu na povrchu, ale Dragomir se jen vyděšeně třásl a když uviděl, co doktor z vody vytáhl, uchýlil se na zádi lodi.

„Je to tvor z jiného světa, neublíží ti!“ naléhal Joze, ale rybář se ani nehnul.

Joze si nahlas ulevil a jen s největším úsilím se mu podařilo dostat cizince na palubu lodi. Pak sám vylezl z vody. Přestože byl Dragomir dvakrát tak velký jako Joze, pod hrozbou násilí se znovu chopil vesel. Ale použil ta nejvzdálenější vesla, přestože si tak velmi znesnadnil pádlování. Joze si svlékl potápěčský úbor a odhodil ho na dno lodi. Pak si pozorně začal prohlížet materiál cizincova obleku. Jeho strach z neznámého ustupoval před rostoucí zvědavostí. Byl nukleární fyzik, ale pamatoval si dost z chemie a mechaniky, aby poznal, že takový materiál nebylo možné na Zemi vyrobit za pomoci běžných metod.

Látka byla světle zelená, kolem tvorova těla a končetin byla tvrdá jako ocel, přesto se v kloubech dala lehce ohýbat. Očima přejížděl po mužově drobné postavě. Uprostřed těla měl postroj, asi tam, co mají lidé pas, odkud visela baňka v podobě velké kapsy. Skafandr pokračoval, aniž by byl kde viditelný jediný steh – ale pravá noha! Byla rozdrcená, jako kdyby ji uchopily velké kleště. To vysvětlovalo příčinu tvorovy nehybnosti. Byl zraněný? Bolelo ho to?

Oči se znovu otevřely a Joze si náhle zděšeně uvědomil, že helma byla plná vody. Skafandr musel mít někde prasklinu a cizinec se topil. Uchopil helmu a hledal, jak by ji mohl odšroubovat.

Pak se však donutil přemýšlet a helmu pustil. Cizinec byl stále tiše, oči měl otevřené, z nosu ani z úst mu nevycházely žádné bubliny. Dýchal? Prosakovala snad voda dovnitř? Nebo tam byla od samého začátku? Byla to vůbec voda? Kdo mohl vědět, co mimozemšťan dýchá: metan, chlorid, kyslíčnick sířičitý – proč tedy ne vodu. Uvnitř byla nějaká tekutina, oblek nebyl prasklý a tvor se až dosud nezměnil.

Joze zvedl oči a uviděl, že Dragomirovo zděšené pádlování je přivedlo na břeh, kde už čekal dav lidí.

Lod' se téměř převrátila, jak Dragomir vyskočil na zem a pozadu zakopával a prechal. Vítr je začal odnášet stranou. Joze uchopil provaz a omotal si ho kolem ruky. „Tady,“ zavolal. „Chyťte to a přivažte provaz kolem kruhu.“

Nikdo ho neslyšel, a jestli ho někdo slyšel, rozhodně si to nechtěl připustit. Jen zírali na zelenou postavu, ležící na přídi lodi, a šeptali si mezi sebou jako vítr ve větvích borovic. Ženy svíraly ruce na prsou a křížovaly se.

„Chyťte to!“ procedil skrz zaťaté zuby a snažil se neztratit nervy.

Hodil provaz na kameny a oni před ním uhnuli. Pak přece jen jeden mladík provaz uchopil a přivázal ho kolem železného kroužku, ruce se mu trásly, hlavu měl na jednu stranu nakloněnou a ústa dokořán. Byl slabomyslný, příliš hloupý, aby pochopil, co se kolem něj děje, a tak jednoduše poslechl příkaz.

„Pomozte mi dostat tu věc na břeh,“ zavolal Joze a ještě než to stačil dopovědět, uvědomil si marnost takové prosby.

Sedláci před ním ustoupili a všichni měli ve tvářích stejný strach. Ženy zase vypadaly jako obrovské hrací panny, v sukních po kolena, černých podkolenkách a vysokých plstěných botách. Musel to udělat sám. Balancoval v kymácející se loďce, uchopil cizince a opatrně ho položil na kamennou přistavní zeď. Kruh pozorovatelů odstoupil ještě dál, některé ženy potlačily výkřik a rozběhly se ke svým domům, zatímco muži začali hučet o něco hlasitěji. Joze si jich nevšímal.

Tito lidé mu neposkytnou žádnou pomoc – dokonce by mohli způsobit i potíže. Nejbezpečnější bude jeho vlastní pokoj, pochyboval, že by se odvážili ho tam rušit. A tak jen zvedl mimozemšťana, když se mezi ostatními diváky protlačil nový příchozí.

„Támhle – co je to? Netvor!“ starý kněz vyděšeně ukázal na cizince v Jozově náruči, ustoupil a začal se křížovat.

„Pověř a předsudků už bylo dost!“ odsekl Joze. „Není to žádný zloduch, ale živá bytost, cestovatel. A teď ustupte stranou.“

Protlačil se rozestupujícím davem a pohyboval se, jak nejrychleji mohl, bez toho, aby to vypadalo, že spěchá. Dav nechal za sebou. Pak se za jeho zády ozvaly rychlé kroky, a tak se ohlédl přes rameno. Byl to kněz, otec Perc. Jeho ušmudlaná sutana kolem něj šustila a jeho dech byl sípavý, jak nebyl na takové tempo zvyklý.

„Řekněte mi, co to děláte... doktore Kukovici? Co je ta... věc? Řekněte mi...“

„Už jsem vám to řekl. Cestovatel. Dva místní viděli, jak něco ztroskotalo nad mořem. Tenhle... mimozemšťan se katapultoval,“ vysvětloval Joze, jak neklidněji uměl. S lidmi budou možná potíže, ale pokud bude kněz na jeho straně, bude to v pořádku. „Je to tvor z jiného světa, dýchá vodu a je raněný. Musíme mu pomoci.“

Otec přešel na stranu a se zjevnou nechutí si prohlížel cizincovo nehybné tělo. „Je to špatné,“ zamumlal. „Je to něco nečistého, zao duh...“

„Ani démon, ani ďábel, copak to nedokážete pochopit? Víra připouští existenci tvorů z jiných planet – jezuité se o tom dokonce dohadují – proč to tedy nemůžete připustit. Dokonce i papež věří, že je na jiných světech život.“

„Opravdu? Opravdu?“ zeptal se stařec a zamrkal zarudlými očima.

Joze se kolem něj protáhl a zamířil k domu vdovy Korencové. Nebyla nikde v dohledu, a tak vstoupil do svého pokoje a opatrně položil bezvědomého mimozemšťana na postel. Kněz se zastavil mezi dveřmi, třesoucím se prsty svíral růženec a váhal. Joze se naklonil nad postelí a zatínal a povoloval pěsti, jako by váhal. Co by měl udělat? Tvor byl raněný, možná umíral, musí něco udělat. Ale co?

Vtom se zvenčí ozvalo známé bručení motoru a on si téměř oddechl. Podle zvuku poznal, že to bylo jeho auto a přivázelo doktora. Auto zastavilo venku, dveře se s bouchnutím zavřely, ale nikdo se neobjevil.

Joze netrpělivě čekal, pak si uvědomil, že lidé z města už pravděpodobně s doktorem mluvili a řekli mu, co se stalo. Když uplynula dlouhá minuta, Joze vyrazil z pokoje, ale zastavil se, než došel ke knězi, stojícímu stále ještě u dveří. Co je zdrželo? Jeho okno ústilo do zahrady, takže neviděl na cestu před domem. Pak se ale hlavní dveře otevřely a on uslyšel vdovin šeptavý hlas: „Tady tudy, přímo támhle.“

Objevili se dva muži, oba byli zaprášení. Jeden z nich byl evidentně doktor – malý, zavalitý muž s odřenou černou taškou, jeho holá hlava se mu leskla potem. Vedle něj stál muž ošlehaný větrem, oblečený jako rybář. To musel být Petar, expartyzán.

Byl to právě Petar, kdo přistoupil k posteli jako první, doktor jen stál, křečovitě svíral tašku a očima tékal po místnosti.

„Co je to za věc?“ zeptal se Petar, pak se naklonil dopředu, ruce si dal na kolena a hleděl skrz cizincovo hledí. „Ať už je to, co chce, rozhodně je to škaredé.“

„Já nevím, je z jiné planety, to je také jediné, co vím. Teď se, prosím, postavte stranou, ať se na něj může podívat doktor.“ Joze mávl na doktora a ten váhavě přistoupil. „Vy musíte být doktor Bratos. Já jsem Kukovic, profesor nukleární fyziky na univerzitě v Ljublaně.“

Možná příležitost, že získá prestiž, přinutila tohoto muže ke spolupráci.

„Ano, těší mě. Jsem rád, že vás poznávám, profesore. Je to pro mě velká čest. Jen nevím, co po mně přesně chcete.“ Když promluvil, mírně se otlásl. Joze si uvědomil, že ten muž byl velmi starý, možná kolem osmdesáti, mohlo mu ale být i víc. Musel tedy být trpělivý.

„Tenhle cizinec... nebo co to je... je raněný a v bezvědomí. Musíme udělat, co bude v našich silách, abychom ho zachránili.“

„Ale co můžeme dělat? Ta věc je zatavená v kovovém oblečení – a podívejte, je to plné vody – jsem doktor, léčím lidi, ale ne zvířata a jiné tvory.“

„Ani já se v tom příliš nevyznám, doktore. Nikdo na Zemi se v tom nevyzná. Musíme udělat, co budeme moci, abychom mu pomohli.“

„Ale to je nemožné! Uvnitř je nějaká tekutina, vytekla by.“

„To je samozřejmé, takže budeme muset udělat nějaká opatření. Musíme zjistit, co je to za tekutinu, pak jí budeme

muset sehnat víc a naplnit s ní vanu ve vedlejším pokoji. Už jsem si oblek prohlížel a zjistil jsem, že helma je připevněná malými svorkami, dá se tedy oddělit. Když ty svorky uvolníme, měli bychom být schopni získat vzorek.“

Doktor Bratos chvilku nehnutě stál a kousal se do rtu, pak promluvil. „Ano, předpokládám, že to bychom mohli, ale do čeho ten vzorek nabere? Bude to velmi těžké.“

„Na tom nezáleží, do čeho vzorek nabere,“ odsekl Jozé a jeho snaha se ovládat získala praskliny. Obrátil se na Petara, který stál tiše vedle a kouřil. „Pomůžete nám? Přineste polévkový talíř nebo nějaký jiný kus nádobí z kuchyně.“

Petar přikývl a odešel. Z kuchyně se ozvalo štěbetání vdovy, ale přesto se za malou chvilku vrátil s její nejlepší mísou.

„To je dobré!“ řekl Jozé a zvedl tvorovi hlavu, „ted' to zasuňte pod něj.“ Když měl mísu na svém místě, uvolnil jednu svorku, otevřela se, ale jinak se nestalo nic. Nad cizincovým obočím se vytvořila prasklina, ale zůstala suchá. Když Jozé uvolnil další svorku, ozvala se prudká rána a tekutina pod tlakem vystříkla. Než stačil obě svorky znovu zavřít, byla miska napůl plná. Znovu mimozemšťana nadzvedl a bez toho, aby o to musel žádat, vytáhl Petar mísu a položil ji na stůl vedle okna. „Je to horké,“ řekl.

Jozé se dotkl okraje misky. „Teplé, a ne horké, asi tak sto dvacet stupňů, hádám.“

„Ale... je to voda?“ zeptal se doktor Bratos.

„Myslím, že ano – ale neměl byste to zjistit vy sám? Je to čerstvá voda, nebo mořská voda?“

„Nejsem chemik... Jak to mám vědět?... Je to velmi komplikované.“

Petar se zasmál a vzal z poličky jednu Jozého sklenici. „Není to zase tak těžké,“ řekl a ponořil sklenici do misky. Zvedl napůl plný pohár, nejdřív k němu přičichl, pak si usrkl a chvilku tekutinu převaloval v ústech. „Chutná to jako obyčejná mořská voda, ale je tam ještě něco, chutná to hořce.“

Jozé mu vzal sklenici z ruky. „Mohlo by to být nebezpečné,“ protestoval doktor, ale oni si ho nevšímali. „Ano, slaná voda, horká slaná voda s určitou ostroť.“

„Chutná to jako jód. Mohl byste zkusit přítomnost jódu, doktore?“

„Tady... ne, je to příliš komplikované. Musel bych být v laboratoři a mít příslušné zařízení...“ odmlčel se, otevřel tašku, postavil ji na stůl a začal se v ní přehrabovat. Pak vytáhl prázdnou ruku. „Jedině v laboratoři.“

„Nemáme tu žádnou laboratoř ani žádné zařízení, doktore. Musíme se spokojit s tím, co tu máme, a tak bude slaná voda muset stačit.“

„Najdu vědro a naplním vanu,“ řekl Petar.

„Dobře, ale zatím vodu do vany nenalévejte. Přineste vodu do kuchyně a ohřejte ji, pak ji teprve můžete nalít do vany.“

„Fajn.“ Petar prošel kolem tichého, vyděšeného kněze a v momentě byl pryč. Jozé se na otce Perce podíval a vzpomněl si na lidi z vesnice.

„Zůstaňte tady, doktore,“ řekl. „Tenhle cizinec je váš pacient a já myslím, že jste ten pravý, kdo by ho měl hlídat. Jen si tady vedle něj sedněte.“

„Ano, ovšem, to je správné,“ řekl doktor Bratos, přitáhl si křeslo a posadil se.

V kamnech ještě hořel oheň od snídaně a když Jozé přidal několik polínek, plamen se ještě více rozhořel. Na zdi visely velké mosazné necky, které Jozé postavil na kamna. Za ním se otevřely dveře do ložnice vdovy Korencové, ale když se otočil, hlučně se zavřely. Petar vstoupil dovnitř s vědrem vody a vylil ji do necek.

„Co dělají lidé?“ zeptal se Jozé.

„Jen tlachají a jeden druhému lezou na nervy. Nebudou dělat žádné potíže. Jestli vám dělají starosti, dojeďte do Osoru a přiveďte policii. Nebo někomu zatelefonuju.“

„Ne, na to jsem měl myslet dříve. Ted' vás potřebuju tady. Jste jediný, kdo není senilní ani ignorant.“

Petar se usmál. „Donesu další vodu.“

Vana byla malá a necky velké. Když do vany nalili ohřátou vodu, byla více než z poloviny plná, což stačilo, aby do ní ponořili malého mimozemšťana. Vana sice měla odtok, ale neměla vodovodní kohoutek, a tak ji obvykle naplňovali hadicí, připojenou ke kohoutku u dřezu. Jozé tvora uchopil a jako dítě ho v náruči odnesl do vany. Mimozemšťan znovu otevřel oči, pozorně sledoval každý jeho pohyb, ale neprotestoval. Jozé ho položil opatrně do vody, pak se narovnal a zhluboka se nadechl. „Nejdřív helmu, pak zkusím zjistit, jak mu svléknout oblek.“ Naklonil se a pomalu uvolnil svorky.

Když uvolnil všechny čtyři, helma snadno povolila. Otevřel ji, ale byl připraven ji znovu nasadit, kdyby nastaly potíže. Mořská voda proudila dovnitř a mísila se s mimozemšťanovou, cizinec si však zatím nestěžoval. Asi po minutě Jozé helmu sejmul docela a jednou rukou držel tvorovu hlavu, aby se neuhodil o dno vany.

Jakmile byla helma pryč, dužnatý hřebínek nad jeho očima se na vrcholu jeho zelené hlavy rozšířil. Z helmy vedl tenký drát, směřující k lesklé kovové destičce na straně tvorovy lebky. Byla na něm identifikační známka a Jozé za destičku opatrně zatahal, možná to bylo sluchátko. Cizinec začal otevírat a zavírat ústa a odhaloval žluté zuby. Vydával přitom velmi tichý dunivý zvuk.

Petar přitiskl ucho k vaně.

„Ta věc něco říká, slyším to.“

„Doktore, podejte mi stetoskop,“ řekl Jozé, ale když se doktor ani nehnul, musel si přístroj z tašky vytáhnout sám. Ano – když se dotkl kovové vany, slyšel kolísavé kňučení, vypadalo to jako nějaký druh řeči.

„Nemůžeme mu ještě rozumět,“ řekl a podal stetoskop doktorovi, který si ho od něj bez přemýšlení vzal. „Raději bychom mu měli zkusit svléknout skafandr.“

Na obleku nebyly patrné žádné švy ani zapínání, když Jozé přejel prsty po povrchu, také nenašel nic. Mimozemšťan musel pochopit, o co se snaží, protože trhnul rukou a nahmatal kovový kroužek kolem krku. Oblek se náhle rozpnul

odshora dolů podél nohou. Kolem raněné nohy se rozproudila modrá tekutina. Joz se zběžně mrknul na zelenou kůži a otočil se. „Rychle, doktore – vaši tašku. Je raněný, to modré je asi krev, musíme mu pomoci.“

„Co budeme dělat?“ řekl doktor Bratos, aniž by se pohnul. „Léky, desinfekční prostředky – mohl bych to zabít – nevíme nic o jeho chemických reakcích.“

„Pak to tedy nepoužívejte. Tohle je traumatické zranění, mohl byste mu to ovázat, zastavit nějak krvácení.“

„Ovšem, ovšem,“ řekl stařec a jeho ruce měly konečně co dělat, a tak z tašky vytáhl obinadla, gázu, nůžky a leukoplast.

Joz se ponořil ruku do nyní zkalené vody a donutil se sáhnout pod zelenou nohu a dotknout se horké kůže. Bylo to podivné – ale ne strašné. Vytáhl ochablou nohu z vody a uviděli ránu, ze které vytékala hustá modrá tekutina. Petar se odvrátil, ale doktor mu na ni přiložil gázu a omotal ji bandážemi. Mimosenzátan nahmatl oblek vedle vany a zkroutil nohu v Jozových rukou. Joz se podíval dolů a všiml si, že vytáhl něco z malé kapsy. Jeho ústa se znovu začala pohybovat a Joz uslyšel bzučení jeho hlasu.

„Co je to? Co chceš?“ zeptal se.

Tvor svíral v rukou podivný předmět a přidržoval si ho na prsou, vypadalo to jako nějaká kniha. Mohla to být kniha, ale mohlo to být i cokoli jiného.

Mělo to lesklý obal a na něm tmavé známky. Kromě toho se zdálo, že hrany se podobají mnoha stránkám svázaným dohromady. Byla to určitě kniha. Noha se znovu v Jozových rukou otočila a tvorova ústa byla nyní doširoka otevřená, jako kdyby křičel.

„Obvazy se namočí, když mu nohu spustíme zpět do vody,“ řekl doktor.

„Nemohl byste to omotat nepromokavou páskou?“

„Mám něco v tašce – ale budu potřebovat víc.“

Zatímco hovořili, cizinec se začal kývat ze strany na stranu a šplíchal vodu z vany, jak se snažil vykroutit nohu z Jozova sevření. Stále držel knihu v tenké ruce s mnoha prsty, ale druhou si začal strhávat obvaz z nohy.

„Ublíží si, přestaňte. Tohle je strašné,“ řekl doktor.

Joz sebral ze země kousek balicího papíru.

„Vy blázne, vy zatracený blázne!“ vykřikl. „Ty obvazy jsou napuštěné siřičitanem.“

„Pokaždé je používám, jsou nejlepší. Americké, zabraňují infekci.“

Joz ho odstrčil stranou a ponořil ruce do vany, aby obvazy strhal, ale mimosenzátan před ním ucukl, posadil se nad hladinu a doširoka otevřel ústa. Oči měl otevřené a odvážné a Joz uskočil, když mu z úst vyšel pramínek vody. Ozval se chrčivý zvuk a když se jeho hlasivek dotkl první vzduch, začal sténat bolestí. Jeho výkřik se odrážel od zdí, musel cítit nelidskou bolest, když prudce rozhodil ruce a pak padl tváří zpět do vody. Už se nepohnul, a když si ho Joz lépe prohlédl, zjistil, že je mrtvý.

Jednu ruku měl zkroucenou za zády a mezi prsty stále svíral knihu. Prsty se pomalu uvolnily, zatímco si ho Joz zmateně prohlížel, kniha spadla na zem.

„Pomozte mi,“ řekl Petar, Joz se otočil a uviděl, že doktor omdlel a Petar klečel nad ním. „Buď jen omdlel, nebo dostal srdeční záchvat. Co budeme dělat?“

Joz si klekl na zem a rychle zapomněl na svou zlost. Zdálo se, že doktor dýchá pravidelně a jeho tvář nebyla zarudlá, snad to tedy byly jen mdloby. Jeho víčka se zachvěla. Kněz se přišoural blíž a podíval se Jozovi přes rameno.

Doktor Bratos otevřel oči a těkal po tvářích skloněných nad ním. „Je mi to líto,“ řekl unaveně, pak oči zase zavřel, aby unikl před jejich pohledy.

Joz vstal a všiml si, že se chvěje. Kněz byl pryč. Copak je konec? Možná by se jim nikdy nepodařilo zachránit mimosenzátanovi život, ale mohli to zvládnout rozhodně lépe. Když uviděl na podlaze mokrou skvrnu, uvědomil si, že kniha je pryč.

„Otec Pere!“ vykřikl a zmocnil se ho vztek. Ten muž vzal knihu. Cennou knihu!

Joz vběhl do haly a uviděl kněze vycházet z kuchyně. Ruce měl prázdné. Joz si náhle uvědomil, co ten muž udělal, a rozběhl se do kuchyně. Dorazil ke kamnům a prudce otevřel dvířka.

Uprostřed hořících polínek ležela kniha. Musela to být ta kniha, kouřilo se z ní, jak usychala. Byla otevřená a uprostřed byly vidět značky a nějaké podivné obrázky. Otočil se, aby vzal pohrabáč, když vtom náhle oheň explodoval a bílé plameny vyšlehly napříč pokojem. Málem ho to zasáhlo do tváře, ale na to v tu chvíli nemyslel. Na zemi ležely kousky hořícího dřeva, zatímco uvnitř kamen už byly jen zbytky původního ohně. Ať už byla kniha vyrobena z čehokoli, jakmile materiál oschl, stal se mimořádně hořlavým.

„Bylo to zlo,“ ozval se ode dveří kněz. „Zao duh, odporná kniha zla. Byli jsme varováni, že se takové věci už na Zemi staly a že pokaždé museli zasáhnout věrní služebníci boží...“

Petar prudce vtrhl dovnitř, aby pomohl Jozovi na nohy a oprášil mu z těla žhavé uhlíky. Joz necítil spáleniny, jen nesmírnou únavu.

„Proč sem?“ zeptal se. „Proč si ze všech míst na světě vybral právě tohle? Jen několik stupňů na západ a byl by býval přistál blízko Trieste, kde mají chirurgii, nemocnice, moderní techniku. Nebo kdyby se jen o chvíli déle držel kursu, uviděl by světla a přistál v Rjece. Pak by se dalo něco udělat. Ale proč přistál tady?“ Vstal na nohy a pohrozil pěstí – na všechno a na nic.

„Sem, do pověrami zmítaného místa, kde žijí omezení tmáři! V jakém to žijeme světě, kde je akcelerační na pět milionů voltů jen necelých sto mil od primitivní stupidity? Proč ten tvor přiletěl z takové dálky právě sem... proč, proč?“

Proč?

Znovu se posadil do křesla, cítil se tak starý, jako nikdy před tím, že to ani nedokázal popsat. Co se z té knihy mohli dozvědět?



Povzdechl si a jeho vzdech byl tak hluboký, že se celé jeho tělo otřásl, jako kdyby s ním zmítala horečka.

#### Portrét umělce

Jedenáct hodin dopoledne!!! hlásil nápis připíchnutý v pravém rohu jeho pracovního stolu. MARTINOVA KANCELÁŘ!! hlásala slova, která vlastnoručně namaloval štětcem číslo 7. Pohřební indický inkoust na hrubém žlutém papíře, velká písmena, velká slova.

Velký konec všeho. Pachs se pokoušel uvěřit, že se jednalo o jeden z dalších Martinových královských příkazů: lekce, stížnost, kobereček. To si myslel, než na něj zamrkaly vodnaté oči slečny Finkové, jako kdyby si své myšlenky odříkával nahlas.

„Je to na dnešní objednávkce, pane Pachsi. Viděla jsem na jeho stole potvrzení. MARK Devět.“ Ještě jednou zamrkala, obrátila pohled ke dveřím Martinovy kanceláře a pak odcupitala pryč.

MARK Devět. Věděl, že to jednoho dne přijde, věděl to, aniž by si to byl ochoten připustit. Jen se utěšoval, že jemu by to přece neudělali. Opřel se rukama o svou pracovní desku, měl staré ruce, pokryté vráskami a pigmentovými skvrnami. Vždycky je měl trochu zašpiněné inkoustem a na pravém ukazováčku měl už dlouho mozol. Kolik let už v ruce držel tužku, nebo štětec? Sešel dlaň v pěst, když si všiml, že se mu třesou ruce.

Do setkání s Martinem zbývala téměř hodina, měl tedy spoustu času, aby dokončil příběh, na kterém pracoval. Sklopil rýsovací prkno a vytáhl skripta. Na straně tři levného braku stál nápis „Láska v prérii“. Pro červencové vydání Pravých romancí z celého světa. Milostné knihy byly pokaždé sousto. Slečna Finková vpisovala na svém širokoválcovém psacím stroji nekonečné texty a dialogy, ale každá stránka zůstala nejméně z jedné půlky prázdná pro ilustrace. Vzal rukopis a přečetl si text v horní části strany:

V domě Judy C/U pláče a Robert v BG je velmi rozhněvaný.

Hlava Judy v popředí ve velikosti tři – rychle nakreslil modrou tužkou ovál ve správné velikosti. Teď v pozadí postava Roberta se zvednutou rukou a sevřenou pěstí, aby vypadal zlostně. MARK VIII robotický komiksový kreslíř udělá zbytek. Pachs umístil list s ilustrací do držáku stroje, ale pak obrázek znovu vytáhl. Zapomněl na bubliny. Nedbalá práce. Rychle domaloval obrysy a nitky.

Když stiskl vypínač, stroj se dal do pohybu, rozsvítilo se operační světlo a zevnitř se ozvalo bzučení. Zmáčkl kontrolní tlačítko pro hlavy, nejprve pro dívku – HLAVA DÍVKY, ZEPŘEDU, VELIKOST TŘI, SMUTNÁ HRDINKA. Všechny dívky v komiksech měly stejnou tvář. HRDINKA byla jen poznámka pro stroj, aby nekreslil vlasy. Zlá hrdinka pak měla vlasy černé, protože všechny zlé hrdinky byly černovlasé. Stejně tak jako všichni zlí hrdinové měli knír a také černé vlasy, aby se rozlíšili od dobrého hrdiny. Stroj si pro sebe vrčel a klapal, zatímco se přehraboval v uložených obrazech, pak cvakl a narazil na papír do místa modrého oválu tu správnou hlavu. MUŽSKÁ HLAVA, ZEPŘEDU, VELIKOST ŠEST, SMUTNÝ HRDINA – menší razítko udeřilo do místa kroužku druhé postavy. Ovšem, skripta říkala, že měl být rozhněvaný, ale komu hrozil pěstí? V komiksech jsou jen šťastné a smutné tváře.

Život není tak jednoduchý, pomyslel si, tato velmi neoriginální myšlenka ho napadala nejméně jednou za den, když seděl za strojem. Namačkal tlačítka s heslem MUŽSKÁ POSTAVA, OBCHODNICKÝ OBLEK, a pak zmáčkl další tlačítko s nápisem KRESLIT. Mechanická paže s tužkou na jejím konci se dotkla papíru a rychle nakreslila přes jeho modré tahy postavu muže v obleku. Zamrkal a pozorně si prohlédl stíh obleku, který se za posledních padesát let vůbec nezměnil. Límeček, kravata, fázóna saka, nakonec stroj přikreslil dvě čáry, kterými spojil úhledně nakreslenou postavu s natištěnou hlavou. Tužka přeskočila k manžetám čerstvě dokončených rukávů a tam se zastavila. Ozvalo se zabzučení a na zaprášeném červeném panelu se objevil nápis: INSTRUKCE, PROSÍM. Jediným dotekem stlačil tlačítko s označením PĚST. Světlo zhaslo a tužka zakončila ruku úhlednou pěstí.

Pachs se na dokončený obrázek podíval a povzdechl si. Dívka nevypadala dost nešťastně, a tak ponořil havranní brk do nádoby s inkoustem a přidal jí dvě slzy, do každého koutku oka jednu. Tak je to lepší. Ale pozadí bylo stále ještě prázdné, až na malé nápisy v každé bublině. Automaticky stiskl tlačítko BUBLINY. Zatímco přemýšlel, stroj vykreslil obrysy kolem textu a zakončil je malým ocáskem, směřujícím k ústům mluvčího.

Malé pozadí potřebovalo dokončit. Zmáčkl číslo 473, o kterém věděl, že znamená DOMÁCÍ OKNO S KRAJKOVOU ZÁCLONOU. Objevilo se rychle na obrázku v perspektivě za postavou muže. Pachs uchopil skripta a podíval se na titul dvě:

Judy padá na pohovku, Robert se pokouší vytlačit z místnosti její matku v zástěře.

Na této stránce byla přímá řeč na čtyři řádky a potom, co vytvořil tři bubliny kolem textu, zbývajícím prostor pro jednoduché zakončení byl příliš malý. Pachs tuto stránku nezpracoval tak, jak by měl, ale vybral si standardní postup. Dnes se cítil velmi unavený, velmi unavený.

Tlačítko MALÝ RODINNÝ DŮM vytvořilo malou chatrč, ze které vybíhaly tři bubliny. Ať si zatracený čtenář vybere, kdo mluví.

Příběh byl dokončen právě před jedenáctou. Úhledně srovnal stránky a založil je do desek, pak vyčistil MARK VIII od inkoustu, pokaždé, když ho nechal oschnout, stroj se zanesl.

Bylo jedenáct a čas zajít za Martinem. Pachs se trochu upravil, shrnul si rukávy a pověsil na rameno lampy své brýle, blížil se okamžik, kterému se nedalo vyhnout. Když prošel kolem slečny Finkové, která vytrvale klepala do psacího stroje, trochu se narovnal. Pak zamířil ke dveřím do Martinovy kanceláře.

„Ale jdi, Luisi,“ pochleboval Martin sladkým hlasem někomu do telefonu. „Záleží na tom, jestli vezmeš za slovo

nějakého ubohého ševce z Kansas City, nebo moje. Není o čem pochybovat. To je pravda... oukej... dobře... pozdravuj ode měl Helen.“ Zavěsil sluchátko a ostře se podíval na Pachse.

„Co chcete?“

„Řekl jste mi, že se mnou chcete mluvit, pane Martine.“

„Jo, jo,“ zamumlal Martin napůl pro sebe. Špičkou tužky se poškrábal na hlavě a začal se houpat v křesle.

„Obchod je obchod, Pachsi, to víte. Naše náklady jsou čím dál vyšší. Třeba papír – víte, kolik ho stojí tuna? Musíme zařezávat okraje...“

„Jestli uvažujete o tom, že mi snížíte plat, pane Martine, myslím, že bych nemohl... tedy s největší pravděpodobností...“

„Rozhodl jsem se, že vás nechám odejít, Pachsi. Koupil jsem MARK Devět, abych snížil náklady, a už jsem pro něj najal jednu žábu.“

„To nebude třeba, pane Martine,“ řekl spěšně Pachs, vědom si toho, že se mu slova začala plést jedno přes druhé a že začíná prosit. Nezáleželo mu však na tom. „Dokázal bych s tím strojem zacházet. Jen mi dejte několik dní, abych se to mohl naučit...“

„To nepřipadá v úvahu. Za prvé té holce platím nepatrnou mzdu, protože je mladá a navíc má nástupní plat. A za druhé se všechno naučila už ve škole. Víte, Pachsi, že nejsem žádný padouch, ale obchod je obchod. A řeknu vám jedno, přestože je dneska úterý, zaplatím vám až do konce týdne. Co tomu říkáte? A teď můžete jít.“

„To je od vás velmi ušlechtilé, zvláště když pro vás pracuji už osm let,“ řekl Pachs a nutil se ke klidu.

„To je v pořádku, to je to nejmenší, co jsem mohl udělat.“ Martin byl evidentně vůči jeho sarkasmu imunní.

Pachse náhle zasáhl pocit prohry, ucítil to v žaludku, byl to pocit, že všechno je pryč. Martin už zase telefonoval a Pachs už neměl, co by řekl. Vyšel tedy z kanceláře a za sebou slyšel, jak se psací stroj slečny Finkové na chvíli zastavil. Nechtěl se s ní vidět, nechtěl vidět její vlhké oči, ne v tomto okamžiku. Místo aby se vypravil zpět do studia, kde by musel projít kolem jejího stolu, otevřel dveře do chodby a vyšel ven. Tiše je za sebou zavřel a chvíli stál za skleněnou výplní, když si ale uvědomil, že se na něj může dívat skrz sklo, rychle odešel.

Za rohem byl levný bar, kde si každý pátek po výplatě dával jedno pivo, a tak tam zašel i teď. „Dobré a ještě lepší ráno... pane Pachsi,“ uvítal ho robot keltickým šarmem. Chvilku mu sice trvalo, než mezi svými záznamy našel jeho jméno. „Dáte si jako obvykle?“

„Ne, nedám, ty plastová imitace Irské pípy. Dám si dvojitou whisky.“

„Jistě, tady je vaše karta, pane.“ Elektronický přívětivý barman přikývl, připravil sklenici a pečlivě odměřil nápoj.

Pachs pohár vypil jedním douškem a v krku se mu rozlilo nezvyklé teplo. Bože, je po všem, je úplně po všem. Teď ho pošlou do Obecního domova pro přestárlé občany a všechno ostatní bylo stejně dobré jako smrt.

Jsou některé věci, o kterých není radno přemýšlet. Dal si další dvojitou whisky. Peníze za pití pro něj tentokrát nebyly důležité, protože po tomto týdnu už žádné další nevydělá. Neobvyklá dávka alkoholu utišila část jeho bolesti. Teď, dříve než o tom začne přemýšlet více, než je dobré, se musí vrátit zpět do kanceláře. Musí vyklidit svou osobní skříňku a vyzvednout si od slečny Finkové šek na výplatu. Bude určitě připravený, tím si byl jistý. Když s vámi Martin jednou skončí, rád vás má z očí co nejrychleji.

„Poschodí, prosím?“ zeptal se hlas uvnitř výtahu.

„Běž rovnou do pekla!“ osopil se na něj. Až dosud si neuvědomil, kolika roboty jsou obklopeni. Ach, jak je dnes všechny nenáviděl.

„Je mi líto, ale taková firma v naší budově není, ověřil jste to na seznamu?“

„Dvacet – tři,“ řekl a hlas se mu zachvěl. Byl rád, že je ve výtahu sám. Dveře se zavřely.

Do studia vedla dlouhá chodba a dveře byly otevřené, prošel napůl chodbou, když si uvědomil, proč to tak je – bylo ale příliš pozdě, aby se vrátil. MARK VIII, se kterým pracoval a používal ho tolik let, ležel na boku v rohu, strana, kterou stál opřený o zeď, byla velmi zaprášená.

Dobře, pomyslel si a ve stejném okamžiku si uvědomil, že by bylo hloupé nenávidět za to, co se stalo, stroj. Ale přesto ho uspokojila myšlenka na to, že byl stroj zlikvidován stejně jako on. Na místo něj stál aparát s šedým krytem. Sahal téměř ke stropu a vypadal těžkopádně stejně jako bezpečně.

„Všechno je hotové, pane Martine, připraveno pracovat se stoprocentní garancí, jak víte. Ale já jen připravím zkušební jízdu, abyste viděl, jak dokonale stroj pracuje.“

Mluví, jenž měl na sobě šedý overal v přesně stejné barvě jako stroj, ukazoval dlouhým šroubovákem. Martin ho zmačkaně sledoval a slečna Finková kmitala v pozadí. Byl tam ještě někdo, hubená mladá dívka v růžovém svetru, líně přežvýkující kousek žvýkačky.

„Pojďme tedy MARK Devítce zadat skutečný úkol, pane Martine. Zkusíme obal vašeho časopisu, o čem byste si nikdy nepomyslel, že stroj dokáže. Vlastně to ani žádný jiný stroj skutečně nedokáže...“

„Finková!“ vyštěkl Martin a ona přicupitala s náručí ilustrací a malým barevným náčrtem.

„Zrovna tu máme jeden obal, který potřebuje dokončit, pane Martine,“ řekla plaše. „Zadal jste to panu Pachsovi...“

„K čertu s ním,“ zavřel Martin, vytáhl jí obrázek z ruky a podíval se na něj. „Je to pro naši nejlepší knihu, to jistě víte. Nemůžeme se spoléhat na zastaralá gumová razítka. Ne na obalu pro Bojující válečné sekery.“

„Nemusíte se vůbec obávat, to vás ujistí,“ řekl muž v overalu a jemně vytáhl obrázek Martinovi z ruky. „Ukážu vám mnohostrannost MARK Devítky, něco, čemu se vám ani nebude chtít věřit, dokud to neuvidíte na vlastní oči. Trénovaný operátor může vytvořit pásku MARK Devítky z obrázku nebo popisu a výsledek bude nakonec velmi dramatický.“ Usadil se před klávesnicí na straně stroje a zatímco psal, do košíku začala padat dírkovaná páska.

„Váš nový operátor zná strojový kód a dokáže přepsat jakýkoli umělecký námět do standardních symbolů, které se zaznamenají na dírkové pásce. Páska pak může být prohlédnuta nebo opravena, uložena či modifikována a použita,

kdykoli jí bude třeba. Tady – uložil jsem data vašeho obrázku a teď bych se vás chtěl ještě na něco zeptat. V jakém stylu chcete, aby to bylo nakreslené?“

Martin ze sebe vydal neurčitý zvuk.

„Jste překvapen, pane, že je to tak? Myslel jsem si, že vám to vyrazí dech. MARK Devět má instalovanou pásku obsahující styly největších mistrů Zlatého věku. Můžete mít Kuberta nebo Caniffa, Giunta nebo Barryho. Pro styl textu můžete použít Ramynoda pro romance, napodobit styl Drakeho.“

„A co Pachs?“

„Obávám se, že někoho takového neznám...“

„To byl vtip. Dáme se do toho. Caniff, to bych teď chtěl vidět.“

Pachse nejprve polilo horko, pak se ho zmocnil chlad. Slečna Finková zvedla oči a zachytila jeho pohled, pak však pohled odvrátila. Zaťal pěsti a chystal se odejít, místo toho však zůstal stát a poslouchal.

Nemohl odejít, ještě ne.

„...páska se vsune do stroje, obrázek se umístí doprostřed stolu a pak se zmáčkne tlačítko START. Je to jednoduché, jakmile je páska uvnitř, dokázalo by se strojem manipulovat i tříleté děcko. Zmáčknete tlačítko a čekáte. Náš geniální stroj si přetřídí získané informace, zanalyzuje je a vytvoří obrázek. Vnitřní paměťové obvody obsahují kousky a detaily každého předmětu, jaký si člověk dokáže představit, nebo jaký kdy viděl či nakreslil. Tyto detaily jsou poskládány ve správném tvaru a velikosti a promítnuty na obrazovku. Když je konečný obrázek hotov, rozsvítí se světlo – tady to máme – a my si můžeme výtvor prohlédnout na obrazovce.“ Martin se naklonil a pozorně se podíval.

„Je to perfektní, že ano? Ale pokud je operátor z jakéhokoli důvodu nespokojený, může být obraz změněn v nejružnějších směrech manipulací kontrolních tlačítek. Jakmile je s výsledkem spokojený, jednoduše zmáčkne tlačítko TISK a obrázek je jediným úderem vytištěn na papír tady dole.“

Ve vnitřnostech stroje to teatrálně zachrastilo, když se vynořila obdélníková kostka a přitiskla lesklé dno na papír. Zasyčelo to a vynořil se mírný zápach. Stroj se vrátil zpět do původní police a muž v overalu s úsměvem vytáhl papír.

„Teď mi řekněte, není to pěkný kousek?“

Martin zavrčel.

Pachs se na obrázek zadíval a nedokázal od něj odtrhnout pohled. Dostal strach, že začne zvracet. Ten obrázek byl nejen dobrý, byl to skutečný Caniff, jako kdyby to mistr nakreslil sám. To nejhorší na tom bylo, že to byl Pachsův vlastní obal, jeho vlastní návrh. Zlepšený. Nikdy nebyl tím, co by se dalo nazvat obratným umělcem, ale nebyl zdaleka špatný. V komiksech mu to docela šlo a za dobrých časů patřil mezi nejlepší. Ale pole se zužovalo a když přišly stroje, všechno zkrachovalo a pro umělce nezbylo téměř žádné místo, jen tu a tam se našla příležitostná práce návrhářů nebo obsluhy strojů. Vzal to – kolik je to už let? – a i když byl starý a práce mu trvala dlouho, stále byl lepší v kreslení hlav než kterýkoli stroj s gumovými razítky.

Už to však nebyla pravda. Už ani sobě nemohl nalhávat, že byl potřebný nebo dokonce důležitý.

Stroj byl lepší.

Uvědomil si, že má pěsti zaťaté tak silně, že se mu nehty zaryly do dlaní. Povolil je a chvilku třel jednu o druhou. Ruce se mu trásly. MARK Devět byl vypnutý a všichni odešli. Slyšel psací stroj slečny Finkové, jak neúnavně cvaká ve vedlejší kanceláři. Mladá dívka vyprávěla Martinovi o speciálním vybavení pro obsluhu stroje, které bude potřeba koupit. Když Pachs zavřel spojovací dveře, přerušil nabručenou odpověď o mimořádných nákladech. Pachs si zahřál prsty a ruce se mu trochu přestaly trást. Pak opatrně položil na kreslicí prkno papír a upravil světlo, aby mu nesvítilo do očí. Přesnými pohyby načrtl standardní komiksovou stránku, kterou rozdělil do šesti dílů. Ten poslední byl největší, na celou šířku papíru. Začal soustředěně pracovat tužkou, zastavil se jen jednou, aby si protáhl záda. Prošel se po místnosti a vyhlédl z okna. Pak se vrátil k prknu a když odpolední světlo začalo uhasínat, dokončil kresbu tuší. Velmi opatrně umyl svůj nejoblíbenější štětec značky Windsor a Newton a uložil ho do stojanu.

Z vedlejší kanceláře se ozval lomoz. Vypadalo to, že se slečna Finková chystá odejít, možná to byla ta mladá dívka, vracející se z města s potřebnými prostředky. V každém případě bylo pozdě a on už musel jít.

Rychle, než si to stačil rozmyslet, se rozběhl k oknu, rozbil okno a vypadl z dvacátého třetího patra na zem. Slečna Finková uslyšela rozbíjející se sklo a vykřikla, pak vykřikla ještě hlasitěji, když vstoupila do místnosti. Martin, kterého hluk rozzuřil, se vydal za ní, ale když viděl, co se stalo, rázem zmlkl. Úlomky střeptů mu zakřúpaly pod nohama, když přistoupil k oknu. Pachs odsud vypadal jako malá loutka a kolem jeho těla se tísnil dav, který se sem seběhl z okolních ulic.

„Dobrý bože, pane Martine, to vypadá jako...“ sténala slečna Finková.

Martin se postavil vedle ní před rýsovacím prknem a podíval se na list papíru. Bylo to udělané velmi pečlivě, dobře nakreslené a opatrně vymalované.

Na prvním obrázku byl sám Pachs, sedící za kreslicím prknem. Na druhém pak seděl a omýval štětce, na třetím stál. Na čtvrtém obrázku se umělec objevil u okna. Pátý obrázek byl braný z perspektivy, podél vertikální strany budovy, podél níž se na chodník řítily vzduchem postava.

Na posledním obrázku byl jasný a strašný detail starého muže, ležícího v kaluži krve na vraku auta, zaparkovaném na chodníku. Kolem něj stáli vyděšení diváci.

„Podívejte se na to,“ řekl znechuceně Martin a ukázal palcem na obrázek. „Když vypadl z okna, minul střechu toho auto o celé dvě stopy. Copak jsem to vždycky neřikal, že na detaily nebyl nikdy dost dobrý?“

Planeta, která přežila

„Ale válka přece skončila mnoho let předtím, než jsem se narodil! Jak může být o jeden torpédový robot, vystřelený před mnoha lety, pořád takový zájem?“

Dall Mladší byl přehnaně vytrvalý – měl mimořádné štěstí, že velitel loď Lian Stane byl nejen moudrý a zkušený, ale také měl obrovskou zásobu trpělivosti.

„Už je to padesát let, co bylo poraženo Velké Otrokářství – ale to neznamená, že jeho důsledky také zcela vymizely,“ řekl velitel Stane. Podíval se oknem loď na hvězdný vzor říše, proti které tak dlouho bojoval. „Otrokářství nekontrolované expandovalo po celá dlouhá tisíciletí. Militaristická porážka ještě neskončila, jen pro nás zpřístupnila některé světy. Jsme ustavičně uprostřed rekonstrukce, učíme obyvatele těchto světů, jak se vyprostit z otrokářské ekonomiky.“

„O tom všem vím,“ přerušil ho s povzdechem Dall Mladší. „Pracuji na planetách od chvíle, kdy jsem vstoupil do armády. Ale co to má společného s mozaikovým torpédem, které sledujeme? V průběhu války jich musely být vyrobeny a odpáleny milióny. Jak může být jedno z nich pro nás po tolika letech tak důležité?“

„Pokud jsi četl technické zprávy,“ řekl Stane a ukázal na objemnou složku na stole, „věděl bys o tom.“ Až dosud to byla velitelova největší výtka. Dall Mladší měl víc než dobrý důvod, aby se mírně zastyděl a poslouchal s mimořádnou pozorností.

„Mozaikové torpédo je zbraň kosmických válek, je to vlastně roboticky řízená loď. Jakmile je nasměrováno, vyhledá určený cíl. Pokud je to nutné, dokáže se i ubránit, pak zničí sebe i loď, na kterou bylo zacíleno, tím, že zahájí nekontrolovatelný cyklus energetických poruch.“

„Nikdy jsem nevěděl, že je to roboticky ovládané,“ řekl Dall. „Myslel jsem, že roboti mají zakódovanou resistenci proti zabíjení lidí.“

„Myslím, že vhodnější slovo je vestavěnou než zakódovanou,“ prohlásil Stane. „Robotické mozky jsou vysoce vyvinuté stroje s žádným smyslem pro morálku. To přišlo až později. Už je to dlouho, co jsme vytvořili robota s lidskou podobou a lidským typem mozku. My tu ale mluvíme o věku specializace a roboti se dokáží specializovat mnohem lépe, než by to dokázal člověk. Mozek mozaikového torpéda nemá žádnou morálku – pokud něco, pak tedy jen psychotickou touhu zabít. Ovšemže jsou tu určité kontroly toho, jak moc může zabít. Všechna torpéda, která kdy byla používána jednou nebo druhou stranou, mají masové detektory, které zařízení odpojí, když narazí na planetární objekt, protože reakce torpéda dokáže zničit stejně snadno celou planetu jako kosmickou loď. Když ti řeknu, že jsme v posledních několika měsících války objevili torpédo určené na detonaci planet, pochopíš náš zájem.“

Všechna data jeho mozku byla zjištěna a dekodována. Torpédo bylo namířeno na čtvrtou planetu hvězdy, ke které se právě blížíme.“

„Jsou o planetě nějaké záznamy?“ zeptal se Dall.

„Ne, až kam naše záznamy sahají, je to neprozkoumaná oblast. Ale společnost Velkého Otrokářství věděla o této planetě dost, aby se rozhodla ji zničit. Jsme tu proto, abychom zjistili, proč.“

Dall Mladší se zamračil a chvíli přemýšlel. „Je to jediný důvod?“ zeptal se nakonec. „Až zabráníme zničení této planety, řekl bych, že to bude konec.“

„Způsob tvého myšlení dokazuje, proč jsi na této lodi v tak nízkém postavení,“ odsekl střelec Arnild, který právě vstoupil dovnitř. Arnild za velmi krátkou dobu ve službě zestárl, ztratil při tom trpělivost se vším, snad kromě počítačů a pušek. „Mohl bych prozradit několik postřehů, které si dokážu vyvodit z celé věci dokonce i já? Za prvé – nepřítel Otrokářství je náš přítel. Za druhé – může naopak existovat nepřítel, který hrozí vyhubením celé lidské rasy a my budeme muset odstartovat torpédo sami, abychom dokončili, co otrokáři začali. Možná tam otrokáři něco mají – třeba výzkumné centrum, které by raději zničili, než nám dovolili, abychom to viděli. Neřekli byste, že ať je to, jak chce, stojí za to se tam podívat?“

„Během dvaceti hodin bychom se měli ocitnout v atmosférickém obalu planety,“ řekl Dall a zmizel v podpalubí. „Musím zkontrolovat mazání převodů.“

„Jsi na toho kluka příliš mírný,“ řekl Arnild a zadíval se na blížící se hvězdu za silnými filtry.

„A ty jsi na něj příliš přísný,“ odpověděl mu Stane. „Takže já hádám, že se to vyrovnává. Nezapomeň, že proti otrokářům nikdy nebojoval.“

Dorazili do horní vrstvy atmosféry čtvrté planety a jejich loď se vrhla ve šroubovitých spirálách po oběžné dráze. Pak zamířila zpět do bezpečného kosmického prostoru, zatímco mozek lodního robota vypustil kameru a testovací detektory. Duplikáty pořízených snímků se ukládaly v záznamníku, ale kapitán Stane se obtěžoval prohlédnout si výsledky, až když přístroj zamířil zpět k základně.

„Odted' jsme postradatelní,“ řekl a protáhl se. „Takže nejlepší věc, kterou můžeme udělat, je přistát a podívat se, co najdeme.“

Arnild souhlasně zabručel a ukazováčkem zmáčkl pomyslnou spoušť. Naklonili se nad grafy a fotografiemi rozloženými na stole. Dall se snažil nakouknout mezi jejich rameny a pak se vrhnul na snímky, které odložili stranou. Byl první, který promluvil.

„Opravdu tam nic moc není. Samá voda a jeden velký ostrovní kontinent – jinak nic.“

„Nic jiného není vidět,“ přidal se Stane a odkládal jeden graf po druhém. „Žádná měřitelná radiace, žádná naleziště kovů na zemi ani pod ní, žádná uložená energie. Žádný důvod, abychom tam museli jet.“

„Tak to bychom měli,“ ozval se Arnild. „Takže přistaneme a zkusíme zjistit víc. Tady je docela dobré místo!“ poklepal na fotografii, pak ji vložil do zvětšovačky.

„Mohlo by to být primitivní tábořiště. Lidé tu tancují kolem ohniště.“

„Tady tohle jsou asi ovce, pasoucí se na poli,“ přerušil ho vzrušeně Dall. „A tady na břehu jsou přivázané lodky. Určitě tam něco zjistíme.“

„Jsem si jistý, že máš pravdu,“ řekl velitel Stane. „Připoutejte se, jdeme na přistání.“

Lod' se tiše vynořila na obloze a ve velkém oblouku přeletěla nízko nad stromy a kopci kolem vesnice. Motory



utichly a loď přistála.

„Atmosférická zpráva je pozitivní,“ řekl Dall, když zkontroloval analyzační záznam.

„Ty se chop zbraní, Arnilde,“ dodal velitel Stane. „Budeš nám krýt záda, ale nestřílej, dokud ti neřeknu.“

„Nebo dokud nebudete mrtví,“ řekl bezbarvým hlasem Arnild.

„Nebo dokud nebudeme mrtví,“ odpověděl stejně bezbarvým hlasem Stane. „V tom případě převezmeš velení.“

On a Dall si připnuli planetární výzbroj, otevřeli zámek a pak za sebou pečlivě zavřeli. Vzduch byl suchý a příjemně teplý, nasycený svěžestí rostoucích rostlin.

„Vzduch tu voní opravdu mnohem lépe než ten náš konzervovaný,“ řekl Dall.

„Máš mimořádně dobré schopnosti říkat věci, které jsou jasné,“ ozval se Arnildův hlas, chraplavý víc než obvykle, když promluvil do sluchátek. „Vidíte, co se děje ve vesnici?“

Dall si nasadil dalekohled. Stane ho měl na očích od chvíle, kdy vystoupili z lodi. „Nic se nehýbe,“ řekl Stane. „Pošli sem oko.“

Z lodi vylétlo oko a oni se vydali za ním do vesnice. Byla tam asi stovka chatrčí a oko každou pečlivě prozkoumalo.

„Nikdo tam není,“ řekl Arnild u obrazovky monitoru. „Také zvířata jsou pryč, dokonce i ta, co jsme zachytili na obrázku.“

„Lidé přece jen tak nezmizeli,“ řekl Dall. „Všude kolem jsou nějaká pole a v dálce vidím kouř z ohnišť.“

„Kouř tam sice je, ale lidé jsou pryč,“ řekl popuzeně Arnild. „Běžte tam a podívejte se sami.“

Oko se zvedlo nad vesnici a zamířilo zpět k lodi. Otočilo se nad korunami stromů a pak se náhle zastavilo.

„Zastavte!“ vykřikl Arnild do sluchátek. „Chatrče jsou prázdné, ale někdo je na stromě vedle vás. Asi tak deset metrů nad vámi!“

Oba muži potlačili přirozenou touhu podívat se nahoru. O kousek odstoupili, aby na ně nikdo shora neskočil.

„To stačí,“ řekl Arnild. „Nechám oko, aby se lépe podívalo.“ Uslyšel tiché vrčení, jak motory oka změnilly pozici.

„Je to dívka. Má na sobě nějaký kožešinový oblek. Nevidím, že by měla zbraň, ale okolo pasu jí visí nějaká kapsa. Drží se stromu a má zavžené oči. Zdá se, že se bojí, aby nespadla.“

Muži viděli na stromě shrbenou postavu objímající kmen.

„Nepřibližuj oko už ani o kousek,“ řekl velitel Stane. „Raději zapni reproduktor. Napoj moje sluchátka na obvod.“

„Jsi zapojen.“

„Jsme přátelé... Pojď dolů... Neubližíme ti.“ Jeho slova zaduněla z létajícího oka nad jejich hlavami.

„Slyšela to, ale asi nerozumí esperantu,“ řekl Arnild. „Jen se pevněji přitiskla ke stromu, když jsi promluvil.“

Velitel Stane se několikrát setkal během války s otrokáři, a tak zalovil v paměti a rychle svá slova přeložil. Zopakoval tytéž fráze, ale tentokrát v jazyce jejich poraženého nepřítele.

„Tentokrát to zabralo, veliteli,“ ohlásil Arnild. „Nadskočila, až málem spadla ze stromu. Vylezla o dvě větve výš a tam se znovu přitiskla ke kmeni.“

„Dovolte mi, abych jí dostal dolů, pane,“ řekl Dall. „Vezmu si provaz a vyšplhám za ní. Je to jediný způsob. Je to jako sundávat ze stromu kočku.“

Stane se zamyslel. „Zdá se, že je to nejlepší možnost,“ řekl nakonec. „Vytáhni z lodi skleněné dvěstěmetrové lano a ocelové skoby. Ať ti to netrvá dlouho, brzo bude tma.“

Skoby se snadno zabodly do kůry a Dall vyšplhal na spodní větev. Dívka nad ním se zavrtěla a on se rychle podíval na její bledou pleť, jak na něj vyděšeně ze shora hleděla. Začal šplhat nahoru, když vtom se ozval Arnild.

„Přestaň! Ta dívka šplhá ještě výš. Je přímo nad tebou.“

„Co mám dělat, veliteli?“ zeptal se Dall a usadil se na jedné větvi. Po těle mu stékal pot. Rozepnul si límec a zhluboka se nadechl.

„Běž dál. Nemůže vylézt výš než na špičku stromu.“

Šplhání šlo teď o něco lépe, větve byly tenčí, ale blíž od sebe. Pohyboval se pomalu, aby dívku nedohnal k chybnému kroku. Země byla hluboko pod ním. Byli sami ve svém vlastním světě listů a mávajících větví. Jen oko podobné stříbrné tubě připomínalo existenci pozorovatelů z lodi. Dall se zastavil, aby přivázal konec provazu, dělal to opatrně, protože uzel ho musel udržet. Poprvé od chvíle, kdy zahájili misi, měl pocit, že je plně vytižený. Ti dva ostřílení staří vlci nebyli špatní společníci, ale deptali ho jejich dlouholeté zkušenosti. V tomto případě byl však jediný, kdo mohl celou záležitost vyřešit. Spokojeně si při té myšlence pískal.

Pro dívku by bývalo možné vylézt ještě výš, protože tenké větve by jistě její váhu udržely, ale z nějakého důvodu zůstala na jedné spodnější větvi. Nedaleko od ní byla další větev, na které se zachytil Dall a pomalu se přisunul k ní.

„Nemusíš se bát,“ řekl a povzbudivě se usmál. „Jen ti chci bezpečně pomoci dolů, aby ses mohla připojit ke svým přátelům. Proč se nechytneš tady toho provazu?“

Dívka se jen otřásla a ucukla před ním. Byla mladá a půvabná, na sobě měla jen jednoduchý přehoz z kůže. Měla dlouhé vlasy, svázané na zádech stužkou do ohonu. Jediné, co na ní bylo podivné, byl její strach. Jak se k ní blížil, viděl, že byla strachy úplně ochromená. Ruce a nohy se jí třáslly. Zuby se zakusovala do bílých rtů a po bradě jí stékal pramínek krve. Myslel si, že není možné, aby měl někdo tak rozšířené oči, plné zoufalství.

„Nemusíš se bát,“ opakoval a zastavil se nedaleko od ní. Větev byla tenká a ohebná. Kdyby se pokusil ji chytit, mohla by se větev ulomit a oba by spadli na zem. Nechtěl, aby se teď přihodila nějaká nehoda. Dall si pomalu přitáhl provaz a omotal si ho kolem pasu, pak druhý konec ovázal kolem jiné větve. Koutkem oka zahlédl, jak se dívka zavrtěla a vyděšeně se kolem sebe rozhlédla.

„Přátelé!“ řekl a snažil se ji uklidnit. Přeložil to do otrokářské řeči, protože se zdálo, že by mohla rozumět.

„Noiýr venn!“

Otevřela ústa a napnula nohy. Pak se z jejího hrdla vydral strašlivý výkřik, který se ani vzdáleně nepodobal lidskému

hlasu, spíš výkřiku mučeného zvířete. Zmátlo ho to a v panice po ní sáhl, bylo však příliš pozdě.

Nespadla. Vší silou se vymrštila ke skoku, který znamenal její jistou smrt, které dala přednost před jeho dotekem. Zdálo se, že malý okamžik jen tak visela, než se slova ujala gravitace a dívka se zřítíla mezi větvemi k zemi. Za ní spadl i Dall, snažil se přitom zachytit.

Bezpečnostní provaz držel pevně. Napůl omámený se vydal po kmeni zpět na zem a odmotával cestou lano. Když dorazil na zem, trásl se po celém těle. Trvalo mu to dlouho, a tak když se ocitl bezpečně na pevné zemi, bylo dívčino zdeformované tělo, ležící opodál v trávě, zakryté příkrývkou. Nemusel se ptát, jestli je mrtvá.

„Snažil jsem se ji zastavit. Dělal jsem, co jsem mohl.“ Dallovi rozčilením přeskočil hlas.

„Ovšem,“ řekl velitel Stane a rozložil před sebou obsah dívčiny kapsy. „Sledovali jsme to okem. Nedala se zastavit, rozhodla se, že skočí.“

„Nemusel jsi na ni mluvit řečí otrokářů,“ řekl Arnild, který se právě vynořil z lodi. Chtěl ještě něco dodat, ale zachytil velitelův přísný pohled a ztichl. Dall to také viděl.

„Zapomněl jsem!“ řekl mladík a těkal očima z jednoho na druhého, na jejich bezvýrazné tváře. „Jen jsem si vzpomněl, že rozumí řeči otrokářů. Nenapadlo mě, že ji to tak vyděsí, ale každý může udělat chybu! Nechtěl jsem, aby zemřela...“

Zavřel ústa, brada se mu trásla, a tak se rychle odvrátil.

„Raději běž sehnat něco k jídlu,“ řekl mu velitel Stane. Jakmile se za ním zavřely dveře lodi, ukázal na dívčino tělo.

„Pohřbíme ji pod stromem. Pomohu ti.“

Dali si jen něco lehkého k jídlu, protože nikdo z nich neměl příliš velký hlad. Stane se usadil za stolem a prstem ukázal na kousek tvrdého zeleného ovoce. „To je to, co dělala na stromě, proto nemohla zmizet s ostatními. Sbírala ovoce. Nic jiného v kapse neměla. To, že jsme přistáli blízko stromu a překvapili ji tam, byla čistá náhoda.“ Podíval se na Dallovu bledou tvář a rychle se odvrátil.

„Už je příliš velká tma. Počkáme do rána?“ zeptal se Arnild. Na stole měl rozloženou pistoli a pečlivě olejoval jednotlivé části.

Velitel Stane přikývl. „Neuškodí nám to – je to lepší, než klopýtat kolem ve tmě. Nech oko viset nad vesnicí, aby zaznamenávalo každý pohyb. Možná zjistíme, kam všichni odešli.“

„Zůstanu a budu oko sledovat,“ řekl náhle Dall. „Nechce se mi... spát. Možná na něco přijdu.“

Velitel chvilku váhal, ale nakonec souhlasil.

„Když něco uvidíš, vzbud' mě. Když ne, tak se uvidíme až ráno.“

Noc byla tichá a ve vesnici se nic nehýbalo. Dall hlídal. Byl unavený, ale spát se mu nechtělo, k ránu si chvilku zdříml, než je všechny probudil budiček. Hned za svítání vyrazili s velitelem Stanem dolů z kopce, oko se vznášelo kousek před nimi, zatímco Arnild zůstal v lodi u kontrolního zařízení.

„Tady, pane,“ řekl Dall. „V noci jsem si tam něčeho všiml, když nad tím přelétalo oko.“

Okraje jámy byly vlivem počasí oblé a měkké, kolem rostly rozložené stromy. Na dně ležely z části pod vodou zbytky zrezivělých strojů.

„Já si myslím, že to jsou vyhlubovací stroje,“ řekl Dall. „I když je to těžké říct, myslím, že tam leží už pěkně dlouho.“

Oko kleslo na dno jámy, aby se podívalo na vraky zblízka. Ponořilo se pod hladinu a když se po necelé minutě znovu objevilo, odkapávala z něj voda.

„Jsou to kopací stroje, to je pravda,“ ohlásil Arnild. „Některé z nich jsou převrácené a napůl pohřbené v bahně. Vypadá to, jako kdyby tam spadly, možná je do jámy někdo shodil. Všechny jsou otrokářského původu.“

Velitel Stane se na něj překvapeně podíval. „Jsi si jistý?“ zeptal se.

„Naprostě, přečetl jsem si štítky.“

„Půjdeme se podívat do vesnice,“ řekl a zamyšleně se kousl do rtu.

Dall Mladší objevil, kam všichni vesničané zmizeli. Nebyla to, pravda, žádná záhada – přišli na to hned v první chatrči, do které vstoupili. Podlaha byla z udusané hlíny s malým ohništěm uprostřed. Kolem ležely těžké kotlíky z pálené hlíny, neopracovaná kůže a nástroje pro domácnost z tvrdého dřeva. Dall se podíval za hromadu vlněných matrací za ohništěm a našel tam otvor.

„Tady to je, pane!“ zavolal.

Otvor měřil asi metr v průměru a stácel se v mírném úhlu pod zem. Podlaha tunelu byla stejně tvrdá a vyšlapaná jako v chatrči.

„Musí se tam někde skrývat,“ řekl velitel Stane. „Rozsviť baterku a podívej se, jak je to hluboké.“

Nedalo se říct. Otvor vypadal jako tunel s hladkými zdmi a asi po pěti metrech se prudce stácel. Odněkud se vynořilo oko, zavěsilo se nad otvor a tiše bzučelo.

„Byl jsem se podívat v některých dalších chatrčích,“ ozval se Arnild z lodi. „Oko našlo v každé stejný otvor. Mám se podívat dovnitř?“

„Ano, ale pomalu,“ řekl velitel Stane.

„Jestli jsou tam dole nějakí lidé, nechceme je děsit. Spuť se dolů a když něco najdeš, vrať se.“

Bzučení utichlo, jakmile oko zapadlo do tunelu a zmizelo z dohledu.

„Je tu další tunel,“ hlásil Arnild. „A teď je tu křižovatka. Začínám v tom tápat, nevím, jestli se mi podaří oko vyvést stejnou cestou, jakou se dostalo dovnitř.“

„Oko je postradatelné,“ řekl velitel. „Běž dál.“

„Kolem je nějaký pevný kámen... signál slábne a mám co dělat, abych udržel kontrolu. Je tu nějaká větší jeskyně... počkat! Někdo tu je! Zachytil jsem muže, jak se vydal do jednoho postranního tunelu.“

„Jdi za ním,“ řekl Stane.

„Není to jednoduché,“ ozval se po chvilce ticha Arnild.

„Vypadá to jako slepý konec. Nějaký kámen blokuje cestu tunelem. Ten muž musel kámen přivalit potom, co prošel tunelem, a zatarasit tak cestu. Raději se vrátím... sakra!“

„Co se stalo?“

„Za okem je další kámen – uvěznili přístroj v tunelu. Teď je obrazovka prázdná. Jediné, co mám, je operační signál!“ Arnildův hlas zněl rozzlobeně.

„To bylo chytré,“ řekl velitel Stane. „Nalákali to dovnitř, pak to uvěznili v tunelu a teď pravděpodobně zboří zdi kolem oka. Tihle lidé jsou vůči cizincům mimořádně nedůvěřiví a zdá se, že mají své metody, jak se jich zbavit.“

„Ale proč?“ zeptal se Dall. Rozhlédl se v chatrči kolem sebe. „Co tak můžou tihle lidé mít, že na tom otrokářům tak záleží? Ty stroje, co jsme našli, naznačují, že otrokáři vynaložili značné úsilí, aby odtamtud něco vykopali. Ale našli to, co hledali? Snaží se planetu zničit proto, že to našli, nebo proto, že to nenašli?“

„Sám bych to rád věděl,“ řekl zamyšleně velitel Stane. „Naše práce by byla mnohem jednodušší. Pokusím se získat nějakou zprávu ze základny – možná je něco napadne.“

Na cestě k lodi našli na hrobu pod stromem čerstvou hlínu. Tam, kde dívku pohřbili, byla nyní jen díra v zemi. Hlína byla rozhrabaná a rozházená na všechny strany. Na kůře stromu byly řezné rány, vytvořené ostrým nožem – nebo obrovskými drápy. Něco nebo někdo přišel pro dívku, vykopal její tělo a zmizel v zemi mezi stromy. Stopa vedla do otvoru mezi kořeny jednoho ze stromů. Otvor se svažoval dolů, vypadal stejně záhadně jako ostatní tunely.

Tu noc, než ulehli ke spánku, velitel Stane zkontroloval, jestli jsou zámky a bezpečnostní okruhy dobře zajištěné. Šel si lehnout, ale nespál. Odpověď na celý problém byla děsivě zřejmá, vznášela se přímo na dosah. Bylo tu dostatek důkazů, ze kterých se dalo vyvodit východisko. Ale jaké? Přemohl ho lehký spánek, aniž by našel odpověď na své otázky.

Když se probudil, v kabině byla stále ještě tma a on měl zvláštní pocit, že se něco děje. Ale co ho probudilo? Začal se přehrabávat ve svých ospalých myšlenkách. Byl to jen náznak. Závan vzduchu. Mohlo to být jen proudění klimatizace. Potlačil vzrůstající strach, rozsvítil světlo a vytáhl zpod postele pušku. Mezi dvěma se objevil zívající Arnild.

„Co se děje?“ zeptal se.

„Vzbud' Dalla! Myslím, že je něco na palubě lodi.“

„Nebo spíš něco z lodi odešlo,“ zavrčel Arnild. „Dall není ve své kabině.“

„Cože!“

Rozběhl se do kontrolní místnosti. Poplašný obvod byl vypnutý a na kontrolní desce ležel kousek papíru. Velitel ho zvedl a přečetl si jen jediné slovo, které tam bylo napsané. Když náhle všechno pochopil, překvapeně vydechl a zmačkal papírek v ruce.

„Ten blázen!“ vykřikl. „Ten zatracený mladý blázen! Vypusť oko. Ne, pošli raději dvě! Zapojím duplicitní kontrolu!“

„Ale co se stalo?“ zeptal se znepokojeně Arnild. „Co mladý Dall provedl?“

„Šel do podzemí. Do tunelů. Musíme ho zastavit!“

Dall nebyl nikde v dohledu, ale našli jeho stopy vedle tunelu pod stromy.

„Pošlu tam oko,“ řekl velitel Stane.

„Ty pošli další do nejbližšího tunelu. Použij mikrofon. Řekni jim, že jsme přátelé. Řekni jim to v řeči otrokářů.“

„Ale vždyť jsi sám viděl reakci dívky, když na ni Dall promluvil.“ Arnild byl zmatený, vůbec tomu nerozuměl.

„Já vím, co se stalo,“ odsekl Stane. „Ale nemáme jinou možnost. A teď se do toho dej!“

Arnild se chystal ještě na něco zeptat, ale když viděl soustředěný výraz svého velitele za kontrolní deskou, rozmyslel si to. Poslal tedy oko do vesnice.

Jestli lidé, ukrývající se v bludišti tunelů, slyšeli vzkaz, určitě mu nevěřili. Jedno oko bylo chyceno ve slepém tunelu, když se za ním otvor náhle zasypal hlínou. Velitel Stane se pokusil přístroj vyprostit ven, ale byl chycen a zadržen. Slyšel kopání a dunění a kolem přibývaly další nánosy hlíny.

Arnildovo oko našlo velkou podzemní jeskyni plnou vyděšených ovcí. Nebyl tam však žádný domorodec. Na cestě z jeskyně bylo oko zadrženo velkým padajícím balvanem.

Velitel Stane musel nakonec připustit jejich porážku. „Teď je to na nich. Nemůžeme ovlivnit, jak tohle celé skončí. Není východisko.“

„Veliteli, támhle mezi stromy se něco pohybuje,“ řekl ostře Arnild. „Zachytil jsem to detektorem, ale už je to pryč.“

Vyšli váhavě z lodi, pušku drželi opatrně před sebou, obloha začala rudnout přibývajícím ranním světlem. Pokračovali dál a tušili, co najdou, přesto se to báli vyslovit nahlas, dokud si nebudou zcela jistí.

Ovšem, nedalo se čekat nic jiného. Tělo Dalla Mladšího leželo nedaleko otvoru mezi stromy, ze kterého ho něco vystrčilo ven. Rudé světlo se odráželo od červené krve. Zemřel strašnou smrtí.

„Jsou to ďáblové! Zvířata!“ vykřikl Arnild. „Jak mohli něco takového udělat člověku, který jim chtěl jen pomoci.“

Polámali mu ruce a nohy, seškrábali většinu kůže. Z jeho tváře nezbylo téměř nic... Stárnoucí střelec se zajíkal napůl vzteky, napůl lítostí. „Měli by být vybombardováni, vyletět do povětří! Jak to začali otrokáři...“ Podíval se na velitelův přísný výraz v tváři a zmlkl.

„Takhle nějak se asi cítili otrokáři,“ řekl Stane. „Copak nechápeš, co se tady stalo?“

Arnild nechápavě potřásl hlavou.

„Dall spatřil záblesk pravdy. Jeho chyba však byla, když si myslel, že by to mohl změnit. Ale alespoň pochopil, jak velké to je nebezpečí. Šel tam, protože cítil vinu za smrt té dívky. To je důvod, proč nechal v lodi lístek, na který napsal jedno slovo: otrok. Pro případ, že by se nevrátil.“

„Jak to myslíš...?“

„Je to opravdu velmi jednoduché,“ řekl unaveně Stane a opřel se o strom. „Jenže my jsme hledali něco víc komplexního a technického. Vlastně tu nestojíme ani před fyzikálním problémem, je to spíš záležitost sociální. Tohle je

planeta otroků, založená a zorganizovaná otrokáři, aby splňovala jejich potřeby.“

„Cože?“ zeptal se Arnild. Stále ještě nic nechápal.

„Otroci. Otrokáři se neustále rozšiřovali a sám víš, že jejich vojenský arzenál vyžadoval čím dál více lidských sil. Potřebovali pravidelný zdroj zásobování, a tak si zdroj vytvořili. Tato planeta je jedna z odpovědí. Vytvořená jako na zakázku s jediným lehce zalesněným kontinentem. Takže tu je jen velmi málo místa k úkrytu, když přiletí loď pro otroky. Museli tu umístit první osadníky, dát lidem trochu jídla na přežití a absolutně žádnou technologii. Pak odletěli a nechali lidi, aby se rozmnožovali. Po několika letech se vrátili a vzali si tolik otroků, kolik potřebovali. Několik jich tu nechali, aby doplnili zásoby. Na jednu věc však zapoměli.“

Arnild konečně pochopil. „Přizpůsobivost lidského druhu,“ řekl.

„Ovšem. Schopnost – za předpokladu, že je na to dost času – adaptovat se na extrémní prostředí. Tohle je dokonalý příklad. Odříznutá populace s žádnou historií, bez psaného jazyka, která touží jen po jednom – po přežití. Každých několik let z nebe spadnou záhadné bytosti a ukradnou jejich děti. Snaží se utéct, ale není se kam ukrýt. Postaví loď, ale nemají kam doplnit. Nic nefunguje...“

„Až jeden bystrý chlapík vykope díru, zamaskuje ji a uvnitř ukryje celou svou rodinu. Pak přijde na to, že to funguje.“

„A to je pouze začátek,“ přikývl velitel Stane. „Myšlenka se rychle rozšíří, tunely jsou hlubší a čím dál dokonalejší. Otrokáři se je pokusili vykopat – a tak se začali bránit. To pokračovalo tak dlouho, až otroci nakonec vyhráli.“

Tohle je s největší pravděpodobností první planeta, která se úspěšně postavila proti Velkému Otrokářství. Nedokázali je dostat z podzemí. Jed by je otrávil a jako mrtví neměli žádnou cenu. Stroje, které sem poslali, byly uvězněny stejně jako naše oka. A muži, kteří se odvážili sejít dolů...“ nemohl svou myšlenku dokončit, protože Dallovo tělo bylo silným důkazem toho, co takové odvážlivce čeká.

„Ale co ta nenávisť?“ zeptal se Arnild. „Ta dívka se raději zabila, než by se nechala unést.“

„Tunely se podle všeho staly jejich náboženstvím, způsobem života,“ řekl Stane. „Mezi jednotlivými návštěvami otrokářů musí spolupracovat a připravovat se. A tak děti učí o démonech, kteří se vynořují z nebe, a o tom, že spása leží pod zemí. Je to přesný opak starého náboženství na Zemi. Nenávisť a strach se vsály do každého, bez ohledu na věk. Každý z nich ví, co dělat, až se na obloze objeví loď. Vchody do podzemí musí být všude, takže když spatří blížící se kosmickou loď, celá populace zmizí pod zemí.“

Věděli, že musíme být otrokáři, protože přicházíme jako démoni z nebe.

Dall na to nejspíš přišel. Jen si myslel, že by jim mohl vysvětlit, že otrokáři jsou pryč a že už se nemusí skrývat. Jenže ten dobrý muž přišel z nebe a to je kacířství a to už samo o sobě stačilo, aby ho zabili. Pokud se vůbec obtěžovali ho vyslechnout.“

A tak Dalla Mladšího vzali a nesli ho do lodě.

„Nebude lehké přesvědčit tyhle lidi o pravdě,“ řekl Arnild, když se na chvíli zastavili, aby si odpočinuli. „Přesto pořád nechápu, proč otrokáři chtěli celou planetu vyhodit do povětří.“

„Protože stejně jak my hledali příliš komplexní motivy,“ řekl velitel Stane. „Proč dobytvačná armáda likviduje domy a ničí památky, když je donucena se jich vzdát. Je to frustrace a zlost, staré lidské vlastnosti. Když to nemohu mít já, ať to tedy nemá ani nikdo jiný. Tahle planeta musela rozčilovat otrokáře celá léta. Úspěšná rebelie, se kterou si nedokázali poradit. Snažili se vzbouřence uvěznit, protože nedokázali přijmout svou porážku z rukou otroků. Když pochopili, že je jejich válka ztracená, zničení planety se zdálo jako dobrý ventil jejich vzteku. Všiml jsem si, že ses cítil něco podobného, když jsi uviděl Dallovo mrtvé tělo. Je to lidská reakce.“

Oba byli staří vojáci a tak neprojevovali příliš velké emoce, když pokládali Dallovo mrtvé tělo do rakve. Mlčky připravili loď ke startu.

Ale byli to staří muži a od chvíle, kdy zde přistáli, se cítili ještě starší, a tak se pohybovali s typickou stařeckou neohrabaností.

## Spolubydlič

### LÉTO

Srpnové slunce se prodíralo otevřeným oknem a opíralo se do holé nohy Andrewa Rusche, až ho probudilo z hlubokého spánku. Pomalu si začal uvědomovat horko a vlhké prostěradlo pod svým tělem. Protřel si víčka, pak chvíli jen tak ležel a díval se na puklinu v omítce na stropě, byl napůl vzhůru a zažíval zvláštní pocit, kdy v prvním okamžiku nevěděl, kde je, ačkoli v tomto pokoji žil už více než sedm let. Zívnu a podivný pocit zmizel, zatímco hleděl na hodiny, které vždycky pokládal na křeslo vedle postele. Pak zívnu ještě jednou a mrknul na ručičky na poškrábaném ciferníku. Sedm... sedm hodin ráno a uprostřed čtvercového okénka se rýsovala devítka. Pondělí, devátého srpna, 1999 – a horko jako v peci, dosud spící město New York čekalo na další horkou vlnu, která je dusila už posledních deset dní. Andy se poškrábal na místech, kde mu po těle stékal pramínek potu, odtáhl nohu do stínu a natřásl si pod hlavou polštář. Za tenkou přepážkou, která rozdělovala pokoj na půlku, se ozvalo vrčení zvyšujících se obrátek.

„Dobré ráno...“ zakřičel, aby zvuk přehlušil, pak začal kašlat. Neochotně vstal a aniž přestal kašlat, odšoural se pro sklenici, aby si nalil vodu. Otočil kohoutek a z vodovodu vytekla jen tenký pramínek hnědé vody. Napil se, pak zabouchal na ciferník v nádrži, jehla poskočila a zastavila se na hodnotě blízko nuly. Bude potřeba ji naplnit. Měl by se na to podívat, než se bude ve čtyři hlásit na policejním okrsku. Den začal.

Postavil se před dlouhé zrcadlo s prasklinou uprostřed, zavěšené na skřini, přiblížil k němu tvář a přejel si rukou po bradě. Nikdo by se na sebe po ránu neměl dívat, zvlášť když je nahý, usoudil znechuceně. Zamračil se na své bledé tělo a nohy do O, které byly obvykle ukryté v kalhotách. Jak mohl mít tak vystouplá žebra jako vyhladovělý kůň a zároveň tak bachraté břicho? Poplácal si měkkou kůži a pomyslel si, že to musí být způsobené nepravidelnou stravou a



tím, že většinu času stráví vsedě. Ještě že nebyl silný v obličejí. Čelo měl každým rokem vyšší, i když to nebylo vidět, protože nosil vlasy sčesané dopředu. Právě ti bylo třicet, řekl si pro sebe, už máš kolem očí vrásky. Také máš příliš velký nos – nebyl to snad strýček Brian, který tvrdil, že je to proto, že mají v rodině welšskou krev? Tvoje špičky jsou také trochu velké, a tak když se směješ, vypadáš jako hyena. Jsi pohledný ďábel, Andy Ruschi, a je div, že se na tebe tak krásná dívka, jako je Shirl, vůbec podívá, a ještě větší, že tě někdy políbí. Zamračil se na sebe, pak vytáhl kapesník a vyčistil si svůj mimořádný welšský nos.

V zásuvce měl poslední čisté spodky, a tak si je natáhl. To bude další věc, kterou musí dnes udělat – nechat vyprat prádlo. Když vykročil ke spojovacím dveřím, vrčení z druhé strany pokoje stále ještě nepřestalo.

„Uženeš si srdeční záchvat, Sole,“ řekl muži s šedými vousy, sedícímu na tréninkovém kole. Šlapal na pedály, po prsou mu stékaly pramínky potu a vpíjely se do ručníku, který měl omotaný kolem pasu.

„Nikdy,“ vydechl Solomon Kahn, aniž by zpomalil. „Už to dělám tak dlouho, že kdybych jeden den vynechal, mému srdíčku by to chybělo. Navíc nemám v žilách žádný cholesterol, protože ho pravidelně vyplavuju alkoholem. Nehrozí mi ani rakovina, protože si nemůžu dovolit kouřit, i kdybych chtěl, a já navíc ani nechci. Ve věku sedmdesáti pěti let nemám ani prostatu, protože...“

„Sole, prosím tě – ušetři mě těch strašných detailů, špatně to na prázdný žaludek snáším. Nemáš pár kostek ledu?“

„Vezmi si dvě, je horko, a nenechávej dvířka dlouho otevřená.“

Andy otevřel malou ledničku, která stála přímo u zdi, a rychle z ní vytáhl malou plastikovou krabičku od margarínu, pak vytlačil z nádrčky dvě kostky ledu, hodil je do skleničky a zavřel dveře. Naplnil sklenici vodou a položil ji na stůl vedle margarínu. „Už jsi něco jedl?“ zeptal se.

„Najím se s tebou. Stejně už by to mělo být nabitě.“

Sol přestal šlapat a bzučení utichlo. Odpojíl kabely z elektronického generátoru, připojeného na zadní převodovou osu kola, a opatrně je napojil na čtyři černé náhradní baterie od automobilu, položené na horní desce ledničky. Pak si utřel ruce do starého ručníku, přitáhl si židli a posadil se ke stolu naproti Andymu.

„Slyšel jsem zprávy v šest,“ řekl. „Starci dnes pořádají další protestní pochod před budovou základny. Tam můžeš vidět srdcaře!“

„Díky bohu, ne. Naštěstí mám službu až od čtyř a navíc náměstí Union není v našem okrsku.“ Otevřel chlebník, vytáhl z něj šestipalcovou červenou oplatku a přistrčil chlebník Solovi. Namazal si tenkou vrstvu margarínu a ukousl si, jak žvýkal, nakrčil nos. „Myslím, že ten margarín není dobrý.“

„Jak to můžeš říct?“ zavrčel Sol a ukousl si suché oplatky. „Něco, co se dělá z motorového oleje a velrybího tuku, se nemůže nikdy zkazit.“

„Teď zniš jako pravý naturista,“ prohlásil Andy a zapil oplatku studenou vodou. „Nemá to vůbec žádnou chuť, je to celé petrochemického původu, protože, jak víš, žádné velryby už nežijí, takže tam z nich nemůže být ani kousek tuku – je to jen zpracovaný olej.“

„Velryby, plankton, olej ze sledů – všechno to chutná stejně. Chutná to rybinou. Já jím svůj chleba suchý, aby mi nenarosily ploutve.“ Vtom se ozvalo pravidelné stakato, jak někdo zabouchal na dveře. Sol zavrčel. „Ještě není ani osm a už jsou tady za tebou.“

„Mohl by to být kdokoli,“ řekl Andy, zvedl se a zamířil ke dveřím.

„Mohl, ale není, poznám to podle klepání stejně dobře jako ty a vsadím dolar, že vím, kdo to je. Vidiš?“ Spokojeně přikývl, když Andy otevřel a za dveřmi stál v temné chodbě vyhublý poslíček v kraťasech.

„Co chceš, Woody?“ zeptal se Andy.

„Já nif nefci,“ šišlal Woody a olízl si dásně. Ačkoli mu bylo přes dvacet, neměl v puse žádné zuby. „Kapitán fíká odnef, tak já odnef.“ Podal Andymu tabulku se vzkazem, na níž stálo jeho jméno.

Andy tabulku nastavil na světlo, přečetl si kapitánovo kostrbaté písmo, pak vzal křidu, napsal tam své iniciály a vrátil ji poslíčkovi. Zavřel za ním dveře a vrátil se, aby dojedl snídani, celou dobu se při tom mračil.

„Nedívej se tak na mě,“ řekl Sol, „já jsem ti ten vzkaz neposlal. Myslím, že se nemýlím, když budu tvrdit, že to není příliš dobrá zpráva.“

„Týká se to starců, ucpali náměstí a okrsek potřebuje posily.“

„Ale proč ty? Zní to jako práce pro zapřažené býky.“

„Zapřažené býky! Odkud se v tobě bere ten slovník? Ovšemže potřebují ozbrojenou patrolu, ale musí tam být také detektivové, aby odhalili agitátory, lumpy, zloděje peněženek a tak dále. Dneska to tedy bude pěkná zabíračka. Musím být v úřadu do devíti hodin, takže mám ještě dost času, abych nanosil vodu.“

Andy si pomalu oblékl volné kalhoty a sportovní košili, pak položil na okno vědro s vodou, aby se ohřála. Vzal dva pětigalonové plastové kanystry a než vyšel ven, Sol odpoutal pozornost od televize a zadíval se na své starožitné skleničky.

„Než přineseš vodu, připravím ti zatím něco k pití, nebo si myslíš, že je na to ještě příliš brzy?“

„Ne, podle toho, jak se dnes cítím, rozhodně není brzy.“

Jakmile se za ním zavřely dveře, chodba zůstala černá jako inkoust. Musel se přidržovat zdi a nahmatat si cestu ke schodišti. Zlostně zaklel, když zakopl o něco, co tam kdosi vyhodil. O dvě poschodí níž někdo prokopl okno, takže další dvě patra byla mírně osvětlená venkovním světlem a on bezpečně vyšel na ulici. Potom, co vyšel z vlhké chodby, ucítil horkou vlnu Dvacáté páté ulice, nasycenou pachem odpadků, špíny a nemyté človeciny. Musel si prorazit cestu mezi ženami, které už obsadily schody před domem, opatrně našlapoval, aby neporazil děti, které si tu hrály. Chodník byl sice stále ještě ve stínu, ale byl tak plný lidí, že se vydal raději po silnici a vyhýbal se navršeným hromadám odpadků a haraburdí. Horké dny rozpálily asfalt doměčka, takže se bořil pod nohama a lepil se na podrážky. Byla tu obvyklá řada lidí, mířících na roh Sedmé avenue, kde byla studna s vodou. V davu se začaly ozývat rozhněvané hlasy a

tu a tam bylo vidět hrozící pěsti. Když došel ke studni, dav se rozestoupil a on uviděl policistu ve službě, jak zamyká ocelová vrata.

„Co se děje?“ zeptal se Andy. „Myslel jsem, že studna je otevřená do dvanácti.“

Policista se otočil, automaticky zamířil rukou ke své zbrani, když vtom poznal detektiva z vlastního okrsku. Sundal si kšiltovku a ořel si rukou pot.

„Právě jsem dostal příkaz od seržanta, že se všechny studny na dvacet čtyři hodin zavírají. Nádrže jsou téměř prázdné a tak se musí vodou šetřit.“

„To je blbost,“ řekl Andy a podíval se na klíč v zámku. „Za chvíli jdu do služby a to tedy znamená, že nebudu pít celé dva dny...“

Policista se kolem sebe pozorně rozhlédl, pak dveře znovu odemkl a vzal si od Andyho jeden kanystr. „Jeden kanystr ti musí stačit.“ Podržel ho pod proudem vody a čekal, až se naplní. Pak tichým hlasem řekl: „Nikomu to neříkej, ale pravda je, že došlo k dalšímu výbuchu vodních nádrží v severní části Států.“

„Snad ne zase farmáři?“

„Museli to být oni. Než jsem nastoupil ke zdejšímu okrsku, sloužil jsem nějakou dobu tam. Není to žádná legrace, jednoho dne nás vyhodí do povětří i s vodními nádržemi. Tvrdí, že jim města berou vodu.“

„Mají ji přece dost,“ řekl Andy a vzal si plný kanystr. „Víc než potřebují. Zatímco tady ve městě žije třicet pět miliónů lidí, kteří mají zatracenou žízeň.“

„Kdo tvrdí něco jiného?“ zeptal se policista, zavřel dveře a znovu je zamkl.

Andy se prodral davem okolo schodiště a zamířil nejdříve na dvorek. Všechny záchody byly obsazené a on musel počkat, když se konečně dostal do jednoho z nich, vzal si kanystr s vodou s sebou, protože kdyby ho nechal nechráněný venku, dozajista by ho ukradlo některé z dětí, hrajících si na hromadě harampádí u plotu.

Když se konečně vyšplhal znovu po schodech v temné chodbě a otevřel dveře, uslyšel čistý zvuk ledových kostek, cinkajících o stěny skleničky.

„Pouštíš si Beethovenovu Pátou symfonii?“ řekl, položil kanystry na zem a posadil se do křesla.

„Ano, mám ji ze všech nejraději,“ řekl Sol a s úctou podobnou náboženskému rituálu vytáhl z ledničky dvě vychlazené skleničky, naplnil je a vhodil do každé z nich malou cibulku. Podal jeden pohár Andymu, který si opatrně usrkl vychlazeného moku.

„Vždycky, když mi naleješ jeden ze svých drinků, Sole, téměř věřím, že nejsi tak šílený, jak jsem si myslel. Proč se tomu vůbec říká Gibson?“

„Je to tajemství zašlých časů. Proč se Žihadlu říká Žihadlo a Růžové lady Růžová lady?“

„Já nevím – proč? Nikdy jsem to nechutnal.“

„Já to také nevím, ale je to název. Stejně jako ty zelené věci, které servírují v Panamě. Nic to neznamená, je to jen jméno.“

„Díky,“ řekl Andy a dopil svůj nápoj. „Hned je mi na světě líp.“

Šel do svého pokoje, vytáhl ze zásuvky pouzdro na zbraň a připnul si ho k vnitřní části pásku kalhot. Pak si vzal poznámkový blok a na chvíli zaváhal. Čeká ho dlouhý a únavný den a stát se může ledacos. Vytáhl ze zásuvky s košilemi pouta a plastickou tubu s náboji. Mohl by je v davu potřebovat, když se tam bude tísnit tolik starých lidí, je to lepší než puška. A nejen to, s novými přísnými regulacemi máte sakramentsky dobrý důvod pro použití střeliva. Umyl se, jak nejlépe mohl, v pár kapkách vody, kterou ohřál na okenním parapetu, pak si namydli tvář kouskem šedého, starého mýdla, až mu změkly vousy. Jeho žiletka byla už z obou stran tupá a jak ji brousil o kraj skleničky, napadlo ho, že by měl začít uvažovat o koupi nové. Možná na podzim.

Když vyšel z pokoje, Sol zrovna zavlažoval svůj malý skleník, opatrně rozdělával vodu řadám bylinek a malých cibulek. „Neber si s sebou žádné dřevěné nikle,“ řekl, aniž zvedl hlavu. Sol jich měl milióny, všechny byly staré. Ale co, u všech ďasů, byly dřevěné nikle?

Slunce už stálo o hodně výš a horko se vpíjelo do asfaltu na ulici. Stínů ubylo a schody před domem byly přeplněné lidmi, takže mezi nimi nemohl ani projít. Opatrně prošel kolem rudovlasé dívky s ušmudlaným nosem, oblečené jen v roztrhaném šedém spodním prádle, a postoupil o jeden krok. Vyzábělé ženy mu neochotně udělaly místo a přestaly si ho všimnout, ale muži po něm vrhali nenávislné pohledy, které jim dávaly podivně stejný výraz, jako kdyby byli všichni členy jedné rozhněvané rodiny.

Andy si prodral cestu mezi posledními a než dorazil k chodníku, musel překročit nohy starce, nataženého na zemi. Vypadalo to, že nespí, ale že je mrtvý, podle všeho však na tom ostatním lidem nezáleželo. Bosá chodidla měl špinavá a provázek omotaný kolem jeho chodidla vedl k nahému dítěti, které sedělo na chodníku a žvýkalo plastický hrnek. Dítě bylo stejně špinavé jako stařec a provázek mělo ovázaný nad velkým oteklým bříškem. Byl starý muž mrtvý? Ne že by na tom záleželo, protože jediný úkol, jaký měl, bylo držet dítě přivázané. To mohl dělat stejně dobře mrtvý jako živý.

Ted' když byl Andy ze svého pokoje, takže nemohl se Solem mluvit, až dokud se nevrátí, uvědomil si, že mu zapomněl říct o Shirl. Bylo by to bývalo jednoduché, jenže on na to stále zapomínal, vyhýbal se tomu. Sol často vyprávěl o tom, jaký byl divoch a jak často proháněl dívky, když byl ještě v armádě. Určitě by to pochopil.

Byli spolubydlíci, to bylo všechno. Nebylo mezi nimi nic jiného. Přátelé, jistě. Ale když si s sebou přivede dívku, aby s ním žila, nic se na jejich vztahu nezmění.

Tak proč mu to neřekl?

## PODZIM

„Každý říká, že tohle je nejchladnější říjen, nikdy jsem chladnější nezažila. Také je velmi deštivo, nikdy sice není déšť tak silný, aby naplnil vodní nádrže, ale stačí vás promočit až na kůži, aby vám byla pořádná zima.“

„Není to snad pravda?“

Shirl přikývla, poslouchala jen napůl, ale podle intonace v ženině hlase poznal, že jí položila otázku. Fronta se pomalu pohybovala dopředu, stála několik kroků před hovořící ženou v otrhaném oblečení, překrytém beztvárovou pláštěnkou. Kolem pasu měla ovázaný provaz, takže připomínala pytel od brambor. Ne že bych vypadala lépe, pomyslela si Shirl, potahující si šátek víc do čela, aby si zakryla tvář před vytrvalým deštěm. Už to nebude dlouho trvat, před ní stálo jen několik lidí. Ale trvalo to déle, než si myslela, začalo se stmívat. V autě se rozsvítilo světlo, osvítilo černé strany vozu a záclonu deště. Fronta se znovu pohnula a žena stojící za Shirl si k sobě přitáhla dítě. Dítě bylo zabalené do starých hadrů stejně jako jeho matka, tvář mělo ukrytou za uvázaným šátkem a bez přestání fňukalo.

„Přestaň,“ křikla žena. Tvář měla červenou a opuchlou a téměř žádné zuby. „Brečí, protože byl u doktora, on si myslí, že je nemocný, ale je jen podvyživený.“ Uchopila dítě za malou opuchlou ručku. „Poznáte to podle toho, že jsou opuchlí a na kolenou se jim začínou dělat černé skvrny. Na to nemusím sedět dva týdny na klinice v Bellevue, aby mi doktor řekl to, co už dávno vím. Ale je to jediný způsob, jak ho donutit, aby vám podepsal cár papíru. Tak dostanete přiděl arašídového másla. Můj muž to miluje. Bydlíte ve stejném bloku? Viděly jsme se už někdy?“

„Bydlím na Dvacáté šesté ulici,“ řekla Shirl, sundala víčko z kanystru a zastrčila ho do kapsy od kabátu. Byla jí zima a cítila, že dostane rýmu.

„To je pravda, věděla jsem, že jste to vy. Počkejte na mě, půjdeme domů spolu. Začíná se stmívat a všude je plno lumpů, mohli by vám ukrást vodu a pak ji prodat. Paní Ramírezová u nás v domě je bláznivá, ale jinak to jde, její rodina žije v tom domě už od druhé světové války, má takový monokl, že nevidí na oko, a dva vyražené zuby. Pár cápků ji napadlo s holema a ukradli jí vodu.“

„Ano, počkám na vás, to je dobrý nápad,“ řekla Shirl a náhle se cítila velmi osamělá.

„Karty,“ řekl policista a Shirl mu podala tři karty na vodu – svou, Andyho a Sola. Podíval se na ně na světle a pak jí je podal zpátky. „Jeden a půl galonu,“ zavolal na muže u pumpy.

„To není pravda,“ řekla Shirl.

„Přiděly se snížily, milá slečno, takže sebou hněte, za vámi čekají další lidé.“

Podala kanystr muži u pumpy, aby ho naplnil vodou. „Další,“ zavolal.

V kanystru to šplouchalo, když vykročila, a byl tragicky lehký. Postavila se vedle policisty a počkala, až k ní žena dojde. Táhla za sebou jednou rukou dítě a v druhé nesla téměř plný pětigalonový kanystr. Musela mít velkou rodinu.

„Jdeme,“ řekla žena, dítě začalo kňourat a snažilo se vykrotit z jejího sevření.

Jak opouštěli Pátou avenue, setmělo se a déšť do sebe vpíjel zbývající světlo. Budovy kolem byly z větší části staré sklady a továrny s tmavými pevnými zdmi, ukrývajících nešťastníky žijící uvnitř. Chodníky byly mokré a prázdné. Nejbližší pouliční lampa stála až v dalším bloku.

„Můj manžel mě prokleje, že jdu tak pozdě,“ řekla žena, když zahrula za roh. Před nimi se objevily náhle dvě postavy.

„Budeme mít vodu,“ řekl ten blíž k nim a v jeho ruce se zalesklo ostří nože.

„Ne, prosím! Nedělejte to!“ začala prosit žena a přehodila si kanystr za záda. Shirl se přitiskla ke zdi, a když se k nim obě postavy přiblížily, všimla si, že to jsou jen mladí chlapci. Přesto v rukou drželi nože.

„Vodu!“ řekl ten první a namířil na ženu nožem.

„Vezmi si ji,“ zaječela, rozhoupala kanystr a vši silou ho kanystrem uhodila. Než stačil chlapec uskočit, zasáhl ho kanystr celou váhou do hlavy a srazil ho k zemi. Nůž mu při tom vypadl z ruky. „A co ty? Chceš taky jednu?“ vykřikla a zamířila k druhému útočníkovi. Ten byl neozbrojený.

„Ne, nechci žádné potíže,“ prosil a tahal prvního chlapce za ruku. Když k němu přistoupila, schoulil se stranou. Žena ze země zvedla nůž a chlapci se mezitím podařilo zvednout svého společníka a odtáhnout ho za nejbližší roh. Celá záležitost trvala jen několik sekund a Shirl stála celou tu dobu opřená o zeď a třásla se strachy.

„Bylo to pro ně překvapení,“ zavrčela žena a začala si obdivně prohlížet ostrý nůž. „Umím s tím zacházet lépe než oni. Jsou to jen uličníci, kluci.“ Byla vzrušená a šťastná. Za celou dobu si nevšimla, že stále pevně drží dítě za ruku, které teď plakalo o poznání hlasitěji.

Cestou už je nepotkaly žádné další potíže a žena došla se Shirl až ke dveřím. „Mockrát vám děkuji,“ řekla Shirl.

„Nevím, co bych dělala, kdybyste...“

„To je v pořádku,“ přerušila ji žena. „Viděla jste, co jsem mu udělala – a kdo má teď ten nůž!“ Vykročila do tmy. Dítě držela v jedné ruce a kanystr v druhé. Shirl vstoupila do domu.

„Kde jsi byla?“ zeptal se Andy, když otevřela dveře. „Začínal jsem si dělat starosti, jestli se ti něco nestalo.“ V pokoji bylo teplo a ve vzduchu byla cítit ryba. Andy a Sol seděli za stolem a před sebou měli sklenice.

„Fronta na vodu byla dneska dlouhá přes celý blok. Zase zkrátili přiděly vody.“ Když viděla, jak se tváří, rozhodla se mu raději nevyprávět příhodu na cestě zpátky. Rozzlobil by se ještě víc a ona nechtěla kazit večeri.

„To je tedy skvělé,“ prohlásil sarkasticky Andy. „Přiděly byly už tak dost malé – a oni je ještě snížili. Raději si svlékni to mokré prádlo, Shirl. A Sol ti zatím naleje Gibsona. Jeho domácí vermut už je zralý – a já jsem koupil vodku.“

„Napij se,“ řekl Sol a podal jí vychlazenou sklenici. „Udělal jsem trochu polévky, už by měla být hotová. Budeme ji mít jako první chod než...“ dokončil větu trhnutím hlavy směrem k ledničce.

„Co je?“ zeptal se Andy. „Tajemství?“

„Žádné tajemství,“ odpověděla Shirl a otevřela ledničku. „Jen překvapení. Sehnala jsem to dneska na trhu, pro každého jeden.“

Vytáhla talíř se třemi sojovými karbanátky. „Jsou čerstvé, ukazovali je v televizi s grilovací příchutí.“

„Muselo to stát celé jmění,“ řekl Andy. „Nebudeme mít co jíst celý zbytek měsíce.“

„Nebyly až tak drahé, a navíc jsem je koupila za své peníze, ne za peníze na domácnost.“

„Na tom nezáleží. Peníze jsou peníze. Mohli jsme žít celé týdny z peněz, které jsi za tyhle věci utratila.“

„Polévka je hotová,“ řekl Sol a rozložil talíře na stole. Shirl škrábalo v krku, takže se nezmohla ani na slovo, posadila se, dívala se do svého talíře a snažila se, aby nezačala plakat.

„Je mi to moc líto,“ řekl Andy. „Ale víš, jak se ceny zvyšují – musíme myslet na budoucnost. Městské daně jsou také čím dál vyšší, už je to téměř osmdesát procent, díky zvyšujícím se sociálním poplatkům, takže nás čeká pěkně těžká zima. Nemysli si, že si toho, co děláš, nevážím.“

„Jestli to tak je, tak proč nezmlkneš a nezačneš jíst polévku?“ řekl Sol.

„Sole, ty se do toho nepleť,“ odsekl mu Andy.

„Nebudu se do toho plést, když se vy nebudete hádat v mém pokoji. A teď toho nechte, nezkazíme si přece tak dobré jídlo.“

Andy se chystal mu na to něco říct, ale pak si to rozmyslel. Natáhl se přes stůl a chytil Shirl za ruku. „Bude to moc dobrá večeře,“ řekl. „Musíme si ji vychutnat.“

„Zas tak moc dobré to nebude,“ řekl Sol a naklonil se nad plnou lžici s polévkou. „Počkej, dokud to neochutnáš. Ale karbanátky ti určitě správi chuť.“

Chvilku bylo ticho, jak všichni usrkávali horkou polévku, pak Sol začal vyprávět jednu ze svých armádních historek o New Orleansu, a bylo to tak neuvěřitelně nemožné, že se všichni museli smát. Všichni se cítili mnohem lépe. Sol rozdělil zbytek Gibsona, zatímco Shirl servírovala karbanátky.

„Kdybych byl dost opilý, chutnalo by mi to skoro jako opravdové maso,“ prohlásil Sol a spokojeně žvýkal.

„Je to dobré,“ řekla Shirl. Andy souhlasně přikývl. Rychle karbanátek snědla a vytřela zbylou šťávu kouskem chleba. Pak se trochu napila. Potíže na cestě zpátky se nyní zdály tak vzdálené. Cože to ta žena říkala, že je jejímu dítěti?

„Víš, co je to podvýživa?“ zeptala se.

Andy pokrčil rameny. „Je to nemoc, ale víc toho nevím. Proč se ptáš?“

„Ve frontě na vodu se mnou stála jedna žena. Trochu jsme si povídaly. Měla malého chlapce, který byl, jak říkala, podvyživený. Myslím, že ho neměla brát ven do deště, když byl tak nemocný. Napadlo mě, jestli je to nakažlivé.“

„Na to můžeš zapomenout,“ řekl Sol. „Je to nemoc způsobená nedostatkem jídla. Pokud by ses zajímala o dobré zdraví a sledovala lékařský program tak, jako já, nebo otevřela někdy knížku, věděla bys to. Nemůžeš to chytit, protože to je nemoc z nedostatku něčeho, stejně jako například beriberi.“

„O tom jsem také nikdy neslyšela,“ řekla Shirl.

„Už to není tak častá nemoc, ale nemoci z podvýživy je dost. Vlastně to způsobuje nedostatek proteinů. Bývalo to jen v Africe, ale dneska je to po celých Spojených státech. Není to ohromné? Není žádné maso a sojové kostky jsou příliš drahé, takže mámy krmí své děti chlebem a sladkostmi, protože to je levné.“

Žárovka zablikala a pak zhasla. Sol se zvedl a tápal napříč pokojem, pak zašmátral mezi kabely nad ledničkou. Připojil kabel na náhradní baterie a světlo se znovu rozsvítilo.

„Je potřeba to znovu nabít,“ řekl. „Ale můžeš to počkat do rána. Po jídle se totiž nemá cvičit, není to dobré na krevní oběh a zažívání.“

„Jsem rád, že jsi tady, doktore,“ řekl Andy. „Potřebuju lékařskou radu. Mám problém. Víš, všechno, co sním, jde do mého žaludku.“

„To je ohromně vtipné, pane Rozumbrado. Shirl, já nechápu, jak s ním můžeš vydržet.“

Všichni se po jídle cítili mnohem lépe, a tak si chvilku povídali, až Sol prohlásil, že musí vypnout světlo, aby ušetřil baterie. Malé kousky mořského uhlí pomalu uhasínaly a pokoj vychladl. Popřáli si dobrou noc a Andy se zvedl, aby rozsvítil malou baterku v jejich pokoji, který byl ještě chladnější než vedlejší místnost.

„Jdu do postele,“ řekla Shirl. „Nejsem sice unavená, ale je mi zima.“

Andy rozsvítil světlo nad hlavou. „Mám ještě nějakou práci. Jak je to dlouho – možná týden – co jsme naposledy používali večer elektřinu?“

„Nech mě vlézt do postele, budu ti svítit, dobře?“

„Bude to muset stačit.“

Otevřel poznámkový blok, položil vedle něj prázdný tiskopis a začal vyplňovat zprávu. Levou rukou pomalu a pravidelně otáčel malý generátor baterky, která mu poskytovala slabé světlo. Město bylo dnes v noci klidné, dešť a chlad vyhnal lidi z ulic, hučení malého generátoru se zdálo nepřírozeně hlučné. Světlo stačilo Shirl, aby se svlékla. Když odložila horní vrstvy šatů, otřásla se zimou, pak si rychle navlékla teplé pyžamo a dřevěné ponožky, ve kterých spávala. Nakonec si oblékla silný svetr. Povlečení bylo chladné a vlhké, neprala je od doby, kdy došlo k poslednímu zkrácení přidělu vody, ale snažila se ho větrat na chladném vzduchu, jak jen to šlo. Také tváře měla vlhké, a když se konečky prstů dotkla svého obličeje, uvědomila si, že pláče. Snažila se nevzykat, aby nerušila Andyho. Dělal, co mohl. Dělal pro ně to nejlepší. Ano, před tím, než se sem nastěhovala, to bylo jiné – jednoduchý život, dobré jídlo a teplý pokoj. Měla svého bodyguarda, Taba, když šla ven. A jediné, co musela udělat, bylo se s ním dvakrát v týdnu vyspat. Nenáviděla to, nenáviděla dotek jeho rukou, ale pokaždé to bylo velmi rychlé. S Andym to v posteli bylo jiné a ona si přála, aby tu s ní byl i teď. Otřásla se a snažila se přestat plakat.

## ZIMA

Městem New York otřásla pohroma. Každé skladiště se stalo jádrem disentu, kde se scházely davy hladových a vyděšených lidí, hledajících někoho, koho by mohli vinit za svůj osud. Jejich vztek je podnítil k výtržnostem a touha po jídle se změnila v touhu po vodě, a tak začali drancovat všude, kde to jen bylo možné. Policie se snažila tomu zabránit, ale tvořila jen tenkou bariéru mezi zlostnou vzpourou a krvavým chaosem.

Nejdříve k potlačení rebelie stačily jen obušky a hole. Když selhaly, nastoupil slzný plyn, díky kterému se pokaždé podařilo dav rozehnat. Napětí rostlo od chvíle, kdy se roztroušené davy začaly znovu hrotit někde jinde. Jediné, co je



dokázalo na chvíli zastavit, byla voda z ukradených staničních vozů, ale naneštěstí nebylo ani dost vodních cisteren, ani dost vody, a tak jakmile vyprázdnili tanky, vše začalo nanovo. Ministerstvo zdravotnictví zakázalo používat říční vodu, protože byla otrávená. Ta trocha vody, co zbyla, byla zoufale potřebná na požáry, které se šířily celým městem. Ulice byly na mnoha místech zatarasené, takže se požární jednotky nemohly dostat na místo a jejich vozy musely zatarasy komplikovaně objíždět. Některé požáry se rychle šířily a tak nebylo už v poledne čím hasit.

První střela byla vypálena 21. prosince strážníkem ministerstva sociální pomoci, který zabil muže, jenž se na Tomkinsově náměstí vloupal do obchodu s jídlem. To byla první, ne však poslední vypálená střela – a ten muž nebyl poslední člověk, který byl zabit.

Ostatný drát oddělil některé problematické oblasti, ale byly ho jen omezené zásoby. Když došly, policisté bezmocně bloumali po přeplněných ulicích a pracovali jako pozorovatelé policie, vyhledávající místa, kde bylo potřeba uvolnit rezervy. Byla to práce, která nepřinášela žádné ovoce, protože žádné rezervy už nebyly a každý musel nastoupit do první linie.

Po prvním konfliktu už na Andyho nic nezapůsobilo tak silně. Po zbytek dne a většinu noci spolu s ostatními policisty ve městě bojovali proti násilí a dopouštěli se násilí, aby nastolili pořádek a pravidla ve vzburěném městě. Jediný oddech zažil potom, co se stal obětí slzného plynu a podařilo se mu získat v nemocniční ambulanci ošetření. Vypláchli mu oči a dali několik tabletek na zmírnění nevolnosti. Ležel na nemocničním lehátku, pevně u sebe držel helm, bomby a obušek a trpělivě čekal, až se zotaví. Řidič ambulance seděl na jiném lehátku u dveří, ozbrojený třicetikalibrovou zbraní, aby odradil každého, kdo by projevil příliš velký zájem o ambulanci nebo její zařízení. Andy by tam rád zůstal i déle, ale otevřenými dveřmi proudil do chodby studený vzduch a on se začal třást zimou tak, že mu drkotaly i zuby. Nebylo jednoduché se donutit vstát, ale jakmile se začal hýbat, bylo mu o poznání tepleji. Útok byl mezitím odražen a tak se pomalu přidal k nejbližšímu klubku postav v modrých pláštích. Když ucítil jejich vlhké oblečení, nakrčil odpořem nos.

Od té chvíle ho už pocit vyčerpání neopustil a dokázal si vzpomenout jen na křičící tváře, běžící nohy, zvuk výstřelů, výkřiky a tupé dopadání granátů. Vzpomínal si na něco neviditelného, co ho zasáhlo do zad a způsobilo mu rozsáhlé modřiny.

Blížila se noc, zem bičoval hustý déšť smíšený se sněhem. Počasí a vyčerpání vyhnalo lidi z ulic, ne však policii. Přestože davy byly pryč, pro policisty práce teprve začala. Rozbitá okna a prolomené dveře musel někdo chránit, než budou opraveny, museli najít raněné a dopravit je do nemocnice k ošetření, zatímco požární sbor potřeboval pomoc s hašením bezpočtu požárů. Tak to šlo celou noc až do samého rána, kdy se Andy složil na lavici v kanceláři okrsku. Jeho jméno tentokrát seržant Grassioli vyškrtl ze seznamu příští služby.

„A to jsou všichni, které tentokrát mohu ušetřit,“ dodal. „Než odsud, chlapi, odejdete, vyzvedněte si přiděly a další munici. Chci, abyste byli zpátky ve službě v šest hodin večer. Nechci slyšet žádné vymlouvání, naše práce ještě neskončila.“

Někdy v průběhu noci přestalo pršet. Vyšlo slunce, vytvořilo v ulicích dlouhé stíny a ozářilo černé chodníky. Z ohořelých kamenů se ještě kouřilo a Andy se vydal domů cestou mezi ohořelými troskami. Na rohu Sedmé avenue stály dva vraky starých nákladáků, zbavené všech použitelných částí, a o několik kroků dál leželo zkroucené tělo nějakého muže. Možná jen spal, ale když kolem něj Andy prošel, obrácená tvář muže prozrazovala, že je mrtvý. Pokračoval dál a mrtvého muže si nevšímal. Sanitní jednotka jeho mrtvolu později odveze.

První lidé začali vylézat ze vchodu do podzemky a mrkali na světle jako netopýři. V létě se jim všichni smáli – byli to lidé, které ministerstvo sociálních věcí odkázalo k žitoření v opuštěných stanicích podzemní dráhy. Ale když přišlo chladné počasí, smích vystřídala závist. Možná to dole bylo špinavé, zaprášené a tmavé, ale vždycky se tam našlo několik elektrických kamínek. Nežili sice v žádném přepychu, ale alespoň nezmrzli. Andy zatočil ke svému bloku.

Vyšel schody domu, zakopl přitom o několik spáčů, ale byl příliš unavený, aby mu na tom záleželo, nebo aby tomu dokonce věnoval pozornost. Nemohl zmrzlími prsty trefit klíčem do zámku a tak mu Sol přišel otevřít.

„Uvařil jsem trochu polévky,“ řekl. „Jdeš akorát včas.“

Andy vytáhl z kapes několik kousků suchého chleba a hodil je na stůl.

„Ukradl jsi jídlo?“ zeptal se Sol, sebral jeden kousek a strčil ho do úst. „Myslel jsem, že přiděly jídla byly před dvěma dny zastaveny.“

„Jsou to policejní přiděly.“

„To je správné. Nemůžete mlátit obyvatele s prázdným žaludkem. Hodím několik kousků do polévky, aby byla trochu hustější. Určitě ses včera nedíval na televizi, takže určitě nevíš o potyčkách v Kongresu. Dějou se tam opravdu vzrušující věci...“

„Už je Shirl vzhůru?“ zeptal se Andy, svlékl si kabát a unaveně dosedl do křesla.

Sol chvilku mlčel a pak pomalu řekl: „Ona není doma.“

Andy zívnu. „Je trochu brzy, aby šla ven. Proč?“

„Nešla dnes, Andy.“ Sol stál k němu zády a míchal polévku. „Odešla už včera, asi tak dvě hodiny po tobě. Ještě se nevrátila.“

„Chceš tím snad říct, že byla venku celou dobu, co probíhaly v ulicích rvačky. Co jsi udělal?“ Narovnal se v křesle a rázem zapomněl na únavu.

„Co jsem měl dělat? Jít ven a nechat se utlouct jako ostatní starci? Vsadím se, že je v pořádku. Myslím, že když viděla, co se děje, rozhodla se zůstat s přítelem, místo aby se vracela domů.“

„S jakým přítelem? O čem to mluvíš? Musím ji najít!“

„Sedni si!“ nařídil mu Sol. „A co bys tam venku dělal? Raději si dej trochu polévky a běž si lehnout, to je to nejlepší, co můžeš dělat. Ona bude v pořádku. Víš to,“ dodal váhavě.

„Co víš, Sole?“ Andy ho vzal za rameno a otočil ho od plotny.

„Nech toho!“ vykřikl Sol a vykroutil se mu. Pak dodal o něco klidněji: „Vím jen to, že včera neodešla jen tak pro nic za nic, měla k tomu důvod. Oblékla si svůj starý kabát, ale viděl jsem, že pod ním měla hezké šaty. Vzala si i nylonové punčochy. Dneska je to úplně bohatství obléct si nylonové punčochy. A kromě toho měla na tváři make-up.“

„Sole, co se mi to tu snažíš namluvit?“

„Nesnažím se ti nic namluvit – prostě ti to říkám. Byla oblečená na nějakou návštěvu, nešla nakupovat, vypadalo to, jako že se má s někým setkat. Možná se svým starým přítelem, třeba ho šla navštívit.“

„Proč by ho chtěla vidět?“

„To se ptáš ty mě? Pohádali jste se, že je to tak? Možná šla ven, aby si všechno nechala projít hlavou.“

„Hádka... to je pravda.“ Andy se znovu posadil do křesla a položil si hlavu do dlaní. Bylo to minulou noc? Ne, stalo se to přede dvěma dny. Od chvíle, kdy se tak hloupě pohádali, jako by uteklo nejméně sto let. Ale v poslední době byli oba velmi podráždění. Proč by právě jejich poslední hádka měla něco změnit? Náhle ho přepadl strach.

„Odesla si s sebou své věci? Vzala si něco s sebou?“ zeptal se.

„Jen kabelku,“ řekl Sol a postavil před Andyho misku s horkou polévkou. „Najez se. Také si trochu dám.“ Pak dodal.

„Ona se vrátí.“

Andy byl příliš unavený, aby se s ním hádal – co mu na to mohl říct? Nabral lžící polévku a v tom si uvědomil, jak velký má hlad. Opřel se loktem o stůl a druhou rukou si podepřel hlavu.

„Měl jsi slyšet včerejší projevy senátorů,“ řekl Sol. „Byla to nejvtipnější šou na světě. Snaží se prosadit uvolnění krajních prostředků – dělají to už stovky let – měl bys je slyšet, kolik toho namluvili o hloupostech, ale ani jeden z nich se nezmínil o skutečných problémech.“ Jeho hlas přešel do výrazného jižanského akcentu. „S přihlédnutím na výjimečný stav navrhuje zjistit všechny nesmírné bohatce žijící u nejurodnější řeky všech řek – Mississippi. Zavlažujme, vytvoříme kanály, použijme vědu a získáme nejurodnější farmářské oblasti v celém západním světě!“ Sol rozhněvaně foukal do své polévky. „Zavlažování – to je pravda. Ale tohle už probírali nejméně stokrát. Ale zmínil se někdo o pravé příčině pro uvolnění krajních prostředků? Nezmínil. Po všech těch dlouhých letech se z nich stali zbabělci, kteří nedokáží vyslovit nahlas pravdu, takže se schovávají za banality.“

„O čem to mluvíš?“ zeptal se Andy, poslouchaje jen napůl, protože si dělal starosti o Shirl.

„O kontrole porodnosti, to je, o čem mluvím. Nakonec přijdou na to, že by měli zřídit kliniky, které by byly otevřené pro každého – ať už je svobodný nebo není – a uzákonit, aby matky dostaly možnost kontrolovat počet svých potomků. Chlapče, až na to některý z těch tupců přijde, to teprve něco uslyšíme – papež se z toho zblázní!“

„Jsem unavený, Sole, nemám na to náladu. Neříkala Shirl, kdy se vrátí?“

„Všechno jsem ti řekl...“ zarazil se a poslouchal blížící se kroky v chodbě. Kroky zastavily a pak uslyšeli tiché klepání na dveře.

Andy se k nim rozběhl, vzal za kliku a prudce dveře otevřel.

„Shirl!“ řekl. „Jsi v pořádku?“

„Ano, jistě – je mi fajn.“

Pevně ji obejmul, až málem vypustila duši. „V noci byly nějaké potyčky – nevěděl jsem, co si mám myslet,“ řekl. „Sám jsem přišel teprve před chvílkou. Kde jsi byla? Co se stalo?“

„Jen jsem chtěla na chvíli vypadnout, to je všechno,“ pokrčila nos. „Co to tady tak podivně páchne?“

Ustoupil od ní a znovu ho začal přemáhat vztek. „Zasáhl mě slzný plyn a složil jsem se. Mám to v oblečení, těžko to vprchává. Co jsi myslela tím, žeš chtěla na chvíli vypadnout?“

„Nech mě sundat si kabát.“

Andy ji následoval do pokoje a zavřel za sebou dveře. Vytáhla z tašky boty na vysokém podpatku a uložila je do skříně. „Tak tedy?“ řekl.

„Není v tom nic komplikovaného. Cítila jsem se tu uvězněná, nic nemáme, je tu zima a tak dále. Nechtěla jsem tě už nikdy vidět. Bylo mi z té naší poslední hádky na nic. Zdálo se mi, že je všechno špatně. A tak jsem se oblékla a vyšla si do restaurace, co jsem tam kdysi chodila. Chtěla jsem si dát šálek kávy nebo něco jiného a doufala jsem, že mi bude lépe. Morální vzpruha, jestli tomu rozumíš.“ Podívala se na jeho chladnou tvář a rychle se odvrátila.

„A co se stalo potom?“ zeptal se.

„Nejsem na svědecké lavici, Andy. Proč ten podezřivý tón?“

Odvrátil se k ní zády a podíval se z okna. „Z ničeho tě nepodezírám, ale byla jsi celou noc venku. Jak myslíš, že mi asi je?“

„Víš dobře, jak to včera vypadalo, bála jsem se jít domů. Byla jsem u Curlyho...“

„V té masně?“

„Ano, ale když tam nic nejíš, tak to tam není drahé. Drahé je tam jen jídlo. Potkala jsem tam pár přátel a tak jsme se bavili, oni šli na nějakou party a pozvali mě. Tak jsem se k nim přidala. Dívali jsme se na zprávy a nikdo nechtěl jít domů, a tak party pokračovala.“ Zarazila se. „To je celé.“

„Všechno?“ Andy byl stále podezřivý.

„Ano, všechno,“ řekla a její hlas byl nyní stejně ledový jako jeho.

Obrátila se k němu zády a začala si svlékat šaty, nevyslovená výčitka mezi nimi ležela jako ledová bariéra. Andy si vlezl do postele a otočil se k ní zády. Leželi v malé místnosti vedle sebe jako dva cizí lidé.

## JARO

Pohřeb je přivedl zpět k sobě, jako nic jiného za celou dlouhou zimu. Byl chladný den, foukal nárazový vítr a na zem padal hustý déšť, přesto bylo cítit, že zima je na ústupu. Pro Sola však byla zima příliš dlouhá. Nejdřív jen pokašlával,

pak se nachladil, nachlazení přešlo v pneumonii, a co mohl starý muž dělat v chladném pokoji bez léků v zimě, která se zdála nekonečná? Zemřít, to mohl udělat, a tak zemřel. Rychle zapomněli na své sváry v průběhu jeho nemoci a Shirl se o něj starala, jak nejlépe mohla, ale péče ještě nikdy pneumonii nevyлéčila. Pohřeb byl stejně krátký a chladný jako ten den. Když se vrátili domů, začínalo se stmívat. Nebyli v pokoji ještě ani půl hodiny, když někdo zaklepal na dveře. Shirl zalapala po dechu.

„To bude poslíček. Nemůžou ti to dělat. Dneska máš přece volno.“

„Neboj se. Even Grassy by neporušil slovo, které mi dal. A kromě toho to není obvyklé poslíčkovo klepání.“

„Možná je to nějaký Solův přítel, který se nemohl zúčastnit pohřbu.“

Šla otevřít dveře. Zamrkala do tmy, než poznala muže, stojícího na jejích prahu.

„Tabe! Jsi to ty? Pojď dál, nestůj přece venku. Andy, vyprávěla jsem ti o Tabovi, mém bodyguardovi...“

„Dobré odpoledne, slečno Shirl,“ řekl strojeně Tab a zůstal stát v chodbě. „Je mi to líto, ale nejde o zdvořilostní návštěvu. Jsem tu úředně.“

„Co se to tady děje?“ zeptal se Andy a stoupl si vedle Shirl.

„Musíte chápat, že jsem vzal práci, která se mi nabízela,“ řekl Tab. Tvářil se vážně a sklíčeně. „Dělal jsem tělesného ochránce až do září, byla to jen příležitostná práce, nic pravidelného. A tak bereme jakoukoli práci, která se namane. Když člověk jednou takovou práci odmítne, okamžitě se dostane až na konec pořadníku. Mám rodinu a tu musím nakrmit...“

„Co nám to tu říkáš?“ zeptal se Andy. Cítil, že někdo stojí v temné chodbě za Tabem a podle šouravých kroků usoudil, že jich tam je víc.

„Nepářej se s tím,“ ozval se nepříjemný mužský nosový hlas za Tabem. Zůstal stát za bodyguardem, aby nebyl vidět. „Právo je na mé straně. Zaplatil jsem ti. Tak mu ukaž nařízení!“

„Myslím, že už tomu rozumím,“ řekl Andy. „Jdi od těch dveří, Shirl. A ty pojď dovnitř, Tabe, promluvíme si.“

Tab udělal krok dopředu a muž stojící za ním se chystal také vstoupit dovnitř. „Beze mě nikam nepůjdeš,“ ječel. Jeho hlas však utichl, když mu Andy zavřel dveře přímo před nosem.

„Neměl jsi to dělat,“ řekl Tab.

„Uklidni se,“ řekl Andy. „Jen jsem si chtěl nejdřív promluvit s tebou, abych zjistil, co se děje. On má osídlovací dekret, že je to tak?“

Tab přikývl a podíval se nešťastně na zem.

„Proboha, o čem to tu mluvíte?“ zeptala se Shirl a znepokojeně se dívala z jednoho na druhého.

Andy neodpověděl, ale Tab se na ni obrátil. „Osídlovací dekret vydává obecní úřad každému, kdo dokáže, že skutečně potřebuje přidělit místo, kde by mohl se svou rodinou žít. Většinou jim vyhoví jen tehdy, pokud jde o velkou rodinu a pokud mají zájem ji vystěhovat odněkud jinud. Když získáte osídlovací dekret, můžete se rozhlédnout po opuštěných domech nebo bytech nebo něčím podobným a dekret je jakýsi druh oprávnění. Přináší to potíže, protože lidé nemají rádi, když se jim po domě potulují cizinci, a tak si každý, kdo získá osídlovací dekret, najímá s sebou ochránce. A to je důvod, proč jsem tady, lidé, stojící na chodbě, si mě najali – jmenují se Belicherovi.“

„Ale proč jsi tady?“ zeptala se Shirl, protože to dosud nepochopila.

„Protože je Belicher hyena, proto,“ řekl hořce Andy. „Potuluje se kolem márnice a hledá mrtvá těla.“

„Tak by se to také dalo říct,“ odpověděl Tab a snažil se uklidnit jeho vzrůstající vztek. „Kromě toho je také člověk, který má ženu a děti, co nemají kde žít, také tak by se na to dalo dívat.“

Náhle někdo prudce zabouchal na dveře a ozval se Belicherův hlas. Shirl konečně pochopila význam Tabovy přítomnosti a zalapala po dechu. „Ty jsi tady proto, abys jim pomohl,“ řekla. „Zjistili, že Sol je mrtvý, a chtějí jeho pokoj.“

Tab jen sklíčeně přikývl.

„Stále je tu ještě způsob,“ řekl Andy. „Kdybychom si sem nastěhovali jednoho muže z našeho okrsku, tihle lidé by se sem nikdy nedostali.“

Klepání bylo hlasitější a Tab udělal půlkrok zpět ke dveřím. „Kdyby tu byl někdo teď, pak by to bylo oukej, ale Belicher by celou záležitost mohl znovu projednat na úřadě a získal by právo na ten pokoj stejně, protože má velkou rodinu. Udělám, co budu moci, abych vám pomohl, ale Belicher je můj zaměstnavatel.“

„Neotvírej ty dveře,“ řekl ostře Andy. „Alespoň ne, dokud si to nevyjasníme.“

„Já musím – co jiného můžu dělat?“ Narovnal se a zatnul pěsti, až mu zběly klouby na ruku. „Nepokoušej se mě zastavit, Andy. Jsi policista, znáš zákony.“

„Tabe, musíš to udělat?“ zeptala se nešťastně Shirl.

Obrátil se na ni, oči měl plné zoufalství. „Kdysi jsme byli dobří přátelé, Shirl, a to mi zůstane navždycky v paměti. Ale ty asi o mně po tomhle nebudeš mít valné mínění, jen dělám svou práci. Musím je pustit dovnitř.“

„Dobrá, otevři ty zatracené dveře,“ řekl hořce Andy, obrátil se k němu zády a přistoupil k oknu.

Belicherovi vtrhli dovnitř. Pan Belicher byl vyhublý muž s podivně tvarovanou hlavou a žádnou bradou. Nejspíš měl právě tolik inteligence, aby zvládl podepsat žádost o sociální dávky. Paní Belicherová byla pravá podpora rodiny, kolem jejího tlustého těla pobíhalo několik dětí, bylo jich sedm, přibývalo jich díky přidělu, ze kterého žili. Číslo osm měla v oteklém břiše. Ve skutečnosti měli Belicherovi dětí jedenáct, ale tři z nich už zemřely. Největší dívka, muselo jí být tak dvanáct let, nesla v náručí kojence s bolavou pletí, který bez přestání plakal. Ostatní děti křičely jedno přes druhé, jakmile opustily temnou chodbu.

„Helemese, to je ale pěkná lednička,“ řekla paní Belicherová a otevřela dvířka.

„Nedotýkejte se toho,“ řekl Andy a Belicher ho zatahal za paži.

„Líbí se mi ten pokoj – není sice moc velký, ale je pěkný. Co je tady?“ zeptal se a vykročil ke dveřím do druhé

místnosti za přepážkou.

„To je můj pokoj,“ řekl Andy a zavřel mu dveře před nosem. „Tam nemáte co dělat.“

„Nemusíte se chovat hrubě,“ řekl Belicher a rychle se stáhl jako pes, zvyklý na častý výprask. „Mám svá práva. Zákon říká, že se můžu podívat, kam chci, když mám osídlovací dekret.“ Ustoupil o krok dál, když se k němu Andy přiblížil. „Nepochybuji o vašich slovech, pane, věřím vám. Tenhle pokoj je dost dobrý, je tu dobrý stůl, křesla, postel...“

„Ty věci patří mně. Tohle je prázdný pokoj a navíc je příliš malý. Není dost velký ani pro tebe, natož pro tvou rodinu.“

„Je dost velký. Už jsme žili v menším...“

„Andy – zastav je! Podívej!“ Shirlin nešťastný výkřik přiměl Andyho, aby se otočil. Uviděl dva chlapce, jak našli sáčky s bylinkami, které Sol tak pečlivě pěstoval na okně. Roztrhli je, mysleli si, že je to něco k jídlu.

„Okamžitě to položte,“ vykřikl, ale než k nim stačil přiskočit, ochutnali je, ale hned je vyplivli.

„Spálilo mi to puslu!“ křičel větší chlapec a rozsypal obsah sáčku na zem. Mladší chlapec začal skákat nadšeně nahoru a dolů a začal dělat totéž, co jeho bratr s ostatními rostlinkami. Uskakovali před Andym a než jim v tom stačil zabránit, byly sáčky prázdné.

Jakmile se Andy od nich odvrátil, mladší chlapec vylezl na stůl – jeho zablácené boty zanechávaly na stole dlouhé šmouhy – a zapnul televizi. Divoká hudba se začala rozléhat po místnosti společně s dětským křikem a neefektivním okřikováním jejich matky. Tab odstrčil Belichera, otevřel dveře od skříně a podíval se, co je uvnitř.

„Ať odsud ty děti zmizí,“ řekl Andy bílý vzteky.

„Mám osídlovací dekret, mám svá práva,“ vykřikoval Belicher, ustupoval a mával před sebou kusem papíru zataveném v plastovém obalu.

„Nezáleží mi na vašich právech,“ řekl Andy a otevřel dveře do chodby. „Promluvíme si, až budou ti sprátkové za dveřmi.“

Tab popadl nejbližší dítě za límec a vystrčil je ven. „Pan Rusch má pravdu,“ řekl. „Děti můžou počkat venku, než to tady vyřídíme.“

Paní Belicherová ztěžka dosedla na postel a zavřela oči, jako kdyby se jí to netýkalo. Pan Belicher, opřený o zeď, začal něco říkat, ale nikdo mu nevěnoval pozornost. Z chodby se ozývaly zlostné výkřiky a dětský pláč, když bylo z pokoje vypuzeno i poslední dítě. Andy se kolem sebe rozhlédl a zjistil, že Shirl mezitím zmizela v jejich pokoji, slyšel, jak za ní cvakl zámek. „Předpokládám, že se nedá nic dělat,“ řekl a podíval se na Tabu.

Bodyguard jen bezmocně pokrčil rameny. „Je mi to líto, Andy, opravdu. Co jsem měl dělat? Je to zákon a jestli tu chtějí zůstat, nemůžeš je jen tak vyhodit.“

„Je to zákon, je to zákon,“ opakoval po něm Belicher.

Nebylo nic, co by mohl Andy udělat, a tak se přinutil otevřít zaťaté pěsti. „Tabe, mohl bys mi pomoci odnést ty věci do druhého pokoje?“

„Jistě,“ řekl Tab a uchopil druhou stranu stolu. „Pokus se vysvětlit to nějak Shirl, jakou v tom hraju roli. Myslím, že nepochopí, že jsem musel udělat jen svou práci.“

Jejich nohy skřípaly na suchých bylinách a semínkách, které se povalovaly na podlaze. Andy mu neodpověděl.

Zlaté roky ocelové krysy

„No, jestli tohle není starý špinavec Jim diGriz!“ Mužův nehezský obličej se zkroutil až do ďábelského úšklebku, když mě tam uviděl stát s pouty vedle velkého policisty. Doširoka s neskrývaným potěšením otevřel dveře, počkal, až mi sundají pouta, pevně mě uchopil – trochu příliš pevně – za paži a postrčil mě dopředu. Klopýtal jsem, ale podařilo se mi udržet rovnováhu, prošel jsem dveřmi a pak minul měděnkou pokrytou mosaznou tabulku s nápisem:

TĚMITO DVEŘMI PROCHÁZÍ  
STARÝ KRIMINÁLNÍK  
LIDSKÁ TROSKA GALAXIE

Skvělé. To je od policie typické – pokaždé kopou do muže, až když je na zemi. Musel jsem se pohybovat rychleji, protože můj průvodce přidal na tempu.

„Musím si sednout...“ vydechl jsem a zatahal jsem ho chabě za ruce, jak jsem se snažil posadit na lavičku u zdi.

„Na to budeš mít později plno času – to je totiž to, co tu budeš dělat. Nejdřív se ale musíš přivítat se správcem věznice.“

Zmohl jsem se jen na chabý protest, jak mě táhl dál chodbou k těžkým ocelovým dveřím. Hlasitě zaklepal. Vrávorál jsem a lapal po dechu a uviděl jsem svou tvář v zrcadle zavěšeném na zdi, na kterém stál nápis:

JSI ČISTÝ?  
JSI UPRAVENÝ?  
KDY SIS NAPOSLEDY  
MYL NOHY?

„Nemůžu si vzpomenout...“ zachvěl jsem se. Díval jsem se s odporem na svou tvář. Nemyté řídké bílé vlasy. Po spodním rtu mi stékaly sliny. Kůže těstovitá a uvolněná, oči rudé a podlité. Nepříliš pěkný pohled.

„Dovnitř!“ nařídil můj strážce, když se rozsvítilo zelené světlo a dveře se s cvaknutím otevřely. Masitou rukou mě



postrčil dopředu. Klopýtal jsem, ale snažil se neztratit rovnováhu. Dveře se za mnou zavřely. Předě mnou nad otevřenou objemnou složkou seděl správce věznic.

„To je tvoje,“ řekl zachmuřeně a podíval se na mě. Jeho tvář se podobala neoholenému velbloudovi. „Je to vězeňská složka. James diGriz zvaný Ocelová krysa.“ Jeho masité rty se zkroutily do ubohé imitace úsměvu. „Ocelový už mi moc nepřipadáš, pokud něco, tak jediné pěkně rezavý.“ Vesele se zašklebil nad svým vlastním vtipem, pak se jeho smích změnil v bručení.

„Dostal jsem je všechny, Rezavá kryso. Nakonec všichni skončí před soudní lavicí. Utíkají a ukrývají se, ale stejně je dostaneme. Dokonce i ti nejlepší kriminálníci stárnou, hloupnou, a potom už stačí udělat jen jednu jedinou chybu. To je všechno, co stačí k tomu, abychom je chytili a poslali na Terminál káznice. To je oficiální název. Ale víš, jak se tomu ve skutečnosti říká...?“

„Dábelská čekárna!“ slova mi nechťně vyklouzla mezi rty.

„Správně. Ale takhle tomu říkají ti zvenku. Ty vstoupíš dovnitř a už nikdy nevyjdeš. My tady nepoužíváme tak zábavné jméno. Máme totiž lepší. Říkáme tomu Očist. To je kratší výraz pro očištec, jestli to nevíš. A to je slovo, které znamená...“

„Musím jít na záchod,“ zasýpal jsem a zkrřížil nohy. Jeho pohrdavý úšklebek se ještě prohloubil.

„To je přesně to, co vy starý kriminálníci děláte.“ Zmáčkl tlačítko a za ním se se zavzáním otevřely dveře. „Bogger ti ukáže, kde to je. Pak tě zavede na lékařskou prohlídku, chtěli bychom, aby ses těšil pevnému zdraví, když už tady strávíš pěkně dlouhou dobu, diGrizi.“

Jeho sadistický smích se za mnou ozýval do chodby. Nemohu říct, že by na mě uvítání příliš zapůsobilo.

Ani lékařská prohlídka na mě neudělala velký dojem. Statný, unuděný a sadistický průvodce mě nejprve svlékl donaha a pak mi oblékl tenký šedý plášť. Pak mě vlácel od jednoho diagnostického přístroje k druhému a docela ignoroval mé protesty. Jen odříkával výsledky.

„Šroub v kyčli. Vypadá dost starý.“

„Není tak starý jako tyhle plastové klouby. Tenhle starý kriminálník prošel už pěknou řádku mil.“

„Doktorovi se to bude určitě líbit. Stíny na plicích. Tuberkulóza nebo černý kašel nebo něco podobného.“

„Hotovo?“ zeptal se Bogger.

„Hotovo. Je tvůj, Boggere. Můžeš ho odvést.“

Držel jsem si své oblečení na prsou a šel bos po studené podlaze až do své cely, kam mě dotáhli a strčili do dveří. Přestože jsem se chabě bránil, Bogger mi vytrhl z rukou oblečení, vyházel z kapes několik osobních věcí, pak odhodil na postel náruč hrubého vězeňského oblečení a pouta.

„Večeře je v šest. Dveře se odemykají minutu předtím. Jestli se opozdíš, nebudeš jíst.“ Jeho sadistický smích přerušilo vrzání zavíraných dveří.

Posadil jsem se nejistě na postel a vložil si hlavu do dlaní. Třásl jsem se. Pro někoho, kdo by se na mě v tu chvíli díval, to musel být žalostný pohled. Konec hrdého a odvážného kriminálního. Prokletý devadesátník na konci svých sil.

Ten někdo však nemohl vidět záblesk radostného a spokojeného úsměvu. Dokázal jsem to!

Když jsem zvedl hlavu, moje tvář byla znovu zachmuřená a rty se mi chvěly.

Průhledný kryt na mých plastových hodinkách byl tak poškrábaný, že za ním stěží byly vidět ručičky. Podržel jsem je na světle, otáčel je a nakonec se mi podařilo přechist čas.

„Večeře v šest, ach bože. Musím vyjít hned, jak se otevrou dveře.“ Došoural jsem se ke dveřím, právě když se otevřely, a vykročil ven.

Bylo jasné, kde byla jídelna, protože tam mířily skupiny starců v šedých úborech. Přidal jsem se k nim, vzal si u vchodu tácek a podal ho, aby mi na něj dali trochu vězeňské stravy. Podle vzhledu jsem nedokázal určit, co to bylo, a když jsem to ochutnal, nebyl jsem o nic moudřejší. No, snad to byla potrava. Třesoucí se rukou jsem trochu nabral.

„Nikdy jsem tě neviděl,“ řekl podezíravě stařec sedící vedle mě. „Jsi policejní zvěd?“

„Jsem usvědčený zločinec.“

„Vítej v Očistu, ha, ha,“ zajíkal se radostí nad novým příchozím. „Unesl jsi někdy kosmickou lod?“

„Jednou nebo dvakrát.“

„Já třikrát. Potřetí jsem ale udělal chybu. Byla to návnada. Ale došly mi peníze, špatně jsem investoval, to mi bylo skoro osmdesát a tak už mi nesloužil zrak...“

Vzpomínky protékaly jako bublající potůček a byly právě tak zajímavé. Nechal jsem ho mluvit, zatímco jsem pojídal svůj burger s kaší. Jak jsem polykal poslední sousto, zaslechl jsem mezi mlaskáním a štěbetáním známý hlas.

„Rezavá kryso. Jestli jsi skončil s jídlem, seber své staré kosti a běž k doktorovi. Hned teď.“

„Jak ho najdu?“

„Půjdeš po zelených šípkách na zdi, hlupáku. Zelené s červeným křížem. Jdi.“

Postavil jsem se na nohy a šel. Na chodbě byly šípky směřující do různých stran ve všech možných barvách. Zamrkal jsem a naklonil se blíž, abych našel tu, co jsem potřeboval. Mířila doleva.

„Pojď dál, posad se a odpověz na mé otázky. Jsi soběstačný?“ Doktor byl mladý a netrpělivý. Poškrábal jsem se na hlavě a zamumlal.

„Já opravdu nevím...“

„Musíš to vědět!“

„Nevím. Nevím, co to slovo znamená.“

„Znamená to, jestli dokážeš udržet moč. Počůráváš se v noci?“

„Jen když jsem opilý.“

„Tak k tomu tady nebudeš mít příležitost, diGrizi. Díval jsem se do tvých papírů. Jsi troska. Stíny na plicích, šrouby v

kyčli, sponky na lebce...“

„Měl jsem těžký život, doktore.“

„O tom nepochybuju. Navíc máš pěkně pokřivené elektrické vedení. Teď dostaneš dvě injekce, abychom zpomalili další zhoršování, pak ti dám pilulky, které budeš brát třikrát denně.“

Vzal jsem si lahvičku a podíval se na tabletky velikosti náboje.

„Jsou trochu velké.“

„A ty jsi trochu nemocný. Jsou to tabletky speciálně formulované hned pro několik problémů. Nos je pořád u sebe. Bzučák ve víčku ti pokaždě ohlásí, kdy si máš jednu vzít. A teď si vyhrň rukávy.“

Zabodl do mě velkou jehlu. Přisahal bych, že se dvakrát dotkla až kosti. Když jsem se vypotácel ven a vydal se hledat svůj pokoj, ruka mě bolela. Ztratil jsem se, musel jsem si nechat poradit od strážců, ale nakonec jsem to našel. Když jsem vstoupil dovnitř, dveře se za mnou zavřely. O chvíli později začala zhasínat i světla. Svlékl jsem si šaty a navlékl odporně oranžové pyžamo. Pak jsem padl do postele. Než jsem se stačil přikrýt dekou, zhasla světla docela.

Tak to by bylo. Konec. Očist. Očistec před peklem. Nakrmený a uzdravený, abych vydržel o něco déle. Rozsudek s jediným koncem.

Ach ano! Řekl jsem tiše sám sobě a povolil jsem si pod dekou veselý škleb. Záda mě pod průhlednými plastovými záplatami svědila a tak jsem si je spokojeně poškrábal. Na pohled byly neviditelné, ale byly potažené slitinou olova a antimonu, která zabráňovala průniku rentgenových paprsků. Spoléhal jsem na to, že ve vězeňském zařízení nebudou mít příliš drahé a kvalitní tomografy. A měl jsem pravdu. Na dvourozměrném rentgenovém snímku vypadaly záplaty na mých nohou jako ocelové šrouby a na lebce jako sponky. Svůj úkol splnily a při dalším mytí se rozpustí.

Dokázal jsem to! První část této operace byla splněna. Zjistit skutečnosti o vězeňské nemocnici bylo to nejtěžší. Bylo dost riskantní dostat se do vládních záznamů, než jsem všechno odhalil. Pravda – riskantní, ale zajímavé. Trvalo mi s Angelinou pěkně dlouho, než jsme připravili dvojčata na úspěšnou nelegální kariéru. Nyní byli úspěšní, a musím dodat, že i bohatí, a my si konečně mohli začít užívat něco, co by se dalo nazvat částečným odpočinkem. Angelině to skutečně vyhovovalo, byla šťastná na svých cestách po planetách blahobytu v luxusních lodích. Já, jak si jistě dokážete představit, jsem to nenáviděl. Kdybych čas od času nemohl udělat nějakou banku nebo ukrást lukrativní kosmickou jachtu, asi bych se z toho pomátl. Ale to nebyla skutečná práce. Pak se náhle objevila perfektní příležitost. Přinesla ji drobná zmínka v nočních zprávách. Nechal jsem ji vytisknout a přinesl ji Angelině. Rychle si to přečetla a pak to tiše odložila.

„Měli bychom něco udělat,“ řekl jsem.

„Ne,“ zněla její odpověď.

„Myslím, že mu to dlužíme – nebo přesněji ty mu to dlužíš.“

„Nesmysl. Dospělý muž dělá vlastní rozhodnutí.“

„Ano, ovšem. Přesto bych rád zjistil, kam ho poslali.“

Když jsem ho vystopoval a objevil tajemství umístění Terminálu káznice, řekl jsem Angelině o svém plánu. Když jsem jí to vyprávěl, přimhouřila oči a její tvář se zachmuřila. Než jsem své vyprávění dokončil, začala pomalu přikyvovat.

„Udělej to, Jime. Je to nebezpečné a vypadá to jako sebevražda, ale ty jsi pravděpodobně jediný muž v celé galaxii, kdo to dokáže. S mou pomocí, samozřejmě.“

„Samozřejmě. Tvůj první úkol bude najít podplatitelného, ale profesionálního, doktora.“

„To nebude problém. Už jsi někdy slyšel o doktorovi nebo právníkovi – ať už podplatitelném nebo ne, který by odmítl nepřetržitý přítok bankovních šeků?“

„Když se o tom zmiňuješ – tak vlastně ne. Jak je na tom náš účet?“

„Poměrně špatně. Hodilo by se nám o pár miliónů víc. Proč nevybereš nějakou pěknou banku, než seženu toho správného doktora?“

„To je hudba pro mé uši.“

Než jsme skončili s přípravami, uběhl téměř rok. Nemohli jsme si dovolit spěchat a zbytečně riskovat, protože kdyby nebyl každý detail probrán do poslední maličkosti, musel bych za mřížemi strávit mnohem déle času.

Angelina přijela, aby mě vyzvedla z kliniky. Když mě uviděla, zděsila se.

„Jime, vypadáš hrozně!“

„Díky. Však to také dalo práci. Zhubnout bylo to nejlehčí, stejně tak jako stárnutí pleti, odbarvení vlasů a tak dále. Nejhorší je pro mě ale ztráta svalů.“

„Pro mě také. Tvá úžasná postava...“

„Zničená enzymy. Neměl jsem na výběr. Jestliže se mám dostat mezi staré kriminálníky, musím vypadat jako jeden z nich. Neboj, až tohle celé skončí, za pár měsíců cvičení budu jako předtím.“

Oči se jí zalily slzami a pevně mě obejmula. „Děláš to celé pro mě.“

„Ovšem, ale také pro něj. A také pro Jima diGrize, abych se na sebe mohl podívat do zrcadla. I když právě teď to není nic příjemného.“

A tak to začalo. Nejjednodušší bylo vykrást klenotnictví a nechat se při tom chytit. Jen jsem musel dávat pozor, abych spáchal zločin v Heliotropu II, místě originálních zpráv, které celou záležitost uvedly do pohybu.

Začal jsem dobře. A tak jsem byl tady v Očistu a před sebou jsem měl celý týden, abych připravil alarmy a videokamery, než budu moci vstoupit do fáze dvě. Byl to dobře strávený čas. Následujícího rána při snídani jsem se rozhlédl kolem po holých hlavách v šedém poli svých spoluvězňů a okamžitě ho našel. Držel jsem se stranou. Abych ho se vším seznámil, bylo dost času. Jak jsem nabíral fialovou ovesnou kaši, pečlivě jsem se kolem sebe rozhlížel. Pohled na jednoho z vězňů mě překvapil.

Byl to opravdu on? Ano, byl. Vlasy měl bílé a na tváři hluboké vrásky. Ale po dvou měsících strávených společně v ledové jeskyni jsou věci, na které nikdy nezapomenete. Potom, když jsme vrátili tácky, jsem se vydal za ním a posadil se vedle něj v ranním pokoji.

„Už jsi tu dlouho, Burine?“ zeptal jsem se.

Otočil hlavou a krátkozrace na mě zamrkal – pak se jeho tvář rozšířila do širokého úsměvu.

„Jimmy diGrizi, jak vidíš, žiju a dýchám!“

„A já jsem moc rád, že žiješ a dýcháš! Burin Bache, nejlepší zločinec v celé galaxii.“

„Je od tebe hezké, že to říkáš, Jimmy. A kdysi to byla i pravda. Ne však v poslední době...“ Jeho úsměv uvadl a já ho rychle vzal kolem ramen.

„Máš pořád ještě kolem kotníků omrzliny?“

„To se vsaď, že jo! Však víš – ještě pořád si nemůžu dát do pití led. Nenávídím jediný pohled na cokoli ledového.“

„Ano, ale ledová jeskyně byla pěkná zabíračka...“

„A jaká! Teď jsi na to kápl, Jimmy, starý brachu. Potom, co jsme skončili tu práci, jsem už dalších deset let žádnou jinou nedostal. Byl jsi mladý, ale byl jsi génius. Mrzí mě, že jsi musel skončit tak bídně jako já. Nikdy mě nenapadlo, že tě také dostanou.“

„Stává se to i těm nejlepším.“

Jak jsem mluvil, ukryl jsem v ruce malou tužku a napsal na dlaň krátký vzkaz. Pak jsem se poškrábal na bradě a počkal, až se Burin na vzkaz podívá. Vytřeštil oči.

„Už budu muset jít,“ řekl jsem a smazal nápis vlhkým prstem. „Uvidíme se později.“ Když jsem odcházel, jen šokované přikyvoval. Od chvíle, kdy byl uvězněn, ho nikdy nenapadlo, že jednou bude číst následující slova: DOSTANEME SE ODSUD.

Nesmírný úplatek, který Angelina musela dát městskému úředníkovi, se vyplatil. Plán budovy nebyl sice kompletní, ale stačil. Druhý den jsem se dostal blízko pokoje, který jsme vybrali. Třetí den jsem do klíčové dírky zastrčil kousek plastu. Držel jsem hmotu asi hodinu v podpaží, až plast změkkl na konzistenci hlíny. Když jsem ji přitiskl k chladnému kovu, okamžitě ztvrdl a já získal perfektní vnitřek zámku.

Bylo nám povoleno strávit každý den hodinu v zahradě, kde jsem našel lavičku, která byla daleko od místa sledovaného kamerami. Tam jsem se posadil a zdánlivě listoval v knize. Museli byste být velmi blízko, abyste zjistili, co jsem vlastně dělal.

Toho rána jsem odloupl kousek plastového krytu z mé náprsní tašky a začal ho žvýkat. Nechutnalo to tak špatně jako některé jídlo, které jsme tu pojídali. Hmota reagovala s mými slinami a změkla do pěkné těstovité konzistence. Zastrčil jsem ji do kapsy a přitiskl k vnitřku zámku. Vytvořil jsem tak duplikát klíče, který dokáže dveře odemknout. Když jsem byl se svým dílem spokojený, vytáhl jsem plast na slunce. Katalyzátory, které hmota obsahovala, začaly reagovat se světlem a plast okamžitě ztvrdl.

Logicky jsem musel počkat na vhodný okamžik, abych zkusil dveře odemknout. Nejprve na zkoušku, abych se vyvaroval případným problémům a mohl v pravém čase rychle a hladce zasáhnout.

Burin mi s radostí pomáhal. Seřídili jsme si společně hodinky a v domluvený okamžik jsem se já vypravil ke dveřím, zatímco on omdlel na stole, kde se právě hrály karty. Když jsem strkal do zámku podomácku vyrobený klíč, ozývaly se za mnou zlostné výkřiky a shon. Otočil jsem klíčem a zatlačil.

Nic se nestalo. Zhluboka jsem se nadechl, pak jsem dech zadržel a použil veškerou zručnost, kterou jsem získal za dlouhé období loupeží.

Ozvalo se tiché cvaknutí a dveře se otevřely.

Vstoupil jsem dovnitř, zavřel za sebou dveře a znovu je zamkl. Pak jsem poslouchal, jestli neuslyším kroky a poplašné výkřiky.

Nic. Rozhlédl jsem se kolem sebe. Byl jsem uprostřed malého skladiště plného stohů papírů, které by jistě potěšily nejedno byrokratické srdce. Oknem sem vstupovalo dost světla, abych viděl. Zapamatoval jsem si všechny detaily v místnosti a pak jsem přesunul jednu krabici, blokující cestu. To stačí. Je čas jít. Byl jsem příliš blízko hodiny H, dne D a minuty M na to, abych se teď pouštěl do nebezpečí. V chodbě bylo ticho. Prošel jsem dveřmi, zamkl za sebou a vypravil se zpět do ranního pokoje, kde se právě odehrával pěstní souboj. Bylo mi líto, že jsme jim museli zkazit hru. Ne, nebylo mi to líto. Burin se po mně podíval a já po něm spiklenecky mrkl, pak jsem šel dál.

Angelina a já jsme souhlasili, že při prvním setkání spolu budeme udržovat co nejmenší kontakt. Rozhodující byl čas. Kvůli utajení to muselo být po setmění, ale ne zase příliš pozdě, než nás nahnali do postelí. Určeného večera jsem byl po večeři první ze dveří a vydal se rychle chodbou. Prošel jsem dveřmi a zamířil ke schodům. Zbývalo mi jen několik sekund. Odemknout a zamknout dveře, několik kroků po zapamatované trase – hodinky připravené v ruce.

Přidržel jsem se oběma rukama, abych mohl páskem od hodinek rychle přepilovat zámek na okně. Odloupl jsem plastový kryt, který odhalil mnohem ostřejší povrch ohebné pilky. Pilování bylo hlasité, a když se ozvalo ostré prasknutí, zastrčil jsem hodinky do kapsy, rozhlédl se a otevřel okno.

Angelina, celá v černém, s černými rukavicemi a začerněnou tváří, stála venku. Podala mi oknem balíček a přestože jsme byli domluveni na tom, že spolu nebudeme mluvit, nemohla si to odpustit a než jsem stačil zavřít okno, zasyčela: „Už bylo na čase!“

Okamžitě jsem se vrátil, balíček, ukrytý pod šaty, jsem zastrčil pod polštář a vlezl do postele. Pak jsem ukrytý pod dekou z nových součástek sestavil detektor.

Jakmile zhasla světla, začal jsem se vrtět a převalovat v posteli.

„Nemůžu spát,“ kňoural jsem. „Trápí mě artritida a nespavost.“

Ještě chvilku jsem sebou mlátil, pak jsem vstal, klopýtal jsem po pokoji a třel o sebe nohy. Tím jsem s uspokojujícím

výsledkem třel i kontrolky detektoru. Nade dveřmi byla jen jedna kamera, takže nejméně dva body v pokoji byly mimo její zorné pole. Byl čas jít spát, ráno mě čekala spousta práce.

Když jsem se vypravil hledat Burina, bylo už téměř poledne. Posadil jsem se vedle něj na lavičce na verandě. Nadzvedl zvědavě obočí, ale já mlčel, dokud jsem kolem sebe důkladně neprozkoumal okolí novým detektorem.

„Perfektní,“ řekl jsem nakonec. „Jen nemluv příliš nahlas. Navázal jsem úspěšně kontakt.“

„Takže máš všechno?“ třásl se vzrušením.

„Všechno. Většina toho je ukrytá na místech, kde je nemůžou najít. Sejdeme se v zahradě přesně za dvacet minut.“

„Proč?“

„Protože mám v puse ukrytý optický laserový komunikátor.“ Otevřel jsem ústa a ukázal mu čochu. „Slyším přes horní patro.“

„Slyšíš co?“ byl zmatený.

„Příjemné tóny mé drahé Angeliny, která se právě v tomto okamžiku snaží dostat do horních pater budovy, kterou odsud není vidět, těsně za támhleťou zdi. Pojďme.“

Opřel jsem se o opěradlo křesla a na krátký okamžik se usmál směrem ke vzdálené budově. Nemusel jsem přesně měřit, protože Angelina to dozajista zachytí přijímačem o průměru dva metry.

„Dobré ráno, drahá.“

„Jíme, je mi líto, že jsme se nechali do toho šíleného plánu zaplést,“ její hlas skřípal mezi mými kostmi.

„Jediná cesta ven je před námi.“

„Já vím. A nelíbilo se mi šplhat na vaši budovu, i když jsem měla přísávací rukavice a boty.“

„Ale dokázala jsi to, moje milá. Jsi silná a šikovná...“

„Jestli se odvážíš dodat – na ženu mého věku – stáhnou tě z kůže, jen co se dostaneš ven!“

„To by mě ani ve snu nenapadlo. Chtěl jsem se jen zeptat: Myslíš, že bychom mohli ven dostat dva místo jednoho? Našel jsem tu jednoho staříka, který mi kdysi zachránil život v ledové jeskyni. Jednou ti o tom povím. Co tomu říkáš?“

Chvilku váhala a já si představoval její překrásně zamračenou tvář. Moje Angelina nepromluví, dokud si není jistá.

„Ano, ovšem. Budu jen muset změnit způsob dopravy.“

„Dobře. Jestli budeš ale měnit transport, dávej pozor, aby to byl dostatečně velký dopravní prostředek.“

„Pro čtyři?“

„Vlastně ne. Měl jsem na mysli tak bratru šedesát pět...“

„Mohl bys to opakovat, trochu mi v tom praská. Zdálo se mi, že říkáš šedesát pět.“

„Přesně tak! Bingo! Tak je to správně!“ snažil jsem se znít vesele, nikoli jako blázen. Ale neošálil jsem ji.

„Nezkoušej to, diGrizi, já tě znám – musí to být všichni tví spoluvězni.“

„Správně, lásco. Je to přesné číslo. Navrhoval bych turistický autobus. Už jsem to jednou udělal a fungovalo to. Seženu autobus a já se ti ozvu zítra ve stejnou dobu s dalšími podrobnostmi. Musím jít – někdo mě volá.“ Vypnul jsem komunikátor. Nikdo si nás až dosud nevšiml, ale já jsem chtěl dát Angelině dvacet čtyři hodin, aby trochu vychladla, než s ní znovu promluví.

„Co se stalo?“ zeptal se Burin. „Slyšel jsem tě jen něco mumlat, to je všechno.“

„Všechno klapalo jako hodinky. Nemohlo by to být lepší. Moje žena je naším plánem úplně nadšená. Zvláště pak s poslední změnou.“

„Co...?“

„Podrobnosti později. Teď musíme jít na oběd. Nepij žádnou vodu.“

„Proč ne?“

„Dnes ráno jsem ji testoval. Jsou v ní nitráty a sedativa. Proto všichni spoluvězni tak mumlají a vrávorají. Myslím, že většina z nich je v daleko lepším stavu, než jak je vidíme.“

Když jsem druhého dne mluvil s Angelinou, byla už o poznání klidnější. Víc než klidnější. Její hlas vesele bzučel v mých uších.

„Mám autobus. Koupila jsem ho legálně. Co budeme ještě potřebovat?“

„Řidičskou uniformu pro tebe, abys vysvětlila svou přítomnost za volantem. No a ještě několik dalších maličkostí...“

„Jako například?“ Když jsem jí diktoval seznam, teplota jejího hlasu klesla na absolutní nulu.

„Tohle je ten nejšilenější plán, jaký jsem kdy slyšela. Měla bych dát dobrý pozor, aby neselhal, abys nebyl raněn a aby se ti podařilo utéct a zůstat celý, pak tě zabiju osobně.“

„Moje milá, ty žertuješ.“

„Jen to zkus,“ odsekla a přerušila kontakt.

Možná to přece jen nebyl ten nejlepší nápad. Ale když už jsem s tím jednou začal, musel jsem to dokončit. Poprvé v životě jsem byl víc deprimovaný než vzrušený. Snad to způsobila ta voda. Pak jsem si vzpomněl na medicínu, kterou jsem si schoval právě pro takový okamžik.

Vyndal jsem z mřížky, která byla mimo dosah videokamery nade dveřmi, plastovou láhev s nápisem NEBEZPEČÍ – VYSOCE EXPLOZIVNÍ. Svým způsobem to tak bylo. Spolehlivé na sto deset procent, pokud to dvanáct let leží v sudu. Do žil se mi vrátila dobrá nálada.

Následujících šest dní jsme si s Angelinou povídali za pomoci laseru. Naše rozhovory byly formální a stručné, přestože jsem se snažil být přátelský a občas ji obveselit nějakým žertem. Ignorovala to. Moje drahá se vztekala.

Měla k tomu dobrý důvod, povzdechl jsem si. A tak nezbývalo než pokračovat.

Sedmý den byl náš rozhovor už jen jednostranný. Promluvila jediné slovo a přerušila spojení. Vypnul jsem jazykem přijímač a obrátil se na Burina, který vypadal bystřejší od chvíle, kdy přestal pít se svým jídlem vodu.

„Určili jsme den.“



„Kdy?“

„Řeknu ti to po večeři.“

Chystal se něco říct, ale pak zavřel pusu, když ocenil moudrost mého rozhodnutí. Čím méně toho bude vědět, tím lépe. Tajemství je tajemství, když o něm ví jen jeden člověk.

Toho večera, když bouchání lžic a kovových misek utichlo a vystřídal ho srkání a mlaskání, vzal jsem svůj tácek a šel s ním do kuchyně, pak jsem vyšel ven bez něj a zavřel za sebou dveře. Několik mlaskajících mužů mě s přivřenýma očima zvědavě pozorovalo, když jsem zastrčil za jeden kabel na zdi malý kousek kovu.

„Věnujte mi, prosím, chvíli pozornost,“ zvolal jsem a lžicí jsem zabouchal o stůl. Počkal jsem, až utichne překvapené mumlání, a pak jsem ukázal k postrannímu východu.

„Všichni teď odsud odejdeme těmito dveřmi. Muž, který je právě otevřel, se jmenuje Burin Bache a je to váš průvodce. Půjдете za ním.“ Musel jsem zvýšit hlas, abych překřičel jejich vzrušený hovor. „Teď budete všichni mlčet a nebudete se na nic ptát. Všechno se dozvíte později. Ale mohu vám s jistotou říct, že autoritám věznice by se rozhodně nelíbilo to, co se chystáme udělat.“

Moje poznámka vyvolala souhlasné přikyvování, protože všichni vězni tu byli proto, že porušovali právo a pohrdali autoritami. To plus hypnóza způsobená pitnou vodou je donutily bez reptání vyplnit můj rozkaz. Stál jsem u dveří, usmíval se a příležitostně poplácal některého z vězňů po rameni, jak procházeli kolem. Snažil jsem se, aby na mně nebyla vidět netrpělivost.

S každou minutou rostla šance, že bude prchající masa lidí odhalena. Kuchyňský personál a dva strážci spali klidně ve skladu, videokamera na zdi ukazovala spokojeně večeřící vězně a zbývající dvoje dveře byly zamčené. To byl slabý článek celého plánu. Obvykle ale nikdo do jídelny v průběhu večere nevstupoval, jen občas se přihodily výjimky. Zkřížil jsem za zády prsty a doufal, že tento den nebude právě takovou výjimkou.

Když kolem mě prošel poslední muž, zhluboka jsem si oddechl, prošel jsem za ním a zamkl dveře. Následoval jsem své druhy po schodech do služební chodby, pokaždé, když jsem prošel nějakými dveřmi, pečlivě jsem za sebou zamkl. Udělal jsem totéž, když jsem vstoupil do sklepa, do místnosti, na jejímž vzdáleném konci byl bojler. Požární dveře byly těžší, ale zavřely se s uspokojujícím zaduněním.

Obrátil jsem se ke svým kolegům a spokojeně si mnul ruce.

„Co se děje?“ zvolal jeden z nich.

„Odcházíme odsud,“ a podíval jsem se na hodinky. „Přesně za sedm minut!“

Jak si jistě dokážete představit, moje slova vyvolala chaos. Chvilku jsem poslouchal rozčilené hlasy a pak vykřikl, abych je utiřil.

„Ne, nezbláznil jsem se. A ani nejsem tak starý, jak vypadám. Nechal jsem se zatknout a uvěznit z jednoho prostého důvodu. Abych se odsud dostal. Teď projdu kolem vás, tak ustupte stranou, děkuji, a půjdu k zadní zdi. Někteří z vás možná vědí, že celé vězení je postavené v kopci. Což znamená, že zatímco vzdálenější část je hluboko posazená v zemi a skále, tato strana je na úrovni silnice. Byli byste všichni tak laskaví a přesunuli se ke zdi? Jak si můžete všimnout, umístil jsem na zeď termické zařízení.“

Nejen že hoří, ale proniká hluboko do zdi, vyzařuje horko, až se propálí na druhou stranu.“

Sledovali v hlubokém napětí, jak jsem vytvořil z těstovité hmoty na zdi kruh, postříkal ho voskem a vložil dovnitř roznětku.

„Postavte se blíž k sobě a co možná nejdál můžete,“ nařídil jsem jim a podíval se na hodinky. Když uběhlo pět sekund, stiskl jsem jen tlačítko roznětky a rychle utíkal k ostatním.

Bylo to velmi dramatické. Roznětka se vzňala, kruh začal hořet a kolem se zvedl oblak dýmu. Jak se kouř rozšířil, zapnuly se automatické větráky, aby ho odsály. Všichni začali kašlat. Otočil jsem kohoutkem, uchopil hadici a začal stříkat na zeď. Ozvaly se vystrašené výkřiky, když se k všeobecnému nepohodlí přidal ještě oblak páry.

Syčení a prskání se utiřilo, vypnul jsem vodu a vykročil dopředu. Zvedl jsem nohu a opřel se o kruh na zdi. Prostor uvnitř se uvolnil a zeď vypadla ven.

„Zhasnout světla!“ nařídil jsem a Burin stisknul vypínač.

Pouliční lampy osvětlovaly vnější zem a odhalily roli koberce. Ta se začala otáčet a přibližovala se k otvoru. Koberec byl červený, jak jsem si přál.

„Teď odsud zmizíme! Jeden po druhém. Nemluvte a nedotýkejte se ani země, ani zdi. Zůstaňte na koberci, je odolný vůči teplu. Burine – tady.“

„Funguje to, Jime, opravdu to funguje!“

„Tvá víra je dojemná. Dávej pozor, aby byli všichni venku, než odsud odejdeš sám.“

„Dobrá.“

Přidal jsem se k řadě vrávorajících postav, spěchal po koberci a nakonec vyskočil ven, kde jsem se setkal se svou ženou v úhledné uniformě.

„Lásko...“

„Buď zticha,“ řekla. „Támhle je autobus. Řekni jim, ať si nastoupí.“

Autobus tam skutečně stál. Motor spokojeně vrčel a kapota se leskla. Na straně stál velký nápis:

## TAJUPLNÁ CESTA DŮCHODCŮ

„Tudy,“ řekl jsem, otočil nejbližšího muže správným směrem a dovedl ho ke dveřím. „Běž až dozadu a najdi si sedadlo. Obleč si šaty, které najdeš pod sedačkou a nezapomeň na paruku. Jdi.“

Opakoval jsem totéž, dokud se neobjevil Burin, aby se ujal předávání vzkazu, zatímco já jsem vedl zbývajících mužů do

autobusu. Také Angelina nastoupila a mlčky se posadila za volant.

„Je to všechno,“ řekl jsem co nejveseleji. „Zavíráme dveře a padáme! Už jsem to jednou dělal, je to už hodně let, jen jsme tenkrát použili jízdní kola.“ Obrátil jsem se a podíval se na autobus plný šedých paruk a šatů. Vypadalo to, jako kdyby tu byly samé staré dámy.

„Výborně,“ zvolal jsem. „Výborně.“

A bylo to skutečně tak. Všechno bylo perfektní, až na ledový chlad v očích mé ženy. Jeli jsme temnou nocí a projeli celým městem, než jsme narazili na první policejní hlídku. Oblékl jsem si ženské šaty a nasadil na hlavu paruku, pak jsem společně s ostatními dámami začal prozpěvovat píseň „Veslujte, veslujte, veslujte lodě...“

Autobus ještě ani nezastavil, když jsme dostali pokyn, abychom pokračovali. Ozvaly se nadšené výkřiky a několik kolegů jim zamávalo kapesníky. Byla téměř půlnoc, když se před námi objevil nápis PENZION PRO NOBLESNÍ DÁMY. Vyskočil jsem a otevřel bránu, když autobus vjel dovnitř, zase jsem bránu zavřel.

„Vystupovat, dámy,“ volal jsem. „Čaj a cukroví už na vás čeká, u baru se obsloužíte už jistě samy.“

Moje poslední slova vyvolala nadšený ohlas. Všichni bez váhání vtrhli dovnitř a cestou odhazovali šaty a paruky stranou. Angelina na mě ukazovala, abych šel k ní, což jsem okamžitě učinil.

„Co mu mám říct?“

„Myslel jsem, že se na mě zlobíš.“

„Už je to dlouho. Já jen...“

Stál stranou od ostatních a pozoroval nás. Pak se k nám pomalu přišoural.

„Musím vám oběma poděkovat za to, co jste udělali pro nás pro všechny.“

„Prostě se to náhodou povedlo, Pepe,“ řekl jsem. „Pravda je, že jsme celou tu věc provedli, abychom odtamtud dostali hlavně tebe. Celá operace šla jako po másle, a tak se poněkud rozrostla.“

„Takže ty si na mě stále pamatuješ, Angelino? Já jsem tě hned poznal.“ Usmál se a oči mu zvlhly.

„Byl to můj nápad,“ řekl jsem rychle, než se mi věci stačily vymknout z ruky. „Viděl jsem v novinách článek a cítil, že bychom měli něco udělat pro záchranu starých časů. Protože jsem to byl já, kdo tě zavřel za to, že jsi ukradl válečnou loď.“

„A já byla ta, kdo tě přivedl na cestu zločinu,“ řekla rozhodně Angelina. „Cítili jsme určitou zodpovědnost.“

„Zvláště když jsme už tolik let šťastně spolu a máme dva hezké syny. Kdybyste vy dva nebyli partneři, nikdy bych nepoznal světlo svého života,“ dodal jsem, aby byla pravidla mezi námi zcela pravidla. Pepe Nero přikývl a utřel si oči.

„Myslím, že jediné, co teď mohu říct, je díky. Takže všechno nakonec dobře dopadlo. Myslím, že jsem byl zrozený pro zločin, Angelino. Ty jsi mě jen navedla správným směrem. Teď se ale opravdu potřebuju něčeho pořádného napít.“

„To je docela dobrý nápad,“ souhlasil jsem.

„Připíjím,“ zvolal Burin, „na Jima a Angelinu – naše zachránce. Do smrti vám budeme vděční!“

Zvedli skleničky a všichni radostně vykřikovali. Položil jsem ruku kolem jejího pasu a tentokrát jsem to byl já, kdo měl slzy v očích.